Jaarverantwoording 2023

Gemeente Helmond

Inhoudsopgave

1 Beleidssamenvatting 1

1.1 Algemene inleiding 1
1.2 Een andere manier van begroten en sturen 1
1.3 Rondje langs de resultaten 2
1.4 Behandelprocedure 6

2 Financiële samenvatting 7

2.1 Algemene inleiding 7
2.2 Toelichting grootse afwijkingen 8
2.3 Gerealiseerde investeringen 16
2.4 Overzicht financiële afwijkingen crisis en herstelnota 19
2.5 Inzet Koopkracht 20

Jaarverslag 21

3 Programma's 22

3.1 Programma 01: Veiligheid en naleving 22
3.2 Programma 02: Werk en inkomen 27
3.3 Programma 03: Zorg en welzijn 33
3.4 Programma 04: Jeugd en onderwijs 43
3.5 Programma 05: Cultuur, toerisme en recreatie 50
3.6 Programma 06: Sport en bewegen 57
3.7 Programma 07: Economische beleid en werkgelegenheid 60
3.8 Programma 08: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting 68
3.9 Programma 09: Stedelijke vernieuwing 75
3.10 Programma 10: Verkeer en mobiliteit 79
3.11 Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming 85
3.12 Programma 12: Milieu 90
3.13 Programma 13: Bestuur en organisatie 98

4 Algemene dekkingsmiddelen 105

5 Paragrafen 108

5.1 Lokale heffingen 109
5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 115
5.3 Onderhoud kapitaalgoederen 125
5.4 Financiering 129
5.5 Bedrijfsvoering 134
5.6 Verbonden partijen 140
5.7 Grondbeleid 164
5.8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo) 175

Jaarrekening 176

6 Rechtmatigheidsverantwoording 177

7 Overzicht baten en lasten 178

7.1 Overzicht van baten en lasten 178
7.2 Incidentele baten en lasten 179
7.3 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 188
7.4 Wet normeringen topinkomstens 189
7.5 Overzicht baten en lasten per taakveld 190

8 Balans en de toelichting 193

8.1 Balans 193
8.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 196
8.3 Toelichting activa 202
8.4 Toelichting passiva 212
8.5 Niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen 224

8.6 Niet uit de balans blijkende financiële rechten 225
8.7 Gebeurtenissen na balansdatum 225
9 SiSa-bijlage 226
10 Bereikbaarheidsakkoord 259
11 Kerngegevens 263
12 BBV indicatoren 265

1 Beleidssamenvatting

1.1 Algemene inleiding

De jaarverantwoording bestaat uit het jaarverslag en de jaarrekening.
Het jaarverslag geeft een verantwoording over de programma's en de geboekte resultaten. We laten zien welke doelstellingen uit de begroting al dan niet zijn gerealiseerd in 2023. De indeling is gelijk aan die van de Programmabegroting 2023-2026, zodat helder is welk ijkpunt bij de verantwoording is gehanteerd.
De jaarrekening geeft een financieel beeld van de gerealiseerde baten en lasten ten opzichte van de begroting en geeft inzicht in de financiële positie van de gemeente.

1.2 Een andere manier van begroten en sturen

De begroting van 2023, waarover dit jaarverslag rapporteert, was de eerste begroting van dit college. Een sterker Helmond voor iedereen, daar is het ons om te doen. Twee pijlers werden in die begroting genoemd: het versterken van brede welvaart en het realiseren van de schaalsprong.

Brede welvaart wil zeggen dat winst niet het ultieme doel moet zijn van economische groei, maar een middel om de inclusieve, duurzame en levendige stad voor elkaar te krijgen. In een situatie waarin de kansen enorm zijn – kijk alleen al naar de economische ontwikkeling in deze regio – maar waar dat ook geldt voor de uitdagingen. Tweedeling, bestaanszekerheid die onder druk staat en een klimaatverandering die onverminderd doorgaat. De kunst is om de kansen en uitdagingen met elkaar te verbinden. Problemen van nú op te lossen, maar wel op een manier die leidt tot structurele verbeteringen waar we ook in 2040 en verder de vruchten van plukken. Dat vraagt per definitie een integrale aanpak en werkwijze die de afzonderlijke beleidsterreinen overstijgt. Het ene vraagstuk moet helpen het andere op te lossen.

De kansen zijn er: onze stad en regio zitten in de lift. De inmiddels welbekende schaalsprong. Waarvan we bovenal een kwaliteitssprong willen maken: groei in huizen en banen zien we als een manier om het leven in de stad beter te maken voor zoveel mogelijk inwoners.

Deze twee pijlers vragen een andere manier van begroten en van sturen. Dat is inmiddels ook zichtbaar geworden in de meest recente begroting, die van 2024-2027. Onze activiteiten zijn daarin ondergebracht in vier programma's. Voor het begrotingsjaar waarover we in deze verantwoording rapporteren was dat nog niet het geval. Vandaar dat we in de komende hoofdstukken ingaan op de toenmalige 13 programma's. In deze inleiding maken we een samenvattend 'rondje langs de resultaten' die we wél langs de vier programma's hebben opgebouwd.

1.3 Rondje langs de resultaten

Meedoen, rondkomen, vooruitkomen

Een veerkrachtig en inclusief Helmond waarin iedereen kan meedoen, rondkomen en vooruitkomen. Waar je veilig kunt opgroeien en iedereen dezelfde kansen heeft. Waar je er als overheid bent voor mensen die dat het hardst nodig hebben.

De nieuwe Kadernota Sociaal Domein is voorbereid en ook al opiniërend besproken in de raadscommissie; finale besluitvorming volgt in 2024. In die kadernota constateren we dat we onze achterstand op sociaaleconomisch terrein aan het inhalen zijn en dat het langzaam beter gaat met een groot deel van onze inwoners.
Maar we zien ook dat nog te veel mensen in Helmond kampen met geldzorgen, armoede en schulden. Daarom hebben we daar in 2023 volop aandacht voor gehad. De aanpak van vroegsignalering is verstevigd om ervoor te zorgen dat mensen met geldproblemen eerder in beeld komen; bijvoorbeeld via budgetcoaching. De norm voor het aanvragen van een inkomensverklaring is verhoogd van 120 naar 130% van het sociaal minimum, zodat meer inwoners terecht kunnen bij voorzieningen als Stichting Leergeld en Super Sociaal. Ook de verhoging van de inkomensgrens bijzondere bijstand en Collectieve Aanvullende Verzekering is voorbereid en per 1 januari 2024 ingegaan.

In 2023 hebben wij uitgaven gedaan uit het koopkrachtfonds dat de gemeenteraad in 2022 heeft ingericht. Daarmee zijn de effecten van de koopkrachtcrisis (waaronder de hoge energielasten) verzacht voor duizenden inwoners, honderden ondernemers en tientallen maatschappelijke organisaties.

Wie behoefte heeft aan zorg en ondersteuning moet op de gemeente kunnen rekenen. Dat gebeurt onder andere via de Wmo; de overeenkomsten met aanbieders lopen eind 2024 af en daarom is in 2023 gestart met de voorbereiding van de nieuwe inkoop. Daarbij houden we rekening met trends als vergrijzing, toename van het aantal kwetsbare eenpersoonshuishoudens, daling van het aantal potentiële mantelzorgers en de verschuiving van ‘beschermd wonen’ naar ‘beschermd thuis’.

Voor Huishoudelijke Ondersteuning hebben we het indiceren op basis van uren (in plaats van resultaatgericht) voorbereid; dat is in 2024 ingegaan. Dankzij rijksmiddelen konden we in 2023 starten met valpreventie voor ouderen.

De al eerder ontwikkelde Aanpak Gezondheid ging onverminderd door. Zo bezochten we werkgevers om hen bewust te maken hoe zij goed voor hun werknemers kunnen zorgen; een pilot die we samen met de Stichting Bedrijventerreinen Helmond hebben opgezet. En via het Helmonds Preventieakkoord werken we samen met diverse partners aan het stimuleren van een gezonde leefstijl, waarbij we stevig inzetten op een wijkgerichte aanpak.

Een duurzaam jeugdstelsel dat financieel beheersbaar is. Daarover hebben VNG en het rijk inmiddels afspraken gemaakt. Op basis van de hervormingsagenda zijn we daar ook in Helmond mee aan de slag gegaan; eind 2023 is daarvoor het implementatieplan vastgesteld.
Als onderdeel van de Helmondse Educatieve Agenda hebben we gewerkt aan onder andere passende kinderopvang, de verlengde schooldag, het tegengaan van schoolverzuim en bibliotheken op alle basisscholen. En het Meerjarenprogramma Jeugd is vastgesteld, gericht op kansrijk, gezond en veilig opgroeien.

In 2023 is gestart met de voorbereiding van een langjarig programma onderwijshuisvesting. Dat moet zorgen voor het oplossen van knelpunten, voor het aansluiten bij ontwikkelingen als Integrale Kind

Centra én moet voorsorteren op de schaalsprong die ook het nodige van onze onderwijsvoorzieningen gaat vragen. Voor het nieuwe gebouw van het Jan van Brabant College is de locatie bepaald.

Sporten is belangrijk voor je gezondheid, maar ook voor verbinding en persoonlijke ontwikkeling. Belangrijke basis voor ons sportbeleid is het Lokaal Sportakkoord Helmond; voor de uitvoering staan we samen met sport- en beweegaanbieders aan de lat. Dat heeft ook in 2023 weer tot concrete resultaten geleid. Denk aan de realisatie van beweegroutes en buitenfitnesstoestellen, aan het stimuleren van een veilig sportklimaat en aan het ondersteunen van verenigingen.
Eind 2023 is het nieuwe zwembad De Braak opengegaan en er is volop gebouwd aan de Sport- en Beweegcampus De Braak. Voor de ontwikkeling van urban sports is een kwartiermaker aangesteld.

Duurzaam en leefbaar
Er komen 15.000 nieuwe woningen bij. Dat vraagt uitbreiding van veel voorzieningen en maakt een mobiliteitstransitie noodzakelijk. Een transitie die bovenal duurzaam moet zijn, om zo de leefbaarheid in de stad te vergroten. We werken toe naar een klimaatneutrale en klimaatbestendige stad. We investeren niet alleen in nieuwe ontwikkelingen maar zeker ook in bestaande wijken.

In een intensief proces van inspraak en participatie is de Woonvisie tot stand gekomen. Na gesprekken met gemeenteraad, corporaties, ontwikkelaars, makelaars, bouwers en inwoners, en door middel van een uitgebreide enquête, is een maatschappelijk breed gedragen Woonvisie geschreven. Daarin zetten we onder meer in op meer middenhuur, meer sociale huurwoningen en ruimte voor betaalbare koopwoningen. Bovendien richten we ons op kansengelijkheid door wijken die het wat moeilijker hebben te versterken. Begin 2024 stelde de gemeenteraad de Woonvisie vast.

De woningbouw lag goed op koers in 2023: er kwamen maar liefst 896 woningen bij. Daar zaten ook woningen bij die voor 2024 waren voorzien, waardoor het aantal nieuwe woningen in het lopende jaar wat lager zal liggen.
Van die nieuwe woningen waren er 75 zogeheten standaard sociale woningen (WoonST), als onderdeel van een pilot om goedkoper te bouwen. Samen met de woningbouwcorporaties hopen we dat verder uit te bouwen.

De samenwerking met de woningbouwcorporaties en huurdersbelangverenigingen is goed en vertaalt zich in jaarlijkse prestatieafspraken over onder andere duurzaamheid, beschikbaarheid van betaalbare woningen en een inclusieve samenleving.

De stedelijke vernieuwing van Helmond is in 2023 onverminderd doorgegaan. Voor het Stationskwartier is een gebiedsvisie vastgesteld. We zijn gestart met de planvorming voor Houtsdonk. Voor Brainport Smart District heeft het college een nieuwe koers ingezet. De innovatieve ambities zijn verlaagd en er komen meer betaalbare woningen. De gemeenteraad buigt zich dit jaar over die koers. In de verschillende aandachtswijken is samen met partners gewerkt aan renovatie, duurzaamheid, leefbaarheid en herinrichting van de openbare ruimte. Zo zijn er in Helmond-West, -Oost, -Noord en in de Annawijk forse stappen vooruit gezet. In de Annawijk en in Helmond-Oost is de aanpak van de openbare ruimte enigszins vertraagd en ronden we in 2024 af.
De nieuwe Wet Kwaliteitsborging is vertaald naar Helmond; voortaan worden de bouwtechnische toets en toezicht op bouwwerken overgelaten aan de markt.

In het kader van de Omgevingswet zijn processen verbeterd en zijn intern flinke stappen gezet om klaar te zijn voor de inwerkingtreding van de wet. De ontwerp-Omgevingsvisie is voorbereid en lag in 2023 ter inzage; begin 2024 is de visie vastgesteld door de gemeenteraad. Het eerste omgevingsplan,

voor ’t Hout, is nog niet klaar. Dat laat zien hoe complex het is om alle regels in het fysieke domein in één plan bij elkaar te brengen. De verordening fysieke leefomgeving hebben we afgerond.
De mobiliteitsvisie is vastgesteld door de gemeenteraad: een transitie van het mobiliteitssysteem die nodig is vanwege de schaalsprong én om klimaat, gezondheid en kwaliteit van leefomgeving te verbeteren. Het terugbrengen van de maximumsnelheid in woonwijken (naar 30 kilometer per uur) is nog niet gerealiseerd; de focus lag op de voorbereiding van het nieuwe verkeersveiligheidsplan waarover de raad zich in 2024 buigt.
Belangrijke ambitie is de verbetering van de wegenstructuur rondom Helmond. Planvorming vindt plaats in nauwe samenwerking met provincie en de andere regiogemeenten, met veel aandacht voor de verschillende belangen(behartigers). We hopen in 2024 flinke stappen te kunnen zetten, waaronder afspraken in het bestuurlijk overleg met het rijk (BO-MIRT).

Vergroening en klimaatadaptatie proberen we zoveel mogelijk gelijk op te laten lopen. Er zijn extra bomen geplant en de herinrichting van Wijkpark Brouwhuis loopt volop. De MRE heeft meer tijd nodig voor het opstellen van een financieel haalbaar plan voor Gulbergen, dat recht doet aan het gevoerde participatietraject.

Naar aanleiding van een raadsmotie zijn we mensen met een laag inkomen gaan helpen met de energietransitie, onder andere met de ‘kierenjagers’ en door het tegengaan van energiearmoede. Daarbij werken we samen met partners als de LEV groep en de woningbouwcorporaties.
De uitvoering van de transitievisie warmte is een proces van lange adem. We proberen dat zoveel mogelijk te integreren met de wijkontwikkelingsplannen; we zijn nog in de onderzoeksfase.

Samen met Eindhoven hebben we gewerkt aan de Europese nominatie Klimaat Neutrale Steden. Helaas is recent gebleken dat er vooralsnog geen extra financiële middelen van de EU beschikbaar zijn. Het traject van het klimaatcontract met de EU is daarom gestopt, maar we borduren wel voort op de nieuwe initiatieven en samenwerkingen die in de voorbereidingsperiode zijn ontstaan.
In 2023 is verder gewerkt aan plannen voor de verduurzaming van bedrijventerreinen en is de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed doorgegaan.

Vanuit de ambitie om het hergebruik en scheiden van afval te verhogen, is weer een nieuwe stap gezet met de invoering van diftar voor de hoogbouw.

Een stad waar iedereen zich veilig voelt. Met die ambitie hebben we aan het begin van 2023 het Masterplan Integrale Veiligheid 2023-2026 vastgesteld. Met daarin drie accenten: ondermijning, risicojongeren en gedigitaliseerde criminaliteit.
Samen met onze partners zijn we onverminderd doorgegaan met de aanpak van georganiseerde drugscriminaliteit. De monitoring is versterkt via het Lokaal Informatiepunt Ondermijning en we sloten een alliantie met de kwetsbare branches notariaat en makelaardij. De wet Bibob is vaker en gerichter ingezet. De professionalisering en uitbreiding van de boa’s ging in 2023 door, met extra aandacht voor jeugd en zichtbaarheid in de wijken. En we kregen goed nieuws uit Den Haag: Helmond is geselecteerd voor het programma Preventie met Gezag, waardoor we meer inzet kunnen plegen op risicojeugd.
Het netwerk van buurtpreventie is vorig jaar een stukje sterker geworden; na de moeilijke coronajaren is de weg naar boven weer gevonden.

Economisch vitaal en aantrekkelijk
Een vitale economie en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven. Zodat we de mogelijkheden hebben om de brede welvaart van onze inwoners te versterken. Dat vraagt een duurzame, flexibele en inclusieve arbeidsmarkt en sterke ‘topsectoren’. En een aantrekkelijk cultureel

klimaat met voldoende recreatieve activiteiten en voorzieningen. Ook dát is onderdeel van de schaalsprong die we als stad gaan maken.
Het belang van economische samenwerking in de regio is groot. In april 2023 verscheen de Strategische Agenda Brainport: een belangrijke onderlegger voor de samenwerking tussen rijk en regio.

De samenwerking tussen de gemeente en de Stichting Bedrijventerreinen Helmond heeft een impuls gekregen met het sluiten van een convenant. Hiermee bestendigden en verstevigden we niet alleen de samenwerking, maar spraken we ook het vertrouwen naar elkaar uit om verder samen te werken aan de stapsgewijze verbetering van onze bedrijventerreinen.
Eind 2023 vestigden Helmond en Someren een voorkeursrecht op Varenschut en Lungendonk voor de ontwikkeling van een nieuw regionaal bedrijventerrein.

Er is in 2023 hard gewerkt aan de toekomstplannen voor de Automotive Campus. Samen met de andere eigenaren (provincie Noord-Brabant en bouwbedrijf Van der Ven) wordt een vorm van publiek-private samenwerking opgezet. Dit traject loopt door in 2024. Aan de toekomstplannen voor Food Tech Brainport is ook hard gewerkt. Er ligt een plan van aanpak, waarmee het initiatief voor doorontwikkeling bij de bedrijven ligt.

Met het ondernemersdeel van het Koopkrachtfonds zijn in totaal 410 aanvragen gehonoreerd. Daarmee zijn ondernemers geholpen bij het nemen van energiebesparende maatregelen. Daardoor konden ze versneld verduurzamen en hun kosten drukken. Verder konden ondernemers advies en ondersteuning inroepen van gespecialiseerde partijen (o.a. financiën, schuldhulp, coaching) wanneer zij door de koopkrachtcrisis in de problemen waren gekomen.

Het regionaal arbeidsmarktplan is samen met de regionale triple-helix partners opgesteld. Het leven lang ontwikkelen kreeg invulling via het expertisecentrum BOOST, dat overigens onderdeel gaat worden van een nieuw Regionaal Werkcentrum Helmond-De Peel.
Via Helmond Start, het platform voor startende ondernemers, bereikten we 380 deelnemers die aan in totaal 10 bijeenkomsten deelnamen.

Cultuurvoorzieningen moeten meegroeien met de schaalsprong. Stip op de horizon is de Cultuurvisie 20240. Een extern bureau is daarmee aan de slag gegaan, waarbij raad en partners in de stad zijn betrokken; in 2024 staat die op de raadsagenda.
We zijn plannen aan het maken voor een nieuwe entree en publieksvoorzieningen voor Museum Helmond en voor een buitenpodium en urbanvoorzieningen voor de Cacaofabriek. De samenvoeging van Kunstkwartier en bibliotheek bliezen we af; de beoogde bezuiniging bleek met deze samenvoeging niet haalbaar. Ook de beoogde concernvorming van Speelhuis en Cacaofabriek is niet doorgegaan.

Het erfgoedbeleid is geactualiseerd en via het project VOLOP zijn leegstaande panden tijdelijk benut voor culturele initiatieven.

Voor het evenemententerrein Berkendonk is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd, aan de hand waarvan een participatietraject is doorlopen. Het opstellen van een programma van eisen en locatieprofiel gebeurt in 2024, waarna we het definitief ontwerp maken.

Bestuur en organisatie
Een actieve, betrouwbare en dienstbare overheid. Makkelijk benaderbaar, luisterend en die doet wat nodig is. We hebben al belangrijke stappen in die richting gezet, maar we zijn er nog niet. Niet voor niets noemen we het ook 'andere overheid': dat laat zien dat er nog een verdere verandering nodig is.

In 2023 is het nieuwe Huis voor de Stad verrezen. Helaas bleek de geplande oplevering in september 2023 niet haalbaar en werd dat verschoven naar april 2024. Het is een open en transparant gebouw geworden, waar we inwoners op een warme en persoonlijke manier welkom heten. We verwachten een flinke impuls voor de kwaliteit van onze dienstverlening; in 2023 zijn daar de voorbereidingen voor getroffen. De nieuwe werkomgeving maakt ons als werkgever ook zeker aantrekkelijker; dat is belangrijk in de krappe arbeidsmarkt van dit moment.

Voor ons participatiebeleid ontwikkelden we een nieuw beleidskader; begin 2024 is dat door de gemeenteraad vastgesteld en inmiddels is een kwartiermaker aan de slag om daar uitvoering aan te geven. Zodat participatie goed wordt ingebed in de beleidsontwikkeling en -uitvoering.

Het organisatierapport 'Samen maken we de sprong' is in 2023 voorbereid en vastgesteld. De structuur wordt op onderdelen aangepast, onder andere om ervoor te zorgen dat managers aan niet meer dan 20 tot 30 medewerkers leidinggeven. Verder vragen de uitdagingen waar wij als Helmond voor staan, een meer toekomstbestendig en wendbaar ingerichte organisatie. Ook vraagt het ambtelijk-bestuurlijk samenspel een kwaliteitsverbetering. Op 14 november werd de betreffende raadscommissie bijgepraat over deze analyse en ontwikkelingen.

Inmiddels is begonnen met de implementatie van strategische personeelsplanning (SPP). Het doel is een optimale bezetting en ontwikkeling van onze medewerkers, nu en in de toekomst. In 2023 is verder geïnvesteerd in het ontwikkelen van soft skills, digitale vaardigheden en projectmatig werken. Het aanbod van ons eigen online leerplatform met verschillende onlinetrainingen is verder uitgebreid.

Door meer te investeren in onze arbeidsmarktcommunicatie zijn we zichtbaarder geworden in wat wij als gemeente Helmond kunnen bieden aan toekomstige werknemers. We hebben ons specifiek gericht op doelgroepgerichte werving (jobmarketing) en op de inzet van het eigen netwerk van onze medewerkers.

1.4 Behandelprocedure

Het proces rondom de bestuurlijke besluitvorming van de Jaarverantwoording 2023 is als volgt:

- College van burgemeester en Wethouders 11 juni 2024
- Raad 02 juli 2024

2 Financiële samenvatting

2.1 Algemene inleiding

Het jaarrekeningresultaat over 2023 bedraagt € 13,5 miljoen positief. Dit is het resultaat na verrekening met de reserves. Dit resultaat ontstaat mede doordat een aantal zaken nog niet geheel zijn uitgevoerd in 2023 en worden voorgesteld om door te schuiven naar 2024.

Een groot gedeelte van dit bedrag bestaat uit het overschot Middelen Opvang Oekraïners namelijk € 7,1 miljoen. We stellen voor om deze middelen op te nemen in een nieuw te vormen Reserve Opvang Oekraïners binnen het domein Asiel/ (Arbeids)Migratie/ Nieuwkomers. Dit volgens het advies hierover van de VNG. Deze middelen blijven dan beschikbaar voor de bekostiging van opvang als het kabinet de bekostigingsregeling afschaft, en kunnen indien nodig ook elders binnen het domein ingezet worden.

Zonder deze Oekraïne-middelen resteert een resultaat 2023 van € 6,4 miljoen positief vóór resultaatsbestemming.
Hiervan wordt voorgesteld om € 4,1 miljoen als resultaatsbestemming op te nemen.

Per saldo blijft er dan een nettoresultaat na resultaatsbestemming over van € 2,3 miljoen, een afwijking van ongeveer 0,48 % van ons begrotingstotaal.
In onderstaande tabel staat het gerealiseerde jaarrekeningresultaat over 2023 afgezet tegen het resultaat uit de vastgestelde begroting (na wijziging). In paragraaf 2.2 worden de grootste verschillen toegelicht.

(bedragen x € 1.000)

	Begroting na wijziging 2023	Rekening 2023	Afwijking 2023	V/N
Baten	425.836	434.714	8.878	V
Lasten	450.246	436.262	13.984	V
Totaal saldo van baten en lasten	**-24.410**	**-1.548**	**22.862**	**V**
Verrekening met reserves				
Onttrekkingen aan reserves	49.969	57.833	7.864	V
Toevoegingen aan reserves	25.559	42.757	-17.198	V
Totaal saldo van baten en lasten	**24.410**	**15.076**	**-9.334**	**N**
Resultaat	**0**	**13.528**	**13.528**	**V**

Per saldo zijn er € 8,9 miljoen meer baten en € 14 miljoen minder lasten gerealiseerd. Daartegenover is er per saldo € 9,3 miljoen meer toegevoegd/meer onttrokken aan de reserves dan begroot.

Op verschillende programma's zijn afwijkende baten en lasten verantwoord om uiteenlopende redenen. Wij verwijzen hiervoor naar de Programmaverantwoording in hoofdstuk 3 en de verantwoording van de Algemene dekkingsmiddelen in hoofdstuk 4. Daarin rapporteren we per product de grootste afwijkingen.

2.2 Toelichting grootse afwijkingen

		(bedragen x €1.000)	
		afwijking 2023	**Voor- / nadelig**
	Resultaat grondbedrijf	2.911	V
	Storting in algemene reserve grondbedrijf	2.911	N
	Resultaat Grondbedrijf	**0**	
	Resultaat programma 2 Werk en Inkomen	631	V
	Resultaat programma 3 Zorg en Welzijn	2.307	V
	Resultaat programma 4 Jeugd en Onderwijs	-2.598	N
	Storting egalisatiereserve Sociaal Domein	-340	N
	Resultaat Sociaal Domein	**0**	
Programma			
1	Integraal veiligheidsbeleid	241	V
1	Brandweer	233	V
2	Overschot Middelen Opvang Oekraïners	7.144	V
6	Sport en bewegen	466	V
7	Economische en industriële zaken	536	V
8	Invoering omgevingswet	699	V
8	Facilitair grondbeleid	242	V
8	Exploitatie gemeentelijke eigendommen	233	V
10	Verkeer en vervoer beleid	774	V
11	Onderhoud wegen	280	V
11	Degeneratievergoedingen	486	V
11	Straatverlichting	352	V
11	Reiniging wegen	-212	N
11	Groenvoorzieningen	325	V
12	Milieubeheer	590	V
13	Vrijval voorziening wethouders	564	V
Alg. dek	Organisatie algemeen	2.918	V
Alg. dek	Onroerende zaak belasting	-655	N
Alg. dek	Vennootschapsbelasting 2023	-2.054	N
Alg. dek	Overige belastingen	-401	N
Alg. dek	Overhead	802	V
	Overige afwijkingen	-35	V
	Gerealiseerd resultaat jaarrekening 2023	**13.528**	**V**
	Voorgestelde resultaatbestemmingen	11.262	N
	Saldo na resultaatsbestemmingen	**2.266**	**V**

Toelichting op in de tabel opgenomen afwijkingen. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we u naar de toelichting in de betreffende programma's

Resultaat Grondbedrijf
Het resultaat grondbedrijf bestaat uit meerdere componenten. Hoofdzakelijk wordt de balanswaardering positief beïnvloedt door de hogere grondprijzen uit het grondprijzenbesluit 2024. Dit heeft zijn uitwerking op de winstnemingen en ook op de bijstelling van de voorziening verliesgevende grondexploitaties. De voorziening is in 2023 met € 2,4 miljoen naar beneden bijgesteld. In de paragraaf grondbeleid vindt u de uitgebreide toelichting. Hierin is o.a. ook toegelicht dat de balanswaardering voor Brandevoort 2, conform de BBV-voorschriften, nog gebaseerd is op het oude plan voor Brandevoort.
Het uiteindelijke resultaat Grondbedrijf bedraagt € 2,9 miljoen voordelig en wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve Grondbedrijf.

Resultaat Sociaal Domein
Het resultaat Sociaal Domein wordt bepaald uit het resultaat van de programma's 2 Werk en Inkomen, 3 Zorg en Welzijn en 4 Jeugd en Onderwijs van deze jaarrekening, inclusief de hieronder genoemde resultaatbestemmingen voor deze programma's. Hierop vindt een aantal correcties plaats die niet door het Sociaal Domein kunnen worden beïnvloed. Een voorbeeld hiervan zijn de onderhoudskosten van de gebouwen die ons eigendom zijn. Het uiteindelijke positieve resultaat van het Sociaal Domein bedraagt € 0,3 miljoen positief en is conform afspraak toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein. Daarmee wordt de reserve sociaal domein hoger dan de vastgestelde maximale hoogte van €10 miljoen. Voor een deel is dit toegestaan, omdat er tijdelijk middelen vanuit het koopkrachtfonds voor de minimaregeling en supersociaal gestort zijn (€ 1,5 miljoen).
We adviseren om deze reserve nu niet af te romen gezien de onzekerheden rond het sociaal domein en de kabinetsformatie. Bij de 1e Berap 2024 komen we met aanvullende voorstellen.

<u>Overige afwijkingen</u>

Programma 1 Integraal veiligheidsbeleid 241 V
Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 241.000. Het saldo wordt grotendeels veroorzaakt door de hogere baten van € 271.000 uit de hoger dan begrote compensatie voor de beveiligingskosten voor opvanglocaties vluchtelingen Oekraïne van € 292.000. Tegenover deze hogere baten staat een bedrag aan hoger gerealiseerde beveiligingskosten voor deze doelgroep. Deze hoger gerealiseerde beveiligingskosten worden voor een deel opgevangen door een lagere realisatie qua lasten voor cameratoezicht en lagere diverse overige uitgaven.
Programma 1 Brandweer 233 V
Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 233.000. Het voordelig verschil qua lasten wordt enerzijds veroorzaakt door € 112.000 lagere lasten voor gepland onderhoud aan het gebouw en anderzijds door € 95.0000 lagere lasten voor overige goederen en diensten.

Programma 2 Overschot Middelen opvang Oekraïners 7.144 V
De omvang van de voor het kalenderjaar 2023 ingediende en door het Rijk toegekende aanvraag voor Bekostiging Opvang Ontheemden Oekraïne (BOOO) bedroeg € 13.100.000.
In de aanvraag en toekenning van de middelen wordt qua systematiek grotendeels uitgegaan van normvergoedingen ter compensatie van de werkelijke kosten. De in 2023 gerealiseerde kosten voor opvang van deze doelgroep bedroegen € 6.000.000. Hierdoor resteert een saldo aan overtollige middelen van € 7.100.000. Conform het advies van de VNG wordt voorgesteld overschotten op te sparen in een hiervoor afzonderlijk te vormen nieuwe reserve "Vluchtelingen Oekraïne" om toekomstige kosten gepaard gaande met lagere of mogelijk beëindigde vergoedingen te kunnen

bekostigen. Extern onderzoek in opdracht van het Rijk heeft inmiddels al geleid tot het verlagen van deze normvergoeding 2023 ten opzichte van 2022.

Programma 6 Sport **466 V**

Het saldo wordt met name veroorzaakt door diverse mutaties binnen de baten en de lasten t.o.v. de begroting:

- *De ontvangen specifieke uitkering Gala (Gezond en Actief leven akkoord)*
- *Positief saldo van lasten en baten voor het zwembad*
- *Positief saldo van lasten en baten voor de Braak*
  Minder uitgaven aan onderhoud binnen- en buitensport
- *Een forse stijging van de energielasten voor de binnensportaccommodaties.*

Programma 7 Economische en industriële zaken **536 V**

Food Tech € 90.000 voordelig
In 2023 zijn diverse gesprekken gevoerd met het bedrijfsleven over het commitment en is er gewerkt aan een plan van aanpak. Om ondertussen de continuïteit van FTB te borgen, is besloten om voor 2023 een exploitatiesubsidie te verlenen. De benodigde subsidie bleek uiteindelijk lager uit te vallen dan vooraf was voorzien. Dat maakt dat er over 2023 een overschot is ter hoogte van €90.000.

Actieplan bedrijventerrein € 248.000 voordelig
Op de Helmondse bedrijventerreinen wordt door Stichting Bedrijventerreinen Helmond en de gemeente gewerkt aan meer veilige wandelpaden. Een belangrijk pilotproject hierin is het wandelpad nabij de Heibloemweg. De afstemming tussen SBH en de gemeente over rollen en verantwoordelijkheden heeft mede door personele wisselingen, meer tijd gekost.

Het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW) biedt ondernemers aanvullende middelen om plannen mogelijk te maken, op het moment dat zij investeren op een bestaand bedrijventerrein in de regio. Op deze manier wordt een kwaliteitsimpuls gecreëerd op het bestaande terrein, wordt werkgelegenheid gecreëerd en wordt de concurrentiepositie van de regio versterkt. Na de evaluatie is het fonds in 2021 qua opzet gewijzigd op basis van de gedane bevindingen. Dit heeft geleid tot meer aanvragen. Omdat de selectiecriteria bij de beoordeling van de aanvragen vrij strikt zijn, maar ook omdat de markt het zelf oppakt, zijn er in 2023 geen aanvragen in het kader van het Regionale Ontwikkelfonds Werklocaties gehonoreerd en is de begrote onttrekking ad € 395.000 uit de reserve ROW ook niet nodig geweest.

Overige kleinere voordelen voor € 186.000.

Programma 8 Invoering omgevingswet **699 V**

Het saldo wordt met name veroorzaakt door het positief resultaat van de Omgevingswet. Minder uitgaven wordt veroorzaakt door vertraging in de afronding van een aantal producten en het niet kunnen invullen van (tijdelijke) vacatures.

Programma 8 Facilitair grondbeleid **242 V**

Het saldo wordt veroorzaakt door (veelal tussentijdse) resultaten op anterieure overeenkomsten. Deze resultaten hebben een incidenteel karakter.

Programma 8 Exploitatie gemeentelijke eigendommen **233 V**

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 233.000. Het saldo wordt veroorzaakt door lagere baten van € 655.000 en lagere lasten van € 1.507.000. Hiertegenover staat een hogere storting ad € 619.000 in de egalisatiereserve onderhoud gebouwen. De belangrijkste afwijkingen zijn:

- *De opbrengsten van huur en recht van opstal van gemeentelijke gebouwen, overhoeken, groen- en reststroken en overige gronden zijn € 182.000 lager dan geraamd. Dit wordt onder andere veroorzaakt door leegstand.*
- *Een aantal groen- en reststroken, overige gronden en een appartement zijn verkocht. De boekwinst (verkoopopbrengsten minus extra afschrijvingslasten) hiervan bedraagt € 289.000.*
- *De kosten voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen die tot dit hoofdproduct behoren zijn circa € 476.000 lager dan geraamd. Dit saldo is toegevoegd aan de egalisatiereserve onderhoud gebouwen (vastgoed).*
- *Een lagere renteomslag van € 454.000 (zie toelichting hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen).*
- *Een hogere toevoeging aan de egalisatiereserve onderhoud gebouwen (vastgoed) van € 619.000. Dit is het saldo op het onderhoudsbudget binnen programma 8 (HP890) van € 476.000 en een saldo van € 143.000 op het onderhoudsbudget binnen de andere programma's.*
- *Overige nadelige afwijkingen van in totaal € 185.000.*

Programma 10 Verkeer en vervoerbeleid ***774 V***

Het voordeel heeft diverse oorzaken:

- *Mobiliteitsvisie € 100.000 voordelig*
- *Verkeersveiligheid bij scholen € 205.000 voordelig*
- *Deelmobiliteit € 80.000 voordelig;*
- *Smart Mobility € 263.000 voordelig*
- *Renteomslag € 95.000 voordelig*

Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we u naar de toelichtingen in het programma 10.

Programma 11 Onderhoud wegen **280 V**

Aan het einde van het tweede kwartaal van 2023 is een bestek aanbesteed voor 2 jaar groot onderhoud asfaltverhardingen. Het asfaltonderhoud is door de slechte weersomstandigheden de laatste 3 maanden van het jaar niet uitgevoerd. Hierdoor is er voor 280.000 niet uitgevoerd in 2023.

Programma 11 Degeneratie inkomsten/ leges verhardingen **486 V**

Er zijn meer degeneratievergoedingen in rekening gebracht dan verwacht.

Programma 11 Straatverlichting **352 V**

Door de hoge energielasten vanwege de energiecrisis 2022, is de inschatting van energielasten in de begroting van 2023 te hoog geweest en dat uit zich in een voordeel

Programma 11 Reiniging wegen **-212 N**

Het nadeel is ontstaan door de volgende oorzaken. Van 1 van de uitvoerende partners is een afrekening van € 60.000 over 2022 pas ontvangen in 2023. We verwachten voor 2023 hiervoor een nadeel van € 92.000. Daarnaast hebben we een overschrijding van € 42.000 door hogere kosten voor het reinigen van alle wijken en voor de bladcampagne. Tevens zijn er hogere kosten voor de inzet van de kleine veegwagen.

Programma 11 Groenvoorzieningen **325 V**

Het positieve saldo op het hoofdproduct groen wordt veroorzaakt door niet beïnvloedbare posten. Dit is een positief resultaat op de rente omslag (zie toelichting hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen), inkomensoverdrachten, belastingen en degeneratievergoeding.

Programma 12 Milieubeheer **590 V**

In het kader van energiearmoede is een specifieke uitkering van het rijk ontvangen van € 196.000 Deze ontvangst is niet begroot en levert daarmee een voordelig resultaat. Hiernaast is op dat gebied minder gebruik gemaakt van de regeling energie armoede dan verwacht. Dit veroorzaakt een voordelig resultaat van € 335.000. Overige kleine verschillen leiden naar een voordeel van € 61.000.

Programma 13 Bestuur & organisatie/ Vrijval voorziening wethouders **564 V**

Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door een vrijval uit de voorziening wethouders vanwege de gestegen rente.

Algemene dekkingsmiddelen/ Organisatie algemeen **2.918 V**

Op dit moment resteert nog € 820.000 flexibel formatiebudget. Vanaf 2024 is dit budget volledig ingezet. Dit voordeel wordt verder toegelicht bij het onderdeel overhead voor het totaalbeeld van personeel.

Daarnaast is er door € 575.000 nadelige fiscale afrekeningen voorgaande jaren zoals het jaarlijks te betalen bedrag aan werkkosten en correcties voor de BTW en het BTW-compensatiefonds welke betrekking hebben op boekjaren vóór 2023.

Centraal is € 3 miljoen aan budgetten opgenomen waarvan de kosten verspreid over de begroting worden gerealiseerd zoals personele inzet.

Voor organisatieontwikkeling is € 190.000 minder onttrokken uit de reserve. Vanwege uitgaven voor crisis en herstel is minder onttrokken uit de reserve.

Algemene dekkingsmiddelen/ Onroerende zaak belasting **-655 V**

Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door een kleinere toename van de totale WOZ-waarden bij zowel woningen als niet-woningen dan waar in de tariefstelling rekening mee was gehouden. Dit heeft geleid tot een tekort van ongeveer € 400.000. Vanwege de kosten van no-cure-no-pay bureaus is er € 400.000 budget gevraagd. Rekening houdend met dit extra budget zijn de kosten bezwaarafhandeling met ongeveer € 300.000 onder de opgehoogde raming gebleven. De lasten van € 300.000 drukken op dit hoofdproduct waarmee het saldo is verklaard. Het budget is van € 400.000 is geplaatst op HP 960 waardoor deze saldi samengenomen worden in de verklaring.

Algemene dekkingsmiddelen/ Vennootschapsbelasting 2023 **-2.054 N**

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 2,054 miljoen. Dit heeft voornamelijk te maken met de in 2023 ontvangen voorlopige aanslag vennootschapsbelasting 2023 met een te betalen bedrag van € 2,064 miljoen.

Algemene dekkingsmiddelen/ Overige belastingen **-401 N**

Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door de actualisatie van de voorziening oninbare debiteuren/bedragen In totaal is de post opgehoogd met € 974.000. Daarnaast hebben we de verschuiving van het budget (€ 400.000) voor no-cure-no-pay toegelicht bij onroerendezaakbelasting. Tenslotte een verschil van € 173.000 bestaat uit diverse kleine afwijkingen.

Algemene Dekkingsmiddelen/ Overhead ***802 V***

Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- *Vanwege nieuwe regelgeving is er een voorziening gevormd voor verlofsparen. Deze wordt in 2023 aangevuld met € 900.000 vanwege gespaard verlof.*
- *Het tekort op ICT is € 870.000, vooral te verklaren door aanschaf extra hardware € 215.000 en de toegenomen licentiekosten van software € 460.000. Het resterende bedrag is opgebouwd uit diverse posten waaronder verbetering Financieel Systeem en het Belastingpakket. Voor ICT-projecten is € 2,15 miljoen minder uitgegeven, daarom is dat bedrag ook minder onttrokken aan de reserve automatisering.*
- *Het voordeel op HP992 doorbelasting overhead is bedoeld voor overhead in de breedste zin zoals ook de tekorten op ICT. Deze producten hebben een directe relatie met elkaar.*
- *De hulpkostenplaats Huisvesting/Facilitair heeft een nadelig saldo van ongeveer € 162.000.*
- *De hulpkostenplaats Multifunctionele Centra Vastgoed heeft een nadelig saldo van € 249.000 en wordt onder andere veroorzaakt door hogere kosten voor eigenarenonderhoud.*

Overige afwijkingen **-35 N**

Dit is het saldo van alle uitgaven en inkomsten van alle programma's exclusief de hier apart benoemde onderdelen.

Voorgestelde resultaatbestemmingen

In het bijgevoegde raadsvoorstel is een overzicht weergegeven van voorgestelde resultaatbestemmingen. Dit zijn onderwerpen die in 2023 hebben bijgedragen aan het positieve resultaat omdat deze niet (volledig) zijn uitgevoerd.

Bedragen x (€1.000)

Pro-gramma	*Omschrijving*	*Voorstel*
2	Onderwijs & arbeidsmarkt; actieplan Dichterbij dan je denkt	321
2	Onderwijs & arbeidsmarkt; perspectief op werk	178
2	Jeugdwerkloosheid	600
5	Verzelfstandiging Speelhuis	58
7	Actieplan bedrijventerrein	248
8	Implementatie Omgevingswet	241
9	Leefbaarheidsinterventies Rijpelberg	97
9	Leefbaarheidsinterventies Helmond Noord	100
9	Leefbaarheidsinterventies Helmond Oost	88
11	Onderhoud wegen	280
14	Algemene uitkering	883
14	Opvang vluchtelingen Oekraïne	7.144
14	Schaalsprong	1.024
	Totaal	**11.262**

<u>Toelichting resultaat op de voorgestelde resultaatsbestemmingen:</u>

Onderwijs & arbeidsmarkt; actieplan Dichterbij dan je denkt

Regionale middelen voor arbeidsmarktregio Helmond-De Peel ontvangen in 2022-2023 via een DU in het kader van 'Dichterbij dan je denkt (DDJD)'. Volgens afspraak met regiopartners dient dit als cofinanciering voor provinciale subsidie voor het actieplan arbeidsmarkt en voor de nieuwe provinciale arbeidsmarktsubsidie.

Onderwijs & arbeidsmarkt; perspectief op werk
Regionale middelen voor arbeidsmarktregio Helmond-De Peel ontvangen in 2022-2023 via een DU in het kader van 'Perspectief op Werk'. Volgens collegebesluit 2023 (na regionale afstemming met de triple-helix partners) bestemd voor Het tweede deel van de subsidie aan Brabant Leert (college 06-06-2023) en verplichte cofinanciering 2024 voor project Brabants Migratie- en Informatiepunt (college 11-07-2023).

Middelen aanpak Jeugdwerkloosheid
Volgens startnotitie 'Aanpak Jeugd en Werk' uit 2023 opgesteld, bestemd voor coördinator jeugdwerkloosheid en uitbreiding van formatie Doorstroompunt.

Verzelfstandiging Speelhuis
Resterend projectbudget is nodig om het gekozen scenario voor verzelfstandiging van Het Speelhuis te implementeren. Effectuering van eerder genomen raadsbesluit.

Actieplan bedrijventerrein – wandelpad BZOB
Op de Helmondse bedrijventerreinen wordt door Stichting Bedrijventerreinen Helmond en de gemeente gewerkt aan meer veilige wandelpaden. Het college heeft op 6 december 2023 het jaarplan SBH 2024 vastgesteld met daarin de toelichting dat het wandelpad BZOB in 2024 wordt aangelegd.

Omgevingswet
Programma Omgevingswet wordt in 2024 afgebouwd en overgedragen naar de lijnorganisatie. De afgelopen jaren hebben we ons gericht op de minimale acties die nodig waren voor inwerkingtreding. Voor een aantal incidentele werkzaamheden is nog programmabudget nodig in 2024.

Leefbaarheidsinterventies Rijpelberg, Helmond-Noord en Helmond-Oost
Voor leefbaarheidsinterventies in de wijken Helmond Oost, Helmond Noord en Rijpelberg is in de begroting van 2023 300 k beschikbaar gesteld. Deze interventies zullen worden gedaan in het kader van de meerjarige wijkontwikkeling. Hierbij valt te denken aan het project "gesprekken achter de voordeur" en te houden straatgesprekken. Omdat het om een meerjarige wijkontwikkeling gaat en de middelen hard nodig zijn, is het wenselijk ze over te hevelen naar 2024. Hiervoor verwijzen wij o.a. naar het raadsbesluit d.d. 11-7-2023 m.b.t. het wijkontwikkelingsplan Helmond-Noord en het raadsbesluit d.d. 11-2-2020 m.b.t. het wijkontwikkelingsplan Helmond-Oost.

Onderhoud wegen
Niet alle voor het aanbestede bestek 'Asfaltonderhoud wegen 2023/2024' in 2023 ingeplande werkzaamheden konden in dat jaar uitgevoerd worden ten gevolge van extreme regenval. Ze worden in 2024 ingehaald. Het bedrag is onderdeel van de verplichting die Helmond is aangegaan met de aannemer.

Algemene uitkering
Middelen zijn pas bij de decembercirculaire 2023 beschikbaar gesteld. Ons beleid voor deze taakmutaties is dat we ze 1-op-1 verrekenen met het beleidsveld waar ze betrekking op hebben. Zie raadsinformatiebrief 1-2024.

Schaalsprong
Eenmalige resterende middelen te storten in de reserve organisatieontwikkeling om extra uitgaven op te vangen voor de definitieve invulling van de managementfuncties in 2024. Volgens aankondiging in 2e Berap 2023.

Vorming reserve Opvang Oekraïners

Nieuw te vormen reserve uit te veel ontvangen voorschot van het Rijk binnen het domein Asiel/ (Arbeids)Migratie/ Nieuwkomers, volgens advies van de VNG.

2.3 Gerealiseerde investeringen

In 2023 is ervoor in totaal € 237,2 miljoen aan investeringskredieten beschikbaar: het bedrag aan gevoteerde kredieten uit eerdere begrotingsjaren aangevuld met voor begrotingsjaar 2023 nieuw door de gemeenteraad gevoteerde investeringskredieten.

Op de openstaande kredieten werd in voorgaande jaren € 63,2 miljoen uitgegeven. In 2023 is er voor € 49 miljoen geïnvesteerd. Per saldo is er eind 2023 nog € 125 miljoen te realiseren investeringskrediet beschikbaar.

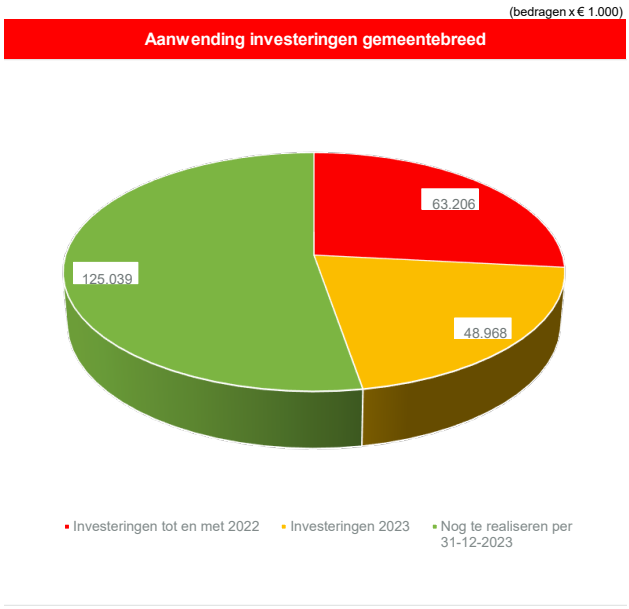

In het overzicht van de openstaande kredieten zijn er een aantal grote meerjarig vastgestelde kredieten meegenomen. Voorbeelden van grote openstaande kredieten (bedragen inclusief begroting 2024):

o	Zwembadvoorziening	€ 13,7 miljoen
o	Huis voor de Stad	€ 39,2 miljoen
o	Sluis 8	€ 8,2 miljoen
o	Sluis 9	€ 7,7 miljoen
o	IHP	€ 26,4 miljoen
o	Sport- en beleefcampus De Braak	€ 49,7 miljoen
o	Jan van Brabant (incl. voorbereiding)	€ 29,5 miljoen

In de 2e Bestuurrapportage (Berap) 2023 is een gefaseerde planning vastgesteld. Het feit dat niet alle geraamde uitgaven zijn uitgegeven kan meerdere oorzaken hebben, zoals een overspannen bouwmarkt, procedures, besluitvormingsproces etc. De planning wordt jaarlijks aangepast op grond van de nieuwe situatie.

In onderstaand overzicht zijn de kredieten per programma gepresenteerd:

(bedragen x € 1.000)

Openstaande kredieten Programma's	Gevoteerd krediet	Investeringen tot 2023	Investeringen 2023	Investeringen tot en met 2023	Nog te realiseren
1 Veiligheid en handhaving	100	-	65	65	35
2 Werk en inkomen	-	-	-	-	-
3 Zorg en welzijn	-	-	-	-	-
4 Jeugd en onderwijs	42.945	1.377	818	2.195	40.750
5 Cultuur	2.140	113	75	187	1.953
6 Sport en recreatie	61.369	11.867	15.181	27.047	34.322
7 Economisch beleid en werkgelegenheid	2.600	100	126	226	2.374
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	5.822	601	979	1.581	4.241
9 Stedelijke vernieuwing	15.055	7.641	1.967	9.608	5.447
10 Verkeer en mobiliteit	13.832	2.629	1.546	4.175	9.657
11 Openbare ruimte en natuurbescherming	37.240	9.973	9.081	19.054	18.186
12 Milieu	4.710	266	2.487	2.753	1.957
13 Bestuur en organisatie	1.275	835	224	1.059	216
Algemene dekkingsmiddelen	45.588	23.909	15.777	39.687	5.901
Totaal	**232.676**	**59.312**	**48.324**	**107.637**	**125.039**

Daarnaast hebben voor € 4,5 miljoen investeringen afgesloten. Over de afgesloten kredieten is € 0,6 miljoen uitgegeven in 2023. De volgende kredieten zijn in 2023 afgesloten:

(bedragen x € 1.000)

Afgesloten kredieten in 2023	Progr.	Gevoteerd krediet	Investeringen tot 2023	Investeringen 2023	Investeringen tot en met 2023
Vervanging Veiligheidscamera's	1	300	135	-	135
Speelvoorzieningen 2020	4	250	236	16	252
Vervangingsinvesteringen Cacaofabriek	5	240	267	-	240
Grex Sloop clubgebouw tennisvelden 't Lobke	8	175	153	-153	-
Goorloopzone 3e fase	11	1.370	1.476	-	1.426
Investering Groen 2022	11	285	69	246	315
Vervanging natuur en recreatie 2023	11	149	-	149	149
Investering openbare verlichting 2022	11	-	666	34	700
Vri; vervanging 2022	11	767	447	294	742
31640 aanpak geuroverlast	12	-	-	-	-
Nieuw afvalstoffenbeleid	12	517	467	36	503
Uitvoeringprogramma geluidssanering 2011-2015	12	475	-22	22	0
Totaal		**4.527**	**3.894**	**644**	**4.462**

De totale investeringen voor zowel de openstaande als afgesloten kredieten kunnen worden uitgesplitst in uitgaven € 60,7 miljoen minus ontvangsten € 11,7 miljoen.

In de toelichting op de balans onder materiële vaste activa zijn de investeringen verder toegelicht. In de paragraaf Bedrijfsvoering zijn de kredieten met een overschrijding toegelicht in relatie tot rechtmatigheid.

Overschreden kredieten

In 2023 zijn er een aantal investeringen die het gevoteerde krediet hebben overschreden. In hiernavolgende tabel zijn de investeringen met een overschrijding opgenomen en toegelicht.

(bedragen x € 1.000)

Programma	Omschrijving krediet	Saldo krediet	Boekwaarde per 1-1-2023	Uitgaven 2023	Inkomsten 2023	Saldo 2023	Boekwaarde per 31-12-2023	Krediet-overschrijding
PROG02	Verbouwing Nachtegaallaan 40 (vm Knip)	430	-	583	263	320	320	109
PROG06	Zwembadvoorziening Helmond*	13.725	4.834	8.766	-565	9.331	14.164	-439
PROG09	Vergroten aantrekkelijkheid Centrum	1.847	1.577	282	-	282	1.859	-12
PROG09	Grex Ontwikkeling Piet Blomplein voorbereidingskrediet*	127	127	95	-	95	222	-95
PROG11	Investering Groen 2022	285	69	246	-	246	315	-30
PROG11	Openbaar groen 2023	25	-	39	-	39	39	-14
PROG11	Opwaarderen openbare verlichting 2023	700	-	741	-	741	741	-41
	Ambulance post 2024**	-	-	82	-	82	82	-82
		17.138	6.607	10.834	-302	11.136	17.742	-604

* Via een separaat raadsvoorstel is besloten om aanvullend krediet ter beschikking te stellen in 2024

** Het krediet voor de ambulancepost is vanaf 2024 met de begroting 2024 ter beschikking gesteld (ad € 5.320.000)

We lichten de overschrijdingen groter dan € 50.0000 hieronder toe:

***Nachtegaallaan 40**;*

Met het vaststellen van de 2e Berap 2023 in de raadsvergadering van 7 december 2023 heeft de raad ingestemd met een krediet van € 430.000 voor de verbouwingskosten van Nachtegaallaan 40 voor de opvang van ontheemden Oekraïne. De uiteindelijke kosten bedragen € 583.000. De gemeente Helmond heeft bij een 1e aanvraag bij het ministerie van Justitie en Veiligheid voor compensatie van de kosten uit de SPUK Regeling opvang ontheemden Oekraïne een voorschot ontvangen van € 305.000. Bij een 2e aanvraag bij het ministerie van Justitie en Veiligheid voor compensatie van de kosten uit de SPUK Regeling opvang ontheemden Oekraïne heeft de gemeente Helmond de goedkeuring ontvangen dat zij de aanvullende transitiekosten van € 263.000 vergoeden. Daarnaast worden de uitvoeringskosten (interne uren) € 15.000 ook uit de beschikbare middelen voor opvang ontheemden Oekraïne bekostigd. Bij de 2e Berap 2023 is voor dekking van kapitaallasten een storting in de dekkingsreserve kapitaallasten geraamd van € 430.000. Omdat de compensatie van € 263.000 direct als baat verantwoord is op het krediet is de storting in de dekkingsreserve kapitaallasten bijgesteld naar € 320.000.

***Zwembadvoorziening Helmond**;*

Op 22 juli 2021 heeft de gemeente Helmond een Desing & Build overeenkomst gesloten met Olco Holland B.V. (hierna te noemen 'Olco') en werd een aanneemsom overeengekomen. Na het sluiten van de overeenkomst is door Olco melding gemaakt van het feit, dat zij geconfronteerd werd met loon- en prijsontwikkelingen waardoor de totale bouwkosten hoger uitvallen.
Er is met Olco gesproken over een minnelijke oplossing en dit heeft geresulteerd in een concreet voorstel, dat op 11 april 2024 aan de raad is voorgelegd. In de raadsvergadering van 11 april 2024 heeft de raad ingestemd met het voorstel compensatie prijsstijging zwembad De Braak en daarmee een ophoging van het krediet.

***Grondexploitatie (Grex) ontwikkeling Piet Blomplein**;*

In de raadsvergadering van 7 december 2023 heeft de raad ingestemd met het ophogen van het tijdelijk voorbereidingskrediet met € 175.000. Dit wordt in 2024 in een begrotingswijziging verwerkt.

***Ambulancepost**:*

Met het vaststellen van de programmabegroting 2024-2027 in de raadsvergadering van 7 november 2023 heeft de raad ingestemd met een voorgenomen investering ruim € 5,3 miljoen voor de realisatie van een ambulancepost aan de Lage Dijk 4. Onder voorbehoud van het instemmen van de raad met deze voorgenomen investering zijn in 2023 door de GGD en voor risico van hen voorbereidingskosten gemaakt die onderdeel zijn van deze investering van ruim € 5,3 miljoen.

2.4 Overzicht financiële afwijkingen crisis en herstelnota

In de begroting 2021 hebben we voor de uitvoering van de Crisis- en Herstelnota (CHN) een bedrag van € 11,7 miljoen gereserveerd voor de jaren 2021-2024. Dit bedrag is inclusief de voorbereidingskosten van personeel. De genoemde bedragen moeten als richtlijn beschouwd worden; een bedrag dat we verwachten te besteden aan de herstelagenda, maar dat door nieuwe inzichten of ontwikkelingen kan veranderen. In de tabel hieronder geven we weer wat het totaalbudget is voor de periode 2021-2024 en het verloop van de besteding tot op heden. In deze jaarrekening staat er een extra kolom tussen die inzicht geeft in welke onderdelen investeringen zijn. Deze gelden storten we namelijk in de dekkingsreserve kapitaallasten ter dekking van de toekomstige kapitaallasten die voortvloeien uit de gedane investeringen.

De meeste afwijkingen tussen de begrote en werkelijke uitgaven 2023 liggen binnen de grenswaarde van € 205.000. Het onderdeel "tegengaan jeugdwerkeloosheid" en lichten we hieronder toe.
In de 1e Berap 2024 informeren wij u weer over de voortgang van de uitvoering van de CHN in het lopende jaar en de vervolgplanning. Daarbij geven we een toelichting op alle sporen.

Volgnr.	Impulsen	Totaal beschikbaar 2021-2024	Toevoeging aan reserve kapitaallasten	Totaal beschikbaar exploitatie	Uitgaven 2021 - 2022	Geplande uitgaven 2023	Werkelijke uitgaven 2023	Saldo ultimo 2023
Het tegengaan van tweedeling in de samenleving								
1.	Lokale Coalitie Aanpak Tweedeling in Helmond	200		200	99	166	67	34
2.	Multifunctionele wijkaccommodatie in Rijpelberg	2.750		2.750				2.750
3.	Creëren van extra perspectief jongeren	2.000		2.000	370	250	224	1.406
4.	Impuls voor onderhoud Openbare Ruimte	1.000	-1.000	0				
Een extra impuls voor de lokale economie								
5.	Impuls voor versnelling doorontwikkeling Centrum+	2.000		2.000				2.000
6.	Verdere opschaling richting energieneutraal Helmond	500	-500	0				0
7.	Extra ondersteuning bedrijven bij implementatie circulariteit	100		100		100	100	0
Een betere aansluiting tussen opleiding/onderwijs en werk/arbeidsmarkt								
8.	Tegengaan Jeugdwerkloosheid	350		350	133	217		217
9.	Helmond Stagestad	150		150		50	50	100
Op niveau houden van het culturele klimaat								
10.	Fundament voor door corona geraakte basis infrastructuur	2.000	-2.000	0	230	-230	-230	0
11.	Extra impuls voor vergroten levendigheid in centrum	300		300	82	107	91	127
Versnelling van digitalisering								
12.	Extra inzet op digitale inclusie (i.c.m. aanpak van laaggeletterdheid)	330		330	156	110	52	122
	Totaal aan impulsen	**11.680**	**-3.500**	**8.180**	**1.070**	**770**	**354**	**6.756**

Tegengaan jeugdwerkeloosheid

Wij hebben in 2023 ingezet op het komen tot een startnotitie Jeugd en Werk. Deze notitie vormde een aanleiding om een coördinator “Jeugd en Werk” te werven die, voor de gehele arbeidsmarktregio, komt tot een nieuwe aanpak Jeugdwerkloosheid. Het proces heeft iets langer geduurd dan we hadden verwacht. De coördinator jeugdwerkloosheid is inmiddels geworven en start eind dit kwartaal.

Daarnaast is er in 2023 meer duidelijkheid gekomen over wetsvoorstel “Van School naar Duurzaam Werk”. Dit is van belang omdat we nu, in 2024, de opdracht voor de coördinator duidelijker hebben kunnen formuleren. Het wetsvoorstel treedt, naar verwachting van ministerie SZW, in 2025 in werking. Middelen jeugdwerkloosheid worden in 2024 onder andere ingezet voor de coördinator (36 uur per week) en voor de programmakosten voor de aanpak.

2.5 Inzet Koopkracht

Bij het opmaken van de Jaarrekening 2023 is uitvoering gegeven aan het bij het vaststellen van de 2e Berap opgenomen besluit tot afsluiting en opheffing van het tijdelijk ingestelde Koopkrachtfonds (zie ook de RIB 132 van 10 oktober 2023).
Van het totaal beschikbare bedrag is inmiddels € 6,8 miljoen besteed aan de ingestelde maatregelen voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Hierin is een bedrag van € 2,1 miljoen verwerkt ter dekking van het tekort op de ontvangen Rijksbijdrage voor de aan inwoners uit te keren Energietoeslag 2022 en 2023 tot 120% van het sociaal minimum (eerdere raming van € 2,5 miljoen).
Van het restant aan nog niet bestede middelen van € 3,2 miljoen is conform besluitvorming bij de 2e Berap € 1,4 miljoen gestort in de Reserve energiearmoede verduurzaming en € 1,5 miljoen gestort in de Egalisatiereserve Sociaal Domein (nog uit te werken voorstellen voor minimaregeling Witgoed en SuperSociaal).
Het bij opheffing van deze reserve aanwezige restant van € 0,3 miljoen valt vrij ten gunste van het exploitatieresultaat 2023. Voor de toelichting qua beleidsresultaat wordt verwezen naar de passage "Koopkrachtaanpak" in Programma 02 Werk en inkomen.

(bedragen x 1.000)

Categorie	Regeling	Beschikbaar in koopkrachtfonds	Besteding 2022	Besteding 2023	Totaal
Inwoners	Energietoeslag 2022\2023 120 - 130%	€ 2.800	€ 1.229	€ 1.728	€ 2.957
	Energietoeslag 2022 130 - 150%	€ 600	€ 265	€ 281	€ 546
	Maatwerkregeling periodieke energiekosten	€ 500			€ -
	Tekort Energietoeslag 2022 en 2023 tot 120% *)			€ 2.065	€ 2.065
Ondernemers	Subsidie Energiebesparende maatregelen	€ 750	€ 20	€ 281	€ 301
	Overige maatregelen	€ 1.000		€ 366	€ 366
Maatsch Org	Subsidieregeling compensatie energiekosten	€ 1.000	€ 29	€ 111	€ 140
	Subsidie Energiebesparende maatregelen	€ 100		€ 13	€ 13
Overig	Uitvoeringskosten	€ 800	€ 72	€ 293	€ 365
	Subtotaal	**€ 7.550**	**€ 1.614**	**€ 5.138**	**€ 6.752**
Restant	Toevoeging Reserve energiearmoede verduurzaming	€ 1.400		€ 1.400	€ 1.400
	Toevoeging Egalisatiereserve Sociaal Domein tbv Witgoedregeling en SuperSociaal	€ 1.050		€ 1.544	€ 1.544
	Vrijval bij opheffing reserve tgv exploitatieresultaat			€ 304	€ 304
	Subtotaal	**€ 2.450**	**€ -**	**€ 3.248**	**€ 3.248**
Totaal		**€ 10.000**	**€ 1.614**	**€ 8.386**	**€ 10.000**

**) Hierin is een dotatie opgenomen aan de Egalisatiereseverve sociaal domein van € 368.500 voor de nog in 2024 uitbetaalde en af te handelen aanvragen Energietoeslag 2023 (incl. Uitvoeringskosten).*

Jaarverslag

3 Programma's

3.1 Programma 01: Veiligheid en naleving

3.1.1 Wat hebben we bereikt?

We willen een stad zijn waar iedereen graag woont, werkt en verblijft. En waar iedereen meedoet en zich veilig voelt. Dit vereist een stevige basis op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Met als doel om het veiligheidsgevoel te vergroten en de leefbaarheid in onze stad verder te versterken. Door de samenloop van maatschappelijke ontwikkelingen en crises zien we dat de polarisatie toeneemt, en dat de samenleving meer dan voorheen op de proef wordt gesteld. Het valt niet mee om met elkaar invulling te geven aan een gezonde, veilige en daarmee leefbare woon- en werkomgeving. Dit leidt tot een toenemende druk op de capaciteit van de gemeente en haar partners bij de uitvoering van haar beleid.

- Het aantal misdrijven (geweldsdelicten, woninginbraken, diefstallen) moet verder omlaag, maar ook de ervaren overlast van verstorend gedrag.
- We werken verder aan de ontwikkeling van een compleet, actueel, integraal en dynamisch beeld van de stad, zodat we snel op ontwikkelingen kunnen inspelen. Dit doen we in de vorm van een Veiligheidsinformatieknooppunt.
- We willen voorkomen dat jeugdigen het criminele pad kiezen. Dat doen we door integraal met alle mogelijke partners te werken aan een goed alternatief voor jongeren: op school, in de kerk of moskee, bij (sport)verenigingen en op straat. Preventie staat daarbij centraal, maar moet hand in hand gaan met een passende repressieve aanpak, al dan niet in combinatie met zorg.
- We verhogen de betrokkenheid van inwoners door initiatieven uit de wijken, zoals buurtpreventieteams en WhatsApp- en vergelijkbare groepen te stimuleren. Samenwerking is er met woningcorporaties, scholen, de LEVgroep en vanzelfsprekend met veiligheidspartners zoals politie en het Openbaar Ministerie.
- We willen meer zicht krijgen en houden op de parallelle economie die de criminele wereld vormt. Dat doen we door informatie te delen tussen alle relevante regionale partners en het versterken van ons Veiligheidsinformatieknooppunt. Effectieve interventies moeten criminele netwerken, structuren en faciliterende partijen aan banden leggen.
- We trekken samen met de andere Brabantse steden op in het doorbreken, belemmeren en verminderen van de ondermijnende criminaliteit.

Om dit te bereiken hebben we:

- In samenwerking met Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost het domein crisisbeheersing doorontwikkeld. Zo is er een nieuw crisisplan door hen vastgesteld en werkt de VRBZO aan een nieuw regionaal risicoprofiel.
- In samenwerking met Stichting Zorg en Veiligheidshuis Brabant-Zuidoost (ZVHBZO)in 2023 een stijging van 37% geconstateerd van aangemelde complexe zaken, t.o.v. 2022. Er zijn in totaal 157 complexe zaken aangemeld voor behandeling door het ZVHBZO. In de nieuwe regionale aanpak MDA++ (intersectorale specialistische Multidisciplinaire Aanpak) gericht op huiselijk geweld en kindermishandeling zijn ook een aantal zaken opgepakt. Daarnaast is samen met het Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant (RIVOB) ingezet op het versterken van de samenwerking op het gebied van radicalisering.
- In navolging van het vastgestelde Masterplan Integrale Veiligheid (2023 t/m 2026) het uitvoeringsplan integrale veiligheid 2023 met de raad besproken en uitgevoerd. Dit uitvoeringsplan was een houvast voor de activiteiten en inzet in 2023.
- In navolging van het Versterkingsplan Binnenstad-Oost vervolgacties ingezet gericht op extra inzet rondom bestrijding van drugscriminaliteit, - overlast en ondermijnende criminaliteit.

Bovendien is er een begin gemaakt in de totstandkoming van een veiligheidsanalyse met als doel meer focus aan te brengen in de integrale aanpak en samenwerking.

- Het initiatief genomen tot de start van een Lokaal Informatieoverleg Ondermijning dat erop is gericht om ontwikkelingen te monitoren die wijzen op mogelijke vormen van ondermijnende criminaliteit. Van daaruit zijn concrete signalen opgepakt. Daarnaast is er een alliantie gesloten met de branche notariaat en makelaardij in het kader van het verhogen van de maatschappelijke weerbaarheid.
- Samen met de B5-gemeenten (5 grootste steden in Brabant) het Festival van de Weerbaarheid georganiseerd en trainingen gegeven aan medewerkers met een publieke taak. Bovendien is de Wet Bibob vaker en gerichter als instrument ingezet in bepaalde casuïstiek.
- Het team Toezicht & Handhaving verder uitgebreid en extra boa's opgeleid tot jeugdboa. Bovendien zijn er vaste gezichten aan de wijken gekoppeld. Naast de reguliere contactmomenten zoals de wijkschouw en wijkspreekuren zijn we gestart op sociale media.
- Samen met ketenpartners een gedragen plan van aanpak opgesteld voor onze stad, onder de noemer 'Daadkrachtige Preventie & Begrenzen met Perspectief.' Daarnaast hebben we ons onverminderd ingezet op de aanpak van jonge criminele kopstukken. Jongeren die in beeld kwamen vanwege zorgelijk gedrag en/ of overlast in combinatie met crimineel gedrag zijn geprioriteerd voor de persoonsgerichte aanpak.
- Ingezet op drie pijlers: 1: ondersteuning van bestaande teams, 2: her-activeren van inactieve teams en 3: uitbreiding met nieuwe teams. Daarmee zijn nieuwe buurtpreventieteams opgericht en een inactief team weer actief geworden. Samen met de buurtpreventieteams hebben we onder andere tijdens de Week van de Veiligheid en daarbuiten gerichte acties georganiseerd.

3.1.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Volgens planning. De inzet loopt over meerdere jaren.

De koers van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) voor de komende jaren is vastgelegd in de visie 2025. De uitvoeringsagenda die aan de visie is verbonden, heeft als kern de doorontwikkeling van het domein crisisbeheersing. In 2023 ontving VRBZO een extra gemeentelijke bijdrage om de achterstand in de uitvoering van de visie (ontstaan door corona) in te lopen. Vooral op het domein van crisisbeheersing zijn hierdoor flinke stappen gezet in 2023. Zo is onder andere een nieuw crisisplan vastgesteld en is de VRBZO bezig met een nieuw regionaal risicoprofiel. Ook is er een planningsstaf ingericht waarmee permanente risicomonitoring en de eerste regie op de aanpak van risico's en dreigingen is geborgd.

Stichting Zorg en Veiligheidshuis Brabant-Zuidoost

Volgens planning. De aanpak loopt over meerdere jaren.

De landelijke Meerjarenagenda Zorg- en Veiligheidshuizen 2021-2024 beschrijft de essentie van de aanpak in ieder zorg- en veiligheidshuis. In de vastgestelde 'Verkenning taken en activiteiten 2023 e.v.' hebben de regionale partners deze landelijke lijn vertaald naar de opdracht voor het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost (ZVHBZO). In 2023 zijn vanuit de regio Zuidoost-Brabant 157 complexe zaken aangemeld voor behandeling door het ZVHBZO. Dat betekende een flinke stijging van 37% t.o.v. 2022. In de Persoons Gerichte Aanpak (PGA) Radicalisering zijn regionaal een aantal nieuwe zaken opgepakt en liepen er diverse zaken door uit voorgaande jaren. Ook is ingezet op de geactualiseerde PGA Jeugd en de PGA Personen met onbegrepen gedrag. In de nieuwe regionale aanpak MDA++ (intersectorale specialistische Multidisciplinaire Aanpak) gericht op huiselijk geweld en kindermishandeling zijn ook een aantal zaken opgepakt. Om kennis en expertise te delen zijn een eerste training voor procesregisseurs en een werkbezoek aan de jeugdgevangenis georganiseerd.

Daarnaast is samen met het Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant (RIVOB) ingezet op het versterken van de samenwerking op het gebied van radicalisering. Ook zijn er met het RIVOB twee projecten opgestart om initiatieven op het snijvlak van zorg & veiligheid te ondersteunen en vereenvoudigen. Bovendien is in 2023, na gedegen onderzoek, bestuurlijk besloten tot herinrichting van het werkgeverschap waarbij Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost zelfstandig personeel in dienst kan nemen.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

In januari 2023 heeft de gemeenteraad het Masterplan Integrale Veiligheid 2023-2026 vastgesteld. Het masterplan is het strategische beleidskader en de koers voor de komende jaren, zonder dat het in beton is gegoten. Het beleidskader is gebaseerd op het VNG-kernbeleid dat bestaat uit zes veiligheidsvelden met daarbinnen specifieke veiligheidsthema's. Voor de komende jaren hebben we in het Masterplan drie accenten benoemd, te weten ondermijning, risicojongeren en gedigitaliseerde criminaliteit. In de aanpak van de hardnekkige en grootstedelijke problematiek blijven we ook onverminderde inzet plegen op de andere veiligheidsthema's.
Volgens planning. De inzet met bijbehorende ambities valt binnen de looptijd van het Masterplan Integrale Veiligheid in de beleidsperiode van 2023 t/m 2026. In navolging van dit masterplan is het uitvoeringsplan integrale veiligheid 2023 halverwege het jaar in een opiniecommissie met de raad besproken. Dit uitvoeringsplan hebben we als houvast opgesteld voor de activiteiten en inzet in 2023.

Versterkingsplan Binnenstad-Oost

Vanuit het versterkingsplan is in de afgelopen twee jaar integrale inzet geweest om de veiligheid en leefbaarheid in de wijk te vergroten. Onder andere via de aanpak van drugscriminaliteit en met de inzet van de stadsmarinier. In samenwerking met de betrokken partners blijven we investeren in de leefbaarheid en betrokkenheid van onze inwoners en ondernemers.
Volgens planning. De inzet in Binnenstad-Oost loopt over meerdere jaren. In navolging van de borging van de aanpak en maatregelen hebben we in 2023 vervolgacties ingezet. We hebben extra inzet gepleegd in de Binnenstad-Oost en de bestrijding van drugscriminaliteit, -overlast en ondermijnende criminaliteit. Er is een begin gemaakt in de totstandkoming van een veiligheidsanalyse met als doel meer focus aan te brengen in de integrale aanpak en samenwerking.

Aanpak ondermijning

Fenomenen als drugsproductie en -handel, fraude en witwassen, mensenhandel en cybercrime gaan ook aan Helmond niet voorbij. Georganiseerde criminaliteit werkt ondermijnend en de integriteit en veiligheid van de uitoefening van publieke taken staan daarmee onder druk. Er zijn in de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet om de georganiseerde, ondermijnende criminaliteit terug te dringen. We blijven op dit gebied inspanningen leveren vanuit de aanpak van ondermijning.
Volgens planning. De aanpak van ondermijning loopt over meerdere jaren. We hebben samen met onze partners stevig opgetreden in de aanpak van georganiseerde drugscriminaliteit. We zijn gestart met het Lokaal Informatieoverleg Ondermijning dat erop is gericht om ontwikkelingen te monitoren die wijzen op mogelijke vormen van ondermijnende criminaliteit, waarbij ook concrete signalen zijn opgepakt. We zijn gestart met het sluiten van een alliantie met de branches notariaat en makelaardij (als kwetsbare branches voor criminele inmenging) in het kader van het verhogen van de maatschappelijke weerbaarheid. In 2023 zijn we verdergegaan met de implementatie van de 'Brabantse norm weerbare overheid' en trekken we hier als Peelgemeenten gezamenlijk in op. Samen met de B5-gemeenten (5 grootste steden in Brabant) hebben we het Festival van de Weerbaarheid georganiseerd en trainingen gegeven aan medewerkers met een publieke taak. We hebben de inzet van de Wet Bibob versterkt door het instrument vaker en gerichter in te zetten in bepaalde casuïstiek. Er zijn voorbereidingen getroffen om dit instrument ook toe te gaan passen op aanbestedingen en overheidsopdrachten.

Toezicht en handhaving
We blijven het Team Toezicht en Handhaving (boa's) uitbreiden en verder professionaliseren. We koppelen de boa-capaciteit aan wijken en buurten, zodat onze inwoners vaste gezichten hebben en onze boa's een laagdrempelig aanspreekpunt zijn.
Volgens planning. De professionalisering en uitbreiding loopt over meerdere jaren. Het team Toezicht & Handhaving is verder uitgebreid en ook is de volgende stap gezet in de professionalisering. We hebben extra boa's opgeleid tot jeugdboa en vaste gezichten aan de wijken gekoppeld. Naast de reguliere contactmomenten zoals de wijkschouw en wijkspreekuren zijn we gestart op sociale media. Op deze manier geven wij een inkijk in het werk van de boa's en zijn zij tegelijkertijd ook laagdrempelig bereikbaar. Sinds mei is de uitrusting van de boa's uitgebreid met handboeien. Deze geven de boa's extra mogelijkheden om een situatie beheersbaar te houden en daarmee kunnen zij veilig een aanhouding verrichten.

Integrale aanpak risicojeugd
Om te voorkomen dat kwetsbare jongeren in onze stad afglijden of terechtkomen in de criminaliteit zetten we de integrale aanpak van risicojeugd kracht bij. Jongeren zijn een kwetsbare groep. Dat vraagt om een stevige aanpak waarbij preventie en repressie hand in hand gaan. We bieden perspectief en stellen grenzen. Een dergelijke aanpak is nodig om in de omgeving waarin jongeren opgroeien de risicofactoren te verminderen.
Volgens planning. De integrale aanpak van risicojeugd loopt over meerdere jaren. We zijn als gemeente in 2023 geselecteerd om deel te nemen aan het landelijke programma Preventie met Gezag, met als doel de preventieve aanpak van jeugdcriminaliteit. Samen met ketenpartners is een gedragen plan van aanpak opgesteld voor onze stad, onder de noemer 'Daadkrachtige Preventie & Begrenzen met Perspectief'. Met de toekenning van extra middelen uit het Rijksprogramma Preventie met Gezag is een stap gezet om samen met onze samenwerkingspartners een duurzame impact te maken en te bouwen aan een betere toekomst voor deze jongeren.
De aanpak Preventie met Gezag hangt nauw samen met het Meerjarenprogramma Jeugd dat ook in 2023 is opgesteld. In dit programma komen preventie, de aanpak van risicojeugd en de aanpak van criminele jeugd samen in één wijkgerichte aanpak. Verder hebben we ons naast planvorming ook onverminderd ingezet op de aanpak van jonge criminele kopstukken. Jongeren die in beeld kwamen vanwege zorgelijk gedrag en/ of overlast in combinatie met crimineel gedrag zijn geprioriteerd voor de persoonsgerichte aanpak.

Buurtpreventie
Onze inwoners leveren een belangrijke bijdrage aan de veiligheid en leefbaarheid in de wijken en buurten. Buurtpreventie kent verschillende vormen, passend bij de diversiteit van inwoners en wijken die onze stad rijk is. We zetten extra in op de ondersteuning van buurtpreventie. Dit past binnen onze bredere participatieopgave. Ons streven is om te komen tot een netwerk dat zich uitstrekt over de hele stad en verbreding naar andere vormen van inwonersparticipatie.
Volgens planning. Het afgelopen jaar hebben we ingezet op drie pijlers: 1: ondersteuning van bestaande teams, 2: her-activeren van inactieve teams en 3: uitbreiding met nieuwe teams. Dit heeft erin geresulteerd dat nieuwe buurtpreventieteams zijn opgericht en een inactief team weer actief is geworden. Samen met de buurtpreventieteams hebben we onder andere tijdens de Week van de Veiligheid en daarbuiten gerichte acties georganiseerd rondom inbraakpreventie, te hard rijden, verminderen van vervuiling van de leefomgeving, parkeeroverlast en fietsendiefstal.

3.1.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2023 per hoofdproduct weergegeven.

Overzicht per hoofdproduct

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per Hoofdproduct		Begroting na wijzigingen			Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
110	Integraal veiligheidsbeleid algemeen	2.279	4.298	-2.019	2.550	4.328	-1.778	241	V
120	Handhavingsbeleid	0	2.155	-2.155	84	2.033	-1.949	206	V
125	Integraal veiligheidsbeleid en horeca	0	0	0	0	15	-15	-15	N
140	Brandweer	233	5.512	-5.279	237	5.283	-5.046	233	V
Totaal saldo baten en lasten		**2.511**	**11.965**	**-9.453**	**2.871**	**11.660**	**-8.789**	**664**	**V**

		Begroting na wijzigingen ontrekking	Begroting na wijzigingen storting	Begroting na wijzigingen	Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
110	Integraal veiligheidsbeleid algemeen	108	0	108	108	0	108	0	V
140	Brandweer	78	0	78	78	0	78	0	V
Totaal mutaties reserves		**186**	**0**	**186**	**186**	**0**	**186**	**0**	**V**
Saldo programma 1 Veiligheid en handhaving		**2.697**	**11.965**	**-9.268**	**3.057**	**11.660**	**-8.603**	**664**	**V**

Toelichting per hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 110 Integraal veiligheidsbeleid algemeen

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 241.000. Het saldo wordt grotendeels veroorzaakt door de hogere baten van € 271.000. Deze hogere baten komen in zijn geheel voort uit de hoger dan begrote compensatie voor de beveiligingskosten voor opvanglocaties vluchtelingen Oekraïne van € 292.000. Tegenover deze hogere baten staat een gelijk bedrag aan hoger gerealiseerde beveiligingskosten voor deze doelgroep. Deze hoger gerealiseerde beveiligingskosten worden voor een deel opgevangen door een lagere realisatie qua lasten voor cameratoezicht en lagere diverse overige uitgaven.

Toelichting afwijking hoofdproduct 120 Handhavingsbeleid

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 206.000. Het voordelig verschil qua baten van € 84.000 wordt veroorzaakt door de niet op dit hoofdproduct begrote inkomsten voor uitleen van capaciteit BOA uren aan een andere Peelland gemeente. Het voordelig verschil qua lasten wordt voor € 100.000 veroorzaakt doordat de gerealiseerde lasten verantwoord zijn op hoofdproduct 110.

Toelichting afwijking hoofdproduct 140 Brandweer

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 233.000. Het voordelig verschil qua lasten wordt enerzijds veroorzaakt door € 112.000 lagere lasten voor gepland onderhoud aan het gebouw en anderzijds door € 95.0000 lagere lasten voor overige goederen en diensten.

3.2 Programma 02: Werk en inkomen

3.2.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities

We vinden het belangrijk dat inwoners kunnen meedoen, rondkomen en vooruitkomen. Daar hoort ook bij dat we de sociale tweedeling in onze stad tegengaan. De huidige en recente economische en maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van onder meer energie, koopkracht en corona, hebben de kwetsbaarheden van ons socialezekerheidsstelsel scherp zichtbaar gemaakt. Veel inwoners hebben op dit moment grote moeite om het hoofd boven water te houden. Door de hoge energieprijzen, krappe woningmarkt en hoge inflatie staat de bestaanszekerheid van een groeiende groep inwoners onder druk. Het vergroot de noodzaak om er gezamenlijk voor te zorgen dat al onze inwoners kunnen rekenen op een stabiel en voldoende besteedbaar inkomen, uit werk of uit een vangnet wanneer dat nodig is. Samengevat:

- We bieden nog meer maatwerk aan inwoners die op welke manier dan ook ondersteuning nodig hebben. Onze ondersteuning is laagdrempelig, dichtbij en direct. We hebben hierbij specifieke aandacht voor inwoners met financiële zorgen of een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
- We stimuleren en faciliteren een betere aansluiting van het onderwijs op de vraag vanuit werkgevers en de samenleving.
- We streven ernaar dat alle jongeren een startkwalificatie hebben. Ook hebben we aandacht voor scholing van mensen al aan het werk zijn, zodat mensen kunnen doorgroeien naar een baan die beter past bij de huidige arbeidsmarkt.
- Nieuwkomers gaan we vanaf het eerste moment goed begeleiden. Hierbij zetten we in op taal, voorbereiding op werk/participatie en deelname aan de lokale samenleving.
- We kennen al de integrale aanpak geldzorgen, armoede en schulden. We zien echter dat steeds meer mensen moeite hebben om de eindjes aan elkaar te knopen. Daarom bouwen we de aanpak geldzorgen, armoede en schulden in 2023 verder uit, met extra aandacht voor het tegengaan van energie-armoede.

Om dit te bereiken hebben we:

- De regionale en lokale gevolgen van de nieuwe landelijke participatiewet vertaald naar ons eigen beleid en uitvoering.
- De positie, opdracht en koers van Senzer herijkt, passend bij de veranderde organisatie en omgeving van het werkbedrijf.
- Landelijke en lokale regelingen m.b.t. tot armoede en schulden beter op elkaar afgestemd, zodat de inwoner beter weet wat de mogelijkheden zijn er waar hij terecht kan.
- De draagkrachtnorm voor inkomensondersteuning verhoogd van 120% naar 130% van het sociaal minimum.
- Een bijzondere inspanning geleverd om de effecten van de koopkrachtcrisis (waaronder de hoge energielasten) voor zowel inwoners, ondernemers als maatschappelijke organisaties zoveel mogelijk te beperken.
- Onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor de invoering van een Helmondpas.
- Gewerkt aan duurzame re-integratie van werkloze inwoners met een bijstandsuitkering en bijgedragen aan een inclusieve arbeidsmarkt (in samenwerking met Senzer).
- Het Stadsleerbedrijf een structureel onderdeel gemaakt van onze voorzieningen.
- Extra geïnvesteerd in het Stadsleerbedrijf in verband met verwachte hogere instroom van statushouders.

3.2.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleidsresultaat verbonden partijen

Om dit bereiken weken voor een deel hiervoor samen met de volgende verbonden partijen:

Senzer

Senzer heeft in 2023 haar dienstverlening aangepast als gevolg van veranderende wet- en regelgeving in het kader van het landelijk programma Breed Offensief. Het gaat onder andere om nieuwe instrumenten voor de re-integratie van kwetsbare inwoners en een vereenvoudiging van het proces van loonkostensubsidie. Ook heeft Senzer in 2023 uitvoering gegeven aan de leefgeldvoorziening van de Oekraïense ontheemden. Over het jaar 2023 is het aantal betaalde uitkeringen in 2023 ongeveer gelijk gebleven van 2.315 naar 2.313.
Senzer heeft haar reguliere werkzaamheden volgens doelstelling uitgevoerd.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Herijking Participatiewet

Op 21 juni 2022 heeft minister Schouten het rapport Participatiewet in Balans naar de Tweede Kamer gestuurd. Hierin staan de uitkomsten van een beleidsanalyse door het ministerie van SZW. Het rapport biedt een overzicht met beleidsopties voor een wijziging van de Participatiewet.
Hoewel de minister in de brief nog geen concrete maatregelen heeft aangekondigd, blijkt uit het rapport dat de Participatiewet vereenvoudigd moet worden, dat er een toereikend bestaansminimum moet komen en dat ondersteuning laagdrempelig en op maat beschikbaar moet zijn. We verwachten dat dit leidt tot een herziening van de Participatiewet die gevolgen zal hebben voor ons beleid en onze uitvoering. Op dit moment zijn de regionale en lokale consequenties hiervan nog niet duidelijk.
Niet behaald. In juni 2023 vond de Internetconsultatie van het wetsvoorstel Participatiewet in Balans plaats. Het wetsvoorstel bestaat uit een twintigtal maatregelen. Het streven is dat dit in zal gaan per 1 januari 2025 maar dit hangt af van het nieuwe kabinet.

Gemeenschappelijke regeling Senzer

Werkbedrijf Senzer bestaat sinds 2016. Sindsdien heeft de organisatie zich verder ontwikkeld en is de omgeving waarin het werkbedrijf actief is veranderd. Denk bijvoorbeeld aan veranderingen in wet- en regelgeving, ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en een veranderende doelgroep die de laatste jaren kwetsbaarder is geworden en meer en intensievere ondersteuning nodig heeft. De positie, opdracht en koers van Senzer was daarom aan herijking toe. Dit resulteert (na besluitvorming in de raad) naar verwachting per 1 januari 2023 in een geactualiseerde gemeenschappelijke regeling Senzer, passend bij de huidige context en bijbehorende uitdagingen.
Behaald. De geactualiseerde GR Senzer is per 1 januari 2023 in werking getreden.

Aanpak preventie armoede en schulden

In 2023 stemmen we de landelijke en lokale regelingen meer op elkaar af, zodat de inwoner beter weet wat de mogelijkheden zijn en waar hij terecht kan. De drempel om tijdig hulp te zoeken wordt hierdoor verlaagd.

- Vroegsignalering
  We intensiveren de aanpak vroegsignalering en bouwen die uit zodat schulden eerder in beeld komen. Zo kunnen we erger voorkomen.
- Financiële educatie jongeren
  We onderzoeken hoe we leerlingen en studenten beter kunnen voorlichten over het omgaan met geld.
- Budgetcoaching

We zetten de pilot budgetcoaching om in structureel beleid. Tijdige budgetcoaching helpt om problematische schulden te voorkomen en levert een positieve bijdrage aan de zelfredzaamheid van inwoners. Een laagdrempelige toegang zorgt voor een groter bereik onder inwoners die hier baat bij hebben.

- Armoederegisseur
  We verlengen de inzet van de armoederegisseur met vier jaar. In de huidige sociaal-maatschappelijke omstandigheden zijn goede en structurele verbindingen tussen sociale organisaties in de stad nóg belangrijker. De opdracht van de armoederegisseur formuleren we samen met het Armoedeplatform en stemmen we af op de behoefte van de stad.
- Schuldhulpverlening ondernemers.
  Sinds halverwege 2021 voert Senzer, namens de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel, schuldhulp en heroriëntatie aan ondernemers uit. Na evaluatie besluiten we hoe deze dienstverlening wordt voortgezet vanaf 2023.

Behaald. Budgetcoaching en inzet armoederegisseur zijn volgens afspraak uitgevoerd. In het kader van de koopkrachtcrisis hebben we meer ingezet op vroegsignalering om toename van schuldenproblematiek te voorkomen. In 2023 hebben we onderzocht hoe financiële educatie verder vorm kan krijgen en de implementatie voor 2024 gepland. Schuldhulpverlening ondernemers (uitvoering Senzer) is sinds 2023 reguliere dienstverlening.

Ophogen draagkrachtnorm inkomensondersteuning

Inkomensondersteuning is voor steeds meer mensen met een kleine beurs onmisbaar om rond te kunnen komen, zeker nu de kosten voor levensonderhoud zo hard stijgen. Vanaf 1 januari 2023 verhogen we de norm voor het aanvragen van een inkomensverklaring van 120% naar 130% van het sociaal minimum. Met een inkomensverklaring kunnen inwoners terecht bij voorzieningen als Stichting Leergeld en Super Sociaal. We monitoren het aantal aanvragen en het gebruik van de inkomensverklaring in 2023 om te kunnen volgen of meer mensen gebruik maken van de voorzieningen. Verder onderzoeken we in 2023 de mogelijkheden om de norm voor andere voorzieningen ook te verhogen, zoals de bijzondere bijstand en de Collectief Aanvullende Verzekering.

Behaald. De inkomensverklaring is per 1 januari 2023 beschikbaar voor iedereen met een inkomen tot 130% van de geldende bijstandsnorm. Ook is in 2023 onderzoek gedaan naar verhoging van de inkomensgrens bijzondere bijstand en Collectieve Aanvullende Verzekering (CAV). Deze zijn per 1 januari 2024 ook verhoogd naar 130% van de geldende bijstandsnorm.

Koopkrachtaanpak

In 2023 hebben wij een bijzondere inspanning geleverd om de effecten van de koopkrachtcrisis (waaronder de hoge energielasten) voor zowel inwoners, ondernemers als maatschappelijke organisaties zoveel mogelijk te beperken. Daarvoor hebben wij uitgaven gedaan uit het koopkrachtfonds dat u in 2022 hebt ingericht. Met deze middelen en deze aanpak hebben wij duizenden inwoners, honderden ondernemers en tientallen maatschappelijke organisaties kunnen helpen in deze moeilijke tijd. Aangezien het nadrukkelijk om een tijdelijke aanpak ging hebben wij het fonds inmiddels weer opgeheven (zie ook RIB 132, 10 oktober 2023). Het probleem van de betaalbaarheid van basisvoorzieningen zoals boodschappen en energie is echter niet verdwenen. Ook in de toekomst houden wij via een structurele aanpak aandacht voor de bestaanszekerheid van inwoners en blijven we werken aan het tegengaan van de tweedeling in onze stad.

Onderzoek naar Helmondpas

In 2023 onderzoeken we de mogelijkheden voor de invoering van een Helmondpas. Met een Helmondpas kunnen mensen met een laag inkomen laagdrempelig gebruik maken van sport- en

culturele voorzieningen. We kijken hierbij ook naar goede voorbeelden in het land. Het onderzoek moet leiden tot een voorstel aan de raad.
Volgens planning. Begin 2023 is gestart met een voorverkenning naar de mogelijkheden van een Helmondpas. In het najaar heeft een nadere verkenning plaatsgevonden over de inhoudelijke, technische, juridische en financiële implicaties van de mogelijke keuzes. De gemeenteraad wordt in 2024 betrokken bij de verdere keuzes.

Re-integratie van werkloze inwoners met een bijstandsuitkering
De komende jaren blijven we met Senzer werken aan duurzame re-integratie van werkloze inwoners met een bijstandsuitkering en dragen we bij aan een inclusieve arbeidsmarkt. Wanneer uitstroom richting betaald werk niet mogelijk is wordt in de vorm van inkomensondersteuning voorzien in financiële zekerheid, veiligheid en stabiliteit. Op deze manier wordt de kans vergroot dat inwoners maximaal kunnen participeren in de maatschappij.
Behaald. In 2023 heeft de gemeenteraad de geactualiseerde Re-integratieverordening Participatiewet Helmond vastgesteld om te voldoen aan landelijke wet- en regelgeving. Met de nieuwe verordening maken we duidelijker welke re-integratievoorzieningen er zijn en aan welke voorwaarden moet zijn voldaan om er aanspraak op te kunnen maken.

Inzet Stadsleerbedrijf
De afgelopen periode is gebleken dat het Stadsleerbedrijf een effectief instrument is voor het activeren van mensen met een (zeer) grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het Stadsleerbedrijf draagt bij aan een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen. We maken het daarom structureel onderdeel van onze voorzieningen. Daarnaast verwachten we de komende periode dat de hogere instroom van statushouders meer inzet van het Stadsleerbedrijf zal vragen. Daarom investeren we extra in het Stadsleerbedrijf.
Behaald. Sinds 2023 is het Stadsleerbedrijf structureel onderdeel van onze dienstverlening.

3.2.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2023 per hoofdproduct weergegeven.

Overzicht per hoofdproduct

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Specificatie per Hoofdproduct	Begroting na wijzigingen			Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
602	Uitvoering uitkeringsregelingen	42.799	53.571	-10.772	45.536	57.717	-12.181	-1.409	N
603	Bijzondere bijstand	213	15.802	-15.589	-17	20.188	-20.205	-4.616	N
604	Schulddienstverlening	258	1.997	-1.739	57	1.990	-1.933	-194	N
618	Werkgelegenheidsbeleid	300	31.888	-31.588	1.919	30.803	-28.884	2.703	V
619	Minima beleid	10	1.327	-1.317	7	1.270	-1.263	54	V
621	Participatie	8.140	14.196	-6.056	8.631	7.810	822	6.878	V
Totaal saldo baten en lasten		**51.719**	**118.780**	**-67.061**	**56.133**	**119.778**	**-63.645**	**3.416**	**V**

		Begroting na wijzigingen ontrekking	Begroting na wijzigingen storting	Begroting na wijziging	Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
602	Uitvoering uitkeringsregelingen	1.445	0	1.445	4.593	1.739	2.853	1.408	V
603	Bijzondere bijstand	9.926	2.944	6.982	14.337	8.770	5.566	-1.416	N
604	Schulddienstverlening	260	0	260	454	0	454	194	V
618	Werkgelegenheidsbeleid	1.605	0	1.605	1.731	1.731	1	-1.605	N
619	Minima beleid	0	0	0	0	75	-75	-75	N
621	Participatie	210	430	-219	855	699	156	375	V
Totaal mutaties reserves		**13.447**	**3.374**	**10.073**	**21.969**	**13.014**	**8.955**	**-1.118**	**N**
Saldo programma 2 Werk en inkomen		**65.166**	**122.154**	**-56.988**	**78.102**	**132.792**	**-54.690**	**2.298**	**V**

Toelichting per hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 602 Uitvoering uitkeringsregelingen

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 1.409.000. Het negatieve saldo wordt veroorzaakt door de afrekening met het Rijk met betrekking tot 2022.

Toelichting afwijking hoofdproduct 603 Bijzondere bijstand

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 4.616.000. Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de uitgaven aan energietoeslag 2023 binnen dit hoofdproduct geboekt zijn. De compensatie vanuit het Rijk (via de decembercirculaire 2023) is opgenomen binnen programma 14. Per saldo is de afwijking minimaal.

Toelichting afwijking hoofdproduct 618 Werkgelegenheidsbeleid

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 2.704.000. Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere baten (€ 1.619.000) en lagere laten (€ 1.085.000).
De hogere baten hebben betrekking op subsidies van het Rijk in het kader van Onderwijs en Arbeidsmarkt, onder andere voor het Regionaal Mobiliteitsteam en Actieplan arbeidsmarkt.
De niet bestede middelen worden de komende jaren verder ingezet voor samenwerking in onze regio.
De lagere lasten worden veroorzaakt door een lagere bijdrage aan Senzer voor Sociale Werkvoorziening dan in de begroting was opgenomen (€ 600.000).
De kosten voor het Stadsleerbedrijf waren in 2023 uiteindelijk € 135.000 lager dan begroot in verband met een verrekening uit 2022. Tot slot een verschil op Onderwijs en Arbeidsmarkt van € 155.000.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 621 Participatie

De omvang van de voor het kalenderjaar 2023 ingediende en door het Rijk toegekende aanvraag voor Bekostiging Opvang Ontheemden Oekraïne (BOOO) bedroeg € 13.100.000.

In de aanvraag en toekenning van de middelen wordt qua systematiek grotendeels uitgegaan van normvergoedingen ter compensatie van de werkelijke kosten. De in 2023 gerealiseerde kosten voor opvang van deze doelgroep bedroegen € 6.000.000. Hierdoor resteert een saldo aan overtollige middelen van € 7.100.000. Conform het advies van de VNG wordt voorgesteld overschotten op te sparen in een hiervoor afzonderlijk te vormen nieuwe reserve "Vluchtelingen Oekraïne" om toekomstige kosten gepaard gaande met lagere of mogelijk beëindigde vergoedingen te kunnen bekostigen. Extern onderzoek in opdracht van het Rijk heeft inmiddels al geleid tot het verlagen van deze normvergoeding 2023 ten opzichte van 2022.

3.3 Programma 03: Zorg en welzijn

3.3.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities

Helmond is een diverse stad, met ruim 150 nationaliteiten. We omarmen deze culturele veelzijdigheid. We willen dat al onze inwoners zo goed mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving. We zien dat mensen er voor elkaar zijn en elkaar helpen waar nodig. We bevorderen de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van onze (kwetsbare) inwoners. Want met de recente maatschappelijke ontwikkelingen is dit niet voor iedereen een vanzelfsprekendheid. De komende jaren blijven we daarom hoog inzetten op het meedoen, rondkomen en vooruitkomen van onze inwoners en het tegengaan van de sociale tweedeling in onze stad. Zij die behoefte hebben aan zorg en ondersteuning kunnen rekenen op de gemeente.

- Inwoners die professionele hulp en ondersteuning nodig hebben kunnen rekenen op laagdrempelige ondersteuning. Snel en eenvoudig. We leveren maatwerk waar nodig.
- We bieden een samenhangend (zorg)aanbod voor ouderen en mantelzorgers dat breed bekend is.
- Helmond loopt voorop in het bieden van onafhankelijke clientondersteuning. De komende jaren versterken we de positie van onze cliëntondersteuning verder.
- We investeren in kwalitatief goede, cultuur sensitieve en betaalbare zorg en ondersteuning.
- We streven naar passende woonruimte voor al onze inwoners, inclusief opvang en huisvesting voor de meest kwetsbare inwoners die langdurig problemen ervaren op verschillende leefgebieden, waaronder verward gedrag.
- We verkleinen de gezondheidsverschillen, zodat alle Helmonders in 2040 5 jaar langer in goede gezondheid leven. Dit is vastgesteld in het lokaal preventieakkoord.

Om dit te bereiken hebben we:

- Maatregelen genomen in de begroting om te gaan met toenemende kosten en verhoogde subsidieaanvragen en tarieven van ingekochte diensten door de energiecrisis en toenemende inflatie.
- Ingezet op een gezamenlijke koers voor het beschikbaar blijven van passende woonruimte voor onze kwetsbare inwoners.
- Onderzocht hoe we ouderen kunnen bereiken voor valpreventie en kunnen screenen op een verhoogd valrisico.
- De Focus Aanpak Gezondheid uitgevoerd met een focus op het preventieakkoord, basisvaardigheden, gezondheid in de wijkontwikkelplannen en de link van gezondheid met armoede (Ruimte om de Leven).
- Bestaande ontmoetingsplekken in de diverse wijken beter benut en inwonersinitiatieven op dit vlak omarmd.
- Gewerkt aan de uitwerking van de visie op wonen, welzijn zorg in een uitvoeringsprogramma of de integratie van de visie in bestaande afspraken.
- Een definitief ontwerp voor de 24-uurs voorziening voor inwoners met meervoudige complexe problematiek (inclusief financiering en locatie) voorgelegd aan de Raad.
- Uitvoering gegeven aan het uitvoeringsplan van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis, inclusief de voorbereiding op de financiële decentralisatie per 1 januari 2024.
- Samen met zorgverzekeraar CZ, en Peel Duurzaam Gezond de regionale opgave vastgesteld en vertaald naar samenwerkingsagenda voor medisch en sociaal domein.
- De subsidieregeling verder vormgegeven voor professionele organisaties en het proces voor vrijwilligersorganisaties vereenvoudigd.

- De positie van de onafhankelijke cliëntondersteuning versterkt door de bekendheid en het bereik van de verschillende organisaties op dat terrein te vergroten.
- De kadernota Sociaal Domein geactualiseerd voor 2024-2028.
- Verder geïnvesteerd in het door ontwikkelen van 'Andere Overheid' zodat we een actieve, betrouwbare en dienstbare overheid zijn.
- Een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd om beter inzicht te krijgen in de omvang en zwaarte van discriminatieproblematiek in Helmond.
- Netwerk Aandacht voor Ouderen als strategisch partner voor een integrale kijk op ouderenbeleid en om ouderen beter voor te bereiden op de oude dag, gestimuleerd en gefaciliteerd met behulp van een coördinator en werkbudget.
- Extra middelen vrijgemaakt voor uitvoering van het VN-verdrag Handicap ter verbetering van de toegankelijkheid van de stad Helmond.

3.3.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleidsresultaat verbonden partijen

Om dit te bereiken werken we voor een deel hiervoor samen met de volgende verbonden partijen:

GGD Zuidoost Brabant

Zie programma 4 voor het beleidsresultaat GGD Brabant Zuidoost waarmee ook wordt samengewerkt om de ambities van programma 3 te realiseren.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Invoering urenindicatie huishoudelijke ondersteuning

Tot en met 2023 indiceerden we resultaatgericht voor Huishoudelijke Ondersteuning (HO). Het beleid en de uitvoering ervan stonden ter discussie en eind 2022 deed de Centrale Raad van Beroep (CRvB) uitspraak waardoor het beleid aangepast moest worden. In 2023 zijn aan uw raad een drietal scenario's voorgelegd. Op basis van de bespreking is ervoor gekozen om het eerder door het college vastgestelde voorkeursscenario, namelijk overgaan naar urenindicaties, door te voeren. Dit is in lijn met de uitspraak van de CRvB. In 2023 is de voorbereiding getroffen, zodat inwoners per 2024 HO op basis van uren geïndiceerd krijgen.

Maatregelen energiecrisis en inflatie

Momenteel is sprake van een forse energiecrisis en toenemende inflatie. Onze gesubsidieerde (vrijwilligers)organisaties en aanbieders waarbij we diensten inkopen op het vlak van zorg en welzijn ervaren hiervan de gevolgen. Het vertaalt zich regelmatig in toenemende kosten en verzoeken om subsidies en tarieven van ingekochte diensten volgens te verhogen. In deze begroting zijn maatregelen op dat vlak verwerkt.
Behaald: *Het resultaat is in 2023 gerealiseerd.*

Wonen, welzijn en zorg

Wij vinden het belangrijk dat elke Helmonder de kans krijgt om zo zelfstandig mogelijk te leven in de stad. Door vergrijzing neemt het aandeel kwetsbare ouderen de komende jaren fors toe. De verwachting is, dat ouderen in toenemende mate een beroep zullen doen op ondersteuning en zorg. Daarnaast wordt de samenleving steeds complexer, waardoor inwoners met bijvoorbeeld een lichte verstandelijke beperking of psychische problematiek vaker hulp nodig hebben om mee te kunnen blijven doen. Daarnaast vindt er de komende jaren een verschuiving plaats van Beschermd Wonen in een instelling naar "Beschermd Thuis". Door deze trends neemt met name het aandeel kwetsbare

eenpersoonshuishoudens toe. De verwachting is bovendien dat het personeelstekort in de zorg blijft oplopen en het aantal potentiële mantelzorgers daalt. In combinatie met het huidige woningaanbod leidt dit tot een uitdaging voor kwetsbare inwoners om passende woonruimte te vinden.
Volgens planning. In 2023 is een start gemaakt met de inkoop Wmo 2025, aangezien eind 2024 de overeenkomsten Wmo aflopen. Daarin is de ontwikkeling "Beschermd Thuis" verwerkt. Bij de inkoopstrategie en aanbesteding spelen we in op de specifieke behoeften van kwetsbare eenpersoonshuishouden. Dit blijft de komende jaren een belangrijk aandachtspunt in beleidsontwikkeling, zowel in het sociaal domein als in het ruimtelijk fysiek domein.

Onderzoek valpreventie
Op grond van de Wmo hebben we de wettelijke taak om ervoor te zorgen dat onze inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Valpreventie voor ouderen draagt hieraan bij. In 2023 onderzoeken we hoe we ouderen kunnen bereiken en hen kunnen screenen op een verhoogd valrisico. Ook ontwikkelen we valpreventieprogramma's voor deze ouderen. Hiervoor ontvangen we rijksmiddelen. Op dit moment weten we nog niet welke randvoorwaarden het Rijk stelt. Afhankelijk van het landelijke programma en de lokale behoeften stellen we de inzet vast.
Behaald. Voor valpreventie ontvangen wij voor de jaren 2023 tot en met 2026 rijksmiddelen als onderdeel van de SPUK Gezondheidsmiddelen. Het Rijk heeft een 3-tal effectieve interventies aangewezen die uitgevoerd worden door gecertificeerde fysiotherapeuten. In 2023 heeft JIBB+ in opdracht van de gemeente een plan van aanpak opgesteld voor de ketenaanpak valpreventie. JIBB+ zal deze aanpak de komende jaren coördineren.

Gezondheid
Tijdens de vorige bestuursperiode is de tijd genomen om samen met partners in de stad en deskundigen een effectieve en duurzame gezondheidsaanpak uit te werken en zijn extra middelen gereserveerd voor de gezondheidsaanpak; de Impuls Gezondheid van €1.280.000. Met de vastgestelde Focus Aanpak Gezondheid hebben we ons de afgelopen collegeperiode gefocust op de volgende onderdelen: preventieakkoord, basisvaardigheden, gezondheid in de wijkontwikkelplannen en tot slot de link met armoede (de beweging Ruimte om te Leven). Vanaf 2020 zijn we hier actief mee aan de slag en zijn in de vorige bestuursperiode de middelen doorgezet voor de periode tot en met 2024. De beschikbare middelen voor deze aanpak zijn gericht op maatregelen en projecten die de transitie in gang kunnen zetten. Deze middelen uit de Impuls Gezondheid zijn dus nog niet volledig ingezet en blijven beschikbaar tot en met 2024 voor de Focus Aanpak Gezondheid.
Volgens planning. Dit is een meerjarig programma. Alle onderdelen lopen, dit zal naar verwachting de komende jaren een aandachtspunt blijven. Onder meer het volgende is opgepakt: diverse projecten binnen de thematafels van het Preventieakkoord gezonde voeding & beweging en denormaliseren alcohol & drugs; bewustzijn van laaggeletterdheid in de stad vergroot onder partners en diverse samenwerkingen gestart met vindplaatsen; gestart met de Gemeentelijke Gezinsaanpak om de cyclus van laaggeletterdheid te doorbreken; pilot gestart met Stichting Bedrijventerrein Helmond waarbij het midden- en kleinbedrijf persoonlijk bezocht wordt om werkgevers te stimuleren goed voor hun werknemers te zorgen en hoe ze dat kunnen doen; vanuit het wijkontwikkelplan Oost zijn verschillende projecten gestart die raken aan gezondheid, zoals de werkgroep Pluktuin/moestuin, eetpunt, laaggeletterdheid, ontwikkeling Krajicek court; en tot slot is vanuit het wijkontwikkelplan Noord de aanleg van het Muziekplantsoen gestart, dat meer uitnodigt tot bewegen en ontmoeting.

Uitvoering Nota Focus Aanpak Gezondheid
We werken aan de verbetering van de sociale structuur in de wijken. Dit doen we vanuit onze overtuiging dat je gezondheid het beste stimuleert van onderop. Hiervoor hebben we met onze partners het Helmond Preventieakkoord gesloten. Daarin leggen we de nadruk op een gezonde leefstijl. Het komende jaar werken we daarnaast verder aan het tegengaan van laaggeletterdheid door

uitvoering te geven aan het stadsplan basisvaardigheden. Met de pilot wijkgerichte aanpak maken we de start om van ketenaanpak over te gaan naar wijkgerichte aanpak. Verder wordt het huidige taalhuis doorontwikkeld, de campagne Laat taal leven in gang gezet en wordt vanaf 2023 de impact van aanbod vanuit inzet web-middelen gemonitord.
Volgens planning. De campagne is in gang gezet en de impact van aanbod is gemonitord (behaald). Verder is dit een meerjarig programma. Alle onderdelen lopen, dit zal naar verwachting de komende jaren een aandachtspunt blijven. Het Helmonds preventieakkoord loopt t/m 2040. Zie ook bovenstaande onder 'Gezondheid'.

Informele inloopplekken
In 2023 lopen drie pilots gericht op informele inloopplekken voor kwetsbare inwonersgroepen, zoals eenzame ouderen, mensen met beginnende dementie en inwoners met psychosociale problemen. We doen dit door bestaande ontmoetingsplekken waaronder de wijkaccommodaties in de diverse wijken (beter) te benutten en inwonersinitiatieven op dit vlak te omarmen. Dergelijke plekken en initiatieven leveren een bijdrage aan het voorkomen/bestrijden van eenzaamheid, bevorderen de sociale participatie ontlasten onze mantelzorgers.
Volgens planning. De drie pilots zijn van start gegaan en in het najaar 2023 overgedragen aan lokale partners. De LEVgroep coördineert de pilots. De twee wijkpilots maken onderdeel uit van de betreffende Wijkontwikkelingsplannen (Rijpelberg en Noord). De pilot gericht op kwetsbare groepen is nog in de ontwikkelfase.

Streven naar passende woonruimte
Samen met woningcorporaties en zorgaanbieders stelden we in 2022 een visie op wonen, welzijn en zorg op, om ervoor te zorgen dat we ook in 2040 over voldoende passende woonruimte beschikken met voorzieningen en/of zorg in de nabijheid. In 2023 werken we deze visie gezamenlijk uit in uitvoeringsprogramma`s en/of integreren we de visie bij het vernieuwen van bestaande afspraken, zoals de prestatieafspraken met de corporaties en de woonvisie. We hebben hierbij extra aandacht voor onze kwetsbare ouderen en kwetsbare jongeren.
Volgens planning. De visie is meegenomen in de prestatieafspraken voor 2024 met de woningcorporaties en in de Woonvisie die in januari 2024 wordt vastgesteld. De uitvoeringsprogramma's worden vanaf 2024 verder opgepakt.

Ontwikkelen 24-uursvoorziening
Eind 2021 stelde de gemeenteraad een conceptontwerp en programma van eisen voor een locatie voor een 24-uursvoorziening voor inwoners met meervoudige complexe problematiek vast. Het gaat om inwoners die momenteel tussen 'wal en schip' terecht komen. In 2022 doorliepen we een zorgvuldig traject door op basis van het vastgestelde programma van eisen mogelijke locaties te onderzoeken en analyseren. Daarnaast werken we het conceptontwerp en een financieringsplan verder uit. In 2023 leggen we een definitief ontwerp inclusief financiering voor aan de raad, tezamen met een voorstel voor een locatie.
Behaald. Op 11 april 2023 nam de raad een besluit over de locatie voor de voorziening. Vervolgens startten we samen met onze partners de planontwikkeling, zoals de uitwerking van een ontwerp voor de voorziening. Daarnaast werd een klankbordgroep bestaande uit belanghebbenden geformeerd en vond een eerste bijeenkomst met deze groep plaats.

Decentralisatie Beschermd Wonen
Helmond en de overige Peelgemeenten hebben de opdracht en verantwoordelijkheid om de zorg en de ondersteuning rondom Beschermd Wonen voor inwoners zo optimaal mogelijk en toekomstbestendig te organiseren. Daarnaast staat de regio voor de opgave om inhoudelijk door te ontwikkelen van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis. Samen met de GR Peelgemeenten is er

in 2021 vanuit de regionale visie een uitvoeringsplan 2022-2025 opgesteld waarin staat beschreven hoe we deze transformatie willen realiseren. Het uitvoeringsplan wordt jaarlijks vertaald naar een uitvoeringsagenda met concrete doelen en acties. In 2023 bereiden we ons voor op de financiële decentralisatie die per 1 januari 2024 ingaat.
Volgens planning. De decentralisatie loopt over meerdere jaren. De financiële decentralisatie is in 2023 door het Rijk uitgesteld. De opgave van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis is opgepakt in de voorbereiding van de inkoop Wmo 2025.

Samenwerkingsagenda medisch en sociaal domein
Om de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein te verbeteren stellen we samen met zorgverzekeraar CZ en Peel Duurzaam Gezond een samenwerkingsagenda voor Helmond & De Peel op. Het vertrekpunt daarbij is het regiobeeld en de gezamenlijk geformuleerde regiovisie. In 2023 stellen we de regionale opgave vast die we vertalen in een samenwerkingsagenda.
Volgens planning. Het onderwerp loopt over twee of meerdere jaren. Het regiobeeld en het regioplan zijn in 2023 vastgesteld. Daarnaast is de specifieke uitkering integraal zorgakkoord aangevraagd ten behoeve van de uitvoering van de samenwerkingsagenda.

Herijken subsidiestelsel sociaal domein
Volgens de opgave uit de Kadernota Sociaal Domein herijken we komende jaren gefaseerd het subsidiestelsel sociaal domein. Door het verstrekken van (meerjaren-)subsidies met goede afspraken over kernactiviteiten, resultaten en voorwaarden, wordt actief gestuurd op het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelen. Zo worden (wederzijdse) verantwoordelijkheden en rollen duidelijker, ontstaat er meer ruimte voor professionaliteit van de organisatie en minder focus op (monitoring van) afzonderlijke projecten en activiteiten. In 2023 ligt de focus op het verder vormgeven van een subsidieregeling voor professionele organisaties en op het vereenvoudigen van het proces voor vrijwilligersorganisaties.
Volgens planning. Het onderwerp loopt over twee of meerdere jaren. In 2023 stelden we een subsidiekader voor 2024 met de beleidsdoelen vast. De aanvragen toetsten we hierop en in de subsidiebeschikkingen zijn uiteindelijk per organisatie afspraken vastgelegd, onder meer gericht op kernactiviteiten, resultaten en voorwaarden. Daarnaast vereenvoudigden we voor vrijwilligersorganisaties het proces voor het digitaal aanvragen van subsidie.

Mantelzorg- en cliëntondersteuning
Het aantal potentiële mantelzorgers neemt de komende jaren verder af terwijl de ondersteuningsvraag juist toeneemt. Samen met de netwerkpartners van het Netwerk Mantelzorgondersteuning zorgen wij ervoor dat mantelzorgers in balans kunnen zijn. Mantelzorgers zijn tijdig in beeld, met name als overbelasting dreigt. Mantelzorgondersteuningsmogelijkheden zijn bekend bij mantelzorgers en bij verwijzers (professionals en vrijwilligers). We versterken de positie van de onafhankelijke cliëntondersteuning door de bekendheid en het bereik van de verschillende organisaties op dat terrein verder te vergroten. Daarbij richten we ons naast de inwoner op samenwerkingspartners.
Volgens planning. Het tijdig bereiken van (overbelaste) mantelzorgers blijft een uitdaging evenals het verlagen van drempels om de ondersteuningsmogelijkheden te gebruiken. Extra inspanningen op dit vlak zijn verricht, maar vragen een lange adem en blijvende inzet. Zo is het netwerk mantelzorg in 2023 verstevigd door aansluiting van nieuwe samenwerkingspartners. Het steunpunt mantelzorg is meer gaan werken als expertisecentrum en ondersteunt momenteel ook professionals die met mantelzorgers werken.
Eind 2023 startte Bijstand In Jeugdzorg een organisatie cliëntondersteuning voor ouders met kinderen in het gedwongen kader van de Jeugdzorg. Daarmee is het aanbod cliëntondersteuning voor alle denkbare doelgroepen compleet. Er vond een stedelijke bijeenkomst plaats waarin kennisdeling en

samenwerking centraal stond. En er is aandacht besteed aan het vergroten van bekendheid van cliëntondersteuning bij inwoners, onder meer door communicatie naar samenwerkingspartners.

Actualisatie kadernota Sociaal Domein
We actualiseren de Kadernota Sociaal Domein 2018-2022 voor de komende vier jaar op basis van het ambitieakkoord en actuele ontwikkelingen.
Volgens planning. In november bespraken we een geactualiseerde kadernota sociaal domein 2024-2028 opiniërend in de raadscommissie. In december 2023 legden we de geactualiseerde kadernota vervolgens ter advisering voor aan de Adviesraad Sociaal Domein Helmond en de lokale cliëntenraad Participatiewet. Finale besluitvorming is voorzien in 2024.

Beleidsintensivering gericht op beleidsresultaten

Gezondheidsaanpak ruimte om te leven
Vanuit de initiatiefgroep Ruimte om te leven, bestaande uit het Elkerliek Ziekenhuis, de Huijbregts groep, Senzer en de gemeente is een lokale coalitie gevormd tegen de sociale tweedeling. Hierbij staat het principe van Brede Welvaart centraal met een Helmondse focus. Vanuit het brede palet aan stakeholders werken we concrete initiatieven uit binnen de thema's gezondheid, armoede en bestaanszekerheid. Hierdoor verbetert de positie van mensen met een achterstand (en in het bijzonder kinderen) structureel en worden ze weerbaarder.
Deels behaald. De samenwerking tussen partners in het sociaal domein verloopt goed. Er zijn initiatieven gestart die zich richten op impact van armoede en stress op gezond leven, de duur en de kwaliteit van leven. De samenwerking met het bedrijfsleven verloopt nog moeizaam en is er met de initiatiefnemers gesproken over of en hoe er een vervolg plaatsvindt in 2023. Dit wordt verder uitgewerkt in 2024.

Discriminatieonderzoek
In 2023 voeren we onafhankelijk onderzoek uit om beter inzicht te krijgen in de omvang en zwaarte van discriminatieproblematiek in Helmond. Op basis van dit onderzoek formuleren we met de stad een anti-discriminatieagenda waaraan we vanaf 2024 (of zoveel eerder als mogelijk) uitvoering geven. Deze agenda sluit aan op de aanpak voor het tegengaan van discriminatie, zoals het (wettelijk verplichte) Meldpunt Discriminatie (LEVgroep), het regenboogbeleid (seksuele diversiteit) en het 38 werken aan een inclusieve samenleving voor mensen met dementie of met een beperking (Dementievriendelijk Helmond en het VN-verdrag).
Behaald. In 2023 is een onderzoek uitgevoerd naar de omvang en aard van discriminatie in Helmond. Het onderzoek is gebaseerd op de representatieve respons door Helmonders op de Veiligheidsmonitor 2021. Hieruit blijkt dat discriminatie het meest voorkomt bij op de volgende indicatoren: a) herkomst en religie b) stoornis, beperking en handicap en c) man-vrouw en behorende tot de regenbooggemeenschap. De uitkomsten van het onderzoek worden in 2024 vertaald naar een antidiscriminatie agenda Helmond. Hiervoor gaan we in gesprek met organisaties in de stad over de huidige en gewenste aanpak van discriminatie bij verschillende thema's.

Integrale kijk ouderenbeleid
In Helmond is tijdens de coronacrisis de werkgroep 'Aandacht voor Ouderen' opgericht, een samenwerking tussen LEVgroep, Cultuurcontact, Jibb+, Zorgboog, Savant en de ouderenbonden. De focus van deze werkgroep lag aanvankelijk op het organiseren van activiteiten in coronatijd (bestrijding eenzaamheid). De werkgroep vervult een verbindende en signalerende rol in de stad als het gaat om ouderen. Wij zien in deze werkgroep een belangrijke strategische partner voor een integrale kijk op ouderenbeleid en om ouderen beter voor te bereiden op de oude dag. Daarom

faciliteren en stimuleren we in 2023 deze werkgroep met behulp van een coördinator en werkbudget. Met deze middelen beogen we de werkgroep bestrijding eenzaamheid door te zetten tot 2025.
*Behaald. In 2023 hebben de partners van het Netwerk Aandacht voor Ouderen in opdracht van de gemeente de kaders uitgewerkt voor het project '**Praten over Later'**. In Brandevoort is een succesvolle pilot uitgevoerd. De punten uit de evaluatie daarvan worden meegenomen in de verdere uitrol van het project in 2024.*
Behaald. In 2023 is de organisatiestructuur van het Netwerk Aandacht voor Ouderen herzien. De voormalige Werkgroep functioneert nu als netwerk met een stuurgroep en diverse werkgroepen. Dit draagt bij aan het verduurzamen van het netwerk. De aangesloten organisaties werken aan meer verbinding in het ondersteuningsaanbod aan ouderen binnen de sectoren welzijn, zorg, cultuur en sport. Zo ontstaat een meer integrale aanpak waarmee naar verwachting meer kwetsbare ouderen worden bereikt. Het Netwerk heeft tevens een faciliterende rol voor diverse projecten die door aangesloten partijen worden uitgevoerd.

VN-verdrag
In het ambitieakkoord is 'inclusie' in de breedste zin van het woord een belangrijk speerpunt. Onze inzet om van Helmond een toegankelijke stad te maken conform het VN-verdrag is cruciaal voor deze ambitie. Inwoners met een beperking moeten zich welkom en veilig voelen in onze stad. Tweejaarlijks wordt er een actieplan gemaakt om uitvoering te geven aan het VN-verdrag handicap. Dit actieplan is opgesteld samen met ervaringsdeskundigen (werkgroep VN-verdrag). We maken extra middelen vrij voor noodzakelijke acties, zoals bijvoorbeeld het opnieuw inzetten van Mystery Guests om de toegankelijkheid van (gemeentelijke) voorzieningen te toetsen, bewustwordingsacties en het bevorderen van toegankelijkheid van nieuwe ruimtelijke projecten.
Behaald. In 2023 hebben twee keer verkiezingen plaatsgevonden. De toegankelijkheid hiervan is verder verbeterd door de inrichting van een extra toegankelijke stemlocatie bij de Bibliotheek. Er is geïnvesteerd in toegankelijkheid in de openbare ruimte in het Centrum. En op recreatief gebied zijn alle Helmondse 'ommetjes' (Ommetjes Helmond - Jibb+ (jibbplus.nl) rolstoeltoegankelijk gemaakt evenals een aantal IVN-natuurroutes (Routes - Helmond (ivn.nl). Om de bewustwording te vergroten heeft MEE de Meent Groep kosteloze trainingen en workshops aangeboden die door ruim 200 professionals zijn gevolgd. Door vanuit ervaringsdeskundigheid input te leveren op visiedocumenten zoals de Evenementenbeleid, de Mobiliteitsvisie en de Omgevingsvisie is het thema duurzaam verankerd in beleid.

Andere overheid
Doen wat nodig is in plaats van doen wat regel is. Waarbij niet het systeem, maar de uitwerking in de praktijk leidend is. We willen een actieve, betrouwbare en dienstbare overheid zijn; dat is de kern van de 'Andere Overheid'. Samen met de collega's en betrokkenen geven we hier de komende jaren verder vorm aan. Dit vraagt een andere mindset en andere werkwijzen en daarmee een verandering van de organisatie. Dat bereiken we o.a. door ervaringen van bestaande projecten, zoals 'Maatwerk Leveren en Leren' te betrekken bij de verdere ontwikkeling van de organisatie. Het binnenkort te agenderen participatiebeleid past ook binnen deze andere overheid. Daarbij gaan we uit van maatwerk en bieden we ruimte aan vernieuwende vormen van participatie, zoals een eventueel burgerberaad. Ook zal het wijkgericht werken en het contact met en de dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen, versterkt worden.
Dit proces gaat over meerdere jaren.
Het sociaal domein van de gemeente Helmond verbindt 'Andere Overheid' en het 'traject maatwerk en leren' sinds voorjaar 2023 aan de Helmond Aanpak. De Helmond Aanpak staat voor een andere manier van samenwerken met partners en inwoners rondom hulpvragen, waarbij het inwonerperspectief centraal staat. Samen met andere circa 20 organisaties op het terrein van wonen-inkomen-welzijn-zorg hebben we ons in april 2023 gecommitteerd aan deze aanpak. We nemen

sindsdien deel aan de bestuurlijke steungroep die de 'adoptie' van de Helmond Aanpak aanjaagt op bestuurlijk, management en uitvoerend niveau. We zijn gestart in Helmond-West, medewerkers uit onze uitvoering hebben samen met beroepskrachten van andere organisaties deelgenomen aan leersessies en met elkaar een stappenplan en samenwerkplan ontwikkeld, waarin staat geconcretiseerd hoe we voortaan bij hulpvragen samenwerken. Zowel bij eenvoudige vragen, als bij complexere vragen, waar reguliere oplossingen niet volstaan en maatwerk nodig is. Eind 2023 hebben de bestuurders afgesproken de Helmond Aanpak te verbreden naar Helmond-Noord en Helmond-Oost en de hulpmiddelen (samenwerkplan en stappenplan) breed beschikbaar te maken. In de programmabegroting 2024 hebben we aangegeven hoe we de inzichten en lessen uit de Helmond-aanpak en het Sociaal Domein willen gebruiken we om werkende-weg organisatiebreed onze eigen dienstverlening en beleid te verbeteren

3.3.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2023 per hoofdproduct weergegeven.

Overzicht per hoofdproduct

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Specificatie per Hoofdproduct	Begroting na wijzigingen			Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
640	Sociale Netwerken	0	797	-797	0	729	-729	68	V
642	Basisvoorzieningen accommodaties	1.432	3.087	-1.654	1.307	2.765	-1.458	196	V
673	Basisvoorzieningen overig	3.300	5.840	-2.540	267	2.680	-2.413	127	V
674	Maatschappelijke ondersteuning	8	3.787	-3.779	1.162	4.909	-3.748	31	V
675	Specialistische ondersteuning	170	5.174	-5.005	304	5.144	-4.840	165	V
677	Sociaal innovatief fonds	0	0	0	0	0	0	0	V
690	Wmo individuele voorzieningen	162	4.351	-4.188	487	5.511	-5.024	-836	N
695	Wmo persoonlijke ondersteuning	344	41.703	-41.358	1.360	40.164	-38.804	2.555	V
700	Wmo subsidieregelingen	0	0	0	0	0	0	0	V
720	Lijkbezorging	0	10	-10	0	8	-8	1	V
Totaal saldo baten en lasten		**5.417**	**64.748**	**-59.331**	**4.887**	**61.911**	**-57.024**	**2.307**	**V**

		Begroting na wijzigingen ontrekking	Begroting na wijzigingen storting	Begroting na wijziging	Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
640	Sociale Netwerken	13	0	13	13	68	-55	-68	N
642	Basisvoorzieningen accommodaties	33	0	33	33	196	-163	-196	N
673	Basisvoorzieningen overig	0	0	0	0	127	-127	-127	N
674	Maatschappelijke ondersteuning	486	99	387	246	131	116	-271	N
675	Specialistische ondersteuning	214	0	214	214	165	49	-165	N
690	Wmo individuele voorzieningen	150	0	150	986	0	986	836	V
695	Wmo persoonlijke ondersteuning	6.495	4.480	2.015	6.495	7.035	-540	-2.555	N
Totaal mutaties reserves		**7.391**	**4.579**	**2.812**	**7.987**	**7.720**	**266**	**-2.546**	**N**
Saldo programma 3 Zorg en welzijn		**12.808**	**69.327**	**-56.519**	**12.874**	**69.631**	**-56.758**	**-239**	**N**

Toelichting per hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 642 Basisvoorzieningen Accommodaties

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 196.000. Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere lasten ten bedrage van € 322.000. In het verleden betaalden de wijkhuizen huur aan de gemeente Helmond. Om de huurlasten te kunnen betalen ontvingen de wijkhuizen een subsidie van de gemeente. Met ingang van 2023 worden de huurnota's bij de gemeente intern verrekend. Hierdoor verstrekt de gemeente een lager bedrag aan subsidies. Dit leidt tot een voordeel ten opzichte van de begroting.

Toelichting afwijking hoofdproduct 673 Basisvoorzieningen overig
Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 127.000. Het saldo wordt voornamelijk verklaard door de begroting, waarin bij zowel de baten als lasten een bedrag van € 3,3 miljoen is opgenomen met betrekking tot een tweetal specifieke uitkeringen (SPUKS). Dit is de SPUKS Gezond en Actief Leven (GALA) en Integraal Zorgakkoord (IZA). De gerealiseerde kosten en opbrengsten van deze SPUKS zijn geboekt bij verschillende hoofdproducten. De realisatie op dit hoofdproduct bedraagt in 2023 € 242.542. Hierdoor wordt het verschil ten opzichte van de begroting bij zowel de baten als lasten van € 3 miljoen verklaard.

Toelichting afwijking hoofdproduct 674 Maatschappelijke ondersteuning
Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 31.000. Dit saldo is erg gering, maar er is wel sprake van grote afwijkingen bij de baten en lasten. Deze afwijkingen zijn per saldo nihil en worden voornamelijk verklaard door gerealiseerde baten en lasten met betrekking tot de SPUKS GALA en IZA. Deze realisatie bedraagt in 2023 € 1,1 miljoen. De begroting van deze SPUKS is opgenomen in hoofdproduct 673 Basisvoorzieningen overige. Hierdoor wordt de grote afwijking tussen begroting en realisatie bij de baten en lasten op dit hoofdproduct verklaard.

Toelichting afwijking hoofdproduct 675 Specialistische Ondersteuning
Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 165.000. Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door overschot bij de doeluitkering vrouwenopvang en een overschrijding bij maatschappelijke opvang. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door hogere kosten van de reguliere opvang (verhoging van tarief voor opvang) en winteropvang (uitbreiding aantal opvangplekken).

Toelichting afwijking hoofdproduct 690 WMO Individuele voorzieningen
Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 836.000. Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere kosten van vervoersvoorzieningen (€ 693.000) en rolstoelen (€ 513.000). Deze hogere kosten worden veroorzaakt door enerzijds hogere indexering van tarieven (10,8%) dan in de begroting is opgenomen. Anderzijds is er sprake van een toename in het volume bij met name de scootmobielen en rolstoelen. De kosten van woonvoorzieningen komen € 244.000 lager uit dan de begroting.

Toelichting afwijking hoofdproduct 695 WMO Persoonlijke ondersteuning
Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 2.555.000. Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door een positief resultaat op de producten Beschermd wonen (€ 1.353.000) en Huishoudelijke ondersteuning (€ 1.749.000). Daar staat een overschrijding tegenover op het budget van het product Begeleiding (€ 413.000). Bij Beschermd wonen is zoals in voorgaande jaren sprake van een voordelig saldo op de centrummiddelen. Na vaststelling van de jaarrekening 2023 en uitkering aan de Gemeenschappelijke Regeling Peelgemeenten resteert een voordeel van € 1.394.000.
Bij het product Huishoudelijke ondersteuning is bij de Berap het budget verhoogd op basis van een bijgestelde prognose. De realisatie is uiteindelijk lager uitgevallen dan de aangepaste begroting. Het totale voordeel op Huishoudelijke ondersteuning bestaat uit hogere baten vanuit de eigen bijdrage (€ 456.000) en lagere kosten (€ 1.293.000).
Bij het product Begeleiding is zichtbaar dat in 2023 de afname van indicaties bij reguliere zorgaanbieders achterblijft bij de verwachting. Hierdoor zijn de kosten hoger dan in de begroting is voorzien.

Toelichting afwijking mutaties reserves HP 674 Maatschappelijke ondersteuning
Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 271.000. Het saldo wordt voornamelijk verklaard door lagere lasten met betrekking tot wijkpreventieplannen en laaggeletterdheid. Vanwege de lagere lasten is er € 240.000 minder onttrokken aan de bestemmingsreserve Sociale stad.

Daarnaast is vanwege de lagere kosten een bedrag van € 31.000 toegevoegd aan de reserve sociaal domein. Laatstgenoemde reserve heeft het karakter van een egalisatiereserve. Egalisatiereserves worden ingesteld voor beleidsterreinen/onderwerpen waar de jaarlijkse kosten en/of opbrengsten kunnen fluctueren. In de jaren waarin er minder kosten en/of meer opbrengsten worden gerealiseerd dan het gemiddelde, kan er dotatie aan de egalisatiereserve plaatsvinden.

Toelichting afwijking mutaties reserves HP 690 WMO individuele voorzieningen
Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 836.000. Het saldo wordt verklaard door hogere lasten. Vanwege de hogere lasten is het bedrag van € 836.000 onttrokken aan de egalisatiereserve sociaal domein.

Toelichting afwijking mutaties reserves HP 695 WMO Persoonlijke ondersteuning
Dit hoofdproduct heeft aan nadelig saldo van € 2.555.000. Het saldo wordt verklaard door lagere lasten.
Vanwege deze lagere kosten is een bedrag van € 2.555.000 toegevoegd aan de egalisatiereserve sociaal domein.

.

3.4 Programma 04: Jeugd en onderwijs

3.4.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities

We willen een stad zijn waar alle kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien. Goed en toegankelijk onderwijs is het fundament waarop kinderen en jongeren hun talenten en identiteit kunnen ontplooien en leren om in een context van diversiteit samen te leven. We constateren ook dat steeds meer kinderen, jongeren en ouders tijdens het opgroeien en opvoeden voor verschillende uitdagingen komen te staan. Dit leidt tot toenemende druk op het jeugdzorgstelsel. Waar jongeren en gezinnen hindernissen ervaren in het meedoen en vooruitkomen, bieden we zorg en ondersteuning op maat. Maar hervorming van het stelstel is nodig om de jeugdzorg betaalbaar te houden.

- We willen dat kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk opgroeien in Helmond, zodat ze ook op latere leeftijd kunnen meedoen, rondkomen en vooruitkomen.
- Alle kinderen krijgen wat nodig is om vanaf het prille begin een kansrijke en gezonde start te maken en zich ten volle te ontwikkelen, met het accent op de eerste 1000 dagen.
- Alle kinderen en jongeren hebben een ontwikkelrecht, het liefst in een onderwijsomgeving waarin ze hun talenten kunnen ontwikkelen.
- Zo veel mogelijk jeugdigen sluiten school af met een startkwalificatie. We voorkomen voortijdig schoolverlaters en thuiszitters en benutten de talenten optimaal.
- Gezinnen en jongeren die ondersteuning nodig hebben bij bijv. opvoeding, inkomen, financiën of psychosociale problemen krijgen deze snel en laagdrempelig, licht waar mogelijk, zwaarder en specialistisch indien nodig. Daarbij leveren we maatwerk.

Om dit te bereiken hebben we:

- De uitkomsten van de gesprekken tussen VNG en Rijk over de Hervormingsagenda Jeugd gevolgd en waar mogelijk al vertaald naar de gevolgen voor de Helmondse organisatie van jeugdhulp.
- Samen met de vijf jeugdhulpregio's in Brabant gewerkt aan de Brabantse Verbeteragenda Jeugdbescherming voor het realiseren van een structurele verandering in de jeugdbeschermingsketen in onze regio.
- De uitvoering van de Helmondse Educatieve Agenda geïntensiveerd om (gelijke) kansen van jeugdigen te versterken.
- Samen met onderwijs en kinderopvang een nieuw beleidsplan voor voor- en vroegschoolse educatie en onderwijsachterstandenbeleid opgesteld.
- Voor het schoolontbijt onderzocht welke behoefte er is en in welke vorm(en) een schoolontbijt te realiseren is vanaf schooljaar 2023-2024.
- Het preventief jeugdbeleid versterkt, gericht op gezond, veilig en kansrijk opgroeien met een focus op: integrale aanpak risicojeugd, herijking preventief jeugdaanbod en vernieuwing van het jongerenwerk.
- Samen met schoolbesturen een volledige herijking van het IHP uitgevoerd voor de periode vanaf 2026 om duurzame, gezonde en toekomstbestendige scholen te realiseren.
- Geïnvesteerd in preventieve maatregelen op vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen.

3.4.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleidsresultaten verbonden partijen

Om dit te bereiken werken we voor een deel hiervoor samen met de volgende verbonden partijen:

Stichting Zorg en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Zie programma 1 voor het beleidsresultaat Stichting Zorg en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost waarmee ook wordt samengewerkt om de ambities van programma 4 te realiseren.

GGD Brabant Zuidoost

De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ). De GGD Brabant-Zuidoost streeft - onder regie van de gemeenten – door middel van preventie naar gezondheidswinst voor alle inwoners, om zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van hun leven en het vergroten van de zelfredzaamheid.

De belangrijkste ontwikkelingen waarmee de GGD te maken kreeg en een bijdrage aan leverde waren:

- *Voorbereiding op de implementatie van de Omgevingswet (per 1 jan 2024);*
- *Gemeenten ondersteunen bij het maken van een plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord;*
- *Uitbreiding van contracttaken zoals Kind naar Gezonder Gewicht en Kansrijke Start in het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord;*
- *Optimaal inzetten van Jeugdgezondheidszorg (JGZ) als collectieve basisvoorziening in de jeugdzorgketen en in het sociale domein;*
- *Spreidingsplan ambulancevoorzieningen uitvoeren;*
- *Proef met inzet van intelligente software bij planning en spreiding van ambulances;*
- *Extra inzet bij de opvang van Oekraïense vluchtelingen;*
- *Intensivering van de samenwerking met GGD Hart voor Brabant bij Forensische Geneeskunde (1 team voor politieregio Brabant-Oost);*
- *Tekorten op de arbeidsmarkt van verpleegkundigen en artsen (extra inzet op werving en aantrekkelijk werkgeverschap);*
- *Implementatie van het Lean gedachtengoed (continu verbeteren) binnen de GGD;*
- *Implementeren van zelforganisatie en tweelagenstructuur.*

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Hervormingsagenda Jeugd

De Hervormingsagenda Jeugd komt voort uit bestuurlijke afspraken uit 2021 tussen VNG en Rijk over de jeugdhulp. De agenda moet leiden tot verbetering van de hulpverlening en een financieel beheersbaar en duurzaam jeugdstelsel. Nadat in mei 2022 duidelijk werd dat het kabinet de financiële risico's niet bij gemeenten neerlegt, zijn de gesprekken weer gestart. De Hervormingsagenda bevat naar verwachting vergaande afspraken over onder andere regionalisering, reikwijdte van de jeugdhulp en preventie, toegang tot de jeugdhulp en inkoop. De agenda is eind 2022 klaar en nieuwe afspraken worden wettelijk verankerd. Dit zal gevolgen hebben voor de Helmondse organisatie van jeugdhulp (van preventie tot hoog specialistische jeugdhulpvoorzieningen).
Volgens planning. Eind 2023 is het implementatieplan van de Hervormingsagenda Jeugd vastgesteld. De totale looptijd van de Hervormingsagenda is 2023-2028.

Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en Brabantse Verbeteragenda Jeugdbescherming

De huidige jeugdbeschermingsketen is complex georganiseerd met veel betrokken organisaties, zoals lokale wijkteams, Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen en de Raad voor de Kinderbescherming. Deze schakels sluiten niet altijd op elkaar aan, waardoor de juiste hulp en bescherming tekortschiet. In 2021 is het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming landelijk vastgesteld. Dit schetst op hoofdlijnen hoe de jeugdbeschermingsketen er over 5-10 jaar uit moet zien. Daarnaast werken de vijf jeugdhulpregio's in Brabant sinds 2021 samen aan de Brabantse Verbeteragenda Jeugdbescherming. Deze agenda bevat maatregelen en acties voor de korte en middellange termijn die moeten leiden tot structurele verandering in de jeugdbeschermingsketen in onze regio.
Volgens planning. Er is een startfoto opgeleverd waaruit thema's zijn voortgekomen die opgepakt moeten worden om het Toekomstscenario succesvol te implementeren in de regio. Deze acties worden uitgewerkt in plannen van aanpak. Helmond denkt hier actief in mee. De looptijd van het programma Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is 2021-2031.

Verdere uitvoering van de Helmondse Educatieve Agenda (HEA)

We intensiveren de uitvoering van de Helmondse Educatieve Agenda om (gelijke) kansen van jeugdigen te versterken. Samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs en jeugdhulp blijft daarbij van groot belang. Vanuit de vier vastgestelde pijlers uit de HEA zetten we in 2023 extra in op:

- De uitvoering van een Pilot passende kinderopvang als nieuw aanbod vooruitlopend op mogelijke Rijksmiddelen
- Het starten van kansrijke pilots op het gebied van onderwijs-zorgarrangementen samen met scholen en andere mogelijke partners.
- Het verder uitbreiden en structureel borgen van de Verlengde Schooldag op scholen met een hoge achterstandsscore.
- Het voorkomen van (taal)achterstanden door de inzet van een bieb op alle scholen in Helmond
- Het voorkomen van voortijdig schooluitval onder andere via voortzetting van de pilot M@ZL, waarbij GGD, scholen en leerplicht samen inzetten op signaleren en voorkomen van verzuim.

Verder stellen we in 2023 samen met onderwijs en kinderopvang een nieuw beleidsplan op voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en onderwijsachterstandenbeleid (OAB).

Volgens planning. De HEA kent een looptijd tot 2030. Over de resultaten in 2023:

- *De pilot passende kinderopvang is in 2023 samen met de kinderopvangorganisaties gestart. We onderzoeken samen welke inzet er nodig is om aan meer peuters kwalitatief goed VVE aanbod te bieden.*
- *Vanuit het Samenwerkingsverband Helmond-Peelland nemen we deel aan de projectgroep experimenteerregeling onderwijs-zorg waarbij we van het Rijk tijdelijk ruimte hebben om af te wijken van wetgeving over bekostiging, onderwijstijd, onderwijsinhoud en onderwijslocatie. Er is daardoor meer maatwerk mogelijk voor kinderen die complexe ondersteuning nodig hebben in onderwijs en zorg.*
- *Verlengde schooldag werd in 2023 op 11 scholen aangeboden.*
- *Op alle basisscholen in Helmond is in 2023 een bieb op school. Uw raad is hier in RIB86 over geïnformeerd.*
- *De M@zl aanpak om zorgwekkend schoolverzuim tegen te gaan is operationeel op 6 locaties van het voortgezet onderwijs.*
- *Op 7 december heeft uw raad de ontwikkelkansennota vastgesteld.*

Schoolontbijt
Een schoolontbijt is een van de mogelijkheden om kansengelijkheid van schoolgaande kinderen te vergroten. In 2023 onderzoeken we samen met scholen en eventueel kinderopvang welke behoefte er is en in welke vorm(en) zo'n schoolontbijt te realiseren is vanaf schooljaar 2023-2024. Streven is dat de kinderen op de 10 scholen in de aandachtwijken elke dag gezond kunnen ontbijten.
Niet behaald. Door de lancering van het landelijke programma schoolmaaltijden is er in 2023 geen lokaal initiatief schoolontbijt ingevoerd. Scholen verwijzen we actief naar schoolmaaltijden.nl. Via RIB83 is uw raad op de hoogte gebracht hierover.

Preventie Jeugd
We versterken het preventief jeugdbeleid dat is gericht op gezond, veilig en kansrijk opgroeien. In 2023 richten we ons op:

- Het voortzetten van de integrale aanpak van risicojeugd. We bieden perspectief en stellen grenzen. We investeren extra in kennis en expertise om ook vanuit veiligheidsperspectief de aanpak kracht bij te zetten
- Het herijken van het preventief jeugdaanbod. Op basis van data over de staat van onze jeugd en duiding daarvan met betrokken partners, geven we een impuls daar waar inzet op preventie het meeste oplevert. En met interventies die aantoonbaar werken.

Het vernieuwen van het jongerenwerk, samen met de uitvoeringsorganisaties van het jongerenwerk in onze stad.
Volgens planning. In 2023 is samen met partners een Meerjarenprogramma jeugd opgesteld dat zich richt op alle jeugd, inclusief risicojeugd. Met het programma willen we komende jaren onze preventieve inzet voor de jeugd versterken. Het Meerjarenprogramma is ontwikkeld in nauwe samenhang met de aanpak voor Preventie met Gezag: Daadkrachtige preventie & Begrenzen met perspectief, waaraan het rijk eind 2023 definitief middelen heeft toegekend voor een periode van 2,5 jaar. De beide programma's versterken elkaar. Preventie met Gezag richt zich op beginnende jeugdcriminaliteit, met het meerjarenprogramma proberen we juist te voorkomen dat het zover komt. We hebben uw raad hierover in 2023 in april, september en december met raadsinformatiebrieven geïnformeerd (RIB 056, 124 en 155).

Duurzame, gezonde en toekomstbestendige scholen
In 2023 voeren we met schoolbesturen een volledige herijking van het IHP uit voor de periode vanaf 2026 om duurzame, gezonde en toekomstbestendige scholen te realiseren. Voorop staat een evenwichtige spreiding over de stad. De besluitvorming over het nieuwe IHP vindt plaats in 2023. Belangrijke onderdelen van dit plan zijn:

- Een visie op actuele ontwikkelingen. Zoals de vorming van Integrale Kind Centra om de doorlopende leerlijn te bevorderen, het breder inzetten van schoolgebouwen voor de wijk, het verduurzamen van vastgoed, de doordecentralisatie van huisvestingsgelden en het goed inrichten van bouwheerschap.
- Een oplossing voor knelpunten in het huidige schoolgebouwenbestand. De huidige gebouwen zijn deels verouderd, onvoldoende flexibel en ongeschikt voor medegebruik. Ook zijn lang niet alle gebouwen toekomstbestendig en duurzaam.
- Een fasering van de schoolgebouwen die worden ontwikkeld voor de komende periode (2026-2040).

Deels behaald. In 2023 zijn we gekomen tot de locatiekeuze van Jan van Brabant.
Voor de realisatie van KC 't Hout van OBSH is een ontwerp en een concept PVE opgesteld.
Er is een start gemaakt met het opstellen van een langjarig programma onderwijshuisvesting. In dit programma worden alle actuele ontwikkelingen zoals vorming van Integrale Kindcentra (IKC), schaalsprong, duurzaamheid en modulair en flexibel bouwen meegenomen. Dit programma gaat

gelden voor de periode 2025 - 2040. Hiermee wordt aangesloten op de voorgenomen wetswijziging, waarbij het voor gemeenten verplicht wordt om een langjarig programma voor tenminste 15 jaar vast te stellen. Dit is georganiseerd met een externe partij om Gemeente Helmond en de schoolbesturen te ondersteunen bij het opstellen van dit programma. De verdere uitvoering van het programma IHP 2019-2024 heeft vertraging opgelopen.

Inkoop jeugdhulp

In 2023 is een extra bijdrage geleverd voor een jeugdhulpaanbieder die in slecht weer verkeerde. Omdat het om een cruciale jeugdhulpfunctie gaat is de Jeugdautoriteit hierbij betrokken. De aanbieder zit in Zuidoost-Brabant, daarom zijn de gemeenten in deze regio aan zet. Er is met de 21 gemeenten in de regio een budget beschikbaar gesteld als garantstelling, zodat de aanbieder salarissen kon blijven betalen en niet failliet ging. Er is nog geen aanspraak gemaakt op dit budget. Ook is er een budget beschikbaar gesteld om de bedrijfsvoering van de jeugdhulpaanbieder op orde te brengen. Hierover vindt intensief overleg plaats met de aanbieder. De beschikbaar gestelde middelen voor de transformatie zijn, deels, benut en eind 2023 afgewikkeld. De beschikbaar gestelde middelen voor de liquiditeitsproblemen zijn nog niet nodig gebleken. Indien noodzakelijk kan hier t/m december 2025 aanspraak op worden gemaakt. Budget dat dan niet gebruikt is wordt door de aanbieder in 2026 terugbetaald aan de gemeenten in Zuidoost-Brabant.

Vroegtijdig schoolverlaters

Om schooluitval te voorkomen en bij te dragen aan het actief bevorderen van het aantal jongeren met een startkwalificatie werken we met een vierjarig regionaal programma voortijdig schoolverlaten. Lokaal is er in 2023 extra ingezet op preventieve maatregelen om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Zo zetten we bij VO-scholen de Mazl-aanpak in om zorgwekkend schoolverzuim tegen te gaan. Deze aanpak richt zich op het vroegtijdig signaleren en terugdringen van ziekteverzuim onder leerlingen. Het aantal potentiële VSV'ers in deze regio blijft hoog.

3.4.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2023 per hoofdproduct weergegeven.

Overzicht per hoofdproduct

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Specificatie per Hoofdproduct	Begroting na wijzigingen			Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
403	Sociale Netwerken	0	226	-226	71	226	-155	71	V
404	Basisvoorzieningen accommodaties	902	1.055	-153	861	756	106	259	V
405	Basisvoorzieningen overig	0	3.928	-3.928	543	4.004	-3.461	467	V
406	Maatschappelijke ondersteuning	4.792	8.147	-3.355	4.669	8.033	-3.365	-10	N
409	Specialistische ondersteuning	0	38.637	-38.637	1.519	43.585	-42.066	-3.429	N
410	Huisvesting onderwijs	619	6.260	-5.641	927	6.414	-5.487	154	V
478	Techniekeducatie	0	89	-89	0	68	-68	21	V
575	Openbare speelgelegenheden	0	398	-398	17	387	-371	27	V
681	Voortijdig Schoolverlaten/Leerplicht/RMC	491	1.147	-655	552	1.176	-624	31	V
Totaal saldo baten en lasten		**6.805**	**59.886**	**-53.081**	**9.159**	**64.649**	**-55.491**	**-2.409**	**N**

		Begroting na wijzigingen ontrekking	Begroting na wijzigingen storting	Begroting na wijziging	Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
404	Basisvoorzieningen accommodaties	52	0	52	52	329	-277	-329	N
405	Basisvoorzieningen overig	276	0	276	224	467	-242	-518	N
406	Maatschappelijke ondersteuning	84	294	-210	94	294	-200	10	V
409	Specialistische ondersteuning	1.681	0	1.681	3.805	0	3.805	2.124	V
410	Huisvesting onderwijs	344	0	344	344	154	190	-154	N
575	Openbare speelgelegenheden	4	0	4	4	27	-23	-27	N
681	Voortijdig Schoolverlaten/Leerplicht/RMC	0	0	0	0	31	-31	-31	N
Totaal mutaties reserves		**2.440**	**294**	**2.147**	**4.523**	**1.302**	**3.221**	**1.074**	**V**
Saldo programma 4 Jeugd en onderwijs		**9.245**	**60.180**	**-50.935**	**13.682**	**65.952**	**-52.270**	**-1.335**	**N**

Toelichting per hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 404 Basisvoorzieningen Accommodaties

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 259.000. Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere lasten (€ 300.000). Deze lagere lasten hebben betrekking op de peuterspeelzalen en accommodaties voor kinderopvang. Bij deze locaties zijn de kosten voor onderhoud en huur in totaal € 224.000 lager dan de begroting.

Toelichting afwijking hoofdproduct 405 Basisvoorzieningen overig

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 467.000. Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere baten (€ 543.000). Deze baten hebben betrekking op de specifieke uitkering Nationaal Programma Onderwijsachterstanden (NPO). Deze uitkering van het Rijk is niet in de begroting opgenomen en zorgt voor dekking van uitgaven op het gebied van onderwijsachterstanden.

Toelichting afwijking hoofdproduct 409 Specialistische Ondersteuning

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van ruim € 3,4 miljoen. Het saldo wordt veroorzaakt door het tekort op specialistische jeugdzorg. Het tekort is ten opzichte van de bijgestelde begroting opgelopen tot ruim € 4 miljoen. Dit toename wordt met name veroorzaakt door de hogere uitgaven aan jeugdhulp met behandeling en landelijk ingekochte zorg. Het aantal jeugdigen met een indicatie voor jeugdhulp neemt slechts licht toe. Met name de inzet van duurdere zorg heeft tot de forse overschrijding geleid. Op de post eerstelijnsloket is een eenmalig voordeel van € 1 miljoen gerealiseerd door de dekking van de kosten uit de SPUK IZA.

Toelichting afwijking hoofdproduct 410 Huisvesting Onderwijs

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 154.000. Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door het verschil tussen hogere baten (+308.000) en hogere lasten (-154.000).
De hogere baat wordt o.a. veroorzaakt door hogere huurbaten (€ 38.000) en een specifieke uitkering voor tijdelijke onderwijshuisvesting voor ontheemden (€ 33.000). Daarnaast is er sprake geweest van een vergoeding voor de verbouwing van de Betuwehof (Zuiderbos), €188.000. De lasten zijn door deze verbouwing ook hoger dan geraamd, dit heeft per saldo geen resultaat.

Toelichting afwijking mutaties reserves HP 404 Basisvoorzieningen accommodaties
Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 329.000. Het saldo wordt verklaard door lagere lasten.
Vanwege de lagere lasten is een bedrag toegevoegd aan de egalisatiereserve sociaal domein.

Toelichting afwijking mutaties reserves HP 405 Basisvoorzieningen overige
Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 518.000. Het saldo wordt verklaard door hogere baten.
Vanwege de hogere baten is een bedrag toegevoegd aan de egalisatiereserve sociaal domein.

Toelichting afwijking mutaties reserves HP 409 Specialistische ondersteuning
Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 2.124.000. Het saldo wordt verklaard door hogere lasten.
Vanwege de hogere lasten is een bedrag onttrokken aan de egalisatiereserve sociaal domein.

3.5 Programma 05: Cultuur, toerisme en recreatie

3.5.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

Cultuur is van en voor iedereen. Van professionele kunstenaars tot de muziekschool om de hoek. Cultuur verbindt en verbroedert en zorgt voor ontmoeting tussen mensen. De afgelopen jaren hebben we met name tijdens de coronacrisis gemerkt hoe we het missen als het er niet is. We willen dat iedereen in onze stad gebruik kan maken van culturele voorzieningen. Dit vraagt om een cultureel aanbod dat past bij de omvang van de stad.

- Onze cultuurvoorzieningen moeten meegroeien met de schaalsprong die we in Helmond gaan maken.
- We hebben extra aandacht voor de jeugd en de bredere functie van cultuur (zoals vestigingsklimaat, inclusiviteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid).
- We versterken onze culturele basisinstellingen door ze zichtbaarder te maken in de stad en te verbinden met de omgeving.
- Samen met partners binnen BrabantStad, het Stedelijk Gebied Eindhoven en de Peel werken we aan profilering en versterking van ons aanbod van voorzieningen en evenementen.
- We willen meer ruimte creëren voor culturele experimenten en ateliers voor cultuurmakers.
- We willen dat evenementen ook echt bij Helmond en onze inwoners passen.
- We werken aan de ontwikkeling van een evenemententerrein bij recreatieplas Berkendonk. Berkendonk blijft als recreatiegebied openbaar en gratis toegankelijk.
- Ons erfgoed laat zien wie we zijn en waar we vandaan komen. Het in stand houden van en zichtbaar maken van erfgoed is daarom belangrijk.

Om dit te bereiken hebben we:

- Een herijkt beleidskader, genaamd ‘Evenementen maken de stad!’ opgesteld. U heeft dit beleidskader vastgesteld op 7 december 2023. Het beleidskader vormt de paraplu voor het nog op te stellen uitvoeringsbeleid voor evenementen.
- Het erfgoedbeleid geactualiseerd. U heeft de erfgoedvisie ‘Samen aan de slag’ op 31 oktober 2023 vastgesteld. Met een aantal projecten op de uitvoeringsagenda is alvast een start gemaakt, zoals het ontwerp voor het Helmondse monumentenschildje. Deze projecten worden verder uitgewerkt in 2024.
- Onderzoek gedaan naar de bovengrondse cultuurhistorische waarden voor een deel van het stedelijk gebied van Helmond. Hiermee is het erfgoedbeleid van de gemeente geactualiseerd. Daarnaast is het onderzoek een belangrijke onderlegger voor het thema erfgoed in de Omgevingsvisie en om erfgoed te borgen in het Omgevingsplan. Dit onderzoek door Contrei is in het najaar 2023 afgerond.
- De Helmondse opgravingsdocumentatie in het gezamenlijke archeologische depot met de gemeente Eindhoven gedigitaliseerd. De vondsten en documentatie van opgravingen uit beide gemeenten en de regio worden in het depot bewaard en beheerd en beschikbaar gemaakt voor onderzoek en educatie,
- Met onze partners in BrabantStad de acties uit het regioprofiel ‘BrabantStad maakt het’ geconcretiseerd, zoals het gezamenlijk invullen van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 en het onderzoek ‘Waarde van Cultuur, waarin ook data van Helmondse culturele instellingen zijn opgenomen.
- Met onze partners in het Stedelijk Gebied Eindhoven uitvoering gegeven aan acties uit het ‘Uitvoeringsprogramma Groots’, gericht op het verder versterken van het aanbod van bovenlokale topvoorzieningen en regionale topvoorzieningen en evenementen.

- In de Crisis- en Herstelnota is € 2 miljoen opgenomen voor het meer zelfvoorzienend en toekomstbestendig maken van het culturele voorzieningenniveau in Helmond. € 1.5 miljoen van deze gelden zijn geoormerkt ten behoeve van cofinanciering voor het toekomstbestendig maken van de Kunsthal. In de eerste helft van 2024 wordt een keuze gemaakt, op basis van voorlopig ontwerp, businessplan en beschikbare middelen, of het doorontwikkelen van de Kunsthal haalbaar is.
- Per 1 september 2023 zijn de Senzer medewerkers (5 FTE) in vaste dienst gekomen bij Museum Helmond. Het in dienst nemen refereert aan de ambitie om een inclusieve arbeidsmarkt te creëren waarop iedereen kan meedoen, rondkomen en vooruitkomen. Naast deze ambitie past het binnen de landelijke banenafspraak en de bijpassende quotumregeling en sluit dit initiatief aan op de uitgangspunten van de participatiewet.

3.5.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleidsresultaten verbonden partijen

Om dit te bereiken werken we voor een deel hiervoor samen met de volgende verbonden partijen:

Metropoolregio Eindhoven - Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

Naast de reguliere taak van het RHCe voor het beheren van onze archieven, zijn er in 2023 geen extra projecten gestart. Wel zijn in het kader van de begroting 2024 middelen aangevraagd en toegekend om een nieuw digitaliseringsproject op te starten met RHCe. In 2024 wordt in overleg met het erfgoedveld een voorstel gedaan hiervoor.

BrabantStad – thema Cultuur

Met onze partners in BrabantStad hebben we acties uit het regioprofiel 'BrabantStad maakt het' uitgevoerd. Een voorbeeld is het gezamenlijk invullen van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024. In 2023 zijn we gestart met de voorbereiding voor de vierde editie van het onderzoek 'Waarde van Cultuur 2024' waarin ook data van Helmondse culturele instellingen zijn opgenomen. De monitor beschrijft op basis van feiten en cijfers actuele trends en ontwikkelingen in de Brabantse cultuursector.

Stedelijk Gebied Eindhoven – Voorzieningen en Evenementen

In 2023 hebben we een overzicht opgesteld van bovenlokale subsidieregelingen en vermogensfondsen waar organisaties en instellingen uit de regio hun voordeel mee kunnen doen. Daarnaast hebben we besloten om de samenwerking met Regioradar Eindhoven met (minimaal) een jaar te verlengen. In 2023 hebben enkele gemeenten uit het stedelijk gebied deelgenomen aan GLOW. In Helmond is hierop in december 2023 een motie aangenomen om te onderzoeken of Helmond de komende editie hieraan kan deelnemen.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Coronacrisis

De culturele- en de vrijetijdssector zijn hard geraakt door de coronacrisis. Voor 2023 is de situatie nog onzeker. We helpen de sector de coronacrisis zo goed mogelijk te doorstaan en daar zo sterk mogelijk uit te komen. Dit doen we, net als in de afgelopen jaren, door de culturele basisinfrastructuur te verstevigen, de cultuursector voor zover nodig en mogelijk te ondersteunen en ook door culturele activiteiten en evenementen te stimuleren.

Behaald. In 2023 hebben onze culturele partners weer als vanouds weten te programmeren. Ook de bezoekersaantallen kennen weer een stijgende lijn. We hebben geen noodzaak gezien om aanvullende coronasteunmaatregelen aan te bieden. Zie ook Uitwerking Cultuur Impuls.

Nieuw provinciaal beleid
Naar verwachting wordt het nieuwe provinciale beleidskader 'Levendig Brabant 2030' eind dit jaar vastgesteld. Het is een integraal beleidskader voor de beleidsvelden Vrije Tijd, Cultuur, Sport en Erfgoed. Dit beleidskader krijgt een vertaling in een uitvoeringagenda 2024-2028. Binnen deze kaders werken we onder andere samen met de provincie aan het vervolg op het regioprofiel 'BrabantStad maakt het'.
Volgens planning. Het beleidskader Levendig Brabant 2030 is op 3 februari 2023 door de Provinciale Staten vastgesteld.

Cultuurvisie 2040
Het voorzieningenniveau en het cultuuraanbod moeten meegroeien met de schaalsprong waar Helmond voor staat. Helmond wil een cultureel klimaat dat past bij de stad: een stedelijk cultureel leven met een volwaardige positie binnen BrabantStad, de Brainportregio en De Peel. In 2023 stellen we samen met de stad een visie op voor de langere termijn (2040) inclusief een meerjarig uitvoeringsprogramma.
Deels volgens planning. In 2023 is bureau Blueyard gestart met het verkennend onderzoek en gesprekken met de stad. De Cultuurvisie 2040 wordt in 2024 opgeleverd.

Uitwerking impuls cultuur
In de Crisis- en Herstelnota is € 2 miljoen opgenomen voor het meer zelfvoorzienend en toekomstbestendig maken van het culturele voorzieningenniveau in Helmond. In dit kader werken we aan een nieuwe entree en publieksvoorzieningen voor Museum Helmond, een buitenpodium en urban voorziening voor De Cacaofabriek en het aanlichten van plaatsen van zitmeubilair bij Het Speelhuis. Uit de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor activiteiten gericht op het verlevendigen van het stadscentrum, resteert nog ruimte. Hiervoor geven we organisatoren van activiteiten ook in 2023 de mogelijkheid subsidieaanvragen in te dienen.
Deels volgens planning. De impuls voor het Speelhuis is al deels gerealiseerd door het plaatsen van bankjes op het voorplein. Zodra de plannen voor Museum Helmond en De Cacaofabriek verder zijn uitgewerkt informeren wij uw raad. Daarnaast is er € 300.000 beschikbaar gesteld als subsidiebudget voor activiteiten gericht op het verlevendigen van het stadscentrum. Hiermee zijn inmiddels diverse initiatieven (zoals het Huis van de Liefhebber, Feest in de Kasteeltuin, Kinderdag in de Bibliotheek, pBones van het Helmonds Muziek Korps) mogelijk gemaakt. De regeling liep tot 1 september 2023.

Samenvoeging Kunstkwartier en Bibliotheek
In 2021 is een onderzoek gestart om de mogelijkheden voor gezamenlijke huisvesting te onderzoeken. Dit proces heeft vertraging opgelopen; de oorspronkelijke doelstelling van gezamenlijke huisvesting in 2023 wordt niet gehaald. Het lopende onderzoek moet de haalbaarheid duidelijk maken en vormt de basis voor besluitvorming in 2023.
Niet behaald en stopgezet. In 2023 hebben wij geconcludeerd dat het niet haalbaar is om Kunstkwartier en Bibliotheek Helmond-Peel samen te voegen en te huisvesten in één van de huidige gebouwen van de beide instellingen. Daarmee concludeerden wij dat de beoogde bezuinigingstaakstelling op de begroting Cultuur van € 520.000 niet kon worden gehaald. Wij zien kansen om te onderzoeken waar samenwerkings- en efficiencyvoordelen te behalen zijn. Wij willen met de Cultuurvisie 2040 cultuur in Helmond bezien in verhouding tot de ontwikkelingen en uitdagingen waar de stad voor staat, zoals de schaalsprong en de brede welvaart.

Annatheater
Op dit moment loopt een onderzoek plaats naar het toekomstperspectief van het Annatheater. Dit onderzoek is gericht op het ontwikkelen van scenario's, waarbij duidelijk moet worden wat nodig is voor een duurzame toekomst van het theater.
Nog niet afgerond. Door een extern bureau is een onderzoek verricht naar het toekomstperspectief van het Annatheater. Het onderzoeksrapport geeft aan dat het Annatheater niet langer kan voortbestaan zonder gemeentelijke subsidie. Wij willen de Cultuurvisie afwachten en de positie en functie van het Annatheater bezien in het totaal aan culturele voorzieningen in Helmond.

Berkendonk
In 2022 hebben we het terrein aan de zuidwestkant van de recreatieplas (voormalig zanddepot) ingericht als tijdelijk evenemententerrein. Het haalbaarheidsonderzoek naar de realisatie van een definitief evenemententerrein bij Berkendonk loopt nog. We verwachten de resultaten hiervan in 2023 te kunnen presenteren. Als uit het onderzoek blijkt dat de realisatie van een evenemententerrein haalbaar is, nemen we de uitvoering hiervan ter hand.
Het project loopt over twee of meerdere jaren: *In 2023 is gebleken dat de ondergrond van het tijdelijke evenemententerrein door het extreem natte najaar niet gebruikt kan worden voor evenementen. In 2024 onderzoeken we of er vooruitlopend op definitieve inrichting maatregelen voor het tijdelijke evenemententerrein genomen kunnen worden.*

In 2023 hebben we een Ruimtelijke visie (haalbaarheidsonderzoek) voor Berkendonk opgesteld en hiervoor een breed participatietraject doorlopen. Het opstellen van het programma van eisen en locatieprofiel voor evenemententerrein Berkendonk is onderdeel van de Ruimtelijke visie. Het uitwerken hiervan kost meer tijd dan verwacht en wordt in 2024 afgerond, waarna we beginnen met uitwerking van een definitief ontwerp voor het gebied.

Actualiseren erfgoedbeleid
We actualiseren het beleid op het gebied van erfgoed, monumentenzorg en archeologie zodat we goed voorbereid zijn op de invoering van de Omgevingswet. Onderdeel hiervan is het opstellen van een uitvoeringsagenda voor de komende jaren inclusief een financieel kader.
Behaald. De erfgoedvisie 'Samen aan de slag' is op 31 oktober 2023 vastgesteld. Met een aantal projecten op de uitvoeringsagenda is alvast een start gemaakt, zoals het ontwerp voor het Helmondse monumentenschildje en het opstellen van de beleidsregel zonne-energiesystemen op beschermd erfgoed. Deze worden verder uitgewerkt in 2024.
De cultuurhistorische verkenning en waardestelling voor de wijken Binnenstad, Mierlo-Hout, Stiphout, Warande en Brouwhuis is in 2023 opgeleverd. Er is een start gemaakt met de aanbesteding van de cultuurhistorische verkenning en waardestelling voor de resterende delen van de stad.

Ruimte voor experiment en vernieuwing
Dit jaar zijn we met het project VOLOP gestart met de realisatie van (tijdelijke) creatieve initiatieven in leegstaande panden. We onderzoeken samen met Stichting Weeshuisjes de mogelijkheden voor de (tijdelijke) invulling van leegstaande brugwachtershuisjes langs het kanaal met sociaal, culturele en maatschappelijke initiatieven.
Het resultaat is behaald. Tegelijk zien wij ruimte voor doorontwikkeling. Met het project VOLOP zijn diverse leegstaande winkelpanden gevuld met tijdelijke initiatieven. Een van de leegstaande brugwachtershuisjes wordt momenteel ingevuld door een beeldend kunstenaar, die daarbij de buurt betrekt. Daarnaast is het voormalig postsorteercentrum aan de Watermolenwal ingevuld met culturele broedplaats POST#5700, die zich richt op jonge makers.

Het Speelhuis
De verzelfstandiging van de gemeentelijke afdeling Het Speelhuis is voorzien op 1 juli 2023. Alle aanwezige middelen zullen per die datum overgeheveld worden naar de nieuwe (cultuur) stichting Het Speelhuis.
De verzelfstandiging van de gemeentelijke afdeling Het Speelhuis was voorzien in 2023. Dit proces is nog niet afgerond. In mei 2023 besloten wij de verzelfstandiging van Het Speelhuis los te koppelen van de beoogde concernvorming met De Cacaofabriek. De datum waarop deze afdeling uit de gemeente vertrekt is nog niet bekend.

Uitvoering motie slavernijverleden
Nog niet afgerond. Op 6 juli jl. heeft uw raad een motie aangenomen om een (wetenschappelijk) onderzoek uit te laten voeren over de exacte rol die de gemeente Helmond heeft gespeeld in de slavernijgeschiedenis van Nederland. In 2023 is gestart met verkennende gesprekken met lokale historici om de mogelijkheden voor het onderzoek te bespreken. Er is een plan van aanpak gedeeld met het college en de raad via een raadsinformatiebrief.
.
Cacaofabriek
De subsidie 2022 is afgewikkeld. In mei 2023 besloten wij de verzelfstandiging van Het Speelhuis los te koppelen van de beoogde concernvorming met De Cacaofabriek.

3.5.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2023 per hoofdproduct weergegeven.

Overzicht per hoofdproduct

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Specificatie per Hoofdproduct	Begroting na wijzigingen			Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
502	Stichting kunstkwartier	520	2.376	-1.856	17	1.900	-1.884	-28	N
505	Beeldende kunst en vormgeving	0	81	-81	0	29	-29	52	V
510	Museum	460	2.492	-2.032	711	2.620	-1.908	123	V
515	Speelhuis	1.057	3.123	-2.066	1.990	3.823	-1.834	232	V
520	Bibliotheek Helmond-Peel	970	3.070	-2.100	742	2.874	-2.133	-33	N
522	Amateur.kunstbeoefening	0	325	-325	0	255	-255	71	V
525	Evenementen festiviteiten	258	938	-680	226	1.017	-791	-111	N
530	Monumentenzorg en archeologie	3	520	-517	138	741	-604	-87	N
540	Toeristische aangelegenheden	102	646	-544	197	608	-411	133	V
542	Overige culturele aangelegenheden	908	3.094	-2.185	914	3.130	-2.216	-31	N
Totaal saldo baten en lasten		**4.278**	**16.664**	**-12.386**	**4.935**	**16.997**	**-12.063**	**323**	**V**

		Begroting na wijzigingen ontrekking	Begroting na wijzigingen storting	Begroting na wijziging	Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
502	Stichting kunstkwartier	0	0	0	11	0	11	11	V
510	Museum	78	0	78	67	194	-126	-205	N
515	Speelhuis	264	0	264	254	117	137	-128	N
520	Bibliotheek Helmond-Peel	100	0	100	100	0	100	0	V
522	Amateur.kunstbeoefening	-12	0	-12	-12	0	-12	0	V
525	Evenementen festiviteiten	6	0	6	6	0	6	0	V
530	Monumentenzorg en archeologie	52	0	52	53	0	53	0	V
540	Toeristische aangelegenheden	112	0	112	112	0	112	0	V
542	Overige culturele aangelegenheden	-133	-230	97	-40	-230	190	94	V
Totaal mutaties reserves		**469**	**-230**	**699**	**552**	**81**	**471**	**-227**	**N**
Saldo programma 5 Cultuur		**4.747**	**16.434**	**-11.687**	**5.487**	**17.078**	**-11.591**	**96**	**V**

Toelichting per hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 502 Stichting kunstkwartier

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 28.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere baten van € 503.000 en daar tegenover lagere lasten van € 475.000. De lagere baten zijn veroorzaakt, doordat de beoogde samenvoeging tussen de Bibliotheek en Kunstkwartier niet is doorgegaan. De lagere lasten zijn veroorzaakt, doordat het voordeel van de samenvoeging tussen de Bibliotheek en Kunstkwartier is teruggedraaid.

Toelichting afwijking hoofdproduct 515 Speelhuis

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 232.000. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere inkomsten uit verhuringen zijnde huurpenningen, doorbelast personeel en horeca. Evenredig aan deze hogere inkomsten zijn ook de uitgaven gestegen. Daarnaast is er een incidentele opbrengst geboekt van € 42.000. Ook hebben we middelen ontvangen vanuit Brainport. Als penvoerder van deze regeling ontvangen we de middelen. Vervolgens keren wij het uit aan de diverse theaters. Dit heeft dus geen invloed op het resultaat.

Toelichting afwijking hoofdproduct 520 Bibliotheek Helmond-Peel

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 33.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere baten van € 228.000. De lagere baten worden voornamelijk veroorzaakt, doordat de bovenste verdieping van de Bibliotheek niet is verhuurd. Het nadelig effect hiervan bedraagt € 130.000.

Toelichting afwijking hoofdproduct 530 Monumentenzorg en archeologie
Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 87.000. Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere lasten van € 221.000. De hogere lasten worden voornamelijk veroorzaakt door de verleende subsidie aan Stichting Behoud Erfgoed EDAH en Stichting Draaiorgels. De subsidie is inclusief huur verleend aan beide musea. Aangezien wij het gebouw hebben verhuurd aan de beide stichtingen hebben we het huurbedrag ontvangen. Deze stroom hebben we in 2023 niet via een begrotingswijziging nog kunnen doorvoeren, waardoor we bij de lasten en baten afzonderlijk een overschrijding zien. Op totaalniveau in de realisatiesfeer heeft dit geen nadelig effect, omdat de lasten en baten met hetzelfde bedrag zijn gestegen.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 542 Overige culturele aangelegenheden
Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 75.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door hogere baten van € 535.000 en daar tegenover zijn de lasten € 460.000. De hogere baten zijn veroorzaakt door

3.6 Programma 06: Sport en bewegen

3.6.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

Sport, cultuur en vrijetijdsbesteding dragen bij aan Brede Welvaart. Ze versterken participatie, voorkomen eenzaamheid, stimuleren een gezonde leefstijl en persoonlijke ontwikkeling en verstevigen de verbinding. Een inclusief Helmond, zonder drempels, is leidend. Sport brengt zelfontplooiing, maar ook verbinding met de samenleving. Het vermindert eenzaamheid en draagt bij aan positieve gezondheid.

- Iedereen in onze stad moet gebruik kunnen maken van sportvoorzieningen. We streven naar een vitale verenigingsstructuur voor sport en beweging. We stimuleren en ondersteunen gezond gedrag, bewegen en/of ontmoeten. Sport en sportieve recreatie dragen bij aan een gezonde, inclusieve en positieve stad.
- De sportvoorzieningen moeten meegroeien met de Schaalsprong die we in Helmond gaan maken. We streven naar een voorziening voor Urban activiteiten.

Om dit te bereiken hebben we:

- De bouw van de multifunctionele sportaccommodatie bij de Braak gestart. Begin 2024 is de aanbesteding voor het woonrijp maken van de buitenruimte gestart.
- Het zwembad in december 2023 opgeleverd en in gebruik genomen.
- De gemeentelijke sportvelden voorzien van ledverlichting.
- Bij Stiphout Vooruit de toplaag van een kunstgras trainingsveld en wedstrijdveld vervangen.
- Het Lokaal Sportakkoord herijkt.
- Een externe kwartiermaker urban gevraagd om in beeld te brengen wat de mogelijkheden zijn voor indoor en outdoor locaties.
- In september 50 jaar hip-hop gevierd tijdens Urban Matterz.

3.6.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Sport- en Beleefcampus De Braak

De komende jaren wordt de nieuwe Sport- en Beleefcampus gerealiseerd op De Braak. Deze bestaat uit twee fases. In fase 1 is de nieuwe multifunctionele sportaccommodatie (MFSA), acht sportvelden en het nieuwe Dr. Knippenbergcollege voorzien. Momenteel doorlopen we de aanbesteding voor de MFSA en wordt een deel van de buitenruimte aangelegd. Naar verwachting zal de bouw van de MFSA in de eerste helft van 2023 starten.
De invulling van fase 2 wordt de komende jaren in samenspraak met de gemeenteraad bepaald. Vooruitlopend daarop is al besloten ook een nieuw zwembad hier te realiseren. De bouw hiervan is inmiddels gestart.
Behaald. De realisatie van de nieuwe Campus De Braak vordert vlot. Deze bestaat uit verschillende fases. De aanbesteding voor fase 1 is afgerond en in april 2023 is de bouw van de MFSA gestart. De planning is dat de MFSA in 2024 wordt opgeleverd. De buitenruimte wordt gefaseerd aangelegd. De voorbereiding van de aanbesteding voor het woonrijp maken van de buitenruimte is afgerond en deze is in januari 2024 gestart. De oplevering hiervan is voorzien medio 2025.
De invulling van fase 2 vindt plaats in twee onderdelen. Het zwembad (fase 2a) is in december 2023 opgeleverd en in gebruik genomen. Voor fase 2b is gestart met het opstellen van een haalbaarheidsonderzoek. Vervolgstappen worden daarbij in samenspraak met de gemeenteraad bepaald.

Lokaal Sportakkoord Helmond
Via een uitvoeringsprogramma Lokaal Sportakkoord Helmond is in samenwerking met sport- en beweegaanbieders en partners op lokaal en, waar mogelijk, regionaal niveau een impuls gegeven aan het sport- en beweegaanbod. Het ministerie van VWS heeft te kennen gegeven bereid te zijn deze regeling te verlengen. De exacte uitwerking volgt nog. Hierdoor is het nog onzeker wat we vanuit het rijk kunnen verwachten.
Behaald. De specifieke uitkering is verlengd en de middelen zijn door ons ontvangen. Het Lokaal Sportakkoord hebben we herijkt voor de periode 2023-2026. Hierin staan ambities benoemd waar we met het lokaal sportakkoord aan gaan werken. De middelen hebben we onder andere ingezet voor de realisatie van QR Fit-beweegroutes, buitenfitnesstoestellen op Sportpark Brandevoort en Sportief Helmond (veilig sportklimaat).

Verenigingsondersteuning
Een van de onderwerpen die terugkomt in de vastgestelde sport- en beweegnota is verenigingsondersteuning. Hierop gaan we de komende jaren inzetten intensiveren en professionaliseren. Verschillende organisaties hebben kennis in huis, het is belangrijk om hier slimme verbindingen in te leggen en de behoefte van de sportaanbieder te inventariseren.
Behaald. Bij Jibb+ zijn verenigingsondersteuners in dienst die deze taken uitvoeren en beoogde resultaten realiseren.

Urban activiteiten
Uit onderzoek naar nut, noodzaak en behoefte aan een voorziening op het gebied van urban culture en –sports blijkt dat er een enorme behoefte is aan een (indoor) urban locatie. Er is een levendige urban cultuur, maar de doelgroep trekt vaak naar één van de andere B5 steden, met meerdere voorzieningen. In het onderzoek komen drie lijnen naar voren (een nieuwe indoor locatie, een nieuwe outdoorlocatie en/of de al bestaande voorzieningen verbeteren) die nader uitgewerkt worden.
Nog niet afgerond. We hebben een externe kwartiermaker urban gevraagd om in beeld te brengen wat de mogelijkheden zijn voor indoor en outdoor locaties, waaronder het 25 septemberpark, de pumptrack in het centrum en een indoorlocatie. Er ligt ook een voorstel voor de oprichting van een stichting die urban activiteiten onderneemt, stimuleert en ontwikkelt. In 2024 starten we met het opstellen van een visie/beleid voor urban in de breedste zin van het woord. We onderzoeken wat Helmond nodig heeft en kijken naar andere gemeenten wat we kunnen toepassen op Helmond.

3.6.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2023 per hoofdproduct weergegeven.

Overzicht per hoofdproduct

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per Hoofdproduct		Begroting na wijzigingen			Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
550	Sport en bewegen	1.765	7.021	-5.257	2.334	6.891	-4.558	699	V
570	Groenvoorzieningen - recreatie	0	40	-40	0	21	-21	19	V
572	Recreatiegebieden	6	222	-216	0	231	-230	-14	N
Totaal saldo baten en lasten		**1.771**	**7.283**	**-5.512**	**2.334**	**7.143**	**-4.809**	**704**	**V**

		Begroting na wijzigingen ontrekking	Begroting na wijzigingen storting	Begroting na wijziging	Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
550	Sport en bewegen	1.632	2.500	-868	1.633	2.734	-1.101	-233	N
572	Recreatiegebieden	0	0	0	1	0	1	1	V
Totaal mutaties reserves		**1.632**	**2.500**	**-868**	**1.634**	**2.734**	**-1.100**	**-232**	**N**
Saldo programma 6 Sport en recreatie		**3.402**	**9.783**	**-6.381**	**3.968**	**9.877**	**-5.909**	**472**	**V**

Toelichting per hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 550

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 699.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door hogere baten van € 570.000 en lagere lasten ter hoogte van € 130.000.
De hogere baten worden veroorzaakt door de inzet van de specifieke uitkering GALA (+€ 935.000).
De lasten op het product sport algemeen zijn echter ook met bijna € 600.000 toegenomen.
Daarnaast zijn de baten voor het zwembad € 236.000 hoger dan geraamd en is er een voordeel op de overige baten van ongeveer € 50.000.
De baten voor de Braak zijn lager dan begroot (€ 650.000) maar ook de lasten zijn voor dit product lager
(€ 800.000). Dit komt mede vanwege de realisatie van het nieuwe sportpark en stadion. Uiteindelijk zal dit budgetneutraal opgenomen worden in de meerjarenbegroting.
Verder worden de lagere lasten veroorzaakt door de lagere kosten voor onderhoud buitensport en binnensport, in totaal een bedrag van € 170.000.
Aan de andere kant zien we met name voor de binnensportaccommodaties een forse stijging van de energielasten (ruim € 215.000).

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 233.000. Het saldo wordt veroorzaakt door de dotatie, van de restant middelen voor het onderhoud van buitensport, aan de reserve.

3.7 Programma 07: Economische beleid en werkgelegenheid

3.7.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

We streven ernaar dat Helmond een inclusieve, leefbare en gezonde stad is. Voor iedereen. Economische groei is geen doel op zich, maar een middel om alle aspecten van de Brede Welvaart te faciliteren. Daarvoor is een goed economisch klimaat en een goed functionerende arbeidsmarkt van essentieel belang. Zowel lokaal als regionaal.

- We zetten in op het aanpakken van de mismatch op de arbeidsmarkt; we werken toe naar een inclusieve arbeidsmarkt en zorgen voor voldoende en passend talent om onze ambities en opgaven waar te kunnen maken. We versterken de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
- De economische visie geldt de komende vier jaar als leidraad voor ons economische beleid met als speerpunten Automotive, Food Tech, Slimme Maakindustrie en het breed aanwezige MKB.
- We werken aan de doorontwikkeling van de Automotive Campus en Food Tech Brainport (FTB) en stimuleren innovaties in de Slimme Maakindustrie
- In triple helix verband, wordt gewerkt aan een toekomstbestendige industrie.
- We investeren op lokale en regionale schaal in het ondernemers- en vestigingsklimaat door onder meer het optimaliseren van het accountmanagement, ondersteuning van starters en het aanjagen van innovaties. Daarbij bieden we ruimte aan bedrijven door het ontwikkelen van nieuwe, aantrekkelijke bedrijventerreinen en geven de bestaande werklocaties een impuls door slim ruimtegebruik en verduurzaming.
- We zetten samen met partners in op een compleet en vitaal aanbod aan ondersteunende voorzieningen (winkels, horeca, leisure en cultuur)

Om dit te bereiken hebben we:

- De samenwerking in Smart Industry Fieldlab Data Science & Connectivity voortgezet nadat we in 2022 de officiële erkenning als landelijk fieldlab hebben bereikt. Smart Industry Fieldlab Data Science & Connectivity is een netwerkorganisatie van bedrijven uit de regio De Peel die samen diverse IoT (Internet of Things) en AI (kunstmatige Inteligentie) -toepassingen onderzoeken en toepassen. Hiermee optimaliseren zij hun bedrijfsprocessen en verhogen hun bedrijfsrendement.
- Met de multi helix partners uit de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel een gezamenlijke koers uitgewerkt in het regionaal arbeidsmarktplan 2023-2027 waarmee sturing wordt gegeven aan een duurzame regionale arbeidsmarkt.
- Voorbereidingen getroffen om in januari 2024 te starten met een Brabants Migratie Informatie Punt voor arbeidsmigranten en hun werkgevers uit de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel.
- Met de multi helix partners uit de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel gewerkt aan het realiseren van een (meer) integrale en ontschotte arbeidsmarktdienstverlening aan inwoners en werkgevers in de arbeidsmarktregio via een Regionaal Werkcentrum.
- Het nieuwe Detailhandelsbeleid gemeente Helmond 2023-2030, met daarbij een uitvoeringsagenda, vastgesteld.
- De concept Horecavisie gemeente Helmond 2030 en het Uitvoeringsplan Horecavisie gemeente Helmond 2030 vastgesteld, waarna de gemeenteraad de horecavisie op 6 februari 2024 vaststelde.
- Ter uitvoering van de activiteiten op de bedrijventerreinen een convenant en een jaarplan samen met Stichting Bedrijventerreinen Helmond opgesteld.
- Een locatiekeuze gemaakt waar het Regionaal Bedrijventerrein ontwikkeld moet gaan worden en daar voorkeursrecht gevestigd.
- Op de Automotive Campus Helmond gesprekken met de andere twee eigenaren gevoerd over een Publiek Private Samenwerking, In de tussentijd zorgen we dat de campus blijft functioneren.

Nieuwe vraagstukken, zoals de netcongestie zijn door de drie partijen met ondersteuning van de Stichting Automotive Campus Helmond opgepakt.
- Met het Koopkrachtfonds 410 aanvragen voor ondernemerssteun gehonoreerd.

3.7.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleidsresultaten verbonden partijen

Om dit te bereiken werken we voor een deel hiervoor samen met de volgende verbonden partijen:

Metropoolregio Eindhoven

De doorontwikkeling vanuit de strategische agenda Brainport door samenhang te creëren tussen de lokale en subregionale economische agenda's te verbinden op de regionale Brainportagenda ligt op schema.
Er is de afgelopen periode hard gewerkt aan de nieuwe regionale programmering bedrijventerreinen. Op de Omgevingsdag van juli 2023 is ingestemd met de concept visie. Wat betreft de programmering is geconstateerd dat besluitvorming op de Omgevingsdag van december 2023 niet haalbaar was. Er ligt thans een spoorboekje voor het komende halfjaar.
Wat betreft het Stimuleringsfonds zijn er in 2023 in totaal 55 aanvragen gedaan, waarvan er 30 zijn toegekend. Daarnaast werken we aan het verbreden van het Stimuleringsfonds naar alle 5 thema's uit het Samenwerkingsakkoord 2023-2026.
In 2023 is een aanvraag ingediend voor de Regiodeal 5e tranche. Hier zitten ook Helmondse projecten in. Begin 2024 is door het Ministerie van BZK bekendgemaakt dat voor de regio Zuidoost-Brabant € 20 miljoen is gereserveerd vanuit Regiodeals 5e tranche voor het regionale programma 'Thuis in Brainport'. In de daaropvolgende dealmakingsfase gaan de regio en het rijk samen in gesprek over het programma "Thuis in Brainport' om uiteindelijk te komen tot een financiële verdeling binnen het programma en de projectenlijst.

Brainport Development NV

Op basis van het meerjarenplan 2021-2024 is in 2023 het derde jaarplan van de cyclus uitgevoerd. Het meerjarenplan bestaat uit twee delen:
1. Het onderhouden van ons ecosysteem: MKB-ondersteuning, talentontwikkeling, technologieverkenning, branding, public affairs en het clusteren van nieuwe kansen.
2.Versterking van het ecosysteem: tekorten arbeidsmarkt, internationalisering, sleuteltechnologieën, kapitaalfondsen en versterken vestigingsklimaat.

In het Coalitieakkoord voor het kabinet Rutte IV van 15 december 2021 is opgenomen dat de mainportstatus samen met de Brainportregio wordt doorontwikkeld. Sinds 2022 gebeurt dat in een apart en periodiek overleg tussen Rijk en regio. Dit overleg heet Bestuurlijk Overleg Brainport (BO Brainport). Rijk en regio voeren de beleidsdialoog over de gezamenlijke ambities, met de Strategische Agenda Brainport die in april 2023 is gepubliceerd als belangrijke onderlegger. Aan de hand van de Strategische Agenda Brainport voeren Rijk en regio de beleidsdialoog over de gezamenlijke ambities richting 2030. Die ambities zijn dat: A) De regio een ruimtelijke schaalsprong kan maken; B) Voldoende talent beschikbaar is; C) Het technologisch concurrentievermogen wordt versterkt; en D) Er sprake is van veerkrachtige toeleverende ketens.

Brainport Development vormt samen met RAI Automotive Industry NL een programmabureau voor de ontwikkeling en ondersteuning van onderzoeksvoorstellen rondom Green en Smart Mobility. In 2023 zijn het kader van het Nationaal Groeifonds 3 voorstellen ingediend.

Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding
Via AFB zijn op de Automotive Campus testfaciliteiten opgezet, deze zijn intussen technisch en economisch verouderd en afgeschreven. De vennootschap heeft haar functie gehad. In 2023 hebben we ingestemd met de liquidatie van de vennootschap en is deze op 18 oktober ontbonden en beëindigd.

RAI Automotive Industry NL
De gemeente en de provincie zijn lid van de organisatie, die nog steeds een bijzonder karakter heeft vanwege de triple helix aanpak. De Automotive Campus wordt door RAI Automotive Industry NL BV ook gepositioneerd in het buitenland, waardoor de campus steeds meer belangstelling wekt voor gezamenlijke onderzoeksvoorstellen, waarbij ook cross-overs tussen industrie en automotive mogelijk zijn. RAI Automotive Industry NL vormt samen met Brainport Development een programmabureau voor de ontwikkeling en ondersteuning van onderzoeksvoorstellen rondom Green en Smart Mobility. In 2023 zijn het kader van het Nationaal Groeifonds 3 voorstellen ingediend.

Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties B.V.
Er zijn twee lopende leningen vanuit het ROW: Pascal (Helmond) en Mircotuin (Eindhoven). Dit is vrij beperkt. Dit komt vooral omdat er nauwelijks iets leeg staat en zolang er geen nieuwe terreinen beschikbaar komen (voor schuifruimte) zal dit waarschijnlijk ook wel blijven. Met de fondsmanager is gesproken over de toekomst van het ROW. Het bestuur heeft ingestemd met het voorlopig in stand houden van het ROW, in 2024 een korte evaluatie uit te voeren en binnen de nieuwe programmeringsafspraken te bezien welke rol het ROW zou kunnen spelen voor bestaande bedrijventerreinen.

Stichting Automotive Campus Helmond
De stichting verzorgde voor de Automotive Campus de business development, de marketing&acquisitie, de facilitaire zaken, de community building en events. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de Automotive Week in samenwerking met RAI Automotive Industry NL. De drie campuseigenaren (Van de Ven, Provincie Noord-Brabant, Gemeente Helmond) zijn met elkaar in gesprek om te komen tot een publiek-private sturing. De activiteiten van de stichting moeten hierin landen. In de tussentijd liep in juli 2023 de huidige subsidie af. Om de activiteiten toch blijvend te ondersteunen is een nieuwe subsidie verstrekt tot uiterlijk 31 december 2024.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Actualisering Actieplan Bedrijventerreinen
In samenwerking met partners zoals de Stichting Bedrijventerreinen Helmond (SBH) werken we aan stapsgewijze verbeteringen van de Helmondse bedrijventerreinen. Het is tijd dat het actieplan wordt geactualiseerd.
Behaald. Op 20 september 2023 is door SBH en de gemeente een samenwerkingsconvenant ondertekend. Hierin zijn de onderlinge taken en verantwoordelijkheden vastgelegd. Op 12 december 2023 hebben we ingestemd met het jaarplan 2024 van SBH. Hierin is ook een doorkijk gemaakt naar de volgende jaren.

Uitvoering Economische Visie 2030
In samenspraak met de ondernemers in de stad is recentelijk de Economische Visie Helmond vastgesteld. In de visie zijn vier strategische thema's opgenomen. Als horizontale thema's lopen daar duurzaamheid en schaalsprong doorheen.
De uitvoering loopt over meerdere jaren. Nieuwe ontwikkelingen, zoals netcongestie, hebben ook de aandacht. De visie loopt tot 2030.

Helmond Start
Helmond Start is het platform voor startende ondernemers. Het platform zorgt ervoor dat beginnende ondernemers bij de eerste stappen die zij op weg naar een succesvol bedrijf zetten snel wegwijs raken in de stad en binnen de instanties die hen daarbij kunnen helpen. Bijzonder is dat juist de lokale en ervaren ondernemers deze nieuwe collega's hierbij de hand reiken.
Behaald. Doel is om uitval te voorkomen. Helmond Start loopt goed en is een doorlopende activiteit. De starters uit het 1e half jaar van 2023 hebben een welkomstmail ontvangen, dit zijn er 145. De 341 startende ondernemers uit het 2e half jaar van 2023 zijn begin 2024 aangeschreven. Bijna 380 deelnemers hebben totaal aan 10 bijeenkomsten deelgenomen. Dat is een hoog aantal vergelijkbaar met het totaal aantal starende ondernemers.

Koopkrachtfonds
In 2022 zijn wij gestart met een grootschalige aanpak om de effecten van de energie- en koopkrachtcrisis die zich op dat moment voordeed te beperken. Binnen het Koopkrachtfonds zijn voor ondernemers een tweetal regelingen uitgevoerd.
De subsidieregeling voor energiebesparende maatregelen Ondernemers Helmond hielp ondernemers om versneld te verduurzamen en daarmee energie te sparen en zo de kosten te drukken. Het kon worden ingezet voor advies of voor energiebesparingsmaatregelen. In totaal zijn 379 aanvragen gehonoreerd. Dat zijn in de praktijk minder ondernemers omdat deze regeling op pandniveau is aangeboden.
De tweede regeling is de Regeling Advies en Ondersteuning Ondernemers Helmond. Ondernemers, met personeel, die mede door de huidige koopkrachtcrisis in de problemen komen of extra expertise nodig hebben, konden aanspraak maken op advies en/of ondersteuning van gespecialiseerde partijen (op de gebieden: financieel, schuldhulpproblematiek, bedrijfsvoering/-coaching). Naast financiële uitdagingen zorgt dit ook voor stress bij zelfstandigen, kleine ondernemers en de MKB-bedrijven. Met deze regeling zijn 31 ondernemers geholpen.

Voorbereiding van nieuwe werklocaties
We streven naar de realisatie van een regionaal bedrijventerrein, in samenwerking met gemeentelijke partners uit De Peel. Dit proces loopt al enige tijd en zal de komende periode aan de hand van de locatiestudie verder worden geconcretiseerd. Om deze grote ontwikkeling verder te brengen, willen we werken met een gezamenlijk projectbureau. Daarnaast gaan we door met de voorbereidingen om Varenschut-Noord tot een bedrijventerrein te ontwikkelen.
Gedeeltelijk behaald; het proces loopt over meerdere jaren.
Op het gebied Varenschut (ongeveer 34 ha.), is in december 2023 het voorkeursrecht door de raad gevestigd. Tezamen met een gebied van ongeveer 66 ha in het aangrenzende Someren (Lungendonk) wordt de ontwikkeling van het regionale bedrijventerrein De Peel (totaal ongeveer 100 ha.) ter hand genomen. Daarmee is de locatie bepaald. De ontwikkeling moet nog wel verder worden gebracht in samenwerking met de regio.
In 2023 werkten we het haalbaarheidsonderzoek naar de ontwikkeling van Varenschut-Noord als lokaal bedrijventerrein (ca. 16,1 ha) verder uit. In september 2023 stelde de raad het voorbereidingskrediet voor de enkele nog af te ronden onderzoekspunten beschikbaar. Belangrijk punt is de aanwezigheid van het motocrossterrein, in 2023 is gestart met gesprekken met de vereniging over voortzetting buiten de gemeente. Deze gesprekken waren eind 2023 nog niet afgerond. In het derde kwartaal 2024 leggen we de onderzoeksbevindingen voor aan de raad.

Brandevoort maakt onderdeel uit van de nieuwe visie op BSD.

Innovatiehuis de Peel
We willen de samenwerking met het Innovatiehuis de Peel verlengen per 1 januari 2023. Het innovatiehuis is inmiddels een zelfstandige entiteit is geworden. Samen met hen wordt gewerkt aan projecten die een bijdrage leveren aan de Economische Agenda van de Peel, 'de Peel maakt het'.
Behaald. Alle zes De Peel gemeenten, waterschap Aa en Maas en VNO-NCW zijn een samenwerkingsovereenkomst aangegaan voor de periode 2023-2027.

Automotive Campus
We nemen een besluit over de toekomstige eigendomssituatie en bieden een nieuw perspectief op de doorontwikkeling van de campus tot innovatief ecosysteem op het gebied van 'smart & green mobility'.
Nog niet behaald: De drie campuseigenaren (Van de Ven, Provincie Noord-Brabant, Gemeente Helmond) zijn met elkaar in gesprek om te komen tot een publiek-private sturing. Nieuwe vraagstukken, zoals de netcongestie zijn door de drie partijen met ondersteuning van de Stichting Automotive Campus Helmond opgepakt. Deze stichting heeft in 2023 de uitvoerende taken op zich genomen.

Food Tech Brainport
Uitvoeren agenda doorontwikkeling FTB samen met o.a. de provincie en Brainport Development, waarvan ook de mogelijke realisatie van een campus rondom Food Tech Brainport deel uitmaakt. Het bestaande hybride onderwijsprogramma met Fontys, de HAS, de WUR, Yuverta, wordt uitgebreid met het ROC Ter AA, SUMMA en de TU. Hiervoor is ook de samenwerking aangegaan met Stichting Ontwikkelfonds levensmiddelenindustrie.
Nog niet behaald. In 2023 is nog niet gestart met het uitvoeren van de concept uitvoeringsagenda voor de doorontwikkeling van FTB. Dat heeft ermee te maken dat de gemeenteraad eerst de visie, inclusief uitvoeringsagenda, dient vast te stellen. De raad is op 19 december geïnformeerd over de voortgang van de doorontwikkeling. In 2024 ontvangt de raad de visie, zodat die daarna vastgesteld kan worden. Vervolgens kan gestart worden met het uitvoeren van de uitvoeringsagenda.

Slimme Maakindustrie
Samen met ondernemers bouwen we de aanpak van het fieldlab Smart Industry uit, door een verdieping en verbreding van het programma, nauwe samenwerking met het onderwijs en meer deelnemers.
Niet behaald. Vanwege de beperkte ambtelijke capaciteit is ingezet op de Automotive Campus en de doorontwikkeling van Food Tech Brainport, waarbij de maakbedrijven ook zijn betrokken. Er is geen specifieke inzet geweest op de Slimme Maakindustrie. Fieldlab de Peel (gericht op de slimme maakindustrie) heeft zich autonoom ontwikkeld.

Onderwijs en Arbeidsmarkt
We gaan vanuit de coördinerende en faciliterende rol als centrumgemeente, in samenwerking met de regionale triple-helix partners, een regionaal integraal arbeidsmarktplan opstellen als kader voor de gezamenlijke inzet op een duurzame arbeidsmarkt.
Behaald. Het regionaal arbeidsmarktplan is vastgesteld door het bestuurlijk overleg van de arbeidsmarktregio en de colleges van de regiogemeenten. Verder is een financieel en inhoudelijk dashboard opgeleverd (zie www.arbeidsmarktregiohelmonddepeel.nl).

Leven lang ontwikkelen
We zetten verder in op (de bewustwording van het belang van) een leven lang ontwikkelen bij werkgevers en werknemers. Dat doen we o.a. door de dienstverlening van BOOST als expertisecentrum leven lang ontwikkelen door te ontwikkelen.

- Aantrekken en behouden van talent voor de regio

- We zetten in op het aantrekken en behouden van alle talent in onze regio. We kijken daarbij ook naar het aantrekken en binden van 'nieuw' talent, zoals talent van buiten de regio en onbenut arbeidspotentieel we streven naar een inclusieve arbeidsmarkt

Behaald. De dienstverlening vanuit BOOST is in 2023 uitgevoerd. Op dit moment werkt de arbeidsmarktregio aan een herijking van de arbeidsmarktinfrastructuur in de vorm van een Regionaal Werkcentrum (RWC) Helmond-De Peel. Hierin borgen we de dienstverlening vanuit BOOST.

Voorkoming tweedeling

Ondanks de huidige arbeidsmarktkrapte is er nog steeds een groep die een afstand tot de arbeidsmarkt ervaart en voor wie werk niet vanzelfsprekend is. We zetten met onze partners in op deze doelgroep, niet alleen omdat we alle talent hard nodig hebben maar ook om een (groeiende) tweedeling te voorkomen. We hebben hierbij specifieke aandacht voor kwetsbare groepen zoals jongeren.

- Aansluiting/samenwerking onderwijs en arbeidsmarkt
- Een optimale aansluiting van het onderwijs en (de vraag van) de arbeidsmarkt (werkgevers) is cruciaal voor een duurzame en flexibele arbeidsmarkt. We zetten daarom in op het leggen van (meer) verbinding tussen onderwijs (MBO, HBO, WO) en bedrijfsleven, het stimuleren en ondersteunen van hybride samenwerking (o.a. fieldlabs, hybride leeromgevingen) en onderwijsinnovatie (o.a. praktijkleren, skills based onderwijs, bij- en omscholing, samenwerking mbo-hbo-wo). Optimaliseren dienstverlening(structuur).

In lijn met verwachte landelijke ontwikkelingen rondom de wijziging van de arbeidsmarktinfrastructuur zetten we in op de optimalisering en (meer) ontschotting van de dienstverlening aan werkgevers, werknemers en inwoners.

Dit onderwerp loopt over meerdere jaren. In 2023 hebben we sterk de focus gelegd op het voorkomen van tweedeling door in te zetten op een inclusieve arbeidsmarkt via verschillende initiatieven zoals leerwerkmarkten, omscholingstrajecten ICT, zorg en techniek en het project 'van school naar werk'. Daarnaast hebben we de voorbereidingen getroffen om op 1 januari 2024 te starten met het Brabants Migratie Informatie Punt (BMIP). De aanpak jeugdwerkloosheid is iets vertraagd. Een lange termijnvisie en een programmatische aanpak wordt opgepakt door de coördinator jeugdwerkloosheid in 2024 en 2025.

Landelijk heeft het proces rondom de inrichting van de arbeidsmarktinfrastructuur vanwege complexiteit vertraging opgeleverd. De samenwerkende multi helix partners in de arbeidsmarktregio hebben toch de ambitie om al in 2024 een (meer) integrale dienstverlening aan werkenden, werkzoekenden en werkgevers aan te bieden vanuit een Regionaal Werkcentrum (RWC). Hiervoor is in 2023 gewerkt aan een businessplan RWC dat in 2024 wordt vastgesteld. In de begroting 2024 is *opgenomen dat we in de loop van 2024 het RWC doorontwikkelen op basis van de eerste ervaringen/ inzichten en de landelijke ontwikkelingen.*

3.7.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2023 per hoofdproduct weergegeven.

Overzicht per hoofdproduct

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per Hoofdproduct	Begroting na wijzigingen			Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	
340 Economische en industriele zaken	789	6.398	-5.609	1.386	6.064	-4.678	931	V
360 Markten	117	218	-102	120	235	-115	-13	N
370 Energie opwekken	5	17	-12	0	7	-7	6	V
Totaal saldo baten en lasten	**910**	**6.633**	**-5.723**	**1.506**	**6.305**	**-4.799**	**924**	**V**

	Begroting na wijzigingen ontrekking	Begroting na wijzigingen storting	Begroting na wijziging	Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
340 Economische en industriele zaken	2.379	500	1.879	1.983	500	1.483	-395	N
Totaal mutaties reserves	**2.379**	**500**	**1.879**	**1.983**	**500**	**1.483**	**-395**	**N**
Saldo programma 7 Economisch beleid en werkgelegenheid	**3.289**	**7.133**	**-3.845**	**3.489**	**6.805**	**-3.316**	**528**	**V**

Toelichting per hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 340

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 931.000 Het saldo wordt met name veroorzaakt door:

Food Tech € 90.000 voordelig

Oorspronkelijk was het de bedoeling om in 2023 de visie op de doorontwikkeling van FTB vast te stellen en vervolgens te starten met het uitvoeren van de uitvoeringsagenda. Commitment van het bedrijfsleven was daarvoor randvoorwaardelijk. In 2023 zijn diverse gesprekken gevoerd met het bedrijfsleven over het commitment en is er gewerkt aan een plan van aanpak. Om ondertussen de continuïteit van FTB te borgen, is besloten om voor 2023 een exploitatiesubsidie te verlenen. De benodigde subsidie bleek uiteindelijk lager uit te vallen dan vooraf was voorzien. Dat maakt dat er over 2023 een overschot is ter hoogte van €90.000.

Actieplan bedrijventerrein € 248.000 voordelig

Op de Helmondse bedrijventerreinen wordt door Stichting Bedrijventerreinen Helmond en de gemeente gewerkt aan meer veilige wandelpaden. Een belangrijk pilotproject hierin is het wandelpad nabij de Heibloemweg. De afstemming tussen SBH en de gemeente over rollen en verantwoordelijkheden heeft, mede door personele wisselingen, meer tijd gekost. Op dit moment ligt er een ontwerp en wordt toegewerkt naar uitvoering. De bedachte uitgaven voor de aanleg worden daarmee in 2024 verwacht.

Het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW) biedt ondernemers aanvullende middelen om plannen mogelijk te maken, op het moment dat zij investeren op een bestaand bedrijventerrein in de regio. Op deze manier wordt een kwaliteitsimpuls gecreëerd op het bestaande terrein, wordt werkgelegenheid gecreëerd en wordt de concurrentiepositie van de regio versterkt. Na de evaluatie is het fonds in 2021 qua opzet gewijzigd op basis van de gedane bevindingen. Dit heeft geleid tot meer aanvragen. Omdat de selectiecriteria bij de beoordeling van de aanvragen vrij strikt zijn, maar ook omdat de markt het zelf oppakt, zijn er in 2023 geen aanvragen in het kader van het Regionale

Ontwikkelfonds Werklocaties gehonoreerd en is de begrote onttrekking ad € 395.000 uit de reserve ROW ook niet nodig geweest.

Overige kleinere voordelen voor 186K waaronder het werkbudget/visie economie (€ 95.000)

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct
De reserves binnen dit hoofdproduct hebben een nadelig saldo van € 395.000. Zie toelichting hierboven bij ROW.

3.8 Programma 08: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

3.8.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

Helmond is een stad die groeit. De komende jaren blijft het bouwtempo hoog. De druk op de woningmarkt blijft immers in Helmond onverminderd groot. Tegelijk houden we rekening met een aantrekkelijke en groene openbare ruimte, zodat het fijn en gezond wonen en leven is in Helmond. Duurzaamheid blijft in onze woningbouwopgave een belangrijke pijler. We bouwen voor een ongedeelde stad: iedereen moet kansen krijgen en ook mensen met een kleinere portemonnee moeten voldoende mogelijkheden hebben om te huren en te kopen.

- De situatie op de woningmarkt vraagt om een substantiële versnelling van de woningbouwproductie. We houden het bouwtempo van de laatste jaren in stand en streven naar toevoeging van minimaal 750 woningen per jaar waarmee we invulling geven aan de schaalsprongambities.
- Een verduurzaming van de woningvoorraad: aardgasvrij, energieneutraal (‘nul op de meter’) en circulair bouwen en vernieuwen.
- Gerichter bouwen voor de veranderende vraag op de woningmarkt en de aandachtsgroepen. Dit doen we bijvoorbeeld via het inzetten op meer verscheidenheid - in grootte, uitstraling, prijs en extra aandacht voor wonen en zorg. De komende jaren zullen we daartoe de visie op Wonen, Welzijn en Zorg verder uitrollen.
- Het beperken van de zoekduur van woningzoekenden door een betere verdeling van de woningvoorraad, met name door het bevorderen van doorstroming in de sociale huursector.
- Met BSD als icoonproject zetten we de standaard voor nieuwe manieren van bouwen, wonen en samenleven, en BSD onderscheidt zich daarin van andere wijken en steden. Gezien de woningnood willen we ook de vaart erin houden.

We grijpen de voorgenomen invoering van de omgevingswet per 1 januari 2023 aan de om onze werkwijzen te optimaliseren, onze dienstverlening te verbeteren en om de integratie van alle inhoudelijke thema's en beleidsambities in het fysieke domein te realiseren.

Om dit te bereiken hebben we: -

- Met oog op de toekomst heeft het college besloten om een nieuwe koers in te zetten voor Brainport Smart District. Deze wordt in 2024 aan de gemeenteraad voorgelegd.
- In het kader van de omgevingswet zijn in 2023 de verordening fysieke leefomgeving, aanpassing legesverordening, delegatiebesluit omgevingsplan en verordening nadeelcompensatie gerealiseerd. Ook zijn er belangrijke stappen gezet in de omgevingsvisie Helmond 2040 en bijbehorende omgevingseffectrapportage, en in omgevingsplan ‘t Hout.
- Prestatieafspraken gemaakt met woningcorporaties en de huurdersbelangverenigingen voor de periode 2024 en verder. Hierin hebben we afspraken gemaakt over beschikbaarheid en betaalbaarheid van woningen, de verduurzaming van de sociale huurvoorraad en maatregelen om te komen tot een meer inclusieve samenleving. Zie raadsinformatiebrief 2023-160 voor een uitgebreide toelichting.
- In samenwerking met woningbouwcorporaties en private partijen zijn in 2023 896 woningen toegevoegd aan de woningvoorraad, waaronder 75 WoonST woningen.
- Een concept woonvisie opgesteld en ter visie gelegd.
- In 2023 is een woningbouwregisseur aangesteld. Er is hard gewerkt aan het optimaliseren van de interne en externe processen en het verbeteren van de samenwerking met de woningbouwcorporaties.
- In 2023 hebben we drie subsidies verworven voor het versnellen van de woningbouwproductie (flexpool 1 en 2 en startbouwimpuls).

3.8.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleidsresultaten verbonden partijen

Metropoolregio Eindhoven

Gezien de snelle groei van de regio is in 2023 de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant opgesteld. Deze richt zich vooral op wonen, werken en mobiliteit. De Helmondse ambities uit onder andere het Verstedelijkingsakkoord SGE zijn hierin overgenomen. Als vervolg hierop is begonnen met het opstellen van een visie en programmering werklocaties en het opstellen van een mobiliteitsvisie met uitvoeringsprogramma (multimodale mobiliteitspakketten).
In 2023 is, samen met de gemeenten en corporaties een woondeal tussen Rijk en regio afgesloten en gewerkt aan uitvoering van de afspraken hierin.
Zie programma 11 voor toelichting over de ontwikkeling Gulbergen en Transitie Landelijk Gebied.

Stichting Brainport Smart District

In 2023 zijn de laatste tijdelijke woningen van het project mHome gerealiseerd en is gestart met de bouw van enkele woningen van particuliere initiatieven. Het college heeft besloten een nieuwe koers in te zetten voor de gebiedsontwikkeling van Brainport Smart District (BSD). Dit besluit wordt in 2024 aan de gemeenteraad voorgelegd. De wijk zal minder innovatief worden, maar er komen meer betaalbare woningen. De komende maanden werkt de gemeente samen met de bij de wijk betrokken partners en huidige bewoners een nieuw omgevingsplan uit dat in 2025 wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.

Coöperatieve Vereniging Urban Development Initiative U.A. (UDI)

De samenwerking in het Urban Development Initiative (UDI) heeft als ambitie om in de regio adequate, slimme, integrale, innovatie gedreven antwoorden te bieden op stedelijke vraagstukken en een bijdrage te leveren aan de verbetering van de kwaliteit van leven, werken en verblijven nu en in de toekomst. In 2023 zijn in het kader van de innovatieprogramma's Energy Transition, Future of Housing & Building en Urban Planning Reimagined wederom diverse activiteiten (onderzoek, kennissessies en concrete projecten) uitgevoerd in samenwerking met de diverse ecosysteem partners. Een deel van deze activiteiten vindt zijn neerslag in majeure Helmondse opgaven/programma's (zoals de Schaalsprong, Versnelling Woningbouw, Netcongestie en 100 Climate Neutral Cities).

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. Deze nieuwe wet regelt de landelijke resultaatverplichting om de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te verminderen. Daarnaast regelt deze wet een vrijstelling van de vergunningsplicht voor bouw- en sloopactiviteiten.

Om economische en maatschappelijke ontwikkelingen voldoende ruimte te geven heeft de provincie in de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof (BOS) een pakket aan maatregelen vastgesteld die als doel heeft het verlenen van vergunningen op gang te houden. Hieronder vallen onder andere stikstofbanken en het ondersteunen van externe solderingen via het stikstofloket. De regels rondom stikstof zijn gezien het maatschappelijke debat sterk aan verandering onderhevig. Op dit moment wordt aan de nieuwste regels getoetst.
Nog niet behaald. Door gerechtelijke uitspraken (jurisprudentie) omtrent stikstofmaatregelen, kon de provincie in 2023 nagenoeg geen vergunningen verlenen. Dit betekent dat met nog meer maatwerk moest worden bekeken of beperking van de stikstofemissie mogelijk is (bijvoorbeeld door

elektrificering), interne saldering, de actuele jurisprudentie benutten en/of extern te salderen via een stikstofbank dan wel door de rechtstreekse opkoop van stikstofrechten. Projecten en plannen waarbij geen stikstofdepositie wordt berekend, kunnen nog steeds gewoon doorgang vinden. Om voorbereid te zijn op knelpunten worden in Helmond bijvoorbeeld bouw- en infraprojecten in de planfase resp. vóór de aanbesteding doorgerekend op stikstof.

Wet kwaliteitsborging (Wkb)
Tegelijk met de invoering van de Omgevingswet zal de Wet Kwaliteitsborging (Wkb) worden ingevoerd. Dit houdt in dat landelijk de bouwtechnische toets en het toezicht op bouwwerken gefaseerd wordt overgelaten aan de markt. Hier ontvangen we dan ook geen bouwleges meer voor. We zijn bezig met maken het implementatieplan voor deze wetgeving. We besteden onder andere aandacht aan de consequenties voor de dienstverlening en de financiële gevolgen. De legesverordening zal hiervoor op aangepast worden. Het is mogelijk dat er nieuwe taken ontstaan voor ons, die niet betaald kunnen worden uit de bouwleges.
Onderdeel van dit implementatieplan is het voorbereiden van een bestuurlijk besluit over de wijze waarop de Wet private kwaliteitsborging in onze gemeente willen invoeren.
Behaald. De Wkb is nieuw voor zowel de gemeente als de kwaliteitsborger. Het is zaak ervaring op te doen met de praktijk om te bepalen wat de Wkb betekent voor de algemene toezichtstaak van de gemeente. Het college heeft in november besloten om steekproefsgewijs en risico gestuurd toezicht in te zetten gedurende een overgangsperiode van 2 jaar na invoering van de Wkb. De wet is vanaf 1 januari 2024 van kracht geworden.

Implementatie Omgevingswet
De implementatie van de Omgevingswet is een grote opgave voor onze organisatie en raakt het volledige fysieke domein en delen van het sociaal domein. In 2019 is het programmaplan vastgesteld, waarin het implementatieproces op hoofdlijnen is beschreven. In 2022 worden de volgende resultaten opgeleverd:

- De Omgevingsvisie Helmond 2040 en bijbehorende omgevingseffectrapportage. Hierin leggen wij de lange-termijn-ontwikkeling voor onze stad vast voor het ruimtelijk-fysieke domein.
  De concept-omgevingsvisie is in 2022 opiniërend met de raad besproken en heeft daarna een participatietraject met de stad doorlopen. Vaststelling van de omgevingsvisie is dit jaar voorzien.

Nog niet afgerond. De ontwerp-Omgevingsvisie heeft na de zomervakantie ter inzage gelegen. In december heeft het college de Omgevingsvisie inclusief Nota van Antwoord en omgevingseffectrapportage doorgeleid voor behandeling in de raad. Dit zal begin 2024 plaatsvinden.

- Het omgevingsplan voor het gebied ‘t Hout. Hierin worden alle regels in het fysieke domein (voor zover wij die nog willen stellen) bij elkaar gebracht, afgewogen en met elkaar geïntegreerd tot een begrijpelijk en samenhangend juridisch stelsel. Dit omgevingsplan is ook de basis voor de uitwerking van de rest van Helmond in het definitieve omgevingsplan.

Nog niet afgerond. Het opstellen van een omgevingsplan blijkt (veel) complexer dan aanvankelijk gedacht. We werkten in 2023 aan een nieuwe structuur van het omgevingsplan en standaardregels voor de meest voorkomende functies en activiteiten voor een klein woongebiedje binnen 't Hout. Ook is er een raadsklankbordgroep opgericht die meekijkt bij de ontwikkeling van het omgevingsplan en de manier waarop de raad straks wijzigingen kan vaststellen. Daarnaast is volop geoefend met de benodigde plansoftware, enkele belangrijke functionaliteiten waren in 2023 nog niet beschikbaar. Alle activiteiten lopen door in 2024 en verder.

- De verordening fysieke leefomgeving. Hierin wordt onze lokale regelgeving in het fysieke domein geïntegreerd. Deze verordening is een tijdelijk instrument (tot en met 2029) en is van toepassing in de gebieden die de aankomende jaren nog géén definitief omgevingsplan hebben.

Behaald. De verordening is ambtelijk afgerond en wordt ambtelijk bijgehouden, als hulpstructuur om de overheveling van regels zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Daarnaast zijn er nog een aantal onderwerpen waarvoor besluitvorming in de raad dit jaar nodig is: Dit zijn:

- Aanpassing van de legesverordening op de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouw;
- Delegatiebesluit voor het omgevingsplan. Hiervoor is in 2022 met de raad opiniërend gesproken;
- Verordening nadeelcompensatie.

Behaald. Bovenstaande drie onderdelen zijn allen gerealiseerd. De aangepaste Legesverordening is onderdeel geweest van de vastgestelde begroting 2024. Het delegatiebesluit is op 14 maart 2023 vastgesteld door de gemeenteraad. De verordening nadeelcompensatie is op 23 mei 2023 door de gemeenteraad vastgesteld.

De noodzakelijke processen en software zijn eind 2022 ingericht en geïmplementeerd, waarmee wij een basisniveau van dienstverlening kunnen gegarandeerd. Wij gaan in 2023 verder met optimaliseren van de software, processen en ondersteunende systemen, zowel voor onze interne als externe gebruikers. Dit vraagt op zichzelf geen besluitvorming in de raad, maar is wel een belangrijke randvoorwaarde voor een goede dienstverlening naar onze inwoners en ondernemers.

In afwachting van de omgevingsplannen heeft het Rijk de actualisatieplicht voor bestemmingsplannen laten vervallen. In Helmond worden de bestemmingsplannen daarom niet meer geactualiseerd en worden de beschikbare middelen ingezet op het opstellen van het omgevingsplan.

Woningbouwambities

Onze ambitie is in 2023 (en de jaren daarna) ten minste 750 woningen toe te voegen aan de woningbouwvoorraad. Voor 2023 zal het merendeel van deze woningen gerealiseerd worden vanuit de volgende projecten: voormalige Belastingskantoor, Brandevoort Veste, BSD, Centrum/AHXL en Burgemeester Geukerspark.

Behaald. De ambitie om in 2023 (en de jaren daarna) ten minste 750 woningen toe te voegen aan de woningbouwvoorraad hebben we in 2023 ruimschoots gehaald. Er zijn 896 woningen opgeleverd: 766 nieuwbouwwoningen en 130 woningen in panden die omgebouwd zijn. Grote projecten waren Brandevoort de Veste, Brandevoort Hazenwinkel, Oranjekade, het voormalige belastingkantoor en Suytkade. Dit is positief ten opzichte van de landelijke trend. Voor 2024 verwachten we nu dat het lastig wordt de doelstelling te halen, ook omdat een deel al in 2023 is gerealiseerd.

Woonvisie

Met de huidige woningtekorten en doelgroepen die in de knel zitten en nu het beleid van de landelijke overheid in beweging is, is het zaak regelmatig het woonbeleid tegen het licht te houden. Met onze partners zoals corporaties, ontwikkelaars, bouwers en makelaars en allerlei andere organisaties in de stad hebben we dilemma's gedeeld en richtingen uitgedacht. Ruim 1100 inwoners leverden inbreng via het stadspanel. Vanaf 28 augustus tot en met 6 oktober 2023 was het mogelijk om een zienswijze in te dienen op de conceptvisie. Onder meer de corporaties hebben in 2023 een (positieve) zienswijze ingediend, na ook hun eerdere betrokkenheid bij de totstandkoming. Vaststelling door de gemeenteraad volgt in 2024.

Deelname pilot standaard sociale huurwoning (WoonST)

Samen met corporaties en de negen gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven zijn we begonnen met de uitvoering van de pilot. Doel van de pilot is om te komen tot een standaard sociale huurwoning om kostenverlaging te realiseren via collectieve aanbesteding van woningbouw. In 2023 worden

binnen deze pilot twee projecten gerealiseerd in Helmond, te weten Zuidwand de Waard en Lindberghplein.
Behaald. In juni 2023 is het eerste WoonST project in Helmond opgeleverd; Het is het wooncomplex Opwaarts (Zuidwand de Waard), 35 sociale huurwoningen in de Torenstraat. Het WoonST-project met 40 woningen op het Lindberghplein is in december 2023 opgeleverd. Dit is volgens planning. Tezamen met de corporaties wordt onderzocht of op meer locaties in de stad WoonST woningen gerealiseerd kunnen worden. Verder is in 2023 de aanbesteding van WoonST 2.0 opgestart met de woningcorporaties.

Huisvesting statushouders
In december (RIB 158) bent U geïnformeerd over de stand van zaken van de taakstelling statushouders. De gecorrigeerde taakstelling bedroeg185 statushouders over 2023. Deze taakstelling was per 31 december 2023 net niet behaald. Echter de provincie heeft in het Toezichtoordeel Huisvesting Vergunninghouders over 2023 aangegeven dat dit verschoonbaar is omdat vanwege vertraging bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en lange wachtlijsten voor inschrijving bij de Basisregistratie Personen (BRP) nog niet alle gehuisveste vergunninghouders waren meegeteld. Het resultaat wordt verrekend met de taakstelling voor 2024.
Helmond draagt op verschillende manieren bij aan oplossingen voor de problematiek rond de opvang voor vluchtelingen in Nederland, bijvoorbeeld door de opvang van Oekraïense ontheemden en alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV). In april besloot uw raad over de randvoorwaarden voor een geschikte locatie voor de opvang van asielzoekers en over het Helmonds aandeel in het regionaal aanbod. De opgave om 429 beschikbare opvangplaatsen te hebben voor Oekraïense ontheemden hebben we gerealiseerd.

3.8.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2023 per hoofdproduct weergegeven.

Overzicht per hoofdproduct

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Specificatie per Hoofdproduct	Begroting na wijzigingen			Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
820	Ruimtelijke ordening stafafdelingen	0	36	-36	0	35	-35	1	V
825	Ruimtelijke ordening algemeen	87	2.360	-2.274	1	1.576	-1.575	699	V
830	Planproductie PBH	0	890	-890	9	866	-857	34	V
840	Bouw- en woningtoezicht	1.940	2.893	-953	1.756	2.930	-1.175	-221	N
850	Volkshuisvesting	515	2.043	-1.528	14	1.180	-1.165	363	V
880	Grondexploitatie	29.298	29.298	0	17.716	14.805	2.911	2.911	V
885	Facilitair grondbeleid	1.666	1.666	0	1.874	1.633	242	242	V
890	Exploitatie gemeentelijke eigendommen	4.642	4.116	526	3.987	2.609	1.378	852	V
Totaal saldo baten en lasten		**38.148**	**43.303**	**-5.156**	**25.358**	**25.634**	**-276**	**4.880**	**V**

		Begroting na wijzigingen ontrekking	Begroting na wijzigingen storting	Begroting na wijziging	Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
825	Ruimtelijke ordening algemeen	1.300	0	1.300	1.300	0	1.300	0	V
830	Planproductie PBH	161	0	161	161	0	161	0	V
840	Bouw- en woningtoezicht	1.214	700	514	1.214	700	514	0	V
850	Volkshuisvesting	530	300	230	322	300	22	-208	N
880	Grondexploitatie	0	0	0	0	2.911	-2.911	-2.911	N
890	Exploitatie gemeentelijke eigendommen	49	0	49	49	619	-570	-619	N
Totaal mutaties reserves		**3.254**	**1.000**	**2.254**	**3.046**	**4.530**	**-1.484**	**-3.738**	**N**
Saldo programma 8 Ruimtelijkeordening en volkshuisvesting		**41.401**	**44.303**	**-2.902**	**28.404**	**30.165**	**-1.760**	**1.142**	**V**

Toelichting per hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 825 Ruimtelijke ordening algemeen

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 699.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door het positief resultaat van de Omgevingswet. Minder uitgaven wordt veroorzaakt door vertraging in de afronding van een aantal producten en het niet kunnen invullen van (tijdelijke) vacatures.

Toelichting afwijking hoofdproduct 850 Volkshuivesting

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 363.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere baten van € 501.000 en daar tegenover de lagere lasten van € 864.000. De lagere baten worden veroorzaakt door het niet realiseren van de bijdrage vanuit het Rijk voor de huisvesting arbeidsmigranten. Daar tegenover hebben we € 500.000 lasten begroot wat ook niet is gerealiseerd. Per saldo is dit budgettair neutraal. Verder zijn de lasten in het kader van de reserve Stimuleren Wonen met € 208.000 lager uitgevallen.

Toelichting afwijking hoofdproduct 885 Facilitair grondbeleid

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 242.000. Het saldo wordt veroorzaakt door (veelal tussentijdse) resultaten op anterieure overeenkomsten. Deze resultaten hebben een incidenteel karakter. Anterieure overeenkomsten zijn overeenkomsten voor ontwikkelplannen van marktpartijen waarin afspraken gemaakt worden voor het kostenverhaal door de gemeente voor planontwikkeling en aanleg van openbare ruimte. Bijna altijd wordt hierbij gekozen voor een fixed price. Eventuele positieve dan wel negatieve resultaten hoeven dus niet te worden verrekend met de marktpartijen. In 2023 zijn op 18 anterieure overeenkomsten tussentijdse en eindresultaten gerealiseerd.

Toelichting afwijking hoofdproduct 890 Exploitatie gemeentelijke eigendommen
Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 852.000. Het saldo wordt veroorzaakt door lagere baten van € 655.000 en lagere lasten van € 1.507.000. De belangrijkste afwijkingen worden hieronder toegelicht.
Binnen dit hoofdproduct zijn alle gemeentelijke gebouwen die niet in gebruik zijn voor de uitvoering van de overige beleidsprogramma's van de gemeente, de erfpachtgronden industrie en woningen, de landbouwexploitatie en overige gronden ondergebracht. De opbrengsten van de huur en het recht van opstal van gemeentelijke gebouwen, overhoeken, groen- en reststroken en overige gronden zijn € 182.000 lager dan geraamd. Dit wordt met name veroorzaakt door lagere huuropbrengsten als gevolg van leegstand (o.a. Markt 43). Daarnaast zijn een aantal groen- en reststroken en overige gronden en het appartement Dortmunderkade 12 verkocht. De totale verkoopopbrengst hiervan bedraagt € 560.000. Tegenover deze verkoopopbrengst staat staan extra (incidentele) afschrijvingslasten van € 271.000 als gevolg van het afwaarderen van boekwaarden.
De kosten voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen die tot dit hoofdproduct behoren zijn circa € 476.000 lager dan geraamd. Dit saldo is verrekend met de egalisatiereserve onderhoud gebouwen (vastgoed).
De kosten voor de opvang van Oekraïense ontheemden bedragen zijn circa € 1 miljoen lager dan geraamd. Tegenover deze lagere kosten staat ook een lagere specifieke uitkering opvang ontheemden Oekraïne van circa € 1 miljoen.
Tenslotte wordt voor een toelichting op de lagere renteomslag van € 454.000 op dit hoofdproduct verwezen naar hoofdstuk "algemene dekkingsmiddelen", product 944 "overige financiële middelen".

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 850 Volkshuisvesting
Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 208.000. Het saldo wordt veroorzaakt door de lagere onttrekking uit de reserve Simuleren Wonen. Deze lagere onttrekking heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door de lagere uitgaven dan geraamd.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 890 Exploitatie gemeentelijke eigendommen
Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 619.000. Het saldo wordt veroorzaakt door een hogere toevoeging aan de egalisatiereserve onderhoud gebouwen (vastgoed). Deze hogere toevoeging heeft een incidenteel karakter. Het totale onderhoudsbudget in 2023 - verdeeld over meerdere beleidsprogramma’s - bedraagt circa € 4.191.000. De werkelijke onderhoudskosten - verdeeld over meerdere beleidsprogramma’s - in 2023 bedragen circa € 3.572.000.

3.9 Programma 09: Stedelijke vernieuwing

3.9.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

Met de schaalsprong maken we Helmond sterker en meer toekomstbestendig. De schaalsprong is meer dan alleen het toevoegen van woningen: brede welvaart, klimaatadaptatie, levendigheid en duurzaamheid zijn belangrijke pijlers onder de schaalsprong. Tegelijkertijd betekent de schaalsprong een groei van ongeveer 10.000 woningen, 15.000 arbeidsplaatsen en een mobiliteitstransitie voor 2040.

- Het centrum van onze stad wordt verdergaand verstedelijkt, met wonen, stedelijke werkmilieus, leisure, vergroening en andere voorzieningen, om zo de aantrekkingskracht van onze stad te vergroten. Hiermee willen we een evenwichtige mix van onze huidige en nieuwe inwoners, ondernemers en creatievelingen sterker aan ons binden.
- Door het benutten van kansen en herstructurering en transformatie, vooral in oude en/of kwetsbare wijken, zetten we in op het realiseren van weerbare en evenwichtige wijken. Dit doen we door ongelijkheid te bestrijden met ongelijkheid in aandacht en aanpak.

Om dit te bereiken hebben we:

- De gebiedsvisie voor het Stationskwartier vastgesteld en de eerste projecten, waaronder het EHAD-terrein, opgestart.
- In Centrum Noord de Weef, Westrand de Waart en de eerste woningen van Oranjekade opgeleverd. In Suytkade is onder andere Waterburcht 7 opgeleverd.
- De stichting Volop heeft diverse initiatieven in leegstaande panden in het centrum geplaatst. Ook zijn er diverse woningen boven winkels toegevoegd.
- In de aandachtswijken Binnenstad-Oost/ Leonardusbuurt, Helmond-West, Helmond-Oost en de Annawijk zijn verschillende woningen opgeleverd of projecten zijn in voorbereiding. De woningcorporaties hebben inmiddels diverse woningen gerenoveerd en verduurzaamd. Verder zijn er in de aandachtswijken diverse leefbaarheidsmaatregelen verricht, zoals “Achter de voordeur” gesprekken en is herinrichting van de openbare ruimte gestart.
- Voor Helmond-Noord is een wijkontwikkelingsplan door de gemeenteraad vastgesteld.
- Een start gemaakt met het opstellen van een wijkontwikkelingsplan voor Rijpelberg.
- Voor de wijk Houtsdonk planvorming gestart om er ongeveer 2000 woningen inclusief nader te bepalen voorzieningen te ontwikkelen. In 2023 is het ruimtelijk ontwikkelingsplan (ROP) door de gemeenteraad vastgesteld.

3.9.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Schaalsprong

Er wordt een Ontwikkelplan Centrum+ opgesteld. Deze geeft op hoofdlijn richting aan de visie en uitvoering van de schaalsprong Helmond. Het ontwikkelplan geeft antwoorden hoe we van de schaalsprong een kwaliteitssprong maken en hoe dit zich ruimtelijk moet vertalen. Het door de raad vastgestelde centrumperspectief (Centrum+) is naast de schaalsprong de leidraad voor de fysieke ontwikkeling van dit gebied voor de toekomst. Ondertussen zitten we niet stil en werken we door aan realisatie en planvorming van projecten of deelaspecten in lijn met het op te stellen ontwikkelplan.
Nog niet behaald. Om tot een beter integraal beeld te komen is ervoor gekozen extra verdiepingen uit te voeren op thema's zoals voorzieningen, water, groen en mobiliteit. Hiervoor is extra tijd benodigd en zal het Ontwikkelplan in 2024 gereed zijn. Tussenresultaten zijn in november 2023 met de gemeenteraad gedeeld tijdens de podiumbijeenkomst.

Centrum
In centrum-Noord wordt gebouwd aan De Weef, Oranjekade en De Waart. Bij die laatste wordt ook de openbare ruimte vernieuwd. Verder wordt gewerkt aan de noordelijke verkeerslus inclusief nieuwe Brug bij de Waardstraat om zo het centrum verkeersluw te maken maar toch bereikbaar te houden. Het gehele gebied ondergaat de komende jaren een metamorfose, waarbij meer dan 1000 woningen worden gerealiseerd. Plannen voor bijvoorbeeld het Piet Blomplein, met uitbreiding van de parkeergarage, worden verder uitgewerkt, net zoals de plannen voor de stadse Aa. Er wordt onderzocht hoe het centrum verder vergroend kan worden en kijken naar mogelijkheden voor een skatebaan onder de Kasteeltraverse.

In het stationsgebied wordt verder gewerkt aan een integrale visie, waar naast ruimtelijke aspecten ook vooral de integratie van werkgelegenheid, energietransitie en het tegengaan van de maatschappelijke tweedeling een belangrijke rol spelen. Dit alles doen we in samenspraak met de stad. Daarbij wordt ook gekeken naar de mogelijke opbrengsten (exploitatiebijdrage, subsidies en grondverkoop) om de te maken kosten te dekken.
Tegelijkertijd vinden er allerlei ontwikkelingen plaats, zoals de transformatie van het belastingkantoor, de ontwikkeling van het nieuwe districtskantoor van de politie en er worden plannen gemaakt voor de verbindingen tussen station/centrum/De Cacaofabriek en de Kasteeltuin.
Ook is de planvorming voor Houtsdonk gestart. Samen met partner Wocom is begonnen met de planvorming en participatie met de bewoners.

Op Suytkade heeft de woningbouw een hoge vlucht genomen. Op bijna alle nog leegstaande plekken wordt gebouwd of ontwikkeld. Op de Suytpunt worden de plannen voor het nieuwe Jan van Brabant ontwikkeld. Rond De Cacaofabriek worden plannen gemaakt om deze hotspot te versterken met een buitenpodium en extra werkgelegenheid.

Behaald. Dit met de kanttekening dat door de gestegen bouwkosten een aantal woningbouwprojecten onder druk staan. Er zijn al bijna 250 woningen opgeleverd in centrum Noord. De visie voor het stationskwartier is vastgesteld en de plannen worden verder uitgewerkt. Het voormalig belastingkantoor is getransformeerd naar 93 woningen. Op Suytkade zijn afgelopen jaar 82 woningen opgeleverd.
Nog niet behaald: Voor de skatebaan onder de Kasteel-Traverse wordt een andere plek gezocht, deze bleek niet veilig tussen de kolommen te passen. Vanwege de complexiteit en samenhang met andere projecten heeft de openbare ruimte van de Waart vertraging opgelopen. De planontwikkeling voor het Jan van Brabant is gewijzigd. Deze komt niet op de Suytpunt maar bij de Cacaofabriek. De planvorming is gestart.

Binnenstad-Oost/ Leonardusbuurt
- De nieuwbouw van 26 huurappartementen op de locatie Winkelplein West wordt in aanbouw genomen.
- Op de kop van de Advocaat Botsstraat wordt aan het Weverspark een blok van achttien appartementen in aanbouw genomen, waarmee de bebouwing langs de randen van het park wordt afgerond.
- In de Leonardusbuurt wordt de verbouwing van de Cajuit tot dertien appartementen afgerond.
- In het najaar van 2022 is de sloop van Den Herd voorzien (73 wooneenheden), waarna de nieuwbouw direct volgt.
- De nieuwbouw van veertien woningen op het veldje aan de Dijksestraat wordt in ontwikkeling genomen.
- In de Leonardusbuurt wordt verder gewerkt aan de te renoveren sociale huurwoningen

- We blijven ook in 2023 werken aan de groei van het maatschappelijke klimaat door voortzetting van onder andere het project ‘Achter de voordeur’.

Behaald: Cajuit, renovatie Leonardusbuurt en het project ‘Achter de voordeur’ zijn behaald.
Nog niet behaald: aangezien de voorbereiding langer geduurd heeft, is de bouwstart van Winkelplein West en de kop van de Advocaat Botsstraat vertraagd en worden medio 2024 gestart.
Niet behaald en stopgezet: De bouwlocatie aan de Dijksestraat is door Woningbouwvereniging Volksbelang teruggegeven omdat dit niet financieel haalbaar is. Er wordt gezocht naar een nieuwe ontwikkelingspartner.

Helmond-West

- In 2022 is gestart met de nieuwbouw van ‘Hulsbosch’ en de herontwikkeling van ‘de Boemerang’. Hierbij gaat het in totaliteit om ongeveer 60 appartementen. Deze worden in 2023 opgeleverd. De bouwlocatie aan de Itterestraat is al in 2022 opgeleverd.
- De laatste fase van de herinrichting van de openbare ruimte wordt afgerond. Dit vindt onder andere plaats op de locatie Oude Huys.
- De laatste reststukken van de openbare ruimte worden in 2022/2023 ingericht, waarmee de herinrichting is afgerond.
- Ook in 2023 wordt er uitvoering gegeven aan het project ‘Achter de voordeur’, met als doel het maatschappelijke klimaat te verbeteren.

Behaald: Bovenstaande projecten/interventies zijn allemaal in 2023 uitgevoerd.

Annawijk

- De herinrichting van de openbare ruimte in de Annawijk wordt in 2023 afgerond.
- In 2023 wordt het project ‘Achter de voordeur’ voortgezet. Zo werken we aan een groei van het maatschappelijke klimaat.

Nog niet behaald: De afronding van de openbare ruimte in de Annawijk is nagenoeg gereed. De civiele werkzaamheden zijn gereed, De werkzaamheden voor de beplanting zijn in voorbereiding. Het laatste deel van de herinrichting aan de Hoogeindsestraat is wel gestart en wordt in de 1e helft van 2024 afgerond. Door het natte najaar ontstond vertraging met invloed op de planning.

Behaald: Het project "Achter de voordeur" behaald en afgerond.

Helmond-Oost

- Het wijkontwikkelingsplan voor Helmond-Oost wordt samen met het strategische vastgoedbeleid van Woonpartners vertaald in een samenhangende ruimtelijke gebiedsvisie.
- Op het Lindberghplein wordt het eerste nieuwe bouwproject (ongeveer veertig woonruimten) in aanbouw genomen. Het zijn de ‘standaard’ SGE-appartementen van BAM.
- De groene geledingszone tussen Straakven en Beisterveldsebroek wordt heringericht waarmee meer kansen worden gecreëerd voor beweging en ontmoeting.
- Het groen rondom diverse complexen van Woonpartners en stukken openbare ruimte worden opgeknapt.
- In 2023 wordt het project ‘Achter de voordeur’ voortgezet. Zo werken we aan een groei van het maatschappelijke klimaat.
- In 2023 wordt gewerkt aan het versterken van het sociale netwerk en wordt gekeken welke rol het aanwezige maatschappelijke vastgoed hierbij kan spelen.

Behaald: Alle genoemde projecten en interventies, uitgezonderd de groene geledingszone, zijn in 2023 gehaald;
Nog niet behaald: de herinrichting van de groene geledingszone tussen de buurten Straakven en Beisterveldsebroek als gevolg van capaciteitsgebrek. De uitvoering loopt door in 2024.

Helmond-Noord

- In 2023 wordt gestart met de verdere uitwerking van het eind 2022 vast te stellen wijkontwikkelingsplan;
- In 2023 worden de plannen voor het gebied rondom het Adelaarplein samen met de omwonenden uitgewerkt, het Adelaarplein zelf blijft daarbij, na overleg met omwonenden, groen;
- Er wordt verder gewerkt aan de ruimtelijke uitwerking van de plannen voor de diverse OMO-locaties;
- In 2023 wordt op basis van het vast te stellen wijkontwikkelingsplan het project 'Achter de voordeur' verder uitgevoerd. Zo werken we aan een groei van het maatschappelijke klimaat in met name de buurt Bloem- en paardenvelden.

Behaald: Alle genoemde projecten en interventies zijn behaald of in uitvoering.

3.9.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2023 per hoofdproduct weergegeven.

Overzicht per hoofdproduct

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per Hoofdproduct		Begroting na wijzigingen			Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
310	Centrum	135	752	-617	134	637	-503	114	V
805	Stadsvernieuwing visie en strategie	0	0	0	0	12	-12	-12	N
810	Stadsvernieuwing wijk en buurtbeheer	0	578	-578	0	536	-536	42	V
815	Stadsvernieuwing algemeen	0	1.197	-1.197	0	851	-851	346	V
Totaal saldo baten en lasten		**135**	**2.528**	**-2.393**	**134**	**2.036**	**-1.902**	**491**	**V**

		Begroting na wijzigingen ontrekking	Begroting na wijzigingen storting	Begroting na wijziging	Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
310	Centrum	9	0	9	9	0	9	0	V
810	Stadsvernieuwing wijk en buurtbeheer	0	0	0	0	0	0	0	V
815	Stadsvernieuwing algemeen	352	160	192	171	160	11	-182	N
Totaal mutaties reserves		**361**	**160**	**201**	**180**	**160**	**20**	**-182**	**N**
Saldo programma 9 Stedelijke vernieuwing		**496**	**2.688**	**-2.192**	**314**	**2.196**	**-1.882**	**309**	**V**

Toelichting per hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 815 Stadsvernieuwing algemeen

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 346.000. Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door de niet volledig bestede middelen voor Leefbaarheidsinterventies Rijpelberg, Helmond Noord en Oost.

3.10 Programma 10: Verkeer en mobiliteit

3.10.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

Helmond blijft investeren in een verkeersveilige en bereikbare stad. Daarbij staat meer dan ooit de mobiliteitstransitie centraal: meer bewoners in ons stedelijk gebied betekent op een andere manier naar mobiliteit en verkeer kijken. Ruimte voor fietsers en voetgangers, een autoluw stedelijk gebied, meer ruimte voor groen en aandacht voor leefbaarheid, gezondheid en schone lucht zijn belangrijke ambities als het gaat om ons mobiliteitsbeleid.

- Het realiseren van een goede bereikbaarheid in combinatie met leefbaarheid en de verkeersveiligheid in de stad, met waar mogelijk toepassing van smart mobility.
- Via deelname in (Europese) projecten werken we aan de ontwikkeling van vernieuwende mobiliteitsoplossingen in combinatie met duurzaamheidsdoelstellingen. Die bieden een oplossing voor onze eigen mobiliteitsopgaven en genereren ook een duidelijke economische spin-off in relatie tot de economische ontwikkeling op de Automotive Campus.
- Met de schaalsprong in het achterhoofd verandert ook onze mobiliteitsopgave. Verdichting betekent meer inwoners en doet een groter beroep op onze schaarse ruimte. Dat betekent dat we op een andere manier met mobiliteit moeten omgaan: schone lucht, gezondheid en ruimte voor fiets en voetganger zijn daarbij leidende principes.

Om dit te bereiken hebben we:

- In 2023 de nieuwe Mobiliteitsvisie Helmond 2040 vastgesteld. Hierin is aangegeven dat een mobiliteitstransitie noodzakelijk is om de gemeentebrede ambities en de ambities op het gebied van mobiliteit te kunnen realiseren en gelijktijdig de mobiliteitsgroei die de schaalsprong met zich meebrengt te kunnen faciliteren. Hiervoor zijn en worden een aantal doorlopende meerjarenprogramma's en -agenda's opgesteld die uitvoering geven aan de visie. Denk hierbij aan de Fietsagenda 2016-2025, de Helmondse projecten binnen de Regionale Bereikbaarheidsagenda 2030. Binnen deze meerjarenprogramma's zullen jaarlijks een aantal resultaten worden behaald waarvan de meest significante worden vermeld in de opeenvolgende jaarrekeningen.
- Een plan van aanpak opgesteld voor de laatste fase van het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) (Rijksoverheid) onderzoek om tot besluitvorming in 2024 te komen.
- Een aanbesteding uitgevoerd en een partij geselecteerd om de komende jaren zelfrijdend vervoer in Helmond te kunnen gaan uitrollen.
- Er zijn diverse Smart Mobility pilots, op het gebied van Coöperatieve- Intelligente Transport Systemen (C-ITS), Intelligent Speed Assistance (ISA) en slim verkeersmanagement uitgevoerd, welke in de komende jaren verder uitgerold gaan worden. Helmond heeft als waardering voor haar jarenlange inspanning op Smart Mobility gebied een ITS-waarderingsprijs gewonnen.

3.10.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleidsresultaten verbonden partijen

Om dit te bereiken werken we voor een deel hiervoor samen met de volgende verbonden partijen:

Metropoolregio Eindhoven

Er is gewerkt aan de Regionale Mobliteitsvisie MRE 2040. In 2024 zal deze visie worden vastgesteld. Er is besloten om de regionale samenwerking op het gebied van mobiliteit te versterken en integraler op te pakken. Daartoe is een start gemaakt met het oprichten van een regionaal Programmabureau Mobiliteit. Tijdens het MRE-overleg van de wethouders mobiliteit zijn subsidieaanvragen voor

projecten van de Bereikbaarheidsagenda vastgesteld. Toekenning van de subsidie uit de middelen voor de Bereikbaarheidsagenda is opgedragen aan het college van Helmond.
De uitwijkroutes voor calamiteiten (U-routes) zijn geactualiseerd en het bijhorende convenant tussen de wegbeheerders is verlengd.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Mobiliteitsvisie 2040;
Een integrale blik op mobiliteit (het in samenhang bij elkaar brengen van de verschillende visies, programma's en projecten onder andere als bouwstenen voor de omgevingsvisie) in de nieuwe mobiliteitsvisie; Op diverse deelgebieden van mobiliteit wordt gewerkt aan een bereikbare en leefbare stad. Naast bereikbaarheid staan daarin klimaat, gezondheid, leefomgeving steeds meer op de voorgrond. Daarbij er ook rekening mee houdend dat de schaalsprong meer mobiliteit zal opleveren. De realisatie van de schaalspong zal doorlopen tot zeker 2040. Het is echter nu al zaak om te beginnen met de transitie van het mobiliteitssysteem om enerzijds de doelen op het gebied van klimaat, gezondheid en kwaliteit van de leefomgeving te bereiken anderzijds om ruimte te bieden voor de verdere groei van de mobiliteit als gevolg van de (regionale) schaalsprong. Het bereiken van deze doelen vraagt (binnen de kaders van de Omgevingsvisie en de schaalsprong) om een samenhangende visie van mobiliteit als onderdeel van de omgevingsvisie.
Behaald: in oktober 2023 is de Mobiliteitsvisie Helmond 2040 vastgesteld. De uitwerking daarvan om de mobiliteitstransitie in gang te zetten vindt plaats via een op te stellen Meerjaren Uitvoeringsprogramma Mobiliteit.

Fietsagenda;
We geven de fiets(er) ruim en vrij baan. Via een goed netwerk van veilige en toegankelijke fietspaden en stallingen. Daarbij hoort de uitwerking van de Fietsagenda;
De Fietsagenda kent een meerjarig uitvoeringsprogramma dat doorloopt tot en met 2025. In 2023 hebben we gewerkt aan de fietspaden Schootenseloop, Houtsestraat, Vossenbeemd en is verder gewerkt aan de snelfietsroute Helmond-Eindhoven.

Verkeersveiligheid
Om de verkeersveiligheid in onze wijken te vergroten willen we de snelheid verlagen van 50 kilometer per uur naar 30 kilometer per uur;
Nog niet afgerond: in 2023 heeft de focus gelegen op het opstellen van een nieuw verkeersveiligheidsplan. Hierover vindt naar verwachting in het 2e kwartaal van 2024 besluitvorming plaats. Dit vormt de basis voor het verlagen van de snelheid van 50 naar 30 km/uur in de woonwijken. In 2024 gaan we daarmee verder in Helmond-Noord.

MIRT
De uitwerking van het MIRT-onderzoek in de diverse deelopgaven. Helmond is hierbij trekker voor de deelstudie Zuidelijke ontsluiting Helmond als onderdeel, regionale netwerkstrategie, mobiliteitstransitie, en toekomst vast spoor;
Dit onderwerp loopt over meerdere jaren: In 2023 is voor de MIRT studie Zuidelijke Ontsluiting Helmond (inclusief mobiliteitstransitie en afwaardering Kasteeltraverse) een plan van aanpak voor de volgende fase opgesteld en vastgesteld. Doel is om hierover afspraken te maken tijdens het BO-MIRT in het najaar van 2024. Daartoe is gestart met een nieuwe berekening van de verkeersintensiteiten op basis van het meest recente provinciaal Verkeersmodel. In 2024 worden maatregelen in het kader van de mobiliteitstransitie verder doorgerekend op hun effect, worden voorkeursvarianten uitgewerkt en wordt een monitoringstool ontwikkeld om dit blijvend te kunnen evalueren. Ook is in 2023 is gestart met de spoorse opgave in het kader van het MIRT.

Smart Mobility
Smart Mobility waarbij specifieke aandacht voor de doorontwikkeling van C-ITS, zelfrijdende voertuigen en dataontwikkeling;
Dit onderwerp loopt over meerdere jaren. De ontwikkelingen op het gebied van Smart Mobility dragen bij het ontwikkelen van het innovatie ecosysteem op de Automotive Campus en aan de doelstellingen gesteld in de in 2023 vastgestelde mobiliteitsvisie welke een horizon hebben tot 2040. In 2023 is er gewerkt aan diverse projecten op het gebied van C-ITS en slim verkeersmanagement, waaronder groene prioriteit voor veiligheidsvoertuigen en fiets, welke doorlopen in 2024. Zijn er meerjarige Europese projecten uitgevoerd (zoals MOVE2CCAM en CEF Antwerpen-Helmond) en heeft Helmond een internationale prijs gekregen voor het inspanningen op het gebied van C-ITS. Daarnaast is er met onder andere de provincie en TNO gewerkt aan de opzet van een open innovatiecentrum voor slimme mobiliteitsoplossingen. Ook wordt een vervolg aan testen met zelfrijdende voertuigen voor openbaar vervoer voorbereid, hiertoe is, middels een aanbesteding, in 2023 een leverancier geselecteerd voor een eerste introductie van een zelfrijdende shuttle op BZOB. Een plan van aanpak is gemaakt voor het uitrollen van innovatieve vervoersconcepten, zoals een deeltaxi systeem welke in 2024 operationeel dient te zijn.

De uitvoering van de doelstelling kent een afwijking ten opzichte van datgene wat we in de begroting hebben afgesproken. Bij data gedreven werken vindt landelijk en regionaal nog discussie plaats aan welke specificaties data moeten voldoen, Binnen Helmond moet nog uitgewerkt worden wat de consequenties zijn van een afdelingsoverstijgende aanpak. Het daadwerkelijk invulling geven aan het verzamelen van data is daarmee nog niet volledig gestart.

Nieuwe OV-concepten
Onderzoek naar en testen van nieuwe OV-concepten, als opvolging van Bravoflex voor o.a. het voor en na transport van en naar het station:
Dit onderwerp loopt over meerdere jaren. We hebben onderzoek uitgevoerd in 2023; dit loopt nog door in 2024. Daarna is het de bedoeling om de testen op te starten.

Mobiliteitstransitie
Inzetten op de mobiliteitstransitie om ons wegennet te ontlasten met de (regionale) uitrol van smart mobility toepassingen, deelmobiliteit, regionale en lokale hubs, parkeerbeleid, de werkgeversaanpak en het beïnvloeden van het reizigersgedrag
Het bereiken van de mobiliteitstransitie is een meerjarig traject. Met de vaststelling van de Mobiliteitsvisie ligt de horizon daarvoor op 2040. De uitwerking om de mobiliteitstransitie in gang te zetten vindt plaats via een op te stellen Meerjaren Uitvoeringsprogramma Mobiliteit.

Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant
Het realiseren van de maatregelen in de Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant.
De Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant is een meerjarig programma dat loopt tot 2030.

De verbetering van de randstructuur rondom Helmond (A67 – N279 – N270);
Nog niet afgerond:
De planvorming voor de aanpassingen aan de A67 tussen Geldrop en Eindhoven is stilgelegd door het Rijk vanwege de stikstofproblematiek en de beperkte financiële middelen.
Samen met de andere regiogemeenten hebben we gepleit voor een brede aanpak van de hele A67.

In 2023 hebben we de voorbereiding en uitwerking van de projecten N270, N279 en MIRT Zuidelijke Ontsluiting integraal opgepakt omdat deze projecten onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. De

Provincie is gestart met een nieuwe aanpak voor de N279 waarbij een Brede Belangenbenadering is gehanteerd. In 2024 start Provincie met de verkenning waarin de scope van het project wordt vastgesteld waarbij wij de belangen van Helmond goed borgen.

Bundelroutes
Het uitwerken van de regionale Bundelroutes, met als doel het verbeteren van de doorstroming en van de leefbaarheid rondom de lokale en regionale wegen in het gebied tussen Helmond en Eindhoven.
Behaald. We hebben in overleg met de betrokken buurgemeenten vastgesteld dat er rondom de Bundelroutes problemen zijn met sluipverkeer ter hoogte van Nuenen en dat C-ITS oplossingen kan bieden. Het is aan Nuenen om nadere maatregelen te onderzoeken.

Schaalsprong
Inzetten op een schaalsprong in het OV tussen Helmond en Eindhoven door verhoging van het aantal treinen, de daarvoor benodigde aanpassing aan spoor en perrons en toevoeging van een HOV (Hoogwaardige Openbaar Vervoer) lijn tussen Helmond en de west- & noordkant van Eindhoven;
Een schaalsprong OV is een langjarig traject. We hebben in 2023 de gewenste schaalsprong in het OV vertaald in onze Mobiliteitsvisie en regionaal uitgedragen met onder meer input voor de regionale mobiliteitsvisie (deze wordt in 2024 vastgesteld). Daarnaast zijn we aangehaakt op het MIRT-onderzoek van ProRail over benodigde maatregelen op het spoor om op de (middel)lange termijn de frequentie van treinen te verhogen. In december 2026 zal er een internationale trein Eindhoven-Düsseldorf gaan rijden met een stop op station Helmond.

Laadinfrastructuur
We gaan de mogelijkheden voor de gewenste uitbreiding van de laadinfrastructuur in de stad onderzoeken.
Nog niet afgerond. In 2023 hebben we een groot aantal laadpalen op straat geplaatst. Ook hebben we besloten om aan te sluiten bij de door de provincies Noord-Brabant en Limburg te houden aanbesteding voor de plaatsing van nog meer laadpalen. Dit geldt voor de periode medio 2024 tot medio 2028.
We zijn een onderzoek gestart om te bepalen hoe we in de toekomst om willen gaan met de vraag naar laadpalen en waar we welke laadpalen willen plaatsen.

Stimuleren e-mobiliteit
We stimuleren e-mobiliteit (met meer laadpalen en faciliteiten voor elektrische auto's), het gebruik van de fiets en willen het centrum autoluwer maken. Maar zorgen er tegelijk voor dat het centrum per auto wel bereikbaar blijft.
Het realiseren van een autoluw centrum en het aanbieden van alternatieven voor de auto is een uitwerking van het Centrumperspektief, de visie Stationskwartier en de Mobiliteitsvisie. Stapsgewijs en deels volgend op de bouwprojecten in het centrum worden de komende jaren mobiliteitsmaatregelen gerealiseerd.

Verkeersveiligheidsplan
Het vergroten van de veiligheid voor fietsers en voetgangers. Het verkeersveiligheidsplan zal in 2023 aan de raad worden voorgelegd. Het uitgangspunt is een 'risicogestuurde aanpak', zoals die ook door het Rijk wordt gehanteerd. Met een proactieve aanpak op de eminente risico's in het verkeerssysteem kunnen we ongelukken voorkomen. Essentieel is de beschikbaarheid en monitoring van data.
Nog niet afgerond. In 2023 hebben we gewerkt aan het nieuwe verkeersveiligheidsplan. Een conceptversie wordt begin 2024 aan de Opiniecommissie voorgelegd. We willen het in het tweede kwartaal 2024 ter besluitvorming voorleggen.

3.10.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2023 per hoofdproduct weergegeven.

Overzicht per hoofdproduct

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per Hoofdproduct		Begroting na wijzigingen			Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	
090	Regionale aangelegenheden brabantstad	0	0	0	0	33	-33	-33	N
250	Verkeer en vervoer beleid	1.184	4.971	-3.787	6.003	8.816	-2.812	974	V
Totaal saldo baten en lasten		**1.184**	**4.971**	**-3.787**	**6.003**	**8.849**	**-2.846**	**941**	**V**

		Begroting na wijzigingen ontrekking	Begroting na wijzigingen storting	Begroting na wijziging	Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
250	Verkeer en vervoer beleid	717	0	717	517	0	517	-200	N
Totaal mutaties reserves		**717**	**0**	**717**	**517**	**0**	**517**	**-200**	**N**
Saldo programma 10 Verkeer en Mobiliteit		**1.902**	**4.971**	**-3.069**	**6.521**	**8.849**	**-2.328**	**741**	**V**

Toelichting per hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 250

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 941.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door:

Mobiliteitsvisie € 100.000 voordelig
Bij de 2e Berap 2023 zijn extra middelen toegekend voor het opstellen en uitwerken van de Mobiliteitsvisie. De Mobiliteitsvisie is, later dan oorspronkelijk gepland, vastgesteld op 31 oktober 2023. Daarna is gestart met de voorbereiding van de uitwerking van de Mobiliteitsvisie in een Meerjaren Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (MUM). Het opstellen van het MUM zelf vindt in 2024 plaats.

Verkeersveiligheid bij scholen € 205.000 voordelig
In 2023 is eerst gestart met het onderzoek naar verkeersveiligheid bij scholen. Hierdoor is het opstellen van het nieuwe verkeersveiligheidsplan later gestart. De besluitvorming is daarmee doorgeschoven naar 2024. Het verkeersveiligheidsplan vormt de basis voor het vervolgonderzoek naar de risico gestuurde aanpak en naar de aanpak knelpunten.

Deelmobiliteit € 80.000 voordelig
Op het gebied deelmobiliteit zijn er veel ontwikkelingen. Om die binnen Nederland beter te stroomlijnen is er een landelijk Samenwerkingsprogramma Deelmobiliteit opgericht. Helmond is daarin deelnemer en heeft haar eigen programma getemporiseerd om beter aansluiting hierbij te krijgen. Daarnaast was beoogd om in 2023 een samenwerking aan te gaan met een aanbieder van deelfietsen. Vanwege een fusie met een andere aanbieder (hetgeen momenteel veel voorkomt binnen de deelmobiliteitsaanbieders) is de samenwerking uitgesteld tot in 2024.

Smart Mobility € 263.000 voordelig
In 2023 zijn een aantal Smart Mobility projecten wat vertraagd, bijvoorbeeld de aanbesteding van de zelfrijdende shuttle is pas eind van het jaar afgerond. Tegelijkertijd hebben we voor datzelfde project een bijdrage vanuit Smartwayz.nl/Provincie Noord-Brabant ontvangen. Communicatie rondom deze projecten is van dusdanig belang dat daarvoor capaciteit (en dus ook kosten nodig zijn). Daarnaast

liepen een aantal samenwerkingsovereenkomsten af eind 2023, zoals die met de verkeerscentrale en Brabantstad. Inmiddels zijn wij voornemens deze samenwerkingen voort te zetten in 2024 en verder. De kosten daarvoor waren nog niet bekend ten tijde van het opstellen van de begroting.

Renteomslag € 95.000 voordelig
Hiernaast speelt op dit product een voordeel m.b.t. de renteomslag van € 95.000. Voor een toelichting verwijzen we naar programma "Algemene dekkingsmiddelen", product 944 'overige financiële middelen".

Bereikbaarheidsakkoord
De uitgaven 2023 ad € 3,5 miljoen. door de deelnemende gemeenten inzake de Bereikbaarheidsakkoord subsidies worden op programma 10 verantwoord door de gemeente Helmond. Deze zijn niet begroot en leiden tot meer lasten dan begroot. Echter hier tegenover staan de ontvangen subsidies bedragen voor hetzelfde bedrag die als extra baten op programma 10 worden verantwoord. Dit is budgetneutraal.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 250
Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 200.000 door onttrekkingen en stortingen. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere onttrekking uit de reserve mobiliteit en verkeersveiligheid.

3.11 Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming

3.11.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

Een gezonde omgeving betekent een groene en leefbare omgeving. Zeker tegen de achtergrond van de schaalsprong is het van groot belang om onze schaarse ruimte goed te gebruiken. Daarbij kiezen we voor een groene openbare ruimte die uitnodigt tot verblijf, ontmoeting en beweging. Een groene openbare ruimte zorgt ook voor verkoeling op warme dagen en minder wateroverlast bij hevige buien, belangrijke prioriteiten tegen de achtergrond van klimaatverandering.

- We willen een omgeving waar mensen graag verblijven, hun vrije tijd doorbrengen en andere mensen ontmoeten.
- We zorgen dat de openbare ruimte bijdraagt een duurzame en klimaatbestendige leefomgeving.
- We willen de stad groener en natuurrijker maken.
- We versterken het robuuste natuurnetwerk.

Om dit te bereiken hebben we:

- In onze projecten en bestekken de thema's duurzaamheid, bevorderen van een kindvriendelijke stad, het vergroten van biodiversiteit, klimaatadaptatie en circulariteit (hergebruik van grondstoffen in de fysieke ruimte) steeds nadrukkelijker ingebed.
- In Helmond-Noord, -Oost, -West en de Binnenstad gewerkt aan de hoogwaardige vervanging van het stedelijk groen. Dit is de besteding van het Coronageld €1 miljoen voor groen.
- Uitvoering gegeven aan de beheer- en onderhoudsmaatregelen.
- Een start gemaakt met de vernieuwing van Wijkpark Brouwhuis.
- Projecten voorbereid voor de aanplant van extra bomen waarmee we de stad vergroenen.
- De planvoorbereiding van het laatste deelproject ‘Beekherstel Nieuwe Aa’ in De Groene Punt nagenoeg afgerond.
- Voor het ’t Gulden Land het eerste grote deelproject gerealiseerd, ‘Gulden Aa, beekherstel’. Ook zijn de ontwerpen voor de entree-elementen van het natuurgebied uitgewerkt. De planvoorbereiding voor het deelproject ‘De Rondgang’ is in voorbereiding. Doel van de Rondgang is versterken van de recreatieve infrastructuur, waarbij routes in het gebied aantrekkelijk worden gemaakt om te sporten en bewegen.
- Deelgenomen aan de ontwikkeling van een gebiedsgerichte agenda voor een langdurige programmatische aanpak en investeringsagenda om de complexe problematiek in het landelijk gebied van Oost-Brabant en Noord- en Midden-Limburg (NOVEX-gebied de Peel) integraal aan te pakken.

3.11.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleidsresultaten verbonden partijen

Om dit te bereiken werken we voor een deel hiervoor samen met de volgende verbonden partijen:

Metropoolregio Eindhoven - Gulbergen

Begin 2021 heeft de Metropoolregio Eindhoven (MRE), samen met de grondgebied -gemeenten Geldrop-Mierlo en Nuenen c.a., een aantal ontwikkelrichtingen van het gebied Gulbergen in kaart gebracht. Hierover heeft begin 2022 een breed (burger)participatieproces plaatsgevonden dat is afgesloten met een participatieverslag. Het MRE heeft de opdracht gegeven om, met het participatieverslag als uitgangspunt, te komen met ontwikkelrichting die budgettair neutraal kan plaatsvinden.

Nog niet afgerond. MRE heeft aangegeven dat het langer duurt om een financieel haalbaar plan te ontwikkelen dat recht doet aan de uitkomsten van het participatietraject (2022).

Metropoolregio Eindhoven – Transitie Landelijk Gebied
De regio Zuidoost-Brabant is vanuit het portefeuilleoverleg Transitie Landelijk Gebied vertegenwoordigd in de governance van het NOVEX-gebied de Peel. Vanuit dit overleg is gewerkt aan afstemming met de provinciale uitwerking van het Nationaal programma Landelijk Gebied. In 2023 hebben we specifiek onze inbreng geleverd wat mede heeft geleid tot de 'Houtskoolschets' voor Het Brabants Programma Landelijk Gebied. We hebben specifiek inbreng geleverd met betrekking tot de schaalsprong Brainport. Dit omdat een focus op onze regio onzes inziens gerechtvaardigd is vanwege de urgente opgaven in het landelijk gebied en de koppeling met de verstedelijkingsopgave. Gelijktijdig is er gestart met het proces om tot een Regionale investeringsagenda te komen.
Om de verbinding stad-land te versterken is een essay geschreven als gezamenlijke basis voor een aanpak van het verduurzamen van de regionale voedselkringloop. Het gedachtengoed uit het essay is door de provincie verwerkt in de Uitvoeringsagenda Landbouw & Voedsel

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Vergroenen van de stad
Onze ambitie is om Helmond te vergroenen. Hiernaast hebben we een grote opgave om onze stad zo in te richten dat we om kunnen gaan met klimaatveranderingen. Gelukkig gaan vergroenen en klimaatadaptatie vaak hand in hand. Dit doen we door het vergroenen van de stad door het plaatsen van extra bomen. In 2023 starten we met de voorbereiding van deze opgave. De realisatie volgt in de jaren hierna.
Behaald. Het project loopt over meerdere jaren. De voorbereiding is afgerond. De realisatie loopt over meerdere jaren

Bij de herinrichting van Wijkpark Brouwhuis, komt een groot aantal ambities samen. Het voorlopige ontwerp is met grote inbreng van de inwoners, wijkraad en verenigingen tot stand gekomen. Gekozen is om forse klimaat adaptieve maatregelen te nemen. Ook is gezamenlijk gekozen om dit park een flinke plus te geven op het gebied van spelen. Om al deze ambities waar te maken investeren we extra in de herinrichting van wijkpark Brouwhuis.
Het project loopt over meerdere jaren. De herinrichting van het Wijkpark Brouwhuis is in uitvoering en voor 50% gereed.

Eeuwigdurende grafrust
In 2023 en begin 2024 zijn er verkennende gesprekken gevoerd met diverse stakeholders. Deze gesprekken zijn positief verlopen. De juridische mogelijkheden voor eeuwigdurende grafrust (grafrecht voor onbepaalde tijd) zijn in beeld gebracht.
Nog niet afgerond. Loopt over meerdere jaren.

Integraal beheerkader en beheerplannen (assetsheets)
Wij werken aan professioneel en planmatig beheer. Komende periode brengen we hiervoor de basis verder op orde. De volgende acties worden hiervoor uitgezet:

1. **Uitvoeren inspecties**

In 2021 zijn inspecties uitgevoerd voor de asset wegen en de asset stedelijk groen. Op basis van die inspectieresultaten actualiseren we de (meerjaren)planningen en stellen we het meerjarig uitvoeringsprogramma voor de periode 2023 t/m 2028 op. Een belangrijk uitgangspunt is hierbij 'Beheren met meerwaarde'. We gaan in de openbare ruimte aan de slag waar dit het hardste nodig is,

combineren werkzaamheden waar mogelijk en nemen opgaven zoals klimaatadaptatie, vergroening en circulariteit hierin mee.
Behaald. De meerjarenplanning voor weg- en groenbeheer is opgesteld

2. **Opstellen assetsheets**

Gezien de omvang van de assets is gekozen om het opstellen van de assetsheets (beheerplannen) te verspreiden over twee jaar. In 2020 is het Integraal beheerkader opgesteld en voor de belangrijkste kapitaalgoederen, zoals voor wegen en groen zijn nieuwe beheerplannen geschreven. De beheerplannen voor de overige kapitaalgoederen worden komend jaar voorbereid en hierna ter vaststelling aan de raad voorgelegd. De actualisatie om de 4 jaar van alle assetsheets loopt dan synchroon met elkaar.
Behaald. Komende periode werken we toe aan het vaststellen door de raad.

3. **Implementatie assetmanagement**

Komende periode gaan we verder met het invoeren van assetmanagement binnen het beheer van de openbare ruimte. Hiervoor werken we de assetsheets verder uit (o.b.v. de uitgevoerde inspectie wegen en groen) en verwerken we de opgaven hieruit naar de (meerjaren)planning 2023 en verder.
Nog niet afgerond. Vanwege ondercapaciteit zijn we hier in 2023 niet aan toegekomen.

4. **Integraal en wijkgericht meerjarenprogramma**

Komende periode maken we een start met het integraal en wijkgericht meerjarenprogramma.
Er vindt in- en extern integrale afstemming plaats van plannen en projecten om de komen tot een afgewogen, wijkgerichte integrale meerjarenplanning.
Nog niet afgerond. Vanwege ondercapaciteit zijn we hier in 2023 niet aan toegekomen.

5. **Inzicht huidige beleving en tevredenheid inwoners**

We gaan gerichte onderzoek doen naar behoeftes en wensen van bewoners in bepaalde gebieden (centrum of woonwijken), van bepaalde doelgroepen (ouderen/ jongeren) of voor assets (groen/ verharding etc.). De resultaten hiervan betrekken wij bij de integrale programmering en planvorming.
Nog niet afgerond. Vanwege ondercapaciteit zijn we hier in 2023 niet aan toegekomen.

Natuur in en om de stad

In 2023 continueren we onze inzet voor het B5-bod; we ronden de gebiedsinrichting van de Groene Punt af en realiseren de recreatieve ontsluiting van het Gulden Land. Het project de Stads Aa zorgt ervoor dat de Groene Punt en de Bundertjes verbonden worden. In 2023 starten we ook met een gebiedsproces voor Groot Goor, waarin het verder versterken van beekdal van de Goorloop zorgt voor een betere verbinding met gebieden rondom de Warande en landgoed Croy. In 2023 wordt ook samen met de Stichting Landschapspark Kloostereind en andere lokale partijen gewerkt aan verdere uitvoering en planvorming voor Landschapspark Kloostereind. Door deze projecten wordt de relatie steeds meer gelegd tussen (binnen) stad en omliggende landschap.
Afgerond; Voor het 't Gulden Land hebben we afgelopen jaar het eerste grote deelproject gerealiseerd, 'Gulden Aa, beekherstel'.
Nog niet afgerond:

- *De planvoorbereiding van het laatste deelproject 'Beekherstel Nieuwe Aa' in De Groene Punt is nagenoeg afgerond.*
- *Het project Stads Aa is een meerjarig traject. In 2023 is een deelproject hiervan in Suytkade voltooid.*
- *In 2023 zijn we vanwege start uitwerking van de natuur -en landschapsvisie 'Groen en gezond Helmond' nog niet toegekomen aan het opstarten van het gebiedsproces voor Groot Goor,*

waarin het verder versterken van beekdal van de Goorloop zorgt voor een betere verbinding met gebieden rondom de Warande en landgoed Croy.

Ontwikkelvisie Gulbergen

In regionaal verband (Metropoolregio Eindhoven) werken we aan het beheer/ behoud en de inrichting van Gulbergen als groene long tussen Eindhoven en Helmond. In december 2020 heeft MRE, als eigenaar namens de 21 gemeenten, de exploitatie overgenomen. MRE werkt nu toe naar een overdracht van het landgoed. Begin 2022 is MRE een participatietraject begonnen, dat moet leiden tot het opstellen van een voorkeursscenario. Het voorkeursscenario wordt voor besluitvorming aangeboden aan het Algemeen Bestuur van de MRE, nadat de gemeenteraden van de 21 gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld om hun zienswijze geven. Vervolgens kan de aanbestedingsprocedure starten om het voorkeursscenario in de markt te zetten. Deze stappen zullen deels in 2022 en deels in 2023 worden gezet. Gemeente Helmond heeft zitting in de adviescommissie Gulbergen.
Nog niet afgerond. MRE trekt het opstellen van het voorkeursscenario. MRE geeft aan dat het langer duurt om een financieel haalbaar plan te ontwikkelen dat recht doet aan de uitkomsten van het participatietraject uit 2022.

3.11.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2023 per hoofdproduct weergegeven.

Overzicht per hoofdproduct

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per Hoofdproduct		Begroting na wijzigingen			Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
210	Wegen	521	6.556	-6.035	1.138	6.123	-4.984	1.051	V
225	Wegen - reiniging	254	3.511	-3.258	145	3.615	-3.470	-212	N
230	Parkeervoorzieningen	3.941	2.239	1.702	3.941	2.079	1.861	159	V
260	Verkeer en vervoer uitvoering	26	867	-841	0	777	-777	64	V
270	Binnenhavens en waterwegen	49	893	-845	7	821	-813	31	V
580	Groenvoorzieningen & natuur excl.recrea.	136	5.607	-5.470	282	5.427	-5.145	325	V
595	Groenvoorzieningen & natuur , fonteinen	0	102	-102	0	92	-92	10	V
722	Begraafplaatsen	0	7	-7	0	13	-13	-7	N
Totaal saldo baten en lasten		**4.927**	**19.782**	**-14.855**	**5.513**	**18.947**	**-13.434**	**1.421**	**V**

		Begroting na wijzigingen ontrekking	Begroting na wijzigingen storting	Begroting na wijziging	Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
210	Wegen	307	265	42	310	265	45	3	V
225	Wegen - reiniging	17	0	17	17	0	17	0	V
580	Groenvoorzieningen & natuur excl.recrea.	455	400	55	455	400	55	0	V
Totaal mutaties reserves		**779**	**665**	**114**	**781**	**665**	**116**	**3**	**V**

Toelichting per hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 210

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 1.051.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door:

Onderhoud wegen € 280.000 voordelig
Aan het einde van het tweede kwartaal van 2023 is een bestek aanbesteed voor 2 jaar groot onderhoud asfaltverhardingen. Het asfaltonderhoud is door de slechte weersomstandigheden de laatste 3 maanden van het jaar niet uitgevoerd. (tijdens regenval is het niet mogelijk om op een duurzame manier asfalt te draaien). Hierdoor is er voor 280.000 niet uitgevoerd in 2023. Dat had wel

gemoeten. Aan het asfalt is het onverantwoord deze werkzaamheden nog langer uit te stellen. Uitstel betekent namelijk het ontstaan van achterstallig onderhoud in 2024.

Degeneratievergoedingen € 486.000 voordelig
Er zijn meer degeneratievergoedingen in rekening gebracht dan verwacht.

Straatverlichting € 352.000 voordelig
De energielasten pakken voordelig uit voor een bedrag van € 352.000. Door de hoge energielasten vanwege de energiecrisis 2022, is de inschatting van energielasten in de begroting van 2023 te hoog geweest en dat uit zich in een voordeel.

Toelichting afwijking hoofdproduct 225
Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 212.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door: Een de afrekening van 2022 ter grootte van €60.000 van een uitvoerende partner. Voor 2023 wordt rekening gehouden met een nadeel van €92.000. Hiernaast veroorzaakt door het reinigen van alle wijken en de bladcampagne met een overschrijding van €42.000 en zijn er hogere kosten van de inzet van de Kleine veegwagen.

Toelichting afwijking hoofdproduct 580
Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 325.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door:
Het begrotingsbudget voor bestekken groen heeft een positief saldo van ongeveer €30.000. Het positieve saldo op het hoofdproduct groen wordt veroorzaakt door niet beïnvloedbare posten. Dit is een positief resultaat op de rente omslag (zie toelichting hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen), inkomensoverdrachten, belastingen en degeneratievergoeding van totaal €308.000.

3.12 Programma 12: Milieu

3.12.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

We kunnen en willen onze ogen niet langer sluiten voor de enorme gevolgen die klimaatverandering met zich meebrengt. Naast lokale gevolgen, zoals hittestress, wateroverlast en periodes van extreme droogte, zijn de gevolgen mondiaal. Daartoe moet elke (lokale) overheid verantwoordelijkheid nemen in de klimaatdoelstellingen. Energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit spelen daarbij een essentiële rol om onze gemeente goed door te geven aan nieuwe generaties Helmonders.

- Verduurzaming is op alle fronten nodig om de grote opgaven van energietransitie, klimaatadaptatie, gezondheid en een gezonde en veilige leefomgeving op te kunnen pakken. We erkennen onze verantwoordelijkheid om aan de gestelde klimaatdoelen te voldoen. Wij leggen het fundament en de richting vast voor een Helmond dat in 2035 klimaatneutraal is en in 2050 klimaatbestendig.
- Samenwerking met partners in de stad en in de regio stellen doelen om het verschil te kunnen maken. Bijvoorbeeld door samen met Eindhoven het klimaatdelta plan vorm te geven onder de vlag van de Europese missie ‘Climate Neutral Cities (Klimaat Neutrale Steden)’.

Om dit te bereiken hebben we:

- Plannen uitgewerkt waarmee we de energietransitie voor lage inkomens een kans kunnen geven. Dit mede in relatie tot de energietoeslag die we aan onze inwoners hebben toegekend. De kierenjagers (die kleine voorzieningen aanbrengen in woningen) zijn gestart en hebben ongeveer 400 woningen bezocht. Er zijn energietassen uitgedeeld en de pilot voor het aanpassen van de eerste 50 woningen staat in de steigers. De eerste gesprekken met inwoners voor het aanpassen van hun woningen zijn gevoerd.
- Ons aangesloten bij de Groene Zone Isoleren. Dit is een samenwerking met 19 gemeenten binnen de MRE. Binnen DGZ-I krijgen inwoners adviezen over het verduurzamen van hun woningen, wat ze kunnen doen en door wie ze dit kunnen uit laten voeren. Ontzorging is het sleutelwoord op verzoek van de gemeenteraad vergoeden wij de kosten (ad 50,-) die dit met zich meebrengt.
- Lokaal uitvoering gegeven aan het nationaal isolatieprogramma om huishoudens die ontzorging nodig hebben versneld te helpen met isoleren. Onder dit traject komen verschillende projecten bij elkaar zoals de regionale De Groene Zone Isoleren aanpak en de aanpak energiearmoede. Hierbij houden we rekening met de Wet natuurbescherming door voorbereidingen te treffen voor een Soorten Management Plan (SMP). Hier waren we al mee bezig voor de Binnenstad en Helmond Oost.
- In regionaal verband (Zuidoost Brabant) de Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 en Samenwerkings- en Uitvoeringsprogramma (S&UP) vastgesteld. En ook afspraken gemaakt over het vervolg op het Uitvoeringsprogramma Toekomstbestendig Elektriciteitsnetwerk Brainport (UTEB) waarin de regio samenwerkt met netbeheerder Enexis. Ook is er gezamenlijk met de provincie het provinciaal meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (PMIEK) geschreven
- In regionaal verband heeft de ODZOB de bestuursopdracht Omgevingswet verder uitgevoerd.
- Een aantal grote projecten voor verduurzaming van warmte, water en energie op bedrijventerreinen verder onderzocht en vormgegeven, zoals een water rotonde, een warmte rotonde en een grondstoffen rotonde. Het doel is dat bedrijven via deze rotondes overschotten uitwisselen. Hiermee zullen deze projecten uiteindelijk ook bijdragen aan onze circulaire opgave.

- Een update van de transitievisie warmte opgesteld. En we hebben onderzoek gedaan naar de potentie van collectieve warmtevoorzieningen in de prioritaire wijken Centrum, BZOB en Groot Schooten.
- We hebben bij de energietransitie niet enkel oog voor de technische facetten, maar we leggen de link met wijkontwikkeling, sociale tweedeling (energiearmoede), mobiliteit en klimaatadaptatie. Juist de integrale blik op wijkontwikkeling is belangrijk. Deze zijn onderdeel van de wijkontwikkelingsplannen.
- Samen met Eindhoven zijn we onderdeel geworden van de Missie Call Europa, gericht op het realiseren van 100 klimaat neutrale en slimme steden. Ons plan richt zich op drie sporen: het verbreden en versterken van onze huidige inzet (middels innovatie en doorbraken, als we doorgaan op de huidige weg kunnen we het doel niet behalen); op intensivering van de samenwerking met onze partners en de stad; en op het vergroten van maatschappelijk draagvlak. Met de stad is een eerste plan opgesteld, wat door beide gemeenteraden in september 2023 is vastgesteld.
- Aangezien een groot onderdeel van de benodigde opgave een transitie is, zetten we als gemeente ook in op Heel Helmond Duurzaam. Waarin de transities rondom, besparen, mobiliteit, verduurzaming van onze warmtevraag ook communicatief vorm worden gegeven.
- TenneT gaat de 150 kV hoogspanningslijnen in Brandevoort onder de grond te brengen (verkabelen). De uitvoering loopt volgens planning.
- Met Enexis vervolggesprekken gevoerd, gericht op duidelijkheid over de planning van de netbeheerders en gericht op het gezamenlijk versnellen van de uitvoering van netverzwaring. In regionaal verband hebben we met succes gepleit voor het toekennen van landelijke prioriteit aan de Brainport Regio".
- Op de Automotive Campus hebben we onderzoek afgerond naar energiesamenwerking tussen bedrijven. Die samenwerking is een eerste stap richting het energiesysteem van de toekomst. Het schept ruimte voor bedrijven om uit te breiden ondanks de netcongestie, bijvoorbeeld voor duurzame bedrijven die werken aan nieuwe batterij-technologie.
- De met PFAS-verontreinigde bodem op het volkstuinencomplex aan de Sluisdijk gesaneerd. Ook is de lokale regelgeving voor grondverzet en bodemsanering van met PFAS verontreinigde grond geactualiseerd (Beleidsregel PFAS Helmond 2023).
- Nieuwe bodemkwaliteitskaarten laten maken (www.helmond.nl/bodembeheer) en daarmee onze bodembeheernota gereed gemaakt voor de Omgevingswet. Hiermee kunnen we grond die in Helmond is vrijgekomen duurzaam hergebruiken in plaats van dat we die grond moeten afvoeren en vervangen door nieuw gewonnen (primaire) grondstoffen.
- Ons in het kader van het convenant Schone Luchtakkoord gecommitteerd aan de ambitie om de luchtkwaliteit in Nederland permanent te verbeteren. Hiervoor wordt invulling gegeven aan de maatregelen zoals aangegeven in het Plan van aanpak Luchtkwaliteit en aan de maatregelen uit het decentrale uitvoeringsplan van Rijksoverheid. Voor de actualisatie en om te komen tot een meer wijkgerichte aanpak is gestart met het in beeld brengen van de lokale luchtkwaliteit in Helmond op wijkniveau met satellietmetingen.
- Een zienswijze ingediend op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor de Nota Ruimte voor Defensie, omdat dit kan bijdragen aan een besluit tot heropening van vliegbasis de Peel en een laagvlieggebied ten zuiden van Helmond. Deze ontwikkelingen hebben impact op de leefbaarheid en gezondheid en gezien de dichtbevolkte regio, zijn vraagtekens te plaatsen bij het logisch en passend zijn van deze ontwikkelingen
- De Koersnota geluid vastgesteld. De Koersnota legt meer prioriteit bij gezondheid en geluid, legt de focus op wegverkeerslawaai en andere geluidsbronnen en stuurt op een integrale uitwerking in een Actieplan Geluid met onder andere Luchtkwaliteit.
- Diftar voor de hoogbouw ingevoerd.

3.12.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleidsresultaten verbonden partijen

Om dit te bereiken werken we voor een deel hiervoor samen met de volgende verbonden partijen:

Metropoolregio Eindhoven

Er is een Samenwerkings- en Uitvoeringsprogramma (S&UP) RES MRE vastgesteld. In het S&UP is beschreven welke projecten de komende periode worden opgepakt. De raadsleden in de regio zijn hierover geïnformeerd via een raadsinformatiebrief vanuit MRE. Het S&UP is een 'levend' document, dat periodiek wordt geactualiseerd. In navolging van het S&UP is eveneens een nieuwe organisatie rondom de RES vanuit MRE geformaliseerd.

Vanuit MRE worden gesprekken gevoerd rondom het vraagstuk netwerkschaarste en PMIEK. Inmiddels heeft Brainport een prioritaire status binnen het PMIEK. Dit geldt echter wel pas voor de volgende investeringsronde van ENEXIS en Tennet. Met de netbeheerders wordt blijvend afstemming gezocht over de meest wenselijke volgorde voor de benodigde investeringen in het elektriciteitsnetwerk vanwege de 'netschaarste' op het elektriciteitsnet. Vanuit de netbeheerders wordt met partners en stakeholders verder gewerkt aan 'congestie-management': het verdelen van de beperkte ruimte op het elektriciteitsnet. Brabantbreed vindt over dit thema bestuurlijk overleg plaats op verschillende niveaus.

Omgevingsdienst Zuidoost Brabant

Werkprogramma milieu (jaaruitvoeringsprogramma)

De wettelijke milieutaken zoals vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) zijn volgens het Werkprogramma milieu 2023 uitgevoerd door de ODZOB.

Voorbereiding en implementatie Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is bij de ODZOB goed, zonder grote problemen, verlopen. De laatste maanden voor inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben vooral in het teken gestaan van het, in samenwerking met deelnemers en ketenpartners, uitgebreid testen van de samenwerkingsfunctionaliteit en het VTH-systeem. Door het testen zijn nog een aantal zaken in de samenwerkingsafspraken, de werkinstructies geoptimaliseerd.

Reiniging Blink

Blink levert uitvoerende diensten op het gebied van afvalinzameling, afvalverwerking, afvalbeheer en beheer van de openbare ruimte aan de deelnemende gemeenten. In 2023 heeft deelnemer Prezero besloten per 31 december 2024 uit de gemeenschappelijk regeling te treden. Er is een businesscase ontwikkeld voor de voortzetting van Blink door de 9 overgebleven partijen (allemaal gemeenten) uit de gemeenschappelijke regeling. Verwezen wordt naar de paragraaf Verbonden Partijen over deze ontwikkeling.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Intensivering Energietransitie

Naast de reguliere taken die we ten behoeve van de Energietransitie uitvoeren is in de gemeenteraad is een motie aangenomen om te onderzoeken op welke manier gemeente Helmond de energietransitie voor lage inkomens vorm kan geven. Dit nog voor de energiecrisis in alle hevigheid is losgebarsten. In 2022 hebben we dit plan uitgewerkt en is een actieplan opgesteld waarin de uitwerking die in 2021 en 2022 is gedaan voor de lijnen; energietoeslag, de zachte kant en harde kant

van de transitie samenkomen. Hierin wordt samengewerkt met de corporaties (ook vanuit de prestatieafspraken, Ruimte om te leven en onze sociale partners.
Behaald, de uitvoering loopt over meerdere jaren. De kierenjagers (die kleine voorzieningen aanbrengen in woningen) zijn gestart en hebben ongeveer 400 woningen bezocht. Er zijn energietassen uitgedeeld en de pilot voor het aanpassen van de eerste 50 woningen staat in de steigers. De eerste gesprekken met inwoners voor het aanpassen van hun woningen zijn gevoerd. We werkten met onze partners in de stad aan de uitvoering van de plannen inzake energiearmoede, zoals ook de wijkaanpak met de LEVgroep en de meerjarige plannen met de corporaties. Ook trekken we hierin samen op met het Energiehuis, Ruimte om te leven en onze overige sociale partners.

Regionaal is de definitieve Regionale Energiestrategie (RES) inclusief planMER (Milieueffectrapportage) aan alle gemeenteraden in de Metropoolregio voorgelegd. Voor de komende jaren is een Uitvoeringsplan opgesteld waarin de uitvoering van de RES wordt vormgegeven. We werken in de RES nauw samen met onze Peelgemeenten.
Behaald. Regionaal is rondom de Regionale Energiestrategie (RES) het S&UP vastgesteld. Dit geeft het plan voor de komende jaren weer. MRE heeft intern haar organisatie ook op deze ontwikkelingen aangepast. We werken in de RES nauw samen met onze Peelgemeenten.

Behaald; de uitvoering loopt over meerdere jaren. Met de regio, Eindhoven en alle betrokken stakeholders hebben we gewerkt aan plannen hoe om te gaan met het vraagstuk netwerk schaarste. Dit omdat ons dit zowel in de benodigde opwerk als in de ontwikkelingen van nieuwe locaties voor bedrijven, uitvoering van woningbouw en de aanleg voor duurzame energieprojecten op dit moment remt. Ook met Brainport trekken we hierin op samen op. En geven we gezamenlijk een signaal af aan Rijksoverheid en Provincie. Inmiddels zijn we een prioritaire regio binnen PMIEK wat ons voor de komende investeringsronde ruimte kan geven bij ENEXIS en Tennet. Op lokaal niveau wordt gezocht naar oplossingen via smart-grids.

In Helmond zijn eind 2021 alle inwoners over de warmteplannen per wijk geïnformeerd, en is de transitievisie warmte vastgesteld. De uitvoering van deze plannen vindt voornamelijk plaats binnen de wijkplannen die op dit moment worden opgesteld. En vinden de eerste initiatieven vanuit de wijk plaats. Voor het bestaande warmtenet is de principekeuze voor verduurzaming middels aquathermie gemaakt. De visie zonnevelden en zonnedaken is geëvalueerd en dit vraagt om een andere rolneming vanuit de gemeente. In het ambitie akkoord heeft het nieuwe College hier ook een doelstelling aan meegegeven. De implementatie en juridische consequenties van deze veranderingen zijn in 2022 uitgewerkt en krijgen vorm in de Omgevingsvisie. De uitvoering zal vanaf 2023 opgepakt moeten worden, mede afhankelijk van benodigde en beschikbare capaciteit.
Behaald; de uitvoering loopt over meerdere jaren. In 2023 hebben we de update van de transitievisie warmte opgesteld. De eerder aangewezen prioritaire wijken zijn allemaal in ontwikkeling/ onderzoek. Er vonden nog geen daadwerkelijke uitvoeringen plaats. Deze uitwerking wordt daar waar mogelijk ook verweven met de lopende wijkontwikkelingsplannen (WUP/WOP). Voor het centrum zochten we nadrukkelijk de link met het ontwikkelperspectief. Ook hebben we in 2023 uitwerking gegeven en onderzoek gedaan naar de nieuwe wet collectieve warmte en de rol die wij hier als gemeente Helmond in willen nemen. Hierover gaan we in 2024 met elkaar en alle partners in gesprek.

In de omgevingsvisie is de evaluatie van de visie zonnevelden en zonnedaken opgenomen. Het beleid is mede op basis van de omgevingsvisie en het recent vastgestelde participatie beleid aangepast en wordt naar verwachting in 2024 vastgesteld door College. De implementatie en juridische consequenties krijgen mede vorm in de Omgevingsvisie, de kaart met afweegbare gebieden is daarin opgenomen.

De benodigde transitie voor energie en circulaire economie vraagt ook om een verandering binnen onze eigen organisatie. We verankeren deze doelstellingen in bijvoorbeeld de uitwerking van het Huis voor de Stad en BSD. Het Huis voor de Stad is niet enkel een fysiek voorbeeld, maar geeft ook qua organisatie en gebruik de weg naar benodigde transitie weer. Maar ook meer reguliere trajecten zoals inkoop worden door maatschappelijk verantwoord inkopen klaargemaakt voor de toekomst.
Het nieuwe manifest maatschappelijk ondernemen is ook in 2023 ondertekend, In het Huis van de stad wordt begin 2024 opgeleverd. Dat is ook deels het startsein voor de benodigde transitie binnen de organisatie en opgave sturing op de duurzame opgave,

Samen met Eindhoven werken we de nominatie voor Klimaat Neutrale Steden uit, langs drie sporen: het verbreden en versterken van onze huidige inzet; op intensivering van de multiple helix aanpak; en het vergroten van maatschappelijk draagvlak. Zeker voor dit laatste aspect is het post-coronatijdperk een belangrijk moment. Een succesvolle indiening van het contract in 2023 in het kader van de EU-oproep geeft toegang tot additionele financiële middelen. Daarnaast heeft intensivering van de aanpak ook positieve economische effecten, met name voor de bouw- en installatiebranche.
Behaald. Samen met Eindhoven hebben we de nominatie voor Klimaat Neutrale Steden uitgewerkt, De plannen die we met de beide steden, de stakeholders en inwoners hebben opgesteld zijn in september met de gemeenteraden besproken en vastgesteld. We gaan met een klimaat- deltaplan aan de slag. De eerste indiening van het contract in oktober 2023 in het kader van de EU-oproep geeft toegang tot ondersteuning, hulp bij uitvoering en daar waar mogelijk additionele financiële middelen. Daarnaast heeft intensivering van de aanpak ook positieve economische effecten, met name voor de bouw- en installatiebranche. De indiening eind 2023 zien we vooral als een moment om met Rijk en Europa in gesprek te komen over de benodigde transitie, wat noodzakelijk is en ook vooral wat wij als gemeente en stakeholders van hen nodig hebben. Want zonder samenwerking met Europa en het Rijk is deze opgave niet haalbaar.

Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie
We gaan verder uitvoering geven aan de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie. Er zijn 5 projecten opgestart met NL Greenlabel om kennis op te doen in de organisatie over de klimaat adaptieve werkwijze. In de Peelgemeenten wordt samengewerkt vanuit een Regionale Uitvoeringsagenda, die mede gefinancierd wordt (1/3 impulsfinanciering voor projecten) door een Rijksbijdrage.
Dit item loopt over meerdere jaren. Er is hard gewerkt aan de uitvoering van de Uitvoeringsagenda. Daarnaast is er een tussentijdse evaluatie gemaakt en toegestuurd naar de raad (begin 2024). In samenwerking met de Peel is een jaarplan opgesteld en uitgevoerd. En zijn de bijdragen van de impulsfinanciering uitgegeven.

Verduurzaming bedrijventerreinen
Samen met Stichting Bedrijventerreinen Helmond, Centrummanagement en Wijkmanagement stimuleren en ondersteunen we duurzaam en circulair ondernemen. Een voorbeeld is de doorontwikkeling van het instrument InduSym, waarmee aanbieders en afnemers van reststromen met elkaar in contact komen. Daarnaast zijn we samen met diverse grote gemeenten in Brabant en Limburg betrokken bij een kennistraject van de Fontys over Circulaire Bedrijventerreinen. Specifiek kijken we daar hoe het concept van de circulaire economie verder te operationaliseren is op bedrijventerreinen. Daarnaast zijn we begin 2021, in nauwe samenwerking met Stichting Bedrijventerreinen Helmond, gestart met het brede duurzaamheidsproject ‘Smart Synergy Helmond’ voor de jaren 2021-2023. De verschillende deelprojecten richten zich op voorbeeldprojecten op het gebied van energietransitie en circulair ondernemen. Ook nemen we met het bedrijventerrein Hoogeind samen met13 andere Brabantse bedrijventerreinen deel aan de aanpak Grote Oogst van Provincie Noord-Brabant, waarbij ingezet wordt op een versnelling op energietransitie,

klimaatadaptatie en verduurzaming. Ook de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij, de waterschappen en VNO-NCW zijn betrokken.
Dit item loopt over meerdere jaren en fases. We zitten nog niet in de uitvoeringsfase.

De warmterotondes BZOB en Groot Schooten zijn in ontwikkeling. Vanuit de opdracht en het subsidieprogramma was de inzet om te komen tot een overdraagbaar document voor de uitvoeringsfase. Dit document zal er in januari 2024 zijn. In die uitvoeringsfase kan gestart worden met het daadwerkelijk opzetten van een warmtebedrijf dat aansluitend de vergunningen aanvraagt en investeringen aangaat. Dit kan gefaseerd plaatsvinden.
De proceswaterfabriek is inhoudelijk ver uitgewerkt: de definitieve ontwerpen voor de installaties en het innamepunt zijn gemaakt, de plattegrond van de proceswaterfabriek is getekend, het tracé van de ringleiding is voor Gerstdijk tot in detail bekend en afgestemd met Ennatuurlijk en de gemeente. Alle (technische) componenten zijn bekend, de leveranciers hebben daar een prijsopgave voor geleverd, de tarieven voor het water zijn berekend en gedeeld met ondernemers (kosten). Daarnaast zijn besparingen berekend voor de deelnemers (opbrengsten). Vanuit die stukken zijn intentieverklaringen voor deelname opgesteld voor diverse ondernemingen.

Voor het realiseren van deze grondstoffenhub is een haalbaarheidsonderzoek gedaan. De conclusie hiervan is dat een grondstoffenhub een goede kans biedt voor een transitie naar een circulaire economie. Er zijn echter ook een aantal belemmeringen geconstateerd die nu moeten worden geslecht. Met name de beperkte ruimte voor circulaire ontwikkelingen op bedrijventerreinen, zeker op publieke grond, is een limiterende factor. Daarom zal gekeken moeten worden naar private opties. De financiële haalbaarheid is een tweede limiterende factor. Hiervoor is voldoende volume bedrijfsafval nodig, dat alleen gehaald wordt als meerdere bedrijventerreinen en/of het centrum en de wijken betrokken worden. Daarom wordt er gekeken naar het versterken van de relaties met lokale stakeholders én naar samenwerkingen met andere gemeentes in de regio.

De afgelopen periode is er verbinding gezocht met programma's met nieuwe financiële mogelijkheden om de projecten naar de uitvoering te brengen. Het programma Grote Oogst is gehonoreerd en de precieze invulling van het project is verder uitgewerkt samen met de provincie. Daarmee is ook voor volgend jaar additionele financiering vastgelegd.

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed
We zijn volop bezig met het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Naast eerstegraads maatregelen zoals zonnepanelen, LED-verlichting en dubbele beglazing zijn we bezig om een aantal gebouwen compleet aan te pakken op duurzaamheid. Deze pakken we bouwkundig en installatietechnisch grootschalig aan, zodat we deze gasloos kunnen maken en met een verbruik van nul op de meter. Ook gaan we duurzaamheid koppelen aan de bestrijding van de hittestress door middel van het realiseren van groene daken en gevels.

Behaald. In het Klimaatakkoord is vastgelegd dat voor de gebouwde omgeving gestreefd wordt naar een CO2-reductie van 49% in 2030 en 95% in 2050 ten opzichte van 1990. Wij willen meer tempo maken en haar eigen vastgoedportefeuille aanpakken om een voorbeeld en inspiratiebron te vormen voor bedrijven en bewoners. In samenwerking met adviesbureau Republiq is daarom een routekaart opgesteld voor de verduurzaming van het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed (verplichting vanuit VNG). Deze routekaart richt zich op 69 gebouwen van gemeente Helmond en beschrijft de strategie verduurzamingsstrategie tot 2050 volgens het klimaatakkoord.

Met deze ingrepen wordt de CO2-besparing grotendeels gehaald worden, waarbij de vastgoedportefeuille nog niet volledig klimaatneutraal zal zijn door het aandeel monumenten die met de huidige technologie momenteel niet volledig energie neutraal gemaakt kunnen worden.

Plan van aanpak luchtkwaliteit
De aanpak richt zich op vier groepen van maatregelen: mobiliteit, industrie, huishoudens en overige maatregelen, zoals communicatie en monitoring van de luchtkwaliteit. In 2023 voeren we de maatregelen uit het plan van aanpak Luchtkwaliteit verder uit.
Het plan van aanpak Luchtkwaliteit is een meerjarenaanpak.
Volgens het plan is uitvoering gegeven aan het Regionale Innovatieve Meetnet, waarvoor TNO een rapportage heeft opgeleverd voor 2023. Voor de actualisatie van het plan van aanpak heeft de gemeente Helmond een SPUK-bijdrage aangevraagd en toegekend gekregen door de Rijksoverheid voor het in beeld brengen van de lokale luchtkwaliteit in Helmond op wijkniveau met behulp van satellietmetingen. De satellietmeting moet, samen met het Innovatieve Meetnet van de Regio en landelijke data, een beeld op wijkniveau geven van de luchtkwaliteit en daarmee een basis vormen voor de actualisatie van maatregelen op het gebied van mobiliteit, industrie, huishoudens en overige maatregelen, zoals communicatie en monitoring van de luchtkwaliteit.
In navolging op de Koersnota Geluid krijgt de actualisatie van het plan van aanpak luchtkwaliteit vorm via het programma Geluid en Lucht. Met het programma Geluid en Lucht is in 2023 een start is gemaakt.

Huishoudelijke afvalstoffen
We streven naar meer hergebruik en verdere afvalscheiding. Als uitwerking van de Kadernota Afval blijven we werken volgens de vernieuwde aanpak van de huishoudelijke afvalstromen.
Concreet betekent dit dat we de gekozen lijn voor invoering van diftar doorzetten naar de hoogbouw. In 2023 worden de noodzakelijke voorbereidingen hiervoor getroffen. We volgen alle Diftar-ontwikkelingen.
Tegelijkertijd constateren we bij de verwerking van huishoudelijke afvalstoffen een aantal ontwikkelingen die tot hogere kosten leiden. Dit zijn bijvoorbeeld:

- De luierinzameling waartoe in 2021 door de gemeenteraad is besloten;
- De prijsstijgingen van zowel diesel, materieel als (intern en extern) personeel;
- De prijsstijgingen van het materiaal voor het onderhouden dan wel vervangen van mini-containers;
- De landelijke belastingheffing op afvalverbranding;
- De tariefstijgingen bij de verwerking van afvalstromen
- De aangekondigde daling van het te ontvangen tarief voor PMD (Plastic, Metaal en Drankverpakking).

Behaald: in 2023 is diftar voor de hoogbouw voorbereid en ingevoerd.

Hoogspanningsleidingen
In 2022 is het meerjarenbudget voor hoogspanningslijnen vastgesteld. Naar aanleiding daarvan is voor het ondergronds brengen van de 150 kV hoogspanningslijn (verkabelen) door Brandevoort verder in gang gezet. De raad wordt na elke stap om akkoord gevraagd om verder te gaan.
De Haalbaarheidsstudie is al eerder afgerond door TenneT. De volgende stap is om een basisontwerp op te stellen naar aanleiding van het voorkeursalternatief uit de Haalbaarheidsstudie. De doorlooptijd om tot een basisontwerp te komen is ongeveer 15 maanden vanaf de start.
Voor het pilotproject ‘Meten is weten’ is de verwachting dat nog in 2022 gestart wordt met de uitvoering. In dit project worden meerdere jaren onafhankelijke metingen verricht om de magnetische veldsterkte ter plaatse van de woningen te bepalen.
Behaald. De uitvoering van de verschillende onderdelen is volgens planning.

3.12.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2023 per hoofdproduct weergegeven.

Overzicht per hoofdproduct

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per Hoofdproduct		Begroting na wijzigingen			Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
730	Huishoudelijke afvalstoffen	12.935	8.808	4.127	12.882	8.691	4.191	64	V
750	Ontsmettingen en ov.reinigingen	0	362	-362	1	345	-345	17	V
755	Reinigingen graffiti	136	209	-74	11	176	-165	-91	N
760	Rioleringen	8.916	6.698	2.218	9.184	6.917	2.266	49	V
780	Milieubeheer	2.510	6.235	-3.725	2.240	5.373	-3.133	592	V
Totaal saldo baten en lasten		**24.496**	**22.312**	**2.184**	**24.317**	**21.502**	**2.815**	**631**	**V**

		Begroting na wijzigingen ontrekking	Begroting na wijzigingen storting	Begroting na wijziging	Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
780	Milieubeheer	2.721	2.250	471	2.720	2.250	470	-2	N
Totaal mutaties reserves		**2.721**	**2.250**	**471**	**2.720**	**2.250**	**470**	**-2**	**N**
Saldo programma 12 Milieu		**27.217**	**24.562**	**2.655**	**27.037**	**23.752**	**3.285**	**630**	**V**

Toelichting per hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 780

Dit hoofdproduct heeft een positief saldo van € 592.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door: In het kader van energiearmoede is een specifieke uitkering van het rijk ontvangen van € 196.000 Deze ontvangst is niet begroot en levert daarmee een voordelig resultaat. Hiernaast is op dat gebied minder gebruik gemaakt van de regeling energie armoede dan verwacht. Dit veroorzaakt een voordelig resultaat van € 335.000. Overige kleine verschillen leiden naar een voordeel van € 61.000.

3.13 Programma 13: Bestuur en organisatie

3.13.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

Helmond wil een omgevingsbewuste stad zijn, die anticipeert en snel en strategisch kan schakelen. Daarbij werken we nauw samen met partners, zowel binnen de stad als daarbuiten. In die samenwerking handelen we altijd vanuit onze eigen kracht en de maatschappelijke en inhoudelijke opgaven waarvoor we staan.

- Door sterker in te zetten op lobby & public affairs willen we de belangrijkste Helmondse dossiers duidelijker maken, ook buiten onze stad. Een goede lobby en public affairs kost tijd, maar levert uiteindelijk wel inkomsten en resultaat op. In deze missie zoeken we ook naar een sterkere positionering van Helmond. Onze stad heeft meer moois te bieden dan veel mensen weten.
- We werken integraal aan het realiseren van Brede Welvaart in Helmond en dragen hiermee ons steentje bij aan de realisatie van de Global Goals van de Verenigde Naties. Zo hechten we veel belang aan de toepassing van het principe van ‘social return on investment’ voor onze inkoop en aanbestedingen.
- We willen de gemeente weer wat steviger neer zetten als ‘eerste overheid’ waar je met al je vragen en opmerkingen terecht kunt. Vanuit oogpunt van dienstverlening zorgen wij voor een zo prettig mogelijke stad voor alle Helmonders en haar bezoekers. Wij helpen de stad vooruit, ondersteunen waar nodig en maken het mogelijk dat onze stad toekomstbestendig is én bruist. Wij zijn trots op ons Helmond; vandaag en morgen.
- We hebben een moderne, wendbare, integere en dienstbare organisatie nodig. Een gezonde basis en realistische ambities gaan daarbij hand in hand. Om dit te realiseren maken we gebruik van de kansen die de digitale transformatie ons biedt. Deze toekomstgerichte benadering is ook een van de pilaren onder het Huis voor de Stad.
- We realiseren een digitaal fundament van glasvezelnetwerken en sensoren en creëren daarnaast een robuuste mix van (urban) dataplatforms om deze digitale transformatie optimaal te faciliteren. Tegelijkertijd gaan we ervoor zorgen dat iedereen in Helmond mee kan doen in deze ontwikkelingen (digitale inclusie).
- Helmond moet een aantrekkelijke werkgever blijven. Belangrijk vinden we de verdere ontwikkeling van de organisatie: werken volgens de bedoeling, meer gebruikmaken van ervaringsdeskundigen, professionalisering van het participatiebeleid met ruimte voor experimenten, datagericht werken en meer energie steken in het omgevingsmanagement bij ruimtelijke projecten. We streven ernaar dat de samenstelling van onze organisatie meer een afspiegeling is van de diverse Helmondse samenleving.
-

Om dit te bereiken hebben we:

- In regionaal verband heeft het Algemeen Bestuur MRE het samenwerkingsakkoord “In Goede Banen” vastgesteld.
- Het Algemeen Bestuur MRE heeft besloten het onderdeel RHCe niet te verzelfstandigen.
- Veilig mailen geïmplementeerd waardoor we onze risico’s hebben verkleind.
- Stappen gezet om een breder kader voor citymarketingbeleid en citymarketingaanpak te ontwikkelen
- Het beoogde glasvezelnetwerk in nagenoeg de gehele stad voltooid. Glasvezel Helmond BV ontwikkelt zich daardoor naar een volledige beheer- en exploitatiefase.
- Met de woningbouwcorporaties een verdiepende verkenning gestart om hun totale woningvoorraad, home-connected op het glasvezelnetwerk van Glasvezel Helmond BV aangesloten te krijgen.
- De Brabantring BV opgericht en daarvan zijn wij aandeelhouder geworden.

- Het herijkte actieplan Digitale inclusie succesvol uitgevoerd.
- Ons gecommitteerd aan Brainport voor Elkaar, een samenwerkingsverband waarvoor op 1 januari 2024 een stichting is opgericht.
- Het programma 13 – Bestuur en Organisatie- kent een overlap met de paragraaf Bedrijfsvoering wat betreft de onderdelen Personeel en Organisatie en Informatievoorziening en ICT. Verwezen wordt naar de betreffende paragraaf voor de resultaten.

3.13.2 Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleidsresultaten verbonden partijen

Om dit te bereiken werken we voor een deel hiervoor samen met de volgende verbonden partijen:

Metropoolregio Eindhoven

Het Regionaal samenwerkingsakkoord "In Goede Banen" is op 1 maart 2023 vastgesteld door het Algemeen Bestuur, als afronding van de doorlopen zienswijzen procedure. De schaalsprong die de regio doormaakt, en het belang dat deze ten goede komt aan de welvaart én het welzijn van alle inwoners van de regio vormt hierin de rode draad. Voor de uitvoering zijn stappen gezet om de MRE-organisatie door te ontwikkelen naar een regionale programmaorganisatie.
Op grond van wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen dient de GR Metropoolregio Eindhoven in overeenstemming te worden gebracht met de wetswijziging. Op 5 juli 2023 is een wijzigingsvoorstel vrijgegeven voor reacties. In 2024 volgt besluitvorming door de colleges en raden.

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

Wet- en regelgeving dragen gemeenten de zorg, het beheer en de bewaring van hun archieven op. Een belangrijk deel van de daarmee gemoeide taken hebben de gemeenten in Zuidoost-Brabant ondergebracht bij het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe). Het RHCe is een van de dienstonderdelen van concern-organisatie Metropoolregio Eindhoven. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door een bestuurscommissie.
Op 1 maart 2023 heeft het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven besloten de governance van het RHCe niet te wijzigen. Dit houdt ook in dat er geen sprake meer is van ontvlechting tussen de dienstonderdelen MRE en RHCe.

NV Bank voor Nederlandse Gemeenten

De NV Bank voor Nederlandse Gemeenten wordt als Verbonden Partij gerekend tot het beleidsprogramma Bestuur en Organisatie vanwege het publiek belang dat ermee wordt gediend, maar met deze partij worden geen beleidsresultaten afgesproken. We verwijzen naar de paragraaf 'Verbonden Partijen' in deze jaarrekening voor meer informatie.

Enexis Holding NV

Enexis Holding NV wordt als Verbonden Partij gerekend tot het beleidsprogramma Bestuur en Organisatie vanwege het publiek belang dat ermee wordt gediend, maar met deze partij worden geen beleidsresultaten afgesproken. We verwijzen ook hier naar de paragraaf 'Verbonden Partijen'.

Glasvezel Helmond BV

In 2023 werken we aan de volgende resultaten:
• Het afronden van de aanleg van het glasvezelnetwerk in de gehele stad (Cityring). Dit voor zowel de glasvezel huisaansluitingen alsmede het glasvezelnetwerk in en t.b.v. onze taken en verantwoordelijkheden in de openbare ruimte;

• Het afronden van het aansluiten van alle (geschikte) lichtmasten, camera's en VRI's op de glasvezel;
• Aanleggen van glasvezel in BSD en het optimaal participeren in de daar (door) te ontwikkelen slimme infrastructuur;
• Samen met de woningbouwcorporaties binnen de juridische mogelijkheden komen tot een beoogde maximale dekking van 100% van heel hun woningvoorraad op het Helmondse glasvezelnetwerk;
• In samenwerking met de Brabantring BV en de Brabantring-partners, het gebruik van deze faciliteit helpen te operationaliseren en actief in gebruik nemen. Daarbij gaan we de aansluiting van het opstappunt in Helmond (kelder Huis voor de Stad) goed positioneren en inzet leveren om de Peelgemeenten hierbij te gaan betrekken zodat ook zij de voordelen hiervan kunnen gaan benutten.

Glasvezel Helmond BV heeft in 2023 het beoogde glasvezelnetwerk in nagenoeg de gehele stad voltooid. De vennootschap ontwikkelt zich daardoor vanuit een 5-jarige realisatiefase naar een volledige beheer- en exploitatiefase. Ook het aansluiten van de assets in de openbare ruimte (lichtmasten, camera's VRI's, rioolgemalen etc.) nadert haar voltooiing. Ten aanzien van de aanleg van glasvezelnetwerk in BSD is de backbone gerealiseerd. Voor de verdere detailuitwerking kan meebewogen worden op de ontwikkelingen in dat gebied. Met de woningbouwcorporaties is op een constructieve wijze gestart met de verdiepende verkenning van de mogelijkheden tot samenwerking om hun totale woningvoorraad, home-connected op het glasvezelnetwerk van Glasvezel Helmond BV aangesloten te krijgen.
De Brabantring BV is inmiddels formeel opgericht en zal ook gebruik gaan maken van het te realiseren opstappunt in het nieuwe Huis voor de stad. Dat is echter een activiteit die verder los staat van Glasvezel Helmond BV anders dan dat zij met hun open netwerkstructuur deze ontwikkeling zullen gaan faciliteren.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Brainport voor Elkaar
In 2023 heeft de gemeente Helmond zich bestuurlijk gecommitteerd aan het regionale samenwerkingsverband Brainport voor Elkaar. Het doel van Brainport voor Elkaar is 'dat iedereen meedoet in onze samenleving, ongeacht afkomst of opleidingsniveau'. In Brainport voor Elkaar werken bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en overheden als gelijkwaardige partners samen. Als initiatief nemende partner (naast de gemeente Eindhoven) hebben we in 2023 vooral meegedacht over de ontwikkeling van de beweging naar formele organisatie en de pijlers van de regionale sociale agenda. Met als eindresultaat de oprichting van een vereniging per 1 januari 2024

Informatieveiligheid en privacy
Volgens het handelingsperspectief is begin 2022 binnen de organisatie het centrale team met security en privacy officers gevormd. Daarmee zorgen wij voor de gewenste versnelling naar volwassenheidsniveau drie (op een schaal van vijf) voor de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en Wet op Politie Gegevens (Wpg).
Dit doen wij door:

- Te zorgen dat we in beeld krijgen en houden welke gegevens binnen welke processen worden verwerkt en hoe ze zijn beschermd;
- Risicoanalyses op informatiebeveiliging en privacy uit te voeren en ze onderdeel uit te laten maken van onze besluitvorming;
- Het aantal opgetreden incidenten en datalekken terug te brengen;
- Toegangsrechten aan te scherpen;
- Blijvend aandacht te besteden aan bewustwording.

De onderwerpen informatieveiligheid en privacy hebben blijvend aandacht nodig en lopen over meerdere jaren. Enerzijds zijn informatiebeveiliging en privacy beter geborgd, onder andere door specifieke bewustwordingssessies met het college en het management. Daarnaast is Veilig mailen

geïmplementeerd waardoor we onze risico's hebben verkleind. Ook hebben we de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek informatieveiligheid dat door u is vastgesteld op 11 april 2023 ter harte genomen. We hebben de Functionaris voor de gegevensbescherming en de Chief Information Security Officer beter gepositioneerd.
Anderzijds brengt de toegenomen digitalisering en regelgeving en de hiervoor benodigde capaciteit nieuwe uitdagingen met zich mee.

Stadsmarketing
Helmond Marketing werkt samen met de gemeente aan een aantal werkbare scenario's vanaf 2023, naar aanleiding van de bezuinigingsopgave op citymarketing, waarover de raad in 2020 heeft besloten. Het Verhaal van de Stad blijft een belangrijke onderlegger voor onze stadsmarketing, en daarmee onze communicatie- en positioneringsuitingen. Ook werkt de gemeente aan een visie en strategie op de identiteit van de gemeentelijke organisatie en de doorvertaling hiervan naar een marketingstrategie voor de stad.
Behaald. Helmond Marketing geeft per januari 2023 opvolging aan het raadsbesluit van 20 november 2020, door zich enkel te focussen op toeristisch-recreatieve marketing, inclusief de VVV-dienstverlening. Sinds april 2023 is de VVV onder aansturing van Helmond Marketing gehuisvest binnen De Ganzenveer. Waar voorheen Helmond Marketing subsidie ontving voor het uitvoeren van speerpuntenmarketing, is deze taak per 2023 overgeheveld naar de gemeente Helmond. We hebben hieraan echter nog geen concrete uitvoering kunnen geven, omdat het ontbreekt aan een breder kader (een breed citymarketingbeleid/citymarketingaanpak), van waaruit we dit gericht kunnen doen. N.a.v. een Berenschotadvies (juli 2023) dat inzoomde op het Toekomstperspectief van o.a. Helmond Marketing, wordt daaraan gewerkt. Met het opstellen van het narratief van de schaalsprong is een eerste belangrijke stap gezet.

Digitale Stad
Half 2023 moet de gehele gemeente van een glasvezelnetwerk zijn voorzien. Dit zowel voor de huisaansluitingen als een netwerk voor de digitale ontwikkelingen in de openbare ruimte (ten behoeve van onder andere sensoren, camera's en 5G). Voor de huisaansluitingen wordt er samen met de woningbouwcorporaties, op ingezet dat bij voorkeur 100% van hun woningvoorraad (1/3 van het totale potentieel van alle huisaansluitingen in Helmond), beschikt over een aansluitpunt op glasvezel.
Behaald. Het beoogde glasvezelnetwerk is in heel Helmond, op een klein aantal woningen op het industrieterrein en het buitengebied na, geheel afgerond. Het project met de woningbouwcorporaties, om hun woningvoorraad volledig home connected aangesloten te krijgen, is met de corporaties samen opgestart.

De Brabantring wordt in gebruik genomen, een samenwerking waarbij een koppeling tussen de lokale glasvezelnetwerken van de vijf grootste Brabantse steden en de provincie wordt gerealiseerd. Dit doen we samen met een uitvoeringsorganisatie (BRE/EFX) via de oprichting van de Brabantring BV. Het doel is om de digitale ontsluiting van zorg en maatschappelijke dienstverlening (onder andere ook ziekenhuizen, GGD 's, bibliotheken, universiteiten, scholen) veilig, snel en duurzaam in te kunnen richten. In het nieuwe Huis voor de Stad zal als onderdeel van de Brabantring een zogenaamd opstappunt gerealiseerd worden. Daarmee worden wij als gemeente een belangrijk knooppunt in deze ontwikkeling. We kunnen daarmee ook de digitale poort naar de Peel worden.
Behaald. De Brabantring BV is formeel opgericht en daarvan zijn wij aandeelhouder geworden. Met de realisatie van het Huis voor de stad, zal daarin het voorziene opstappunt op de Brabantring worden gerealiseerd. De benodigde voorbereidingen hiervoor zijn in de bouw al meegenomen.

We willen dat iedereen mee kan blijven doen aan de maatschappij en de digitale transformatie die deze ondergaat. We willen daarbij juist de tweedeling van de maatschappij helpen tegengaan en de brede welvaart bevorderen. Het aangepaste Actieplan Digitale inclusie wordt uitgevoerd.
Behaald. Het herijkte actieplan Digitale inclusie is succesvol uitgevoerd waarbij alle doelgroepen (o.a. ouderen, jongeren, werkzoekenden) zijn bereikt.

Binnen opgaves, zoals de Centrum+-ontwikkeling en de schaalsprong, worden de kansen van digitalisering verder benut. Het inzetten van digitale technieken (o.a. via de opzet van een Digital Twin) bij de integrale voorbereiding, communicatie en besluitvorming van de centrumontwikkeling en de schaalsprong, pakken we actief op.
Het inzetten op het gebruik van digitale mogelijkheden bij de voorbereiding en analyse van de complexe opgaven voor de stad (o.a. Mobiliteitsvisie, Centrum+ ontwikkeling en de Schaalsprong) heeft plaatsgevonden en deze lopen ook nog door. Het gaat daarbij onder andere om het optimaliseren van dataopslag en –analyse en het gebruik van Digital Twins.

Op het gebied van ethiek en digitalisering implementeren we een beleidskader waarbij we met een ethisch team en de ethische commissie van BSD, invulling geven aan dit actuele en zich sterk ontwikkelende aandachtsveld. Uw raad wordt hierover actief geïnformeerd.
Ten aanzien van ethiek en digitalisering heeft in 2023 de voorbereiding van het beoogde beleidskader plaatsgevonden. Ook is aansluiting gevonden bij de omvorming van de ethische commissie BSD (waar ook door de gemeente Eindhoven gebruik van wordt gemaakt).

ViP Meldingen en Klachten
In 2021 is gestart met het project ViP Meldingen. Dit project is opgestart om met name het proces van de meldingen over de openbare ruimte te verbeteren en de klanttevredenheid daardoor te verhogen. In 2023 is het project geborgd in de lijn bij het team Klantcontact van de afdeling Dienstverlening. Het team klantcontact voert de regie op de individuele melding en monitort de klanttevredenheid. Tevens zijn de mogelijkheden verkend om op basis van de werkwijze (sturen op regie) ook het proces van klachten onder te brengen bij het team Klantcontact. De in het project verzamelde data zijn geanalyseerd en geven richting aan de verdere verbetering van het proces.

3.13.3 Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2023 per hoofdproduct weergegeven.

Overzicht per hoofdproduct

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Specificatie per Hoofdproduct	Begroting na wijzigingen			Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
003	College van B&W	250	1.942	-1.692	743	1.871	-1.128	564	V
010	Raad en raadscommissies	0	1.704	-1.704	0	1.715	-1.715	-12	N
020	Regionale aangelegenheden	0	1.817	-1.817	131	1.836	-1.706	111	V
025	Bestuursondersteuning	150	1.616	-1.466	25	1.319	-1.294	171	V
050	Voorlichting communicatie stadspromotie	6	114	-108	0	86	-86	22	V
060	Beheer Basisregistraties	0	169	-169	0	147	-147	22	V
070	Stadswinkel	981	4.291	-3.310	1.258	4.597	-3.339	-29	N
920	Financiering en treasury	380	0	380	460	0	460	80	V
930	Nieuwe investeringen	0	0	0	0	0	0	0	V
935	Centrum- en regiofunctie	0	601	-601	143	722	-579	22	V
Totaal saldo baten en lasten		**1.768**	**12.254**	**-10.486**	**2.760**	**12.293**	**-9.533**	**953**	**V**

		Begroting na wijzigingen ontrekking	Begroting na wijzigingen storting	Begroting na wijziging	Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
020	Regionale aangelegenheden	35	0	35	0	0	0	-35	N
025	Bestuursondersteuning	490	0	490	432	0	432	-58	N
060	Beheer Basisregistraties	0	0	0	0	0	0	0	V
070	Stadswinkel	398	32	367	258	99	159	-208	N
920	Financiering en treasury	0	318	-318	0	302	-302	16	V
920	Financiering en treasury	0	2.321	-2.321	0	2.321	-2.321	0	V
Totaal mutaties reserves		**924**	**2.670**	**-1.747**	**691**	**2.722**	**-2.032**	**-285**	**N**
Saldo programma 13 Bestuur en organisatie		**2.691**	**14.924**	**-12.233**	**3.451**	**15.016**	**-11.565**	**668**	**V**

Toelichting per hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 003 college van B&W

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 564.000. Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door het voordeel op de benodigde voorziening voor de pensioenen van de wethouders. Het voordeel komt omdat de voorziening wordt berekend op contante waarde. Door de gestegen rente is minder nodig is in de voorziening en is sprake van een vrijval van € 730.000 waarvan al € 225.000 was geraamd.

Toelichting afwijking hoofdproduct 025 bestuursondersteuning

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 171.000. Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere uitgaven voor de digitale stad. Hiervoor is € 200.000 minder uitgegeven dan geraamd. Deels komt dit omdat de geraamde reserve onttrekking voor digitale inclusie 58k lager uitvalt. Deze werkzaamheden voor digitale inclusie zijn nu in 2024 gepland.

Toelichting afwijking hoofdproduct 070 Stadswinkel

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 29.000. Het saldo wordt enerzijds veroorzaakt door hogere baten € 277.000 en anderzijds hogere lasten € 306.000. Zowel de hogere baten als de hogere lasten hebben een overwegend incidenteel karakter.
Het aantal afgegeven reisdocumenten en rijbewijzen is hoger dan verwacht. Dit heeft geresulteerd in een hogere opbrengst van € 348.000. De afdracht van de rijksleges is daarentegen ook € 194.000 hoger dan geraamd. Het resultaat van € 154.000 is verrekend met de egalisatiereserve reisdocumenten en rijbewijzen.
Ook bij de burgerzaken producten gezondheidsverklaringen, akten burgerlijke stand en naturalisatieverzoeken en optieverklaringen zijn de werkelijke aantallen hoger dan geraamd. Dit heeft

geresulteerd in een meeropbrengst van € 81.000. De kosten voor gezondheidsverklaringen en de afdracht van de rijksleges voor naturalisatieverzoeken en optieverklaringen zijn respectievelijk € 16.000 en € 40.000 hoger dan geraamd.
Bij de burgerzaken producten verklaringen omtrent gedrag en huwelijken zijn de werkelijke aantallen lager dan geraamd. Dit heeft geresulteerd in een inkomstenderving van € 100.000. De afdracht van de rijksleges voor verklaringen omtrent gedrag en de kosten voor huwelijken zijn respectievelijk € 36.000 en € 7.000 lager dan geraamd.
De kosten voor de verkiezingen van Provinciale Staten en waterschappen in maart 2023 en de Tweede Kamerverkiezingen in november 2023 zijn € 54.000 lager dan geraamd. Dit resultaat is verrekend met de egalisatiereserve verkiezingen.
Als gevolg van langdurige ziekte van eigen personeel is in het kader van de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit en de reguliere adresonderzoeken in het kader van de Wet basisregistratie personen een extern bureau ingezet voor huisbezoeken. De kosten hiervoor waren niet voorzien en bedragen € 31.000. Daarnaast is de bijdrage vanuit het Rijk voor de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit € 18.000 lager dan geraamd.
Ten slotte zijn opbrengsten voor diverse vergunningen (o.a. drank- en horeca, evenementen) € 32.000 lager dan geraamd en onder andere de kosten voor het verwelkomen van nieuwe inwoners en ook de kosten voor communicatie respectievelijk € 28.000 en € 94.000 hoger dan geraamd.

4 Algemene dekkingsmiddelen

In dit hoofdstuk lichten we het jaarrekeningresultaat toe op de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. De baten uit de algemene dekkingsmiddelen nemen we in principe niet op in de programma's behalve de opbrengsten uit de lokale heffingen waarvan de besteding gebonden is aan de opbrengsten. In de onderstaande tabel geven we per hoofdproduct de afwijking weer tussen de begroting en de realisatie (rekening) over 2023.

Overzicht per hoofdproduct

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Specificatie per Hoofdproduct	Begroting na wijzigingen			Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
910	Organisatie algemeen	0	3.646	-3.646	142	497	-355	3.291	V
940	Post Onvoorzien	0	250	-250	0	191	-191	59	V
944	Overige financiële middelen	448	389	59	1.974	1.705	268	210	V
950	Onroerend zaak belasting	25.236	431	24.805	24.847	697	24.150	-655	N
960	Overige belastingen	1.173	1.038	135	1.303	1.569	-266	-401	N
970	Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	250.691	0	250.691	255.944	0	255.944	5.252	V
991	Overhead	4.220	56.680	-52.461	4.597	56.193	-51.595	865	V
992	Doorbelasting overhead	0	-3.297	3.297	0	-5.105	5.105	1.809	V
996	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	2.054	-2.054	-2.054	N
Totaal saldo baten en lasten		**281.767**	**59.137**	**222.630**	**288.806**	**57.800**	**231.005**	**8.376**	**V**

		Begroting na wijzigingen ontrekking	Begroting na wijzigingen storting	Begroting na wijziging	Rekeningen			Realisatie t.o.v. Begroting	
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
910	Organisatie algemeen	5.767	5.000	767	5.394	5.000	394	-373	N
944	Overige financiële middelen	1.736	607	1.129	1.736	607	1.129	0	N
960	Overige belastingen	86	0	86	86	0	86	0	V
970	Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	262	289	-27	262	289	-27	0	V
991	Overhead	5.418	1.900	3.518	3.584	1.938	1.646	-1.872	N
Totaal mutaties reserves		**13.269**	**7.795**	**5.474**	**11.063**	**7.834**	**3.229**	**-2.245**	**N**
Saldo Algemene dekkingsmiddelen		**295.036**	**66.932**	**228.104**	**299.869**	**65.634**	**234.235**	**6.131**	**V**

Algemene uitkeringen/gemeentefonds

De gemeentefondsuitkering kent drie soorten uitkeringen: de algemene uitkering (AU), de decentralisatie- en de integratie-uitkeringen. De uitkeringen in het gemeentefonds zijn vrij besteedbaar voor gemeenten.

In de algemene uitkering zijn ook middelen opgenomen die beschikbaar worden gesteld voor bepaalde taken of in mindering worden gebracht voor bepaalde taken. Dit zijn de zogenoemde taakmutaties. Ons beleid voor deze taakmutaties is dat we ze één-op-één verrekenen met het beleidsveld waar ze betrekking op hebben. Hetzelfde doen we voor de wijziging op de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

Het hoofdproduct 970 heeft een positief saldo van € 5,3 miljoen in 2023
Het saldo van € 5,3 miljoen is na verrekening met reserves en bestaat uit een voordelig resultaat op de gemeentefondsuitkering. Hierna lichten we verder toe wat de oorzaken zijn en hoe deze verwerkt worden in de jaarrekening.

De gemeentefondsuitkering: € 5,3 miljoen hogere baten door decembercirculaire 2023
De hogere opbrengsten van het gemeentefonds komen uit de decembercirculaire 2023 en zijn hoger vergeleken met de septembercirculaire 2023. De decembercirculaire ontvangen we jaarlijks pas halverwege december. Die kunnen we budgettaire niet meer verwerken in de begroting.

De hogere gemeentefondsuitkering komt onder andere door de energietoeslag die in de decembercirculaire is toegevoegd om mensen met een laag inkomen te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening van € 5,4 miljoen. Zoals u in programma 2, onderdeel bijzondere bijstand, hebt kunnen lezen is deze energietoeslag in 2023 uitgekeerd.
We leggen bij deze jaarrekening een voorstel tot resultaatbestemming aan u voor met het doel de bedragen voor maatschappelijke begeleiding statushouders, einde lening inburgeringsplicht, invoeringskosten omgevingswet en startbanen statushouders over te hevelen naar begrotingsjaar 2024.

Over de gevolgen van de decembercirculaire 2023 informeerden we uw raad via raadsinformatiebrief 01-2024.

Toelichting per hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 910 organisatie algemeen
Dit hoofdproduct heeft per saldo (na verrekening met de reserve) een voordeel van € 2.918.000. Op dit moment resteert nog € 820.000 flexibel formatiebudget. Vanaf 2024 is dit budget volledig ingezet. Dit voordeel wordt verder toegelicht bij HP 991 voor het totaalbeeld van personeel.

Het saldo wordt daarnaast veroorzaakt door € 575.000 nadelige fiscale afrekeningen voorgaande jaren zoals het jaarlijks te betalen bedrag aan werkkosten en correcties voor de BTW en het BTW-compensatiefonds welke betrekking hebben op boekjaren vóór 2023.
Op dit hoofdproduct staan ook de saldi geparkeerd van de primitieve begroting en Berap, in totaal € 3 miljoen positief.

Voor organisatieontwikkeling is € 190.000 minder onttrokken uit de reserve. Vanwege uitgaven voor crisis en herstel is minder onttrokken uit de reserve.

Toelichting afwijking hoofdproduct (944 overige financiële middelen)
Dit hoofdproduct heeft per saldo (na verrekening met de reserve) een voordeel van € 210.000.
Het saldo op de rente en renteomslag was in eerste instantie € 3,2 miljoen voordelig. In 2023 is er echter een verplichte correctie doorgevoerd in de doorrekening van de toegerekende rente aan de programma's van € 3,1 miljoen. Er resteert een positief saldo op de rente van € 100.000. Het renteomslag percentage op basis van de begroting bedraagt 1%. In werkelijkheid was het rentepercentage lager dan het renteomslag percentage. Aangezien deze afwijking groter is dan 25% schrijft het BBV dan een verplichte correctie voor. De consequentie van deze correctie is dat er minder rentekosten zijn toegerekend aan de programma's. Hierdoor ontstaat er op de programma's een voordeel van € 3,1 miljoen.
Daarnaast zijn er nog overige afwijkingen voor € 110.000.

Toelichting afwijking hoofdproduct (950 onroerendzaakbelasting)
Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 655.000. Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door een kleinere toename van de totale WOZ-waarden bij zowel woningen als niet-woningen dan waar in de tariefstelling rekening mee was gehouden. Dit heeft geleid tot een tekort van ongeveer € 400.000. Vanwege de kosten van no-cure-no-pay bureaus is er € 400.000 budget gevraagd. Rekening houdend met dit extra budget zijn de kosten bezwaarafhandeling met ongeveer € 300.000 onder de opgehoogde raming gebleven. De lasten van € 300.000 drukken op dit hoofdproduct waarmee het saldo is verklaard. Het budget is van € 400.000 is geplaatst op HP 960 waardoor deze saldi samengenomen worden in de verklaring.

Toelichting afwijking hoofdproduct (960 overige belastingen)
Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door de actualisatie van de voorziening oninbare debiteuren/bedragen In totaal is de post opgehoogd met € 974.000. Daarnaast hebben we de verschuiving van het budget (€ 400.000) voor no-cure-no-pay toegelicht bij onroerendezaakbelasting. Tenslotte een verschil van € 173.000 bestaat uit diverse kleine afwijkingen.

Toelichting afwijking hoofdproduct (991 overhead)
Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo (na verrekening met de reserve) van € 1.007.000. Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door verlofsparen en extra uitgaven ICT. Vanwege nieuwe regelgeving is er een voorziening gevormd voor verlofsparen. Deze wordt in 2023 aangevuld met € 900.000 vanwege gespaard verlof. Het tekort op ICT is € 870.000, vooral te verklaren door aanschaf extra hardware € 215.000 en de toegenomen licentiekosten van software € 460.000. Het resterende bedrag is opgebouwd uit diverse posten waaronder verbetering Financieel Systeem en het Belastingpakket. Voor ICT-projecten is € 2,15 miljoen minder uitgegeven, daarom is dat bedrag ook minder onttrokken aan de reserve automatisering.
Het saldo op personeel is alles samengenomen neutraal door de gemelde overschrijding van € 500.000 met de Berap. Daarbij is alles samengenomen van personeel binnen dit hoofdproduct. Samengenomen met de extra overhead (HP992) en het restant flexibel personeelsbudget op HP910. Het voordeel op HP992 doorbelasting overhead is bedoeld voor overhead in de breedste zin zoals ook de tekorten op ICT. Deze producten hebben een directe relatie met elkaar.
De hulpkostenplaats Huisvesting/Facilitair heeft een nadelig saldo van ongeveer € 162.000. De hulpkostenplaats Multifunctionele Centra Vastgoed heeft een nadelig saldo van ongeveer € 249.000 en wordt onder andere veroorzaakt door hogere kosten voor eigenarenonderhoud.

Toelichting afwijking hoofdproduct (992 doorbelasting overhead)
Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 1.872.000. Het saldo wordt veroorzaakt door extra dekking voor overhead welke samen toegelicht wordt met HP 991 overhead waar deze kosten staan.

Toelichting afwijking hoofdproduct 996 Vennootschapsbelasting
Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 2,054 miljoen. Dit heeft voornamelijk te maken met de in 2023 ontvangen voorlopige aanslag vennootschapsbelasting 2023 met een te betalen bedrag van € 2,064 miljoen.

5 Paragrafen

5.1 Lokale heffingen

5.1.1 Uitgangspunten tarievenbeleid

Het inflatiecorrectiepercentage voor belastingtarieven voor 2023 bedroeg 6,0%. Daar waar een afwijkend percentage van toepassing was wordt dit vermeld in de onderstaande tekst. Daarnaast mogen de tarieven van rechten die vallen onder een wettelijke beperking (m.n. leges, rioolheffing en afvalstoffenheffing) maximaal kostendekkend zijn.

Bij de precariobelasting heeft de raad via een wijziging van de verordening wederom voor een belangrijk deel van de belastbare feiten een nultarief vastgesteld. Hiermee wilde de gemeente de zwaarst getroffen sectoren zoals horeca en detailhandel lucht bieden in de nasleep van de Coronacrisis en de daaropvolgende inkomens- en energiecrisis.

5.1.2 Ontwikkelingen woonlasten

In het Ambitieakkoord van het college voor deze bestuursperiode is het volgende vastgelegd: “De lastendruk willen we over de volle breedte zo laag als mogelijk houden.”
Ook voor het jaar 2023 is alleen het hiervoor genoemde percentage voor de inflatiecorrectie, zijnde 6,0% toegepast, wat ten opzichte van de werkelijke inflatie nog gematigd is gehouden.
De woonlasten kunnen worden bekeken vanuit het perspectief van de gebruiker van een woning (meestal de huurder), maar ook vanuit dat van de eigenaar van dat pand.

Belastingen die tot woonlasten voor gebruikers leiden (in €)

Jaar	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2020	201,72	213,12	414,84	0,35%
2021	190,80	237,46	428,16	3,23%
2022	187,80	244,36	432,16	0,91%
2023	186,96	251,72	438,68	1,51%

Als er sprake is van een woning waarvan de eigenaar ook gebruik maakt, betaalt deze ook Onroerendzaakbelasting (OZB). Hier is duidelijk te zien, dat de meerjarige ontwikkeling gematigd is, waarbij de gemiddelde stijging beperkt blijft tot net onder de inflatiecorrectie. Over de periode 2020 tot en met 2023 zijn de gemiddelde woonlasten in totaal met 6,1% gestegen.

Tabel: Belastingen die tot woonlasten voor eigenaren/gebruikers leiden (in €).

Jaar	OZB*	Rioolheffing	Afvalstoffen-heffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2020	347,50	201,72	213,12	762,34	1,19%
2021	353,00	190,80	237,46	781,26	2,48%
2022	346,00	187,80	244,36	778,16	-0,40%
2023	370,00	186,96	251,72	808,68	3,92%

* Voor de bepaling van de OZB-lasten is uitgegaan van de gemiddelde waarde van een woning van € 273.000 in 2022, tegen € 312.000 voor het belastingjaar 2023.

5.1.3 Uitgangspunten tarieven

Onroerendezaakbelastingen

Bij de tariefbepaling voor 2023 is uitgegaan van een totaalopbrengst, gebaseerd op de OZB-opbrengsten over 2022 vermeerderd met de gevolgen van areaaluitbreidingen, de inflatiecorrectie van 6,0%. Daarnaast is de waardeontwikkeling van de onroerende zaken als gevolg van de jaarlijkse herwaardering gecompenseerd in de tarieven voor het jaar 2023, conform de afgesproken systematiek. Voor de woningen is uitgegaan van een waardestijging van 14,0%, waarvoor het tarief naar beneden is bijgesteld. Bij de niet-woningen is uitgegaan van stijging van 2%. Door de combinatie met de inflatiecorrectie zijn de tarieven voor niet-woningen daarom gestegen.
De opbrengst van de onroerendezaakbelastingen over het jaar 2023 laat een negatief saldo van ongeveer 1,5% t.o.v. de raming zien. Met name een gevolg van het lager uitvallen van de definitieve totale WOZ-waarden, veroorzaakt door diverse factoren (vooral lagere waardestijgingen). Bij de bepaling van de nieuwe tarieven voor volgende jaren wordt uitgegaan van actuele waarden, waardoor dit dus niet structureel doorwerkt.

Afvalstoffenheffing

Voor de afvalstoffenheffing geldt naast het beginsel van 100% kostendekking, het principe “de vervuiler betaalt”.
In 2023 begint zich inmiddels het effect van de invoering van diftar op basis van betalen per lediging af te tekenen. Steeds duidelijker was er een daling zichtbaar van het aantal ledigingen per huishouden. Het geraamde gemiddeld aantal ledigingen is op grond hiervan verder naar beneden bijgesteld van 10 naar 8 ledigingen voor de 140 liter containers en naar 11 ledigingen voor de 240 liter containers. Ook met het vooraf in rekening brengen van 6 ledigingen is gestopt, onder meer omdat het niet stimuleerde om nog verder te scheiden. Het scheidingsgedrag is er duidelijk op vooruit gegaan. Verdere toelichting hierop is te vinden bij hoofdproduct 730.

(Bedragen x € 1.000)

Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing	Begroting	Realisatie
Kosten taakveld Afvalstoffenheffing	8.643	8.528
Overige inkomsten taakveld, excl. heffingen	-1.693	-1.832
	6.950	*6.696*
Opbrengst heffingen	-11.242	-11.050
Saldo	*-4.292*	*-4.354*
Toe te rekenen kosten:		
Kwijtschelding	762	694
Handhaving	112	112
Heffing en invordering belastingen	419	538
Toe te rekenen BTW	1.702	1.449
Overhead	232	419
Toerekening Blink	1.065	1.065
Totale kosten	**4.292**	**4.277**
Storting reserve afvalstoffenheffing		**77**

Met name door lagere kosten ten opzichte van de raming resteert er een overschot. Dit verschil zal worden gestort in de reserve afvalstoffenheffing.

Rioolheffing

De rioolheffing is een bestemmingsheffing, waarmee de kosten die de gemeente maakt voor niet alleen een doelmatig werkende riolering, maar ook overige maatregelen ten aanzien van het beheer van hemelwater en grondwater, kunnen worden verhaald.
Helmond kent twee categorieën tarieven, namelijk een basistarief dat behoort bij een waterverbruik van minder dan 1.200 m³ en een aantal (degressieve) tarieven gebaseerd op een waterverbruik van meer dan 1.200 m³. Deze tarieven zijn ten opzichte van 2022 nagenoeg gelijk gebleven.

(Bedragen x € 1.000)

Kostendekkendheid Rioolheffing	Begroting	Realisatie
Kosten taakveld Riolering	6.665	6.659
Dotatie aan voorziening riolering	-3.594	
Netto kosten product	3.071	6.659
Opbrengst heffingen	8.915	8.972
Saldo	**2.250**	**2.313**
Toe te rekenen kosten:		
Kwijtschelding	597	574
Reinigingskosten	10	10
Heffing en invordering belastingen	51	159
Toe te rekenen BTW	1.097	1114
Overhead	420	423
Waterlopen	75	75
Totale toe te rekenen kosten	**2.250**	**2.355**
Onttrekking voorziening riolering	**-**	**42**

Het uiteindelijke saldo van de rioolheffing is per saldo negatief, waarbij tegenover de hogere kosten ook iets hogere opbrengsten staan. Dit resulteert in een onttrekking aan de voorziening van € 42.000.

Honden- en Precariobelasting

De opbrengsten van de hondenbelasting is loopt in de pas met de raming. Door jaarlijkse controles blijft het aantal geregistreerde honden op een constant niveau. In de gemeente werden per 1 januari 2023 ruim 9.000 honden gehouden.

De precariobelasting is ook in 2023, net als in de jaren 2020 t/m 2022 voor een deel niet opgelegd als steunmaatregel voor de horeca en detailhandel tijdens de opeenvolgende crises.
De inkomsten uit precario bij bouwplaatsen en uit contracten voor brandstofpompen, die wel zijn opgelegd, liepen in de pas met de aangepaste raming.

Parkeerbelasting, naheffingen

Als op aangewezen plaatsen voor betaald parkeren de parkeerbelasting niet wordt betaald kan hiervoor een naheffingsaanslag worden opgelegd. De opbrengsten uit naheffingen mogen de kosten van parkeercontroles niet overschrijden. Daarom is hier een tabel met de mate van kostendekkendheid hiervan opgenomen.

(Bedragen x € 1.000)

Kostendekkendheid Naheffingen parkeren	Begroting	Realisatie
Toe te rekenen kosten		
Uitvoeringskosten externe controleurs	228	227
Heffing en invordering belastingen	108	113
Kosten personeel parkeren/ ondersteuning	37	44
Overhead	72	78
Kosten invordering buitenlandse kentekens	25	0
Totale kosten	**470**	**462**
Opbrengst Naheffingen	**468**	**530**

De voorgenomen invordering van naheffingen op buitenlandse kentekens heeft om technische redenen vertraging opgelopen, in 2024 zal dit verder opgepakt worden.
Inmiddels is er een zekere gewenning aan de systematiek van controle met behulp van een scanauto. Dit blijkt uit een lager aantal verminderingen door bezwaren. Wel blijft het aantal naheffingen op een structureel hoger niveau dan voor de invoering van de scanauto. Op termijn zal dat naar verwachting nog wel afnemen.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is een belasting voor accommodaties die tegen betaling verblijfsmogelijkheden aanbieden aan (zakelijke) toeristen. Het standaardtarief is vastgesteld op € 1,50 per persoon per nacht voor deze accommodaties. De opbrengsten worden gebruikt voor de verdere versterking van de toeristische en recreatieve aantrekkingskracht van Helmond.
De groei van het aantal overnachtingen die in 2022 is ingezet heeft zich doorgezet in 2023 en heeft geresulteerd in een opbrengst die 50% hoger is dan de raming.

Marktgelden

De opbrengsten van de marktgelden blijven al enkele jaren achter bij de ramingen, wat wordt veroorzaakt door een teruglopend aantal deelnemers aan de markten.
Een drastische verhoging van de tarieven lijkt momenteel niet voor de hand te liggen, omdat dat de markten minder aantrekkelijk maakt voor ondernemers. De tarieven worden daarom alleen jaarlijks verhoogd met het percentage voor inflatiecorrectie.

Ondernemersfonds: Reclamebelasting en opslag OZB niet-woningen

De financiering van activiteiten van ondernemersverenigingen in Helmond krijgt van de gemeente ondersteuning via een tweetal instrumenten, te weten de Reclamebelasting en een opslag op de OZB voor niet-woningen. De opbrengsten van beide heffingen liggen in lijn met de ramingen.

Uiteraard zijn de ondernemersverenigingen, verenigd in de stichting Ondernemersfonds, eraan gehouden hierover verantwoording af te leggen in de vorm van uitvoeringsplannen en inzicht in de realisatie daarvan.

Leges

Vanuit het Besluit begroting en verantwoording (BBV) wordt voorgeschreven om inzicht te verschaffen in de mate van kostendekking van de diverse producten. Aan de hand van de onderstaande tabel wordt verantwoording afgelegd of de tarieven inderdaad kostendekkend zijn geweest, ofwel of de werkelijke baten de gerealiseerde lasten niet hebben overschreden.

Bedragen x € 1.000

Legesverordening	Lasten taakveld	Overhead	Totale lasten	Totale opbrengsten	Kosten-dekkendheid
Begroting Titel 1 (O.a. reisdoc./rijbewijzen)	880	419	1.299	1.171	90,13%
Rekening Titel 1 (O.a. reisdoc./rijbewijzen)	799	344	1.143	1.273	111,37%
Begroting Titel 2 (O.a. omgevingsvergunning)	1.908	1.469	3.377	3.027	89,63%
Rekening Titel 2 (O.a. omgevingsvergunning)	1.176	957	2.133	1.495	70,08%
Begroting Titel 3 (O.a. horeca/evenementen)	112	71	183	62	33,78%
Rekening Titel 3 (O.a. horeca/evenementen)	55	43	98	16	15,95%
Totaal – Begroting	**2.900**	**1.959**	**4.859**	**4.260**	**87,66%**
Totaal - Rekening	**2.030**	**1.344**	**3.374**	**2.784**	**82,49%**

5.1.4 Overige belastingaangelegenheden

Uitvoering kwijtscheldingsbeleid

In de gemeente Helmond kan kwijtschelding worden aangevraagd voor de rioolheffing, de afvalstoffenheffing en bij eigendom van een woning, als de hypotheekschuld hoger is dan de waarde, voor de OZB. De gemeente Helmond maakt maximaal gebruik van de door wet- en regelgeving geboden beleidsvrijheid.

De gemeente toetst ambtshalve via het Inlichtingenbureau of belastingschuldigen in aanmerking komen voor geautomatiseerde kwijtschelding. In 2023 ging het daarbij om 1.958 gevallen tegen 2.152 in 2022. Het totale aantal toegekende kwijtscheldingsverzoeken is vrijwel gelijk gebleven aan het aantal van het voorgaande jaar, 3.299 over het jaar 2023 tegen 3.310 in 2022.

De kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing wordt eerst toegekend op het vastrecht en afhankelijk van de resterende ruimte wordt er ook nog kwijtschelding verleend op de ledigingen, maar nooit meer dan het bedrag dat ook voor percelen met verzamelcontainer/ hoogbouw wordt verleend. Voor 2023 was dat maximaal € 251,72. Na afloop van het belastingjaar kon nog een bedrag gelijk aan maximaal 8 maal een lediging van een 140 liter container worden kwijtgescholden.

Ontwikkelingen WOZ

Al enige jaren is er een flinke toename te zien van het aandeel van de WOZ-bezwaren die worden ingediend via No-cure-no-pay bureaus. Natuurlijk is het prima dat bezwaarmakers kunnen worden ondersteund door professionele partijen, maar hier lijkt de verhouding tussen vermindering van de belastingaanslag en de kostenvergoeding voor de bureaus zoek te zijn. Waar een belastingplichtige bij een verlaging van de WOZ-waarden met € 20.000 een vermindering van € 25,00 op zijn oorspronkelijke OZB-aanslag krijgt loopt de kostenvergoeding van het NCNP-bureau vaak op rond de € 600.

De vergoedingen die jaarlijks uitgekeerd moeten worden aan deze NCNP-bureaus zijn inmiddels al opgelopen tot ruim boven de € 300.000. Ook de VNG heeft hier aandacht voor gevraagd bij de landelijke politiek, waarop de staatssecretaris van Financiën een pakket maatregelen heeft laten vaststellen, dat in 2024 in werking is getreden. Voornaamste effect hiervan is, dat de kostenvergoeding, die de NCNP-bureaus per bezwaarschrift krijgen tot ongeveer een kwart van de oude vergoeding zijn gedaald. Eerste (positieve) gevolg hiervan is zichtbaar in het aantal bezwaarschriften 2024, dat flink lager ligt dan in 2023.

5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aan het realiseren van de doelstellingen van de gemeente zijn onvermijdelijk risico's verbonden. Hiertegen kunnen we diverse maatregelen treffen, zoals verzekeren (overdragen van risico's) en interne beheersingsmaatregelen (voorkomen en beheersen van het risico). Voor de resterende risico's is het nodig middelen vrij te houden om eventuele schade op te vangen. Het weerstandsvermogen is de ratio tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en het totaal aan gekwantificeerde risico's, waar geen beheersmaatregelen tegenover staan.

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de gemeente Helmond geeft de volgende informatie:

- Definities
- Het beleid met betrekking tot de weerstandscapaciteit en risico's;
- Een inventarisatie van de beschikbare weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de benodigde weerstandscapaciteit (risico's);
- De relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit;
- Financiële kengetallen.

5.2.1 Definities

De volgende begrippen staan in deze paragraaf centraal:

Risico: de kans van het optreden van een gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente.

Beschikbare weerstandscapaciteit: alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente Helmond beschikt of kan beschikken om de risico's te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. De volgende onderdelen worden beschouwd als beschikbare weerstandscapaciteit:

- Algemene reserve
- Algemene reserve Grondbedrijf
- Post onvoorzien
- Onbenutte belastingcapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit: financiële vertaling van de risico's die de gemeente loopt, waardoor we inzicht krijgen in de middelen die de gemeente nodig heeft om die risico's op te kunnen vangen.

Weerstandsvermogen: geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente Helmond. Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (risicoprofiel)}}$$

5.2.2 Beleid omtrent weerstandscapaciteit en risico's

Risicomanagement is een middel om op een gestructureerde manier risico's in beeld te brengen, te evalueren en beter te beheersen door er proactief mee om te gaan. Door al in een vroeg stadium na te denken over de mogelijke risico's van bepaald beleid zijn deze te voorkomen of kunnen ernstige gevolgen mogelijk worden beperkt.

Risico's worden geïnventariseerd, voor zover mogelijk worden de financiële gevolgen bepaald en, worden beheersmaatregelen getroffen. De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard en omvang van de risico's. Ook bij goed financieel beheer kunnen onverwachte financiële gevolgen optreden. Dergelijke risico's kan de gemeente dragen door het achter de hand hebben van voldoende weerstandsvermogen.

Naast het aanhouden van weerstandscapaciteit zijn er andere manieren om de financiële gevolgen van risico's op te vangen:

- Bepaalde gebeurtenissen zijn onverwacht, maar doen zich regelmatig voor in de loop van de tijd. Hiervoor neemt de gemeente de financiële gevolgen op in de begroting of in voorzieningen;
- Een aantal risico’s worden opgevangen door specifieke bestemmingsreserves;
- Interne beheermaatregelen;
- Bij investeringen nemen we een onvoorziene post mee;
- Risico’s kunnen we beperken door het afsluiten van verzekeringen. De gemeente Helmond heeft bijna alle verzekeringen in huis die gewenst, noodzakelijk of verplicht zijn. Het eigen risico op deze verzekeringen is relatief laag. Door de mondige inwoner, juridisering van de samenleving (claimcultuur) en cybercrime staan verzekeraars onder druk. Hierdoor is de tendens dat premies worden verhoogd en service/dekking wordt geminimaliseerd. Om hierop in te spelen maakt de gemeente altijd een bewuste keuze of een risico wordt verzekerd of in eigen beheer wordt opgevangen.

Binnen het risicomanagement van de gemeente Helmond worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Van ieder risico wordt een inschatting gemaakt van de financiële impact en de kans van optreden;
- Niet alle onderzochte risico’s zijn te vertalen in een financiële omvang of bandbreedte. Deze risico’s worden wel benoemd, maar niet in euro’s uitgedrukt;
- Conform onze financiële verordening is de ratio weerstandsvermogen minimaal 1,5. Dat wil zeggen dat alle risico's voor 1,5 maal gedekt kunnen worden vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit;
- De benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit worden bij de jaarrekening en begroting geactualiseerd.

5.2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is gedefinieerd als alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om risico's te dekken, zonder dat de begroting en het beleid hiervoor aangepast dienen te worden. De beschikbare weerstandscapaciteit kent zowel een incidentele als een structurele component.

(bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit		
Algemene reserve vrij aanwendbaar	82.025	
Algemene reserve grondbedrijf	62.018	
Post onvoorzien incidenteel	250	
Incidentele weerstandscapaciteit		**144.293**
Onbenutte belastingcapaciteit	4.572	
Structurele weerstandscapaciteit		**4.572**
Totale weerstandscapaciteit		**148.865**

De incidentele weerstandscapaciteit is € 144,29 miljoen
De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbaar deel van de algemene reserve, de algemene reserve grondbedrijf en de post voor onvoorzien.

Structurele weerstandscapaciteit is € 4,57 miljoen
De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit. De gemeente Helmond kan haar belastingen verhogen en haar heffingen kostendekkend maken om financiële tegenvallers op te vangen.

De omvang van de onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte tussen de feitelijke opbrengst uit het totaal van de onroerendezaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing enerzijds en de opbrengst die de gemeente zou moeten realiseren als zij een beroep zou doen op een aanvullende bijdrage op grond van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (de zogenaamde artikel 12-norm) anderzijds.
Volgens die norm moeten de afvalstoffenheffing en de rioolheffing 100% kostendekkend zijn.

In 2023 was de artikel12-norm voor de OZB-opbrengst 0,1729% van de WOZ-waarde. Het tarief voor woningen in 2023 is 0,1187% van de WOZ-waarde. De tarieven voor de niet-woningen waren 0,2440% (eigendom) en 0,1934% (gebruik) van de WOZ-waarde.
Uit de gehanteerde formule uit de meicirculaire volgt (redelijk peil) volgt, dat de gemeente Helmond een gewogen gemiddelde OZB-tarief van 0,1439% kent en nog een ruimte van € 4,57 miljoen had voor het jaar 2023. De kostendekking van afvalstoffen- en rioolheffing in de gemeente Helmond is net als de totale berekening van de onbenutte belastingcapaciteit in de onderstaande tabel terug te vinden.

Berekening onbenutte belastingcapaciteit

(bedragen x € 1.000)

Belastingcapaciteit	Huidige inkomsten	Maximale inkomsten*	Onbenutte capaciteit
OZB	25.236	29.808	4.572
Afvalstoffenheffing	11.242	11.242	0
Rioolheffing	8.916	8.916	0
Totaal	**45.394**	**49.966**	**4.572**

* Dit is de opbrengst aan OZB-belastingen, wanneer de tarieven gelijk zouden zijn aan de artikel 12-norm (0,1729% van de WOZ- waarde). Voor Afvalstoffen- en Rioolheffing geldt, dat kostendekking wordt bepaald op begrotingsbasis.

Gemeenten zijn in principe vrij om de hoogte van de OZB-tarieven te bepalen. Waar tot voor kort de macronorm voor het OZB-tarief als uitgangspunt werd gehanteerd, is ervoor gekozen om voortaan de verschillen in beeld te brengen via een landelijke benchmark. De totale woonlasten voor Helmond 2023 liggen met 89,4% iets onder het landelijk gemiddelde 2022 op basis van de cijfers van het Coelo.

5.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van de risico's en daarmee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit geschiedt binnen de gemeente Helmond door de specifieke risico's financieel te kwantificeren en algemene risico's te benoemen. De specifieke risico's zijn risico's die van toepassing zijn op Helmond. Allereerst wordt een inschatting gemaakt van de kans dat dit risico zich voordoet. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Zeer klein (factor 0,1)
- Klein (factor 0,3)
- Midden (factor 0,5)
- Groot (factor 0,7)
- Zeer groot (factor 0,9)

Voor een aantal risico's zijn al beheersmaatregelen genomen. De kwantificering van deze beheersmaatregelen brengen we in mindering op het risico. Per saldo ontstaat dan een restrisico. Het totaal aan restrisico resulteert dan in de benodigde weerstandscapaciteit. Naast de specifieke risico's kennen alle gemeenten ook algemene risico's. De verschillende risico's lichten we in de volgende paragraaf toe.

Specifieke risico's

In onderstaand overzicht staan de gekwantificeerde risico' en hiermee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente Helmond.

(Bedragen x € 1.000)

Nr.	Risico's	I/S	kans	Grondslag risico's	Beheersing	Dekking	Restrisico
1.	Juridische claims	I	0,3	PM			PM
2a.	Open einderegeling WMO/Jeugd/rondkomen	I	0,5	4.412	Reserve Sociaal Domein	2.206	0
2b.	Participatiewet BUIG	I	0,1	4.853	Alg.res Senzer/ Reserve I-deel	485	0
3a.	Verstrekte geldleningen	I	0,1	22.100			2.210
3b.	Borgstellingen	I	0,1	58.900			5.890
4.	Vennootschapsbelasting	I/S	0,5	1.000			500
5.	Fiscale claims	I	0,1	PM			PM
6.	Cyberrisico's	I	0,1	12.000			1.200
7.	Calamiteiten	I	0,1	6.000			600
8.	Prijsontwikkeling bouwkosten	I	0,7	15.000			10.500
	Risico's Algemeen						**20.900**
9.	Grondbedrijf			27.000			27.000
	Totale restrisico Algemeen en Grondbedrijf						**47.900**

Ad 1. Juridische claims

De gemeente Helmond loopt juridische risico's. De omvang van het risico laat zich moeilijk schatten. De kans op juridische claims wordt als laag gewaardeerd.

Ad 2a. Sociaal Domein

Bijna alle regelingen binnen het Sociaal Domein zijn openeinderegelingen op basis van uitvoering van wet- en regelgeving. Dit brengt risico's met zich mee als de vraag naar zorg groter is dan voorzien. Afgelopen jaar was sprake van stijgende kosten voor specialistisch jeugdzorg waardoor het budget voor jeugdzorg is overschreden. Er is inmiddels een taskforce jeugd ingesteld om tot beheersmaatregelen te komen waarmee duurzaam binnen de begroting wordt uitgekomen. We gaan voor de bepaling van het risicobedrag uit van een 5% overschrijding van het budget wat leidt tot een risico van ongeveer € 4,4 miljoen. De grondslag voor dit risico is gebaseerd op de budgetten Wmo, Jeugd en rondkomen vanuit de jaarrekening 2023.

Ad 2b. Participatiewet Gebundelde uitkering (BUIG)

Aangezien de BUIG het karakter heeft van een openeinderegeling, is het risico op een overschrijding van het budget aanwezig. De Participatiewet wordt voor de deelnemende gemeenten uitgevoerd door de Gemeenschappelijke Regeling Senzer. Na inzet van het weerstandsvermogen van Senzer, blijft de eindverantwoordelijkheid voor dit risico bij de afzonderlijke gemeenten. Uit de voorlopige jaarrekening 2024 van Senzer blijkt dat het weerstandsvermogen van Senzer voldoende is om de risico's zelf op te vangen. De kans dat we als gemeente worden aangesproken op ons aandeel wordt als klein ingeschat.

Ad 3a/b. Verstrekte geldleningen en borgstellingen
Het volume van verstrekte geldleningen en borgstellingen is ten opzichte van vorig jaar nagenoeg gelijk gebleven, Het totaal aan verstrekte geldleningen bedraagt € 22,1 miljoen en de gewaarborgde geldleningen € 58,9 miljoen. De kans dat er een beroep wordt gedaan op de gemeente wordt als zeer klein ingeschat. Op basis hiervan bedraagt het waarschijnlijke risico € 8,1 miljoen.

Ad 4. Vennootschapsbelasting
De gemeente is sinds 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Na een aantal fiscale verliesjaren heeft de gemeente in de jaren 2020 en 2021 een fiscale winst gerealiseerd. Op basis van de meest recente conceptberekeningen over het jaar 2022 is geen sprake van fiscale winst. Ook voor het jaar 2023 is de verwachting dat geen fiscale winst wordt gerealiseerd.

Ad 5. Fiscale claims
Ten aanzien van diverse (fiscale) onderwerpen kan er altijd onverwacht een claim van de belastingdienst ontstaan. Dit wordt veroorzaakt door de complexiteit van de fiscale wetgeving en de verwevenheid daarvan in alle (financiële) processen binnen de gemeente. De afzonderlijke risico's worden samengevoegd tot één fiscaal risico. De belastingdienst kan eventuele fouten herstellen over de periode van de afgelopen vijf jaar waardoor het financieel risico aanzienlijk kan zijn. De gemeente is Horizontaal Toezicht met de belastingdienst overeengekomen, waardoor continue in overleg wordt getreden. De kans op fiscale claims wordt dan ook laag gewaardeerd.

Ad 6. Cyberrisico's
De informatiebeveiligingsdienst van de VNG geeft aan dat voor overheden het risico op schade door een mogelijke cyberaanval toeneemt. Er zijn landelijk meer meldingen van ransomware met destructieve gevolgen en er worden steeds meer kwetsbaarheden in software geregistreerd. Ook zijn gemeenten afgelopen jaren regelmatig geconfronteerd met incidenten die ontstaan zijn bij derden waarbij de gevolgen in de eigen gemeente merkbaar waren. Een gemeente neemt deel in veel samenwerkingsverbanden en maakt gebruik van diensten van derden zoals softwareleveranciers.

Gemeente Helmond heeft waardevolle informatie te verliezen of kan schade lijden als informatie niet meer beschikbaar is. De kans dat de gemeente Helmond ook te maken krijgt met cybercrime neemt toe. De kans dat dit lijdt tot uitval van applicaties en hiermee gevolgen heeft voor de bedrijfsvoering is aanwezig. Om dit risico te verkleinen investeren we continu in infrastructuur en medewerkers. Daarnaast is een verzekering afgesloten met een beperkte dekking voor de schade en dekking voor expertise om de omvang van de schade te beperken.

Ad 7. Calamiteiten
Calamiteiten en (natuur)rampen hebben een grote impact en schade op de Helmondse bevolking. Hierbij kunnen grote schades ontstaan die niet door verzekering worden gedekt.

Ad 8. Prijsontwikkeling bouwkosten
De onvoorspelbare markt zorgt ervoor dat het prijsverloop moeilijk is in te schatten. Het kan daardoor voorkomen dat de huidige budgetten niet meer toereikend zijn. We houden rekening met een verwachte gemiddelde prijsstijging van 15 miljoen op de openstaande budgetten, na aftrek van Huis voor de Stad, het zwembad en De Braak.

Ad 9. Grondbedrijf
De resultaten van de Bouwgronden in Exploitatie (BIE), zoals die in deze jaarrekening zijn opgenomen, zijn gebaseerd op de bekende omstandigheden en feiten. Het voeren van BIE brengt risico's met zich mee. Dit betreffen project-overstijgende en projectrisico's. Met de jaarlijkse

risicoanalyse maken we een inschatting van deze risico's en kwantificeren we de risico's. De impact van de risico's is € 10,9 tot € 53,1 miljoen. De impact is het bedrag als alle risico's optreden. Het benodigde risicobedrag bedraagt tussen de € 9,7 tot € 27,3 miljoen; dit is de impact x de ingeschatte kans van optreden.

Het grondbedrijf dekt deze risico's af met haar weerstandsvermogen dat bestaat uit de reserve grondbedrijf en de resterende winstpotentie van de BIE. Het weerstandsvermogen is € 75,0 miljoen groot en daarmee van voldoende omvang om de risico's op te vangen.

Onderstaand figuur visualiseert hoe de impact van de risico's zich verhoudt tot het risicobedrag en hoe het risicobedrag zich verhoudt tot het weerstandsvermogen.

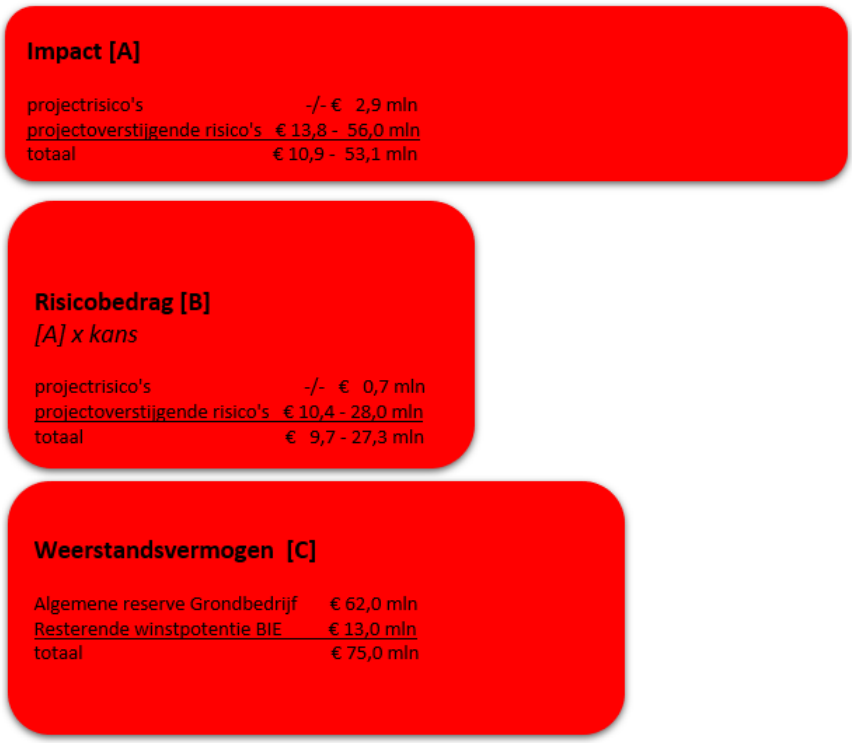

Risico's

Binnen de BIE kennen we twee soorten risico's, namelijk:

1) *Projectrisico's*

   Dit zijn specifieke risico's die in een project spelen, bijvoorbeeld verwervingskosten, saneringskosten en planologische risico's. De projectrisico's maken we inzichtelijk door de risico's kwalitatief te benoemen (oorzaak, gevolg) en de impact als het risico zich voordoet te kwantificeren (financieel gevolg als risico zich voordoet x kansinschatting dat risico zich voordoet geeft het risicobedrag). Vorig jaar was dit risicobedrag aanzienlijk hoger dan dit jaar. Vorig jaar werd o.a. rekening gehouden met de financiële gevolgen van het BSD-plan. Met de nieuwe koers voor BSD wordt ingezet op een nieuw plan dat haalbaar lijkt in relatie tot het tekort wat nu nog in de jaarrekening is verwerkt. In de nieuwe risicoanalyse is daarom voor het verwacht eindresultaat geen financieel risico meer benoemd.

   Verder zijn op 2 BIE positieve risico's (kansen) benoemd (subsidie Ehad terrein en eventueel vervallen geplande kosten op BZOB). Die positieve risico's liggen hoger dan de resterende project-specifieke risico's voor o.a. saneringen. Per saldo rekenen we dit jaar met een klein

positief risico (€ 0,7 miljoen) voor project specifieke risico's.

2) *Projectoverstijgende risico's*
Dit zijn conjuncturele en beleidsmatige risico's die voor alle grondexploitaties gelden. Om de projectoverstijgende risico's in kaart te brengen, werken we met scenario's. In de scenario's benoemen we kwalitatief de risico's en schetsen we het scenario.
Het scenario passen we toe op de grote grondexploitaties met lange looptijd. Dit jaar is de aangepaste BIE EHAD terrein toegevoegd aan de lijst met grote grondexploitaties met een lange looptijd.
In onderstaande tabel is de uitwerking van de scenario's opgenomen. Dit zijn aan de kostenkant vergelijkbare scenario's met eerdere jaren. Aan de opbrengstenkant is wel een verschil ten opzichte van vorig jaar. Dit jaar is namelijk een positief risico opgenomen van hogere grondopbrengsten voor bedrijventerreinen. In dit scenario wordt dus gerekend met hogere grondprijzen dan op grond van huidige inzichten wordt verwacht vanwege de stijgende vraag naar bedrijventerreinen.

Risico	Impact	Scenario 1	Scenario 2
Opbrengsten woningen lagere indexering	Lagere grondopbrengsten	0% (2 jaar)	-5% (2 jaar)
Opbrengsten bedrijven hogere indexering	Hogere grondopbrengsten	+5% (1 jaar)	+5% (2 jaar)
Rente stijging	Hogere rentekosten	geen hogere rente	+0,7% (structureel)
Stijging index grondverwervingskosten	Hogere verwervingskosten	+1% (1 jaar)	+2% (1 jaar) +1% (2 jaar)
Stijging index civiele kosten	Hogere civiele kosten	0% (1 jaar) +1% (2 jaar)	+1% (1 jaar) +2% (2 jaar)
Stijging index plankosten	Hogere plankosten	geen hogere index	+2% (2 jaar)
Langere looptijd	Vertraging	geen	geen

Het resultaat is als volgt:

Impact JR2023 Grondexploitatie	Scenario 1 Eindwaarde	Scenario 2 Eindwaarde
Brandevoort 2	-13.186.702	-49.771.516
Centrumplan	-8.958	-212.318
Ehad	-1.551.595	-4.856.276
Suytkade	30.670	-907.988
Automotive Campus	811.290	-507.897
BZOB	101.435	208.029
	-13.803.860	**-56.047.966**
Risico kans	75%	50%
Risicobedrag	**-10.352.895**	**-28.023.983**

De impact van de project-overstijgende risico's ligt tussen de € 13,8 en € 56,0 miljoen. Het risicobedrag ligt tussen de € 10,4 en € 28,0 miljoen.

Het totaal aan risico's van de project-specifieke en project-overstijgende risico's ligt tussen de € 9,7 en € 27,3 miljoen. Deze bedragen liggen aanzienlijk lager dan vorig jaar. De voornaamste oorzaken zijn:

- Het wegvallen van het project-specifieke risico op Brandevoort 2 vanwege de nieuwe koers voor BSD.
- Het positieve risico op een subsidie op het EHAD-terrein voor de kosten van de aanleg van de tunnel.
- Het positieve risico van een mogelijke grondopbrengst stijging op bedrijventerreinen. Dit werkt voornamelijk door op Brandevoort 2, Automotive Campus en BZOB
- Een daling van de impact van de risico's omdat de uitvoering van de grondexploitaties steeds verder vordert. Als de nog te maken kosten lager worden, wordt het risico op bijvoorbeeld prijsstijgingen ook steeds kleiner. Het risicobedrag wordt dus ook lager.

5.2.5 Relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om risico's te dekken) en benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt) van de gemeente Helmond.

Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen. De ratio geeft een goed beeld van de verhouding beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit. Voor de gemeente Helmond bedraagt deze ratio 3,11 namelijk:

	€ 148,87 miljoen
	€ 47,90 miljoen

Een ratio lager dan 1,0 duidt op een kwetsbare financiële positie omdat de beschikbare weerstandscapaciteit niet voldoende is om de geïdentificeerde risico's af te dekken. Het is echter geen wetmatigheid dat bij een ratiowaarde kleiner dan 1,0 of groter dan 2,0 direct geanticipeerd moet worden op maatregelen in de middelensfeer. Niet alle geïdentificeerde risico's doen zich namelijk tegelijkertijd voor.

De berekende ratio voor Helmond voldoet ruimschoots aan de streefwaarde zoals opgenomen in de financiële verordening (minimaal 1,5). We zien ook een verbetering vergeleken met de meest recente ratio (uit de begroting 2024). Dit komt voornamelijk door een lagere inschatting van het risico voor onze grondexploitaties. Dit heeft voornamelijk te maken met de gewijzigde plannen voor BSD (Brainport Smart District) en positieve risico's voor twee andere grondexploitaties. Zoals eerder aangegeven, lichten we ook dit uitgebreid toe in de jaarrekening 2023.

5.2.6 Financiële kengetallen

Gemeenten zijn volgens het BBV verplicht om 5 financiële kengetallen op te nemen in hun begroting en jaarrekening om inzicht te geven in hoe ze er financieel voor staan. Het bestuur wordt hiermee in staat gesteld om beter te sturen op de financiële positie. De kengetallen zijn voorgeschreven maar niet genormeerd.

We berekenen de kengetallen op basis van het balansbeeld ultimo 2023. In de tabel staan de actuele kengetallen zoals berekend bij deze jaarverantwoording 2023. Daarnaast staan in de tabel ook de kengetallen van de jaarstukken 2022 en de begroting 2023. Op basis van dit beeld is de conclusie dat de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie geen aanleiding geeft tot bijsturing. Onder de tabel geven we een toelichting op de kengetallen afzonderlijk.

	Kengetallen	Jaarstukken 2022	Begroting 2023	Jaarstukken 2023
1.a	Netto schuldquote	21,3%	28,8%	26,5%
1.b	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	20,7%	28,8%	26,0%
2.	Solvabiliteitsratio	53,2%	58,1%	50,5%
3.	Structurele exploitatieruimte	3,9%	2,1%	0,1%
4.	Grondexploitatie	29,7%	28,5%	26,9%
5.	Belastingcapaciteit	97,0%	89,4%	89,4%

Netto schuldquote
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast vergeleken met de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De gecorrigeerde netto schuldquote geeft aan hoeveel van de vermogensbehoefte van de gemeente zelf (dus exclusief derden) extern gefinancierd is. In het algemeen geldt hoe lager het percentage, hoe beter. Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen de 0% en 90%. Voorzichtigheid is geboden als de netto schuldquote tussen de 100% en 130% ligt, aldus de VNG. Helmond scoort hier goed, de druk van de rentelasten en aflossing kan opgevangen worden binnen de exploitatie.

Solvabiliteitsratio
Solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het kengetal geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal aan. Een solvabiliteit van ongeveer 50% geeft aan dat de helft van het totale vermogen van de gemeente gefinancierd is met eigen vermogen. Er is geen probleem voor de financiële positie. Tegenover de schulden staat voldoende eigen vermogen.

Structurele exploitatieruimte
Bij de structurele exploitatieruimte betekent een positief percentage dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is flexibeler dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

Grondexploitatie
De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Hoe hoger het percentage, hoe groter het financieel risico gegeven de huidige marktomstandigheden. In Helmond zagen we de afgelopen jaren een daling van dit percentage.

Belastingcapaciteit
De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in een bepaald jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorgaande jaar en uit te drukken in een percentage. De totale woonlasten voor Helmond liggen iets onder het landelijk gemiddelde op basis van de cijfers van het Coelo.

5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

5.3.1 Algemene inleiding

In het beheer van de openbare ruimte gaan jaarlijks forse, grotendeels structurele, budgetten om. Dit zijn niet alleen budgetten voor dagelijks onderhoud, maar ook voor meer of minder grootschalige renovaties en reconstructies van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte (zoals wegen, rioleringen, bomen etc.). Deze middelen zetten we in om zo veel mogelijk bij te dragen aan de maatschappelijke doelen. Met andere woorden; maatschappelijke meerwaarde creëren en meer aansluiting vinden bij de strategische agenda van Helmond.

De inzet van middelen voor het beheer van de openbare ruimte wordt voor een belangrijk deel gestuurd vanuit een technische invalshoek. Hiernaast staan de thema's klimaatadaptatie en vergroenen centraal. Ook thema's als gezondheid, biodiversiteit, recreatie, mobiliteit en smart city nemen we mee om de prioritering van het uitvoeringsprogramma te bepalen. Ingrepen in de openbare ruimte worden afgewogen op basis van kosten, prestaties/maatschappelijke meerwaarde en risico's. Hierbij zorgen we dat het onderhoudsniveau van de openbare ruimte in stand blijft.

Om de kapitaalgoederen goed te kunnen beheren en zicht te hebben op de benodigde middelen is het noodzakelijk en vereist om hiervoor actuele beheerplannen te hebben. In 2020 hebben we hiervoor het Integraal beheerkader opgesteld en voor de belangrijkste kapitaalgoederen, zoals voor wegen en groen, zijn nieuwe beheerplannen geschreven. Het opstellen en vaststellen van de beheerplannen voor de overige kapitaalgoederen is uitgesteld naar 2023 en 2024. Op deze wijze valt de vaststelling hiervan samen met de herijking van de reeds vastgestelde beheerplannen. Op deze wijze volgen alle beheerplannen eenzelfde cyclus rondom vaststelling- uitvoering- en herijking.

5.3.2 Wegen

Beheerplan, Investerings- en onderhoudsprogramma Wegen.

- Krediet jaarschijf 2021: Nog niet afgerond: Eén project vanuit het investeringsprogramma wegen 2021 is nog in uitvoering. Deze zal begin 2024 worden opgeleverd. Vanwege de natte weersomstandigheden in oktober en november hebben we vertraging gehad in de uitvoering.
- Krediet jaarschrijf 2023: Nog niet afgerond: We hebben diverse projecten in 2023 voorbereid en aanbesteed. In 2024 gaan we het werk uitvoeren. Vanwege beperkte uitvoeringscapaciteit bij de aannemer, is het ons niet gelukt om het werk in 2023 uit te voeren.
- Vertraagd: Reconstructie Vossenbeemd (planning was 2020) is grotendeels uitgevoerd in 2023. Vanwege de natte weersomstandigheden in oktober en november hebben we vertraging gehad in de uitvoering. Daarom is het ons niet gelukt om het hele werk in 2023 af te ronden. In 2024 is deze reconstructie gereed.
- Behaald: Reconstructie fiets- en voetpaden Dierdonklaan (planning was 2020) is in 2023 opgeleverd. De seizoensgebonden groenaanplant moeten we nog uitvoeren. Dat staat op de planning voor Q1-2024.
- Vertraagd: Het investeringsproject ‘Herinrichting Professor Dondersstraat’ uit het investeringsprogramma wegen 2023 is in voorbereiding. De projectvoorbereiding met participatie duurt langer. Mogelijk kunnen we starten met de uitvoering in Q3-2024.

Weginspecties/ Kwaliteit verhardingsareaal

- Behaald: Weginspecties zijn uitgevoerd. De vertaling van de inspectiegegevens zijn niet uitgewerkt in 2023. Deze uitwerking van inspectiegegevens zal in 2024 worden gedaan.

Groot onderhoud asfalt.

In de 2e helft van 2023 zijn we gestart met de uitvoering het groot onderhoud van de asfaltverhardingen. De planning was erop gericht om €450.000,- in 2023 uit te voeren en het restant in 2024. Gelet op de natte weersomstandigheden in oktober, november en december was het niet meer mogelijk om de gewenste kwaliteit te halen (grote kans op faalkosten). Daarom is besloten te stoppen met het asfaltonderhoud in 2023 en weer verder te gaan in 2024. Dit betekent dat de onderhoudsmiddelen ad. €280.000,- voor het niet uitgevoerde asfaltonderhoud in 2023 moeten worden veiliggesteld voor 2024. Dit om achterstallig onderhoud te voorkomen. We gaan hiervoor een resultaatsbestemming aanvragen tijdens het proces van de jaarrekening.

5.3.3 Onderhoudsplan kunstwerken

De gemeente telt 228 civieltechnische kunstwerken (inclusief fonteinen) waaronder 19,5 km aan water- en/of grondkeringsvoorzieningen. Deze kunstwerken worden planmatig onderhouden op basis van een vastgesteld beheerplan (assetsheet). In 2023 stonden de volgende grootschalige werkzaamheden op de planning:

- *Nog niet afgerond: Vervanging van sluis 8 en sluis 9 wordt aanbesteed in 2024. Uitvoering zal in 2025 plaatsvinden.*
- *Behaald: Vervanging brug Geldropseweg, project is volgens planning in voorbereiding, realisatie start begin 2024.*
- *Behaald: Vervanging brug Janus Meulendijkspad. Voorbereidingen zijn gestart, constructie brug is gereed, dient nog geplaatst te worden.*
- *Behaald: Vervangen van drie wandel/fietsbruggen bij Overhorst/Groot Goor is uitgevoerd. Beide projecten zijn afgerond.*
- *Behaald: Aanpassen/vervangen brug Oostappensedijk is uitgevoerd. De leuningen zijn vervangen en het betondek is gerenoveerd.*
- *Behaald: Henri Dunanttunnel: Het is een doorlopend project waarbij we continue verbetermaatregelen treffen.*

5.3.4 Waterlopen/waterpartijen

De gemeente heeft ruim 160 km waterloop in onderhoud en daarnaast nog allerlei openbare stadsvijvers van in totaal 18 hectare. Met Waterschap Aa en Maas bestaat een onderhoudsovereenkomst voor het onderhoud van een aantal watergangen in het stedelijk gebied.

Behaald: Het onderhoud aan waterlopen en waterpartijen heeft conform planning plaatsgevonden.

5.3.5 Onderhoudsplan rioleringen (GRP, OPR en Waterplan)

Behaald: In het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2019-2023) zijn de keuzes voor invulling van de wettelijke taken met betrekking tot het afvalwater, het hemelwater en het grondwater verwerkt. Het beheer en onderhoud van riolering is conform het GRP uitgevoerd. In 2023 is een nieuwe WRP (Water- en rioleringsplan, opvolger van het GRP) door de raad vastgesteld.

5.3.6 Onderhoudsplan groen

Stedelijk groen
In 2020 is een doorrekening gemaakt van de asset groen om te bepalen of er voldoende budget is voor het duurzaam in stand houden van het groen in Helmond. Zowel op investerings- als exploitatieniveau is gemerkt dat de middelen niet voldoende waren. In 2021 zijn hiervoor extra middelen verkregen.

Behaald: Het stedelijk groen is geïnspecteerd en de kwaliteit in beeld gebracht. Er is een meerjarig uitvoeringsplan opgesteld. In 2023 zijn er weer locaties voorbereid en uitgevoerd.

Bomen - Aanpak boomwortelproblematiek
Behaald: Ook in 2023 zijn er weer locaties aangepakt waar veel overlast is van boomwortels.

5.3.7 Onderhoudsplan gebouwen

Op gebied van planmatig onderhoud hebben we naast divers contractonderhoud installaties diverse onderhoud projecten gerealiseerd, zoals:

- *Wijkgebouw de Geseldonk verbouwen en groot onderhoud veiligheidsinstallaties en vloer grote zaal*
- *Groot onderhoud schilderwerk staatconstructie PG Doorneind*
- *Revitalisatie en opzetten keuringen sportvloeren*
- *Diverse buitenschilderwerk projecten*
- *Vervangen en verduurzamen diverse werktuigbouwkundige installaties diverse gebouwen*
- *Tweetal gymzalen voorzien van nieuwe toplaag sportvloer en aanbrengen akoestische wandbekleding*
- *PG vervangen gasdetectiesysteem en nieuwe LED-verlichting*
- *Vervangen en upgraden brandmeldinstallaties diverse gebouwen*

Naast onderhoud binnen het areaal van vastgoed hebben we ook voor andere afdelingen enkele projecten uitgevoerd/opgestart:

- *Gebruik gereed maken van de begane grond ROC-gedeelte t.b.v. Jan Brabantcollege aan de Gasthuisstraat 79*
- *BS de Goede Herder realiseren ventilatie installatie*
- *Renoveren gymzaal Barrierlaan t.b.v. OBS ‘t Hout*
- *Verbouwen diverse locaties voor opvang Oekraïens*
- *Sport- en Beleefcampus De Braak;*
- *Stadskantoor/Huis voor de Stad;*
- *Zwembad;*

Voor de opgave van verduurzaming gemeentelijk vastgoed hebben we voor 86 gebouwen door een externe organisatie een Routekaart voor “Route naar een energieneutraal 2035 voor de gemeente Helmond” laten opstellen.

De budgetten (onderhoud, energie, belastingen, verzekeringen, huren) ten aanzien van gebouwen zijn binnen een beleidsterrein van een programma opgenomen. Voor die gebouwen die niet direct onder te brengen zijn binnen een beleidsterrein van een programma zijn de budgetten opgenomen

onder HP890 overige gemeentelijke eigendommen. Het totale onderhoudsbudget in 2023 is circa € 4.191.000. De werkelijke onderhoudskosten in 2023 zijn ongeveer € 3.572.000. Het verschil van € 619.000 is aan de egalisatiereserve onderhoud gemeentelijke gebouwen (vastgoed) toegevoegd. Het budget voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is niet volledig uitgegeven in verband met een andere inzet van de personele capaciteit. Er is afgelopen jaar veel personele inzet gegaan naar de drie grote majeure projecten (zwembad, Huis voor de Stad en De Braak) en de vluchtelingen opvang, waardoor onderhoudsprojecten zijn uitgesteld.

5.4 Financiering

5.4.1 Algemene inleiding

Bij beslissingen voor het aantrekken van financieringen is het belangrijk om marktontwikkelingen op zowel de geld- als kapitaalmarkt goed volgen. We laten ons daarbij vooral leiden door de rentevisies van een aantal financiële instellingen.

Het financieel beleid van de ECB is vanaf 2022 sterk veranderd. De basisrente is in september 2023 opgelopen tot 4%. Het doel van de ECB is de inflatie terug te dringen. In april 2024 heeft de voorzitter van de ECB aangegeven dat er goede vooruitzichten zijn om in juni van dit jaar tot een renteverlaging te komen. Tegelijk zijn randvoorwaarden genoemd die te maken hebben met de instabiliteit in de wereld.
Het voortdurende en mogelijk uitdijende conflict in Gaza en de oorlog in Oekraïne betekenen dat er nog geen voorschot op een renteverlaging genomen kan worden.

Tot nu toe heeft de hogere rente voor Helmond geen direct effect gehad. In 2022 zijn er geen externe leningen aangetrokken. In februari 2024 heeft een herfinanciering van een 10-jarige lening plaatsgevonden tegen 3%.
Met een liquiditeitsverloop van vooral creditsaldi, hebben we ook dit jaar weer regelmatig onze overtollige liquide middelen tijdelijk moeten stallen in de schatkist bij het Rijk via het schatkistbankieren.
Leningen en borgstellingen worden alleen verstrekt als voldaan wordt aan de uitgangspunten van de notitie 'leningen- en borgstellingen beleid'.

5.4.2 Treasury: Risicobeheer

Treasury is het sturen en beheersen, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële posities en de hieraan verbonden risico’s. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden en het afdekken van rente en kredietrisico’s. De treasuryfunctie binnen onze gemeente dient uitsluitend de publieke taak en gebeurt binnen de financiële kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Fido). Het verstandig omgaan met publieke middelen is een basisvoorwaarde. Risicobeheersing is van groot belang. Onder het financiële risicoprofiel van de gemeente Helmond verstaan wij de volgende risico’s:

- Het renterisico (vlottende en vaste schuld);
- Het kredietrisico en garantstellingen.

Renterisico
Om gemeenten te behoeden voor de gevolgen van rentefluctuaties zijn wettelijke normen gesteld waaraan gemeenten moeten voldoen. Dit zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide beogen de renterisico’s te begrenzen die verbonden zijn aan de financiering van respectievelijk de korte- en lange schuld.

Kredietrisico
Kredietrisico's ontstaan enerzijds door het verstrekken van leningen en anderzijds door het afgeven van een borgstelling op een lening die door een derde partij verstrekt wordt. Het verstrekken van een lening of borgstelling gebeurt volgens de kaders van het leningen- en borgstellingenbeleid.

Kasgeldlimiet

Voor korte financiering (looptijd tot 1 jaar) geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. In de Wet financiering decentrale overheden (Fido) is daarom een begrenzing opgenomen van de kortlopende middelen die gemeenten mogen opnemen, de zogenaamde kasgeldlimiet. De limiet is vastgesteld op maximaal 8,5% van het begrotingstotaal van € 419 miljoen. Daarmee was deze limiet in 2023 € 35,6 miljoen.

Binnen de kasgeldlimiet kan een deel van de eventuele financieringsbehoefte gedekt worden met kortlopende leningen. Zoals blijkt uit onderstaande tabel is hebben we in 2023 overwegend een creditpositie gehad, waardoor we geen gebruik gemaakt hebben van de kasgeldlimiet.

Kasgeldlimiet 2022 *(Bedragen x € 1 miljoen)*	**2023**	**2022**
Kasgeldlimiet (8,5% van de begroting)	35	33
Gemiddelde netto vlottende schuld	-33	-46
Ruimte (+) / overschrijding (-)	**68**	**79**

Renterisiconorm

Om de rentegevoeligheid van de vaste leningen met een looptijd van een jaar of langer te beperken, wordt jaarlijks een renterisiconorm aangegeven. Deze is vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Met de renterisiconorm wordt beoogd dat gemeenten tot een dusdanige opbouw van de leningenportefeuille komen, dat tegenvallers als gevolg van renteaanpassing en herfinanciering in voldoende mate worden beperkt. Voor Helmond is deze norm in 2023 afgerond € 83,8 miljoen. Zoals blijkt uit onderstaande tabel is de gemeente ruimschoots binnen de renterisiconorm gebleven.

Renterisiconorm *(bedragen x 1 miljoen)*	**2023**	**2022**
a Renteherziening	11,1	11,5
b Aflossingen	12,8	12,8
Totaal risico (a+b)	23,9	24,3
Renterisiconorm	82,1	79,0
Ruimte onder de renterisiconorm	**58,2**	**54,7**

Ontwikkeling leningen- en garantieportefeuille

Het verloop van onze leningen- en garantieportefeuille is verder uitgewerkt in onderstaande tabel.

Geldleningen u/g	stand 31-12-2023	stand 31-12-2022	stand 31-12-2021
woningbouwcorporaties	1,9	2,4	2,8
verpleeg/verzorgingshuizen	0,0	0,8	1,0
overige	20,2	16,3	15,1
totaal geldleningen u/g	**22,1**	**19,5**	**18,9**
Waarborgen en huurgaranties			
gewaarborgde leningen netto risico bedrag	57,4	61,5	44,6
Huurgaranties	0,0	0,1	0,2
Totaal waarborg huurgaranties	**57,4**	**61,6**	**44,8**
Totaal	**79,5**	**81,1**	**63,7**

Het totale volume van de verstrekte geldleningen (u/g) is in 2023 met € 2,6 miljoen toegenomen ten opzichte van 2022. Er zijn nieuwe leningen verstrekt voor in totaal € 5,8 miljoen. Dit zijn met name starters- en duurzaamheidsleningen. Daartegenover zijn er aflossingen van in totaal € 3,2 miljoen. De leningen waarvoor de gemeente borg staat zijn volgens planning afgelost.

Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) zorgt via borging voor gunstige financiering van woningcorporaties, tegen zo laag mogelijke kosten. WSW helpt daarmee corporaties bij het bouwen en onderhouden van sociale huurwoningen.

Bedragen x € 1 miljoen	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021
Achtervang via W.S.W.	549,8	495,7	460,4

In 2023 is er € 80,2 miljoen opgenomen en is er € 26,1 miljoen afgelost.
Het bedrag aan geldleningen van woningbouwcorporaties waar de gemeente de zogenaamde achtervangfunctie vervult tegenover het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is toegenomen met € 54,1 miljoen.

WSW bepaalt voor iedere deelnemende corporatie minimaal één keer per jaar het zogenaamde borgingsplafond. Het borgingsplafond is het maximale bedrag dat een corporatie in een zekere periode onder WSW-borging mag lenen voor geplande activiteiten die voldoen aan de bestedingsdoelen zoals beschreven in het Reglement van Deelneming van het WSW. Ook voor de in Helmond werkzame corporaties is zo'n borgingsplafond vastgesteld.

Voor wat betreft de actuele risico's op de huidige leningen- en borgstellingportefeuille wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Treasury: gemeentefinanciering

Uitzettingen
Een belangrijk uitgangspunt van de wet Fido en de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO) is dat gemeenten verstandig dienen om te gaan met publieke middelen.

Risicobeheersing is van groot belang, zowel bij het uitzetten van middelen als bij het aangaan van leningen. Ons leningen- en garantiebeleid sluit hierbij aan, waardoor nog maar in beperkte mate leningen of borgstellingen worden verstrekt. Door het verplicht schatkistbankieren zijn de risico's bij het uitzetten van middelen niet meer aan de orde.

Financiering
Het verloop van de vaste financieringen in 2023 was als volgt:

bedragen x € 1 miljoen		Eigen financiering
stand per 1-1-2023		79,7
aangetrokken leningen	+/+	0,0
reguliere aflossingen	-/-	12,8
stand per 31-12-2023		**66,9**

De gemeente Helmond had in 2023 een positieve liquiditeitspositie. Er zijn dan ook geen nieuwe (consolidatie)leningen aangetrokken. De huidige leningenportefeuille bestaat vooral uit contracten waarbij vervroegde meestal aflossing is uitgesloten, of er is sprake is van een forse boeteclausule.

5.4.3 Renteresultaat

De rentekosten die voortvloeien uit de financiering zijn volgens de BBV-voorschriften in onderstaand renteschema opgenomen. Het gaat hierbij om de verdeling van de rentekosten over diverse begrotingsposten op basis van de gemiddelde rente.

(Bedragen x € 1000)

Schema rentetoerekening jaarrekening 2023				
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		€ 2.312		
b. De externe rentebaten	-/-	€ 1.796		
Totaal door te rekenen externe rente			€	516
c1. Rente doorberekend aan grondexploitatie 1,36%		2.745		
c2. De rente van projectfinanciering aan taakvelden		-		
Totaal doorberekende rente grondexploitatie/projectfinanciering	-/-		€	2.745
Saldo door te rekenen externe rente			**€**	**-2.230**
d1. Rente over eigen vermogen			-	
d2. Rente over voorzieningen 2%			€	1.720
d. Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente			**€**	**-509**
e. Aan taakvelden toegerekende rente (1 %)		-/-	€	2.702
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury			**€**	**-3.211**

Vanwege de behoefte aan eenvoud en transparantie hebben we met ingang van 2020 de aanbeveling van de commissie BBV over de interne vergoeding over het eigen vermogen overgenomen. Als gevolg daarvan rekenen we geen rentekosten meer toe over de inzet van eigen financieringsmiddelen.

In 2023 is er een verplichte correctie doorgevoerd in de doorrekening van de toegerekende rente aan de taakvelden. Het renteomslagpercentage op basis van de begroting bedraagt 1%. In werkelijkheid

was het rentepercentage lager dan het renteomslagpercentage. Aangezien deze afwijking groter is dan 25% schrijft het BBV dan een verplichte correctie voor. Van het positieve renteresultaat ad € 3,2 miljoen is een correctie doorgevoerd van € 3,1 miljoen, waardoor de werkelijke (lagere) rentekosten zijn toegerekend aan de programma's. We beogen geen resultaat op de renteomslag (het verschil tussen de werkelijke rente en de toegerekende rente aan programma's). Het schema zegt vooral iets over de verdelingssystematiek. Verdere voor- en nadelen op de financiering worden toegelicht bij de Algemene Dekkingsmiddelen op hoofdproduct 944.

5.4.4 Treasury overige ontwikkelingen

Schatkistbankieren

Het doel van schatkistbankieren is dat door het onderling verrekenen van de schulden en tegoeden van de centrale overheid en gemeenten (provincies en waterschappen), de gerapporteerde EMU-schuld van Nederland lager is.
De wet schatkistbankieren verplicht decentrale overheden hun teveel aan liquide middelen en beleggingen aan te houden bij het ministerie van Financiën. Dit met uitzondering van een drempelbedrag. Per 1 juli 2021 is de drempel voor gemeenten met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen verhoogd van 0,75% van het begrotingstotaal naar 2%. Hierdoor worden de administratieve lasten voor gemeenten verminderd. Voor Helmond was het drempelbedrag in 2023 afgerond € 8,4 miljoen.

Daarnaast verwacht het Rijk een verdere vermindering van de beleggingsrisico's waaraan decentrale overheden worden blootgesteld. De middelen die een decentrale overheid in de schatkist aanhoudt, blijven beschikbaar voor de uitoefening van de publieke taak.

Doordat het saldo op onze rekening-courant ook in 2023 overwegend positief was, hebben we ook dit jaar weer regelmatig bedragen tijdelijk gestald op onze rekening bij het ministerie, waardoor we gemiddeld onder het drempelbedrag zijn gebleven. Een overzicht per kwartaal van de ontwikkeling van de in schatkist gehouden middelen is opgenomen in de paragraaf vlottende activa als onderdeel van de toelichting op de balans.

Deelnemingen

In deze paragraaf wordt er een overzicht gegeven van de instanties waarbij sprake is van een vorm van deelname in het kapitaal van de betreffende instelling en al dan niet sprake van een dividenduitkering dan wel een andere vorm van een uitkering.

Deelnemingen	Aantal aandelen	Bedrag per aandeel in €	Nominaal bedrag historische uitgaven in €	Ontvangsten in €
Automotive Facilities Brainport Holding NV	1.104		25.280	
Enexis Holding NV	23.176	1,00	23.176	25.434
Glasvezel Helmond B.V.	1.000	1,00	6.250.000	
BrabantRing BV	26	4615,38	120.000	
Bank Nederlandse Gemeenten N.V.	52.650	2,50	131.625	131.625

5.5 Bedrijfsvoering

5.5.1 Planning & Control

De P&C producten ondersteunen raad en college bij het formuleren van beleidsvoornemens, het monitoren en bijsturen hierop en de verantwoording hiervan. De planning- en controlcyclus start met de Voorjaarsnota, als richtinggevend document voor de programmabegroting.

De programmabegroting bevat de budgettaire kaders op hoofdlijnen met een geactualiseerd meerjarenperspectief. De programmabegroting 2024-2027 is volgens planning opgesteld en in november 2023 door uw raad vastgesteld. Deze begroting is opgesteld aan de hand van de nieuwe programma-indeling gebaseerd op de principes van Brede Welvaart (raadsbesluit mei 2023). De nieuwe programma-indeling sluit aan bij de strategische doelen die we samen willen bereiken (Ambitie 2040).

In het begrotingsjaar informeerden wij u tussentijds over de voortgang van de uitvoering van de begroting via de bestuursrapportages. Volgens de voorschriften volgt de jaarverantwoording 2023 de indeling van de programmabegroting 2023-2026. Dit betekent dat er nog eenmaal verantwoording wordt afgelegd over de ‘oude’ programma’s.

5.5.2 Fiscaliteiten

Fiscaal Beleid Rijksbelastingen (inclusief BTW-compensatiefonds)

Als overheidsinstantie heeft de gemeente Helmond een maatschappelijke functie. Het beschikken over een goede reputatie is daarbij belangrijk. Hierbij hoort een terughoudend fiscaal beleid.

Op basis van deze uitgangspunten voldoet de gemeente aan haar fiscale verplichtingen en dient zij aanvaardbare aangiften in. Zij beperkt de risico’s en benut de fiscale mogelijkheden. De risico’s worden beperkt door het (uit)bouwen van een Tax Control Framework (TCF). Dit is een systeem van interne beheersing en interne en externe controle. In 2023 is verder gewerkt aan het TCF en is met name aandacht geschonken aan een nieuwe manier van monitoren van de ingediende aangiften.

Horizontaal Toezicht
Horizontaal Toezicht is een vorm van toezicht door de belastingdienst, waarbij de gemeente de verantwoordelijkheid heeft om haar processen zodanig in te richten, dat daar aanvaardbare aangiften uit voort komen. Op 13 november 2023 heeft wethouder De Kort namens de gemeente met de belastingdienst een convenant Horizontaal Toezicht gesloten.

5.5.3 Rechtmatigheid

De wetswijziging, waarbij het college van B&W een rechtmatigheidsverantwoording afgeeft bij de jaarrekening, is dit verslagjaar ingegaan. In de situatie tot en met verslagjaar 2022 gaf de accountant in de controleverklaring een oordeel over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties.
De rechtmatigheidsverantwoording van het college maakt deel uit van de jaarrekening. De accountant controleert de rechtmatigheidsverantwoording van het college op getrouwheid.
In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen voor zover deze de rapportagegrens overschrijden en welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Dit betreffen de volgende afwijkingen:

Aanbestedingsrechtmatigheid
In de jaarrekening 2023 is bij elf inkoopdossiers een aanbestedingsonrechtmatigheid geconstateerd in relatie tot Europese aanbestedingen, die gezamenlijk leiden tot een financiële fout van (afgerond) € 1,7 miljoen. Zeven van deze elf dossiers waren al onrechtmatig bij de jaarrekening 2022. Hiervoor zijn waar nodig plannen van aanpak opgesteld om de onrechtmatigheid te beëindigen, bijvoorbeeld door middel van een nieuwe Europese aanbestedingsprocedure. Vier van de elf dossiers zijn nieuw ten opzichte van boekjaar 2022.

Maatregelen die al zijn genomen om onrechtmatigheden te voorkomen zijn onder andere een contractenregister gecombineerd met een spendanalyse. Deze maatregelen samen zorgen ervoor dat we inzicht hebben in lopende contracten, de hoogte van inkoopuitgaven (bij deze contracten). Zo hebben we inzicht bij welke dossiers vanuit het oogpunt van aanbestedingsrechtmatigheid risico lopen. Dit zorgt ervoor dat we kunnen sturen op het tijdig starten van de juiste (Europese) aanbestedingsprocedure om te voorkomen dat er opnieuw onrechtmatigheden ontstaan.

Door middel van deze maatregelen hebben we een stapsgewijze daling van de financiële fout als gevolg van aanbestedingsonrechtmatigheden bewerkstelligd van € 2,6 miljoen over 2017 naar € 1,0 miljoen over 2022. Over 2023 zien we echter een stijging. Van de vier nieuwe dossiers zijn er inmiddels twee beëindigd. Voor de andere twee dossiers wordt een plan van aanpak opgesteld. We gaan in 2024 op bovenstaande maatregelen nog strikter monitoren, zodat de risico's eerder in beeld zijn en de juiste acties kunnen worden uitgevoerd. Aanvullend brengen we het onderwerp aanbesteden en aanbestedingsrechtmatigheid nogmaals onder de aandacht bij het management van onze organisatie, om extra bewustwording te creëren.

Krediet Zwembadvoorziening Helmond;
Op 22 juli 2021 heeft de gemeente Helmond een Desing & Build overeenkomst gesloten met Olco Holland B.V. (hierna te noemen 'Olco') en werd een aanneemsom overeengekomen. Na het sluiten van de overeenkomst is door Olco melding gemaakt van het feit, dat zij geconfronteerd werd met loon- en prijsontwikkelingen waardoor de totale bouwkosten hoger uitvallen. Wij hebben via beraps van 2022 en 2023 bij uw raad gemeld, dat als gevolg hiervan extra krediet nodig was. Ook hebben wij u hierover op 10 januari 2024 schriftelijk (Dagmail Raadsgriffie) geïnformeerd naar aanleiding van de toezegging tijdens de raadscommissie Inwoners van 21 november 2023. Er is met Olco gesproken over een minnelijke oplossing en dit heeft geresulteerd in een concreet voorstel, dat op 11 april 2024 aan uw raad is voorgelegd. In de raadsvergadering van 11 april 2024 heeft uw raad ingestemd met het voorstel compensatie prijsstijging zwembad De Braak en daarmee een ophoging van het krediet.

5.5.4 Personeel en organisatie

Waardengedreven organisatie
In onze werkgeversvisie 'Helmond (b)en ik', hebben we erop ingezet dat medewerkers zelf meer regie nemen op hun eigen ontwikkeling maar ook dat we als organisatie inspelen op de behoeften van onze medewerkers. In 2023 is er continue aandacht gegeven aan het voeren van het goede gesprek, de nieuwe gesprekscyclus. Goede gesprekken zijn positief, constructief, concreet en open. Het goede gesprek voeren we samen. In het goede gesprek zijn medewerkers verantwoordelijk en actief. Zij zorgen dat de gesprekken gaan over hun doelen en resultaten en over hun talenten, plannen en ontwikkeling.

Strategische personeelsplanning
In 2023 is een start gemaakt met de implementatie van strategische personeelsplanning (SPP). Het doel is een optimale bezetting en de ontwikkeling van onze medewerkers, nu en in de toekomst. De kwantitatieve analyse is gemaakt en heeft inzicht opgeleverd in de samenstelling van het geheel aan medewerkers van onze organisatie. Hierbij is meer inzicht ontstaan in:
1. De kenmerken van onze medewerkers (bijvoorbeeld opleidingsniveau, ervaring, leeftijd, etc.)
2. Wat de verwachte vraag naar personeel in de toekomst is, gebaseerd op data en trends, zoals groei van de organisatie en marktontwikkelingen.
3. Welke competenties en vaardigheden essentieel zijn voor de toekomstige strategie en doelstellingen van de organisatie.
4. De tekorten en overschotten aan personeel in specifieke functies.
5. De verwachte uitstroomcijfers.
6. Het effect van veranderingen in de organisatie, zoals bijvoorbeeld de organisatieontwikkeling, op de personeelsbehoefte.
7. De kosten en baten van het aannemen, opleiden en behouden van personeel in verhouding tot de strategische doelstellingen van de organisatie.
8. Hoe de organisatie kan inspelen op veranderende behoeften en trends op de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld door het aanpassen van het wervingsbeleid of het ontwikkelen van medewerkers.

Eind 2023 hebben we een start gemaakt met de introductie van de verrijking van de kwantitatieve analyse met kwalitatieve gegevens. Het HR-instrumentarium wat we beschikbaar hebben is in beeld gebracht en in 2024 gaan we verder met het in kaart brengen van het potentieel van onze organisatie.

Moderne skills
Het afgelopen jaar is geïnvesteerd in het ontwikkelen van soft skills, digitale vaardigheden en projectmatig werken. Het aanbod van ons eigen online leerplatform met verschillende onlinetrainingen is verder uitgebreid. Zo kunnen we garanderen dat medewerkers kunnen blijven leren. De onderwerpen die voor ons belangrijk zijn en vanuit het leerplatform onder andere zijn verzorgd:

- Innovatie en creativiteit om complexe opgaven te realiseren;
- Communicatie/taalvaardigheden te verbeteren;
- Bestuurlijke advisering ter verbetering van beleidsontwikkeling;
- Klantgerichtheid.

Plaats en tijdsonafhankelijk werken
Voor hybride werken hebben we de mogelijkheden onderzocht om slim samen te kunnen werken. Dit zijn de faciliteiten in het “Huis voor de stad”, maar ook mogelijkheden om je werkzaamheden deels vanuit huis uit te voeren. We hebben onderzocht welke principes leidend zijn om slim met elkaar samen te werken, hoe de teams in het nieuwe kantoor geplaatst worden en welke faciliteiten we inzetten. In diverse samenstellingen is er dialoog gevoerd over de manier waarop we samen gaan werken in het Huis voor de stad. Op basis van de uitgangspunten en de gevoerde dialoog in de organisatie is een concept beleid opgesteld dat we in 2024 vast gaan stellen.

Realisatie opgaven: aantrekken nieuw personeel en behoud personeel
Om onze ambitie te kunnen realiseren hebben we ingezet op het werven van nieuwe medewerkers en het realiseren van doorstroom in de organisatie. We hebben ons gericht op doelgroepgerichte werving (jobmarketing) en de inzet van het netwerk van onze medewerkers. Door verder te investeren in onze arbeidsmarktcommunicatie zijn we zichtbaarder geworden in wat wij als gemeente Helmond als werkgever, toekomstige werknemers kunnen bieden. Ondersteunend hieraan zijn de diverse themavideo’s en marketinguitingen die regelmatig worden gemaakt.

Op weg naar het Huis voor de Stad
Eind 2023 was de technische oplevering van het Huis voor de Stad en kijken we uit naar de ingebruikname in april 2024. We begeleiden onze medewerkers om deze verandering zo soepel mogelijk te laten verlopen. Dat doen wij onder andere door het opleiden van een groep collega's tot ambassadeurs, het voeren van gesprekken door de teammanagers met hun eigen teams over de veranderingen en het geven van rondleidingen om steeds meer zin te krijgen in de verhuizing.

Huis voor de Stad
Begin 2023 ontving gemeente Helmond een melding over vertraging in de bouwplanning. Dit heeft ertoe geleid dat de planning van oplevering is aangepast van september '23 naar april '24. Door de raad is aanvullend op de business case een aanvullend bedrag van 3,3 miljoen euro ter beschikking gesteld voor de extra kosten door de vertraging.

In 2023 hebben we bijna alle klantreizen uitgewerkt, zodat we straks goed onze nieuwe processen in kaart hebben met betrekking tot onze dienstverlening. We hebben een facilitair dienstverlener gecontracteerd die onder andere catering, schoonmaak, afvalverwerking en beveiliging levert aan het Huis voor de Stad en andere gemeentelijke locaties. De aanbestedingen voor het Huis voor de Stad zijn afgerond, waaronder losse inrichting, maatwerkmeubilair, stoffering en groen.

Voor de raadszaal en commissiekamers in het Huis voor de Stad is een leverancier voor de audiovisuele middelen gecontracteerd. Ook de kunstenaar voor het kunstwerk heeft zijn ontwerp gemaakt en is goedgekeurd door diverse gremia.

Voor de medewerkers is duidelijkheid gekomen middels een zogenaamd "vlekkenplan" wie waar in het Huis voor de Stad komt te zitten. We werken met een flexfactor van 0,7 wat wil zeggen dat je zo ongeveer 70% van de tijd door brengt in het Huis voor de Stad, 30% van de tijd elders.

5.5.5 Informatievoorziening en ICT

In de begroting hebben we aangegeven dat we ons in 2023 focussen op de 3 aandachtsgebieden

1. De digitale transformatie van de maatschappij
2. Digitaal samenwerken van en met de Raad, organisatie en ketenpartners
3. De fundamenten van de digitale informatievoorziening

Dit zijn meerjarige aandachtsgebieden die belangrijk zijn om de lange termijn opgaven naar 2040 mogelijk te kunnen maken. De resultaten die we in 2023 hebben behaald dragen daar direct en indirect aan bij.

De digitale transformatie van de maatschappij

Verbeteren digitale vaardigheden
Om digitale vaardigheden en gebruik van systemen te verbeteren hebben we in 2023 een bewustwordingsprogramma met daarin trainingen opgezet. We hebben deze trainingen opgenomen in de Helmond Academie en ook onderdeel gemaakt van de onboarding van nieuwe medewerkers.

Voorbereiden op wetgeving
Met de komst van de omgevingswet per 1 januari 2024 hebben we de informatiesystemen op dit gebied vernieuwd. Het nieuwe systeem sluit aan op deze wet en is in 2023 geïmplementeerd. We

hebben hierbij het systeem beschikbaar gesteld, gekoppeld aan andere systemen en ingericht zodat past op de werkwijze binnen Helmond. Het oude vergunningensysteem kan niet meteen uitgezet worden. Lopende zaken moeten hierin eerst afgerond worden en gegevens over eerdere vergunningen moeten we veiligstellen. Hier zijn we in 2023 mee gestart.

Werken met data
Onze systemen bevatten veel gegevens over de stad en onze inwoners. Deze gegevens zijn waardevol voor onze beleidsmakers om hun beleid beter te sturen. We hebben nieuwe data dashboards opgeleverd om te kunnen sturen op verbetering van dienstverlening, beleidsvorming en efficiency. Ook hebben we de publiek beschikbare informatie die online beschikbaar is, onder de noemer Kennisagenda Helmond, verder uitgebreid en verbeterd.

Digitaal samenwerken

Uitrol van de nieuwe digitale werkplek
Alle medewerkers hebben een nieuwe veilige en betrouwbare digitale werkomgeving gekregen. We kunnen daardoor ook op afstand de laptops beheren en beschermen. Voor beheer op afstand van andere apparaten zijn we gestart met de voorbereidingen. In 2024 voeren we dit verder in.

Digitale ondersteuning voor hybride samenwerken
We hebben de werkomgeving aangepast om hybride werken beter te ondersteunen. Videobellen en bestanden uitwisselen is nu eenvoudiger. Dit maakt het werken in een team of project makkelijker. Hierdoor zijn gegevens nu beter bereikbaar zijn voor medewerkers, ongeacht waar ze werken of vanaf welk apparaat. De oude werkwijze van bestanden op netwerkschijven is aangepast naar werken in de cloud. Met deze verandering zijn we nog niet helemaal klaar, maar we hebben wel inzichtelijk welke werkzaamheden nog resteren.

Huis voor de Stad
Het voorbereiden op het nieuwe Huis voor de Stad was een van de belangrijkste ontwikkelingen in 2023 op het gebied van ICT. We hebben de voorbereidingen getroffen om het Huis voor de Stad aan te sluiten op het gemeentelijke netwerk. Voor de fysieke verhuizing van alle ICT-faciliteiten is alles in gereedheid gebracht om een verhuizing te laten plaatsvinden, zonder onderbreking van de belangrijkste dienstverlening.

De fundamenten van de digitale informatievoorziening

Verandering in samenhang
De veranderingen binnen de informatievoorziening en ICT volgen elkaar snel op. En de afhankelijkheden met de taken en processen van de gemeente zijn groot. We hebben met het management en directie richtinggevende principes (uitgangspunten) vastgesteld. Deze principes geven duidelijke kaders mee en helpen zo om de doelen van de verschillende programma’s met elkaar afgestemd te houden.

Borgen van continuïteit
Door aflopende contracten van informatiesystemen hebben we weer een deel van ons applicatielandschap in 2023 vernieuwd. Nieuw systemen kopen we in door aan te besteden. Dit geeft ons meteen een gelegenheid te heroriënteren en optimaal gebruik te maken van nieuwe mogelijkheden in digitalisering. In 2023 is de aanbesteding voor een nieuw sociaal domein-systeem voorbereid, doorlopen en gegund. Om de digitale archivering van documenten en videotulen in de

toekomst te borgen, is een digitale archiefruimte aanbesteed. Ook draagt dit bij om aan de eisen die de Wet Open Overheid stelt, te kunnen voldoen.

Verbeteren van kwaliteit
We hebben de processen Meldingenbeheer en Changemanagement van het IT Servicemanagement verbeterd en deze verbeteringen doorgevoerd in onze manier van werken. We krijgen hierdoor een betrouwbaardere en hogere kwaliteit van de dienstverlening. De processen worden nu met meer controle (lees grip) uitgevoerd, waardoor we minder storingen hebben. Eventuele storingen worden beter en sneller verholpen. Dit is tevens een belangrijke stap waarmee we de informatieveiligheid naar een hoger niveau brengen.

De dienstverlening en wettelijke taken
Ten slotte is een belangrijk resultaat over 2023, dat we in de dynamiek van alle verandering ook onze wettelijke taken en de dagelijkse dienstverlening hebben uitgevoerd. We hebben daarnaast nieuwe collega’s kunnen werven en collega’s kunnen behouden. In de huidige tijd en dynamiek is dat een prestatie die het vermelden waard is.

5.6 Verbonden partijen

5.6.1 Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin onze gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Het BBV definieert deze begrippen in artikel 1 als volgt:

- ***Financieel belang:*** *“Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt”;*
- ***Bestuurlijk belang:*** *“Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”.*

In deze paragraaf geven we inzicht in de verbonden partijen die wij als gemeente hebben. Dit inzicht is van belang omdat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan uitvoeren. De gemeente draagt als het ware de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van specifieke taken aan de verbonden partij over. Aan bod komen:

- De kosten die ermee gemoeid zijn;
- Het budgettaire beslag op de begroting;
- De financiële risico’s die we als gemeente lopen;
- De mogelijke budgettaire gevolgen van deze risico's.

In de aparte programmahoofdstukken is daarnaast nog opgenomen hoe de verbonden partijen bijdragen aan het uitvoeren van onze beleidsresultaten.

Onze visie op samenwerkingen in het algemeen, waar de verbonden partijen onderdeel van zijn, is vastgelegd in het 'Visiedocument intergemeentelijke samenwerking' (2012). In de 'Notitie deelnemingenbeleid privaatrechtelijke rechtspersonen 2017' gaan we in het bijzonder in op het beleid voor de privaatrechtelijke samenwerkingen. De visie op en de uitvoering van de doelstellingen zijn per publiekrechtelijke samenwerking vastgelegd in aparte beleidsdocumenten

5.6.2 Publiekrechtelijke rechtspersonen

Publiekrechtelijke samenwerking vindt plaats op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Deze samenwerkingsverbanden zijn te omschrijven als verlengd lokaal bestuur. Onze gemeente neemt deel in de onderstaande gemeenschappelijke regelingen (GR-en):

1. Metropoolregio Eindhoven
2. Omgevingsdienst Zuidoost Brabant
3. Veiligheidsregio Zuidoost Brabant
4. GGD Brabant Zuidoost
5. Reiniging Blink
6. Senzer

Deze regelingen worden verderop in deze paragraaf apart toegelicht.

De kosten die wij hebben vanwege onze deelname in een gemeenschappelijke regeling zijn verplichte kosten. Deze moeten wij opnemen in onze gemeentelijke begroting. Jaarlijks ontvangen wij in het voorjaar de ontwerpbegrotingen voor het komende jaar van de 6 GR-en. Deze leggen wij voor aan uw raad. Uw raad heeft dan de mogelijkheid om een zienswijze over de ontwerpbegroting kenbaar te maken aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling.

In het algemeen geldt dat deelnemers aan gemeenschappelijke regelingen (mede)aansprakelijk zijn voor de dekking van eventuele tekorten. De tekorten die zij niet zelf kunnen opvangen (binnen hun weerstandsvermogen), worden naar rato van ons aandeel in de gemeenschappelijke regelingen omgeslagen naar onze gemeente.

Wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen

Op 1 juli 2022 is deze wetswijziging in werking getreden. Het doel van deze wijziging is het versterken van de politieke verantwoording over de gemeentelijke samenwerking. Volksvertegenwoordigers krijgen meer mogelijkheden om hun controlerende rol in dit soort samenwerkingen in te vullen en te versterken. Deze mogelijkheden zijn deels in werking getreden per 1 juli 2022 en deels treden ze in werking per 1 juli 2024. Uiterlijk per 1 juli 2024 dienen bestaande (en eventuele nieuwe regelingen) in overeenstemming te zijn gebracht met de gewijzigde bepalingen.
Door de besturen van de Gemeenschappelijke regelingen GGD, ODZOB en VRBZO zijn, overeenkomstig de gewijzigde wet, ontwerp- wijzigingen medio 2023 in procedure gebracht voor zienswijzen door de raden. Door het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling MRE is een ontwerp-wijziging in procedure gebracht voor reacties. De gemeenteraad van Helmond heeft op 31 oktober 2023 besloten zienswijzen c.q. een reactie kenbaar te maken. Na verwerking van de ingekomen zienswijzen/ reacties door de besturen, zal in 2024 de vaststellingsprocedure worden door lopen. De gemeenschappelijke regeling Senzer was in 2022 al in overeenstemming met de Wgr gebracht. Voor de gemeenschappelijke regeling Blink volgt dit nadat deze regeling is aangepast op het uittreden van Prezero.

5.6.2.1 Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (GR MRE)

Ontwikkelingen

Algemeen

- Op 1 maart 2023 heeft het Algemeen Bestuur besloten de werkorganisaties MRE en RHCe niet te ontvlechten. Het dienstverband met de directeur/secretaris is per 1 januari 2024 beëindigd.

Dienst Metropoolregio Eindhoven

- Het Samenwerkingsakkoord 2023-2026 is op 1 maart 2023 vastgesteld door het Algemeen Bestuur.
- Het Werkprogramma 2023 is volgens planning uitgevoerd waarbij geen significante afwijkingen plaats hebben gevonden welke de beleidsmatige uitvoering en daaraan gekoppelde budgetten in gevaar hebben gebracht.
- Na vaststelling van het Werkprogramma 2023-2024 door het Algemeen Bestuur op 5 juli 2023, is gestart met de invulling van de capaciteitsuitbreiding zoals opgenomen in dit werkprogramma. Medio december 2023 zijn enkele functies ingevuld, het proces loopt verder in 2024.
- De Hoge Raad heeft uitspraak gedaan in de zaak Attero over de minderlevering van brandbaar restafval over de periode 2015- januari 2017. Op basis van de uitspraak is de Metropoolregio Eindhoven gehouden een naheffing te betalen van ruim € 6,5 miljoen. Het vonnis is definitief, de Metropoolregio Eindhoven heeft hierop als contractpartner namens de 21 gemeenten de naheffing voldaan. Het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven heeft op 20 december 2023 de verdeelsleutel voor de verdeling van de naheffing over de gemeenten vastgesteld. Alle betreffende gemeenten hebben de vordering voldaan, het dossier is daarmee afgesloten.

Dienst Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe)

- Het Programma 2023 is beleidsmatig uitgevoerd volgens planning.

Gulbergen ▪

- Een Ontwikkelvisie voor het Landgoed waarin de gewenste ontwikkeling van het gebied is aangegeven, is via een breed participatietraject vastgesteld. Deze visie wordt verder uitgewerkt, inclusief de financiële haalbaarheid.
- Met de Belastingdienst zijn afspraken gemaakt over de Btw-positie van Landgoed Gulbergen. Dit heeft geleid tot een naheffing over de periode 2013-2022.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Kerntaken van de MRE zijn:

- Strategische bestuurlijke samenwerking op de thema's Economie (inclusief uitvoering Stimuleringsfonds en betaalautoriteit Brainport Development NV), Transitie landelijk gebied, Ruimte en Wonen, Energietransitie en Mobiliteit (incl. GGA).
- Het fungeren als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de overheidsorganen binnen de regio Zuidoost Brabant, met uitzondering van de gemeente Gemert-Bakel.

Risico's

Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven (vastgesteld AB juli 2018) wordt bepaald wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico's opnieuw beoordeeld. De huidige stand van de algemene reserves is voldoende om deze risico's af te dekken.

5.6.2.2 Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Ontwikkelingen
In 2022 behaalde de ODZOB, voor het eerst in zijn 10-jarig bestaan, een negatief jaarresultaat. Afgezien van bijvoorbeeld de kostenstijgingen als gevolg van de ongekend hoge inflatie die volgde op de oorlog in Oekraïne, waren het oplopend ziekteverzuim, de krappe arbeidsmarkt belangrijke aanjagers van het tekort. De gevolgen van de loon- en prijsontwikkelingen uit 2022 leiden daarmee ook tot een tekort voor 2023. Hierdoor was het noodzakelijk om de in juni 2022 vastgestelde begroting 2023 te herzien. Dit leidde tot hogere structurele kosten voor de deelnemers. Het gevolg voor Helmond was een structurele kostenstijging van € 122.230 ten opzichte van oorspronkelijke begroting 2023. In de zienswijzebief liet de gemeenteraad van Helmond zich kritisch uit over de herziene begroting 2023 en riep de ODZOB op tot actie.
Tijdens de begrotingsbehandeling in september is afgesproken dat er een medewerkerstevredenheids-onderzoek (MTO) komt om precies in kaart te brengen hoe het gesteld is met de gemoedstoestand van de ODZOB-medewerkers. Het MTO is daarmee één van de vijf maatregelen uit het plan ‘Naar een fitte organisatie’.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt
De ODZOB is een regionale uitvoeringsdienst die, namens de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant en de provincie NB, een landelijk vastgesteld basistakenpakket uitvoert op het gebied van milieu-vergunningverlening, milieutoezicht en -handhaving (VTH). Daarnaast zijn er verzoektaken die een deelnemer aan de omgevingsdienst kan opdragen. De ODZOB voert ook enkele bovenlokale collectieve taken uit. Doel is om samen de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren (veiliger, gezonder en minder overlast).

Risico's
De gemeentelijke bijdragen aan de ODZOB vinden plaats door facturatie op basis van declarabele uren. De uitkomst is dan ook lastiger te voorspellen dan bij een vaste inwonersbijdrage zoals bij de andere GR-en. Gezien de onzekerheid van zowel de omvang als de samenstelling van het te verrichten werk, wordt een deel van de benodigde bezetting ingehuurd. Het streven is om 20% van de benodigde bezetting in de vorm van flexibele arbeid te hebben.

De bestuursrapportage 2023 van de ODZOB (tussentijdse rapportage) liet een geprognosticeerd positief resultaat zien van €732.000. Dit werd voor een belangrijk deel veroorzaakt doordat de declarabiliteit was verbeterd en het ziekteverzuim was gedaald.
Naast de versterking van het weerstandsvermogen was rekening gehouden met een storting van in totaal €62.000 in een tweetal nieuwe bestemmingsreserves (*Nazorg Omgevingswet en Fitte organisatie*). Het principebesluit om het weerstandsvermogen te versterken middels een éénmalige deelnemersbijdrage was al eerder uitgesteld. Uitgangspunt is en blijft dat de algemene reserve wordt versterkt tot een bedrag van minimaal €1,2 miljoen. Het moment waarop dit wordt gerealiseerd en de wijze waarop dit wordt geeffectueerd is op dit moment nog onzeker.

5.6.2.3 Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Ontwikkelingen

De koers van de VRBZO voor de komende jaren is vastgelegd in de visie 2025. De uitvoeringsagenda die aan de visie is verbonden, heeft als kern de doorontwikkeling van het domein crisisbeheersing. In 2023 ontving VRBZO een extra gemeentelijke bijdrage om de achterstand in de uitvoering van de visie (ontstaan door corona) in te lopen. Vooral op het domein van crisisbeheersing zijn hierdoor flinke stappen gezet in 2023. Zo is vorig jaar onder andere een nieuw crisisplan vastgesteld, is VRBZO bezig met een nieuw regionaal risicoprofiel en is een planningsstaf ingericht waarin permanente risicomonitoring en de eerste regie op de aanpak van risico's en dreigingen is geborgd.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) is een organisatie waarin de brandweer, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR) en gemeenten samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden:

- Adequaat reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven;
- Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen;
- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt. Ook de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied behoort tot haar taak.
- Het coördineren van bevolkingszorg taken.

Risico's

De gemeente is aansprakelijk voor tekorten naar rato van de bijdrage aan de gemeente uit het gemeentefonds.

5.6.2.4 Gemeenschappelijke regeling GGD Zuidoost-Brabant

Ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkelingen waarmee de GGD te maken heeft gekregen in 2023 zijn:

- Voorbereiding op de implementatie van de Omgevingswet (per 1 jan 2024);
- Gemeenten ondersteunen bij het maken van een plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord;
- Uitbreiding van contracttaken zoals Kind naar Gezonder Gewicht en Kansrijke Start in het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord;
- Optimaal inzetten van Jeugdgezondheidszorg (JGZ) als collectieve basisvoorziening in de jeugdzorgketen en in het sociale domein;
- Spreidingsplan ambulancevoorzieningen uitvoeren;
- Proef met inzet van intelligente software bij planning en spreiding van ambulances;
- Extra inzet bij de opvang van Oekraïense vluchtelingen;
- Intensivering van de samenwerking met GGD Hart voor Brabant bij Forensische Geneeskunde (1 team voor politieregio Brabant-Oost);
- Tekorten op de arbeidsmarkt van verpleegkundigen en artsen (extra inzet op werving en aantrekkelijk werkgeverschap);
- Implementatie van het Lean gedachtengoed (continu verbeteren) binnen de GGD;
- Implementeren van zelforganisatie en tweelagenstructuur.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ). De GGD Brabant-Zuidoost streeft - onder regie van de gemeenten – door middel van preventie naar gezondheidswinst voor alle inwoners, om zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van hun leven en de zelfredzaamheid te vergroten. De dienstverlening is gezondheid, preventie en snelle interventie, is professioneel en betrouwbaar en komt tot stand vanuit de wens van de klant en in dialoog met de opdrachtgevers en samenwerkingspartners. Vanuit de Wet Publieke Gezondheid geeft de GGD-vorm en inhoud aan collectieve preventie en gezondheidswinst.

Risico's

- Het risico dat de loon- en materiële kosten sneller stijgen dan de in de begroting opgenomen indexering van de gemeentelijke bijdrage voor het gezamenlijke takenpakket en/of het NZA-budget voor ambulancezorg, en dat deze niet in de daaropvolgende jaren wordt rechtgetrokken;
- Het risico dat door fusie, reorganisatie, conflicten etc. er wachtgelden/frictiekosten dienen te worden uitbetaald die niet door gemeenten, derden of de lopende exploitatie worden gedekt;
- Het risico dat als gevolg van (belasting)wet- en regelgeving de kosten meer dan gemiddeld stijgen en/of tot een naheffing leiden;
- Toenemende arbeidsmarktkrapte;
- Het risico dat om de paraatheid van de Ambulancezorg te handhaven er, bv vanwege een hoog ziekteverzuim of een groot personeelsverloop, te weinig budget is om de vervangingskosten te dekken. Daarnaast bestaat m.b.t. ambulancezorg een algemeen exploitatierisico op de omvangrijke materiële kosten;
- Het risico dat door een ramp bij PG veel extra inzet nodig is en/of waardoor het reguliere werk in gevaar komt;
- Het risico dat verplichte landelijke wet- en regelgeving bij PG leidt tot activiteiten waarvan de kosten nog niet zijn opgenomen in de begroting;
- Het risico dat, wanneer de aanwijzing voor ambulancevervoer niet meer aan de GGD wordt toegekend, een deel van centrale overhead niet meer wordt gedekt;
- Het risico dat er (door externe ontwikkelingen) een wijzing in de taakinhoud optreedt waardoor er tijdelijk meerkosten ontstaan;

- Het risico dat door marktomstandigheden er tijdelijk ongedekte kosten blijven bij de contracttaken voor het rijk en derden;
- Het risico dat toegewezen schadeclaims niet volledig worden afgedekt door de afgesloten verzekeringen;
- Het risico dat er zich ICT-beveiligingsproblemen voordoen;
- Het risico dat bij liquidatie van een der verbonden partijen er claims aan de GGD zullen zijn;
- Het risico dat er zich nog overige (personele) tegenvallers zullen voordoen waarmee nog geen rekening is gehouden;

5.6.2.5 Gemeenschappelijke regeling reiniging Blink

Ontwikkelingen
In 2019 zijn de eerste stappen genomen om, met het oog op de verdere uitbreiding van het takenpakket en de eerdere uitbreiding van het aantal deelnemers de afgelopen jaren, te komen tot een robuuste organisatie (uitbreiding formatie resp. uitbreiding sleutelfuncties). Hiervoor zijn diverse projecten opgestart.

Ook is er toen een start gemaakt met een evaluatie- en onderzoeksrapport. De uitkomsten hiervan zijn inmiddels bekend en vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Tevens heeft de private partner, Prezero, te kennen gegeven om er 1 januari 2026 uit de Gemeenschappelijke Regeling te stappen.

Inmiddels is er een kwartiermaker aangesteld om deze ontvlechting vorm te geven.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt
De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie heeft mede tot doel zorg te dragen voor gemeentelijke uitvoeringstaken op het vlak van de inzameling, sortering, vermarkten en (eind)verwerking van (grondstoffen in) grof- en fijn huishoudelijke afvalstoffen, de gladheidsbestrijding en de reiniging van de openbare ruimte van de deelnemende gemeenten.

Risico's
- De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Blink opereert in een dynamische beleidsmatige context, die, met name ten aanzien van sortering, vermarkten en (eind)verwerking van grondstoffen, rekening moet houden met de (prijs)ontwikkelingen in de markt bij contractvorming en beïnvloed wordt door overheidsmaatregelen (verbrandingsbelasting). Deze hebben een negatieve invloed op zowel de inkomsten als uitgaven van Blink resp. de deelnemende gemeenten. De verwachting is dat ook de komende jaren deze een (veelal niet voorspelbare) invloed hebben, met kostentoename als gevolg voor Blink en haar deelnemers;
- De groei van de opgave voor Blink door recente toetreding en komende toetredingen en de uitbreiding van de aan Blink opgedragen taken vraagt om een robuuste organisatie die zowel kwalitatief als kwantitatief adequaat is ingericht. In het kader van het begin 2018 door het Algemeen Bestuur vastgestelde Strategisch Meerjaren Plan (SMP) wordt hier door projecten en maatregelen invulling aan gegeven. Het is ook in gemeentelijk belang om de risico's hierbij te beperken.

5.6.2.6 Gemeenschappelijke regeling Senzer

Ontwikkelingen De gemeente heeft een bredere maatschappelijke doelstelling dan die van Senzer, zoals ook Zorg en Jeugd. Daartussen bestaan diverse raakvlakken waarbij het uit effectiviteit en efficiency van belang is dat er een goede integrale aanpak en afstemming plaatsvindt. Het is van belang dat de raad de integraliteit tussen de drie domeinen bewaakt, aansluitend bij de bredere maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. De raad heeft hiertoe de mogelijkheden zoals deze in de gemeenschappelijke regeling zijn vastgelegd (zienswijzeprocedure).
Openbaar belang dat er mee gediend wordt Senzer voert namens de gemeenten in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel, waaronder Helmond, de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving uit. Senzer is de verbinder tussen werkgever en werkzoekende, redenerend vanuit de vraag van de werkgever die Senzer verbindt aan de (arbeids)kracht en het talent van de werkzoekende (matching).
Risico's • Senzer opereert in een zeer dynamische omgeving die beïnvloed wordt door economische ontwikkelingen en overheidsbeleid (i.e. de verdeelsystematiek BUIG). Ook voor de komende jaren blijft dit een risicofactor; • Noodzakelijke aanpassing van bedrijfsprocessen die voortvloeien uit de invoering of wijziging van diverse wet- en regelgeving (i.e. de Participatiewet).

5.6.3 Privaatrechtelijke rechtspersonen

Privaatrechtelijke organisaties zijn in het Burgerlijk Wetboek verder geregeld. Dit kunnen stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen zijn. In het laatste geval wordt onze deelname aangeduid als deelneming. De gemeente Helmond participeert in de volgende privaatrechtelijke rechtspersonen.

1. Brainport Development NV
2. Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding
3. RAI Automotive Industry NL BV
4. NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)
5. Enexis Holding NV
6. Glasvezel Helmond BV
7. Brabantring BV
8. Stichting Automotive Campus Helmond
9. Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost (ZVHBZO)
10. Stichting Brainport Smart District
11. Vereniging KIC EIT Urban Mobility
12. Coöperatieve vereniging Urban development Institute (UDI)
13. Stichting Smart Industries Fieldlab de Peel
14. Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE

5.6.3.1 Brainport Development NV

Ontwikkelingen
Het Rijk heeft Brainport aangewezen als één van de drie Nederlandse economische kerngebieden. Daarmee heeft Brainport naar analogie van Rotterdam en Amsterdam de status van 'mainport-status'. In het regeerakkoord heeft het kabinet vastgelegd om samen met de regio de noodzakelijk doorontwikkeling van de regio als mainport ter hand te nemen.
Op basis daarvan is een Strategische Agenda ontwikkeld voor de regio met 3 pijlers en 12 opgaven. Het gaat daarbij om 1) Internationale waardeketens, 2) Talent en 3) Woon-, leef- en vestigingsklimaat.
Verder werkt Brainport Development aan de uitvoering van het meerjarig uitvoeringsprogramma voor de regio. Het meerjarenplan 2021-2024 bestaat uit twee delen:
1. Het onderhouden van ons ecosysteem: MKB-ondersteuning, talentontwikkeling, technologieverkenning, branding, public affairs en het clusteren van nieuwe kansen.
2.Versterking van het ecosysteem: tekorten arbeidsmarkt, internationalisering, sleuteltechnologieën, kapitaalfondsen en versterken vestigingsklimaat.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt
Brainport Development NV is een economische ontwikkelingsorganisatie die samen met partners uit bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid werkt aan het versterken van Brainport Regio Eindhoven. Hightech en design in combinatie met hoogwaardige maakindustrie en ondernemerschap leveren de oplossingen voor de maatschappelijke uitdagingen van morgen.

Risico's
- Het niet voor handen hebben van (voldoende) middelen voor investeringen;
- Het niet hebben van voldoende middelen voor interne bedrijfsvoering om plannen tot ontwikkeling te brengen.

5.6.3.2 Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding

Ontwikkelingen
De vennootschap had tot doel op de Automotive Campus facilitaire testcentra op te zetten en ter beschikking te stellen aan het MBK-bedrijfsleven. Hiertoe zijn in het verleden subsidies van het ministerie van Economische Zaken (EZK) ontvangen en zijn testfaciliteiten opgezet. Deze testfaciliteiten zijn technisch verouderd en inmiddels economisch afgeschreven.

Tijdens een Buitengewone Vergadering van Automotive Facilities Brainport Holding NV op 18 oktober 2023 is besloten de vennootschap te ontbinden. De NV heeft haar activiteiten inmiddels gestaakt. Aan de bestuurder is décharge verleend.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt
Niet meer van toepassing.

Risico's
De aandelen AFB Holding die de gemeente in bezit had waren per 10 oktober 2023 gewaardeerd op € 25.280. Daar geen middelen meer in de BV beschikbaar zijn, en geen gelden meer terugvloeien naar de gemeente, is in deze jaarrekening de boekwaarde van € 25.280 afgeboekt ten laste van programma 7, Economisch beleid en werkgelegenheid.

5.6.3.3 RAI Automotive Industry NL BV

Ontwikkelingen
Tijdens de laatste bestuursvergadering in 2023 is het besluit genomen om met thema groepen te gaan werken in het bestuur, met als doel meer interactie met het Bestuur voor meer focus, klankbord en ondersteuning. Het (Algemene (totale) Bestuur besluit over het jaarplan, financiële zaken e.d. en de Themagroepen over de betreffende onderwerpen van de groep met als uitgangspunt de volledige vertegenwoordiging van het Bestuur. De globale inhoud en besluiten komen vervolgens terug voor review in de algemene bestuursvergadering. Voorstel Themagroepen:
1. Financiën en Governance
2. Leden en Projecten
3. Strategie en Technologie
Per themagroep wordt een doelstelling geformuleerd. De organisatie gaat in Q1-2024 aan de slag met de formalisering van een voorstel per themagroep en om de themagroepen bij elkaar te brengen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt
Met een versterkte AutomotiveNL op de campus wordt de ecostructuur verder verrijkt. Door het lidmaatschap bestaat zicht op de innovatieve plannen van de RAI en kan zo nodig worden aangehaakt met andere lokale initiatieven. De gemeente en de Provincie zijn lid van AutomotiveNL.

Risico's
De gemeente is lid van AutomotiveNL en betaalt jaarlijks een contributie. Mocht deelname tot te weinig effect leiden, dan staat er weinig meetbare meerwaarde tegenover de jaarlijkse contributie.

5.6.3.4 NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)

Ontwikkelingen
De strategie van de BNG is met 'de klant' mee te bewegen. De bank doet dit door met diensten op maat in te spelen op de veranderende behoeften van de klanten. De financiële diensten omvatten kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer en gebiedsontwikkeling.

Ondanks geopolitieke spanningen, een aantal faillissementen van buitenlandse banken en de afkoelende economie behaalde de BNG in 2023 sterke financiële resultaten. De nettowinst bedraagt € 254 miljoen; in 2022 was dit € 300 miljoen. Het renteresultaat was € 82 miljoen hoger, daarentegen zorgden transacties uit hoofde van de liquiditeitenportefeuille voor een lager eindresultaat.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt
De BNG-bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank heeft toegang tot financieringsmiddelen tegen scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan maatschappelijke instellingen. Uiteindelijk leidt dit voor de inwoner tot lagere kosten voor diverse voorzieningen. BNG wil de maatschappelijke impact vergroten. Hoofddoel blijft dat de bank zich blijft inzetten als belangrijkste kredietverstrekker in het publieke domein en voor het socialer en duurzamer maken van Nederland.

Risico's

Macro-economische omstandigheden kunnen de sterke vermogenspositie beïnvloeden. De naar risico gewogen solvabiliteitsratio's van de BNG Bank blijven op een hoog niveau, waardoor risico's laag ingeschat worden. De BNG behoort tot de veiligste banken ter wereld (AAA status).
Het dividend over 2023 bedraagt € 120 miljoen, dat is € 2,16 per aandeel.

5.6.3.5 Enexis Holding NV

Algemene informatie
Enexis wil dat men altijd en overal in het voorzieningengebied van Enexis kan beschikken over energie, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven.
Uit de verkoop aan RWE en Waterland is een aantal deelnemingen voortgekomen, waarvan alleen nog Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. en Claim Staat Vennootschap B.V. resteren.
Gemeente Helmond is via de Holding Enexis aandeelhouder in deze deelnemingen.

Ontwikkelingen
In 2022 is een strategisch plan en een missie vastgesteld. De missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen zoals: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving); en digitale transformaties. In verband met wettelijke ontwikkelingen (mogelijke een nieuwe wet collectieve warmtevoorziening), zal in de AVA van 2024 een aanpassing van het strategisch plan worden voorgelegd.

In 2023 was sprake van een enorme groei van de vraag naar elektriciteit en het aanbod van wind- en zonne-energie. Wachtlijsten voor bestaande en nieuwe klanten zijn verder toegenomen.
Grootzakelijke klanten moeten rekening houden met termijnen van soms wel 5 tot 10 jaar, voordat ze een nieuwe of zwaardere aansluiting kunnen krijgen. Dit is een vervelende boodschap. De betrouwbaarheid van het netwerk behoort tot de hoogste van de wereld met een leveringszekerheid van bijna 100%.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt
Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en € 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerders taak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.

Risico's
Zoals bekend heeft de energietransitie een enorme investeringsopgave en daaruit voortvloeiende kapitaalbehoefte tot gevolg. Uitgangspunt is dat Enexis financieel solide blijft, geen financiële risico's neemt en tenminste een A credit-rating behoudt. Dit is in 2023 het geval, zowel bij Standard & Poors en Moody's.
De nettowinst over 2023 bedraagt € 72 miljoen; dit is een winstdaling van € 115 miljoen ten opzichte van 2022. Van deze winst zal volgens het dividendvoorstel over het jaar 2023 de helft (€ 5.604) worden uitgekeerd aan de aandeelhouders.

5.6.3.6 Glasvezel Helmond BV

Ontwikkelingen
Eind 2018 is als uitvloeisel van een open uitvraag aan de markt, de gevoerde onderhandelingen met en de vormgeving van de samenwerking tussen de gemeente Helmond en e-Quest, Glasvezel Helmond BV opgericht. Dit met als doel de gehele gemeente Helmond van een robuust glasvezelnetwerk te voorzien als fundament voor de digitale stad van de toekomst.

De aanleg van de wijken (in Rijpelberg, Brouwhuis en Stiphout lag er al een glasvezelnetwerk wat door de andere aandeelhouder is ingebracht in de vennootschap) is gefaseerd, per wijk uitgevoerd. In 2022 is gestart met de aanleg van de laatste wijken namelijk Helmond-West en de binnenstad. In 2023 zijn alle wijken verglaasd, met uitzondering van het buitengebied van Helmond.
Naast het op een hoge snelheid en kwaliteit leveren van de zogenaamde triple play dienstverlening (Internet/TV/Telefonie) zijn ook de eerste maatschappelijke diensten via glasvezel al aangeboden. Inwoners kunnen bijvoorbeeld (mantel)zorg- en veiligheidsdiensten afnemen als nieuwe vorm van digitale dienstverlening over de veilige glasvezelinfrastructuur.

Naast dit lokale initiatief zetten we ook in op samenwerking binnen de zogenaamde BrabantRing. Dit is een samenwerkingsproject van enkele partners binnen BrabantStad. Het is de realisatie van een veilig glasvezelnetwerk voor heel Noord-Brabant voor het op een veilige en betrouwbare manier kunnen leveren van allerlei maatschappelijke diensten. De oprichting van het samenwerkingsverband BrabantRing is in 2023 gerealiseerd. Onderdeel van de BrabantRind wordt onder andere een opstappunt in het nieuwe Huis voor de Stad.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt
Het beoogde effect is dat:

- Alle inwoners, bedrijven en instellingen tegen acceptabele kosten zijn/kunnen worden aangesloten op een toekomstvast glasvezelnetwerk;
- Het glasvezelnetwerk open en toegankelijk is voor alle (maatschappelijke) dienstenaanbieders zoals o.a. zorgdiensten;
- Het glasvezelnetwerk onderdeel gaat worden van de zogenaamde BrabantRing, dat wil zeggen gekoppeld gaat worden aan andere Brabantse glasvezelnetwerken met als doel om op veilige wijze maatschappelijke diensten over glasvezel mogelijk te maken op boven regionale schaal;
- Het glasvezelnetwerk erin voorziet dat ook de openbare ruimte wordt verglaasd en er daarmee kansen ontstaan voor een diversiteit van Smart City toepassingen in de toekomst. Dit glasvezelnetwerk kan ook worden benut voor 5G toepassingen in de toekomst (zogenaamde small cells) waardoor snel op 5G kan worden overgestapt zonder dat extra graafwerkzaamheden (desinvestering) nodig zijn;
- Alle gemeenschapsaccommodaties en andere maatschappelijke instellingen de beschikking kunnen hebben over hoogwaardige glasvezelverbindingen.

Risico's

- Glasvezel Helmond BV moet rekening houden met ontwikkelingen in de markt (zo moet de penetratiegraad voldoende zijn om aan de operationele verplichtingen te kunnen voldoen);
- De Bank Nederlandsche Gemeenten (BNG) kan aanspraak maken op de gemeentelijke garantiestelling. De BNG is met Glasvezel Helmond en gemeente in gesprek hierover.

5.6.3.7 Brabantring BV

Brabantring BV
Ontwikkelingen Het derde kwartaal 2023 is de oprichting van de Brabantring BV een feit geworden. Om de Brabantring straks operationeel optimaal in te kunnen zetten is er binnen het nieuwe Huis voor de stad een zogenaamd opstappunt voorzien. Deze technische voorziening zal naar verwachting in 2024 ook technisch worden ingevuld en worden geoperationaliseerd. Naast de verdere doorontwikkeling van de digitale ontsluiting van de gemeente Helmond zelf wordt ook de ontsluiting van het achterland van de gemeente Helmond (o.a. de Peelgemeenten), binnen het hierna beschreven openbaar belang, daarbij voorzien.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt Doel van de Brabantring is om goede en betrouwbare digitale connectiviteit in heel Brabant beschikbaar te maken om daarmee op een slagvaardige wijze, onze maatschappelijke taakstelling op een relevante wijze te kunnen blijven invullen. De BrabantRing is een hoogwaardige digitale infrastructuur (een digitale ‘snelweg’) die veilige digitale connectiviteit biedt als aanjager voor innovatieve maatschappelijke toepassingen. Er is een breed gedeeld beeld dat digitalisering maatschappelijke kansen biedt en doorbraken kan realiseren in uiteenlopende gebieden. We doelen hier op de industrie, de zorg, op het gebied van mobiliteit en logistiek en b.v. voor de energietransitie etc. Moderne digitale, maatschappelijke toepassingen stellen hoge eisen aan veiligheid, continuïteit, flexibiliteit en laagdrempeligheid van de daarvoor benodigde digitale verbindingen. Het relatief onveilige en minder betrouwbare internet voldoet hieraan onvoldoende en vormt daarmee een rem op toekomstige ontwikkelingen. Er is dus een andere vorm van connectiviteit nodig die laagdrempelig toegankelijk is voor maatschappelijke partijen (zeker ook voor kleine, innovatieve ondernemingen) om hun rol in de digitale transitie optimaal te kunnen pakken.
Risico’s De businesscase voor Brabantring B.V. heeft, net als tijdens de in juli 2021 met de raad doorlopen wensen en bedenkingenprocedure, een geprognosticeerd positief resultaat. Er is sprake van een beperkte financiële investering voor de gemeente Helmond en daarmee een beperkt financieel risico (maximaal bedraagt de investering € 120.000).

5.6.3.8 Stichting Automotive Campus Helmond

Ontwikkelingen
De stichting verzorgde voor de Automotive Campus de business development, de marketing & acquisitie, de facilitaire zaken, de community building en events. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de Automotive Week in samenwerking met RAI Automotive Industry NL. De drie campuseigenaren (Van de Ven, Provincie Noord-Brabant, Gemeente Helmond) zijn nog met elkaar in gesprek om te komen tot een publiek-private sturing. De activiteiten van de stichting moeten hierin landen. In de tussentijd liep in juli 2023 de huidige subsidie af. Om de activiteiten toch blijvend te ondersteunen is een nieuwe subsidie verstrekt tot uiterlijk 31 december 2024.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt
- Uitbouw van het ecosysteem op de Automotive Campus in Helmond en hierdoor bijdragen aan de economische structuurversterking van Helmond;
- Blijvend werken aan een goed functionerende campus;
- Aantrekken van nieuwe bedrijven.

Risico's
Conjuncturele ontwikkelingen, structuurwijzigingen en actuele vraagstukken als netcongestie kunnen een behoorlijke invloed uitoefenen op de doorontwikkeling van de Automotive Campus. Zoals hierboven beschreven heeft een publiek-private sturing op zowel het fysieke eigendomsconcept als op de inhoudelijk-organisatorische campusontwikkeling de gemeentelijke voorkeur voor de toekomst. Voor de gemeente is het van groot belang dat de Automotive Campus een positieve doorontwikkeling maakt. Wij zijn en blijven daarom nauw betrokken.

5.6.3.9 Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Ontwikkelingen
De landelijke Meerjarenagenda Zorg- en Veiligheidshuizen 2021-2024 beschrijft de essentie van de aanpak in ieder zorg- en veiligheidshuis. In de vastgestelde 'Verkenning taken en activiteiten 2023 e.v.' hebben de regionale partners deze landelijke lijn vertaald naar de opdracht voor het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost. In 2023 zijn vanuit de regio Zuidoost-Brabant 157 complexe zaken aangemeld voor behandeling door het ZVHBZO. Dat betekende een flinke stijging van 37% t.o.v. 2022. In de PGA Radicalisering zijn regionaal een aantal nieuwe zaken opgepakt en liepen er diverse zaken door uit voorgaande jaren. Ook is ingezet op de geactualiseerde PGA Jeugd en de PGA Personen met onbegrepen gedrag. In de nieuwe regionale aanpak MDA++ gericht op huiselijk geweld en kindermishandeling zijn ook een aantal zaken opgepakt. Om kennis en expertise te delen zijn een eerste training voor procesregisseurs en een werkbezoek aan de jeugdgevangenis georganiseerd. Daarnaast is samen met het Regiobureau Integrale Veiligheid ingezet op het versterken van de samenwerking op het gebied van radicalisering. En verder zijn 2 projecten opgestart om initiatieven op het snijvlak van zorg & veiligheid te ondersteunen en vereenvoudigen. Verder is in 2023, na gedegen onderzoek, bestuurlijk besloten tot herinrichting van het werkgeverschap waarbij Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost zelfstandig personeel in dienst kan nemen.

In de kern richt het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost zich op de complexe, domein overstijgende casussen waarin de samenwerking tussen partners vastloopt (AVE 3 en 4). Deze taken worden als volgt omschreven:

1. Het faciliteren en regisseren van casus overleggen waar complexe domein overstijgende casuïstiek wordt besproken (ketenregie); zowel geëscaleerde casuïstiek in de vorm van ‘Casus op Maat’ (COM) alsook middels de Persoonsgerichte Aanpak (PGA).
2. Expertisecentrum voor multidisciplinaire problematiek en vraagbaak; het Zorg- en Veiligheidshuis gaat in Zuidoost Brabant informatie ontsluiten over organisaties en werkprocessen op het gebied van zorg en veiligheid. Hiermee wordt ingezet op het versterken en ondersteunen van de lokale teams én de ketensamenwerking voor de geëscaleerde (domein overstijgende) casuïstiek.
3. Het signaleren van relevante trends en ontwikkelingen en (strategisch) adviseren van bestuurders en sleutelpartners.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een netwerksamenwerking tussen partners uit de straf- en zorgketen en gemeenten. In het Zorg- en Veiligheidshuis werken partners samen om, in een zo kort mogelijke tijd, te komen tot een integrale keten overschrijdende aanpak van (potentiële) criminele of ernstige overlast veroorzakende personen of systemen, waarachter een complexe casuïstiek schuilgaat. Hiermee wordt voorkomen dat partner organisaties slechts een gedeelte van de problematiek aanpakken en/of (te lang) langs elkaar heen werken. Door samen te werken kunnen partnerorganisaties elkaar versterken en wordt ook voor betrokkene gewerkt vanuit een gezamenlijk doel en plan van aanpak. Uiteindelijk moet dit leiden tot een betere zorg en meer veiligheid.

Risico’s

Maatschappelijke ontwikkelingen en doorontwikkeling c.q. professionalisering van het Zorg- en Veiligheidshuis zoals benoemd in de landelijke Meerjarenvisie kunnen leiden tot meer investeringen. Sinds 2022 worden door het Rijk aanvullende structurele middelen ter beschikking gesteld. Regionale partners bepalen uiteindelijk welke taken en activiteiten het Zorg- en Veiligheidshuis uitvoert.
Door krapte op de arbeidsmarkt kan een tekort aan geschikte medewerkers gevolgen hebben voor de continuïteit van de bedrijfsvoering. Onder meer door herinrichting van het werkgeverschap waarbij Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost zelfstandig personeel in dienst kan nemen wordt getracht hierop te kunnen inspelen als aantrekkelijke werkgever.

5.6.3.10 Stichting Brainport Smart District

Ontwikkelingen

De Stichting Brainport Smart District is in 2018 opgericht om van het noordelijk deel van Brandevoort (ten noorden van het spoor) De wijk van de toekomst te maken. Het kwaliteitsboek (q-book) versie 1.0 is in 2020 vastgesteld door het Stichtingsbestuur en door de gemeenteraad op 9 februari 2021. Tevens hebben er 5 business challenges voor marktpartijen plaatsgevonden en is met circa 25 initiatiefnemers een intentieovereenkomst gesloten. In 2023 is het project van de eerste 52 tijdelijke woningen opgeleverd.

Voor 2024 worden onder andere de volgende resultaten verwacht:

- Een raadsbesluit over de mogelijke koerswijziging voor het plangebied BSD;
- Opzetten nieuwe governance structuur van de gebiedsontwikkeling en daarmee de verdere invulling van de rol van de stichting BSD;
- Invulling penvoerderschap subsidiegelden uit het Nationaal Groeifonds;

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De bevolking in steden wereldwijd groeit exponentieel. Dit zorgt voor allerlei problemen op onder andere het gebied van duurzaamheid, energie, inclusiviteit, mobiliteit, gezondheid en leefbaarheid. Tegelijkertijd biedt sociale innovatie en de snelle technologische ontwikkeling volop mogelijkheden om deze problemen te tackelen. Door economische onzekerheid en de terughoudendheid van projectontwikkelaars en bouwbedrijven risicovolle innovaties toe te passen, komen de benodigde ontwikkelingen onvoldoende op gang. BSD moet een podium gaan bieden om de innovatieve woon- en werkoplossingen wel mogelijk te maken en te versnellen, om zoals voorbeeld te dienen voor andere gebiedsontwikkelingen in Nederland.
Mocht de raad in mei 2024 besluiten de koers voor deze gebiedsontwikkeling te wijzigen, dan zal een ander openbaar belang worden gediend. Innovaties zijn dan van minder groot belang, maar het moet dan een betaalbare en duurzame wijk worden die een bijdrage levert aan het woningtekort in Helmond. Op dat moment zal ook bezien worden of het noodzakelijk is om voor dit belang deel te blijven nemen in de stichting BSD.

Risico's

In mei 2024 wordt aan de raad een koerswijziging van deze gebiedsontwikkeling voorgelegd. Tot dat moment verricht de stichting BSD slechts hoogstnoodzakelijke werkzaamheden. Als de koerswijziging door de raad wordt aangenomen, zal afzonderlijk bezien worden op welke wijze de activiteiten van de stichting worden voortgezet en welke risico's dit met zich brengt.

5.6.3.11 Vereniging KIC Urban Mobility

Ontwikkelingen
EIT Urban Mobility is een Kennis en Innovatiegemeenschap gefinancierd door het European Institute of Innovation and Technology. De vereniging EIT Urbam Mobility is 100% aandeelhouder van de EIT Urban Mobility SL die zich richt op de uitvoering van activiteiten op het gebied van educatie, innovatie en business creatie op het gebied van stedelijke mobiliteitsvraagstukken.

Helmond neemt onder andere deel aan de activiteiten van o.a. de City Club en gesubsidieerde innovatieprojecten. De oriëntatie van EIT Urban Mobility richt zich steeds meer op business creatie en start-ups, waardoor de relevantie voor deelnemende steden begint af te nemen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt
Helmond, de Brainportregio en Europa staan voor grote opgaven als het gaat om duurzaamheid, klimaat, leefbaarheid en mobiliteit. Het gaat hier om complexe en integrale opgaven. Samenwerking met andere triple helix partners in de EU biedt ons de mogelijkheid om onze stedelijke opgaven te realiseren. We hebben toegang tot een groot netwerk van bedrijven en kennispartners die allen een vergelijkbare opgave hebben.

Deelname past binnen de strategische agenda van de gemeente Helmond. Daarbij kan de smart mobility sector in de regio eveneens worden versterkt.

Dit alles wordt mogelijk gemaakt middels de beschikbaarheid van een meerjarige subsidiestroom voor innovatie- activiteiten op het gebied van mobiliteit waarvoor jaarlijks voorstellen kunnen worden ingediend.

Risico's
Het is de toetreding tot en deelname aan een buitenlandse entiteit, een vereniging met vestigingsplaats in Barcelona Spanje). Intern is er geen concrete kennis van het Catalaanse en Spaanse recht aanwezig. Dit zou in de toekomst voor problemen kunnen zorgen, te meer nu ook de rechter in Barcelona bevoegd is om over eventuele geschillen te oordelen. Hoewel risico's in dit kader niet geheel zijn uitgesloten, zijn de statuten en reglementen door deskundige externe partijen opgesteld.

5.6.3.12 Coöperatieve vereniging Urban Development Initiative (UDI)

Ontwikkelingen

De samenwerking in het Urban Development Initiative (UDI) heeft als ambitie om in de regio adequate, slimme, integrale, innovatie gedreven antwoorden te bieden op stedelijke vraagstukken en een bijdrage te leveren aan de verbetering van de kwaliteit van leven, werken en verblijven nu en in de toekomst. Nieuwe kennis, technologieën en innovaties worden door de kennisinstellingen in samenwerking met bedrijfsleven tot stand gebracht en vervolgens samen met de overheden uitgeprobeerd en opgeschaald in de werkelijke stedelijke omgeving.

In 2023 zijn in het kader van de innovatieprogramma's Energy Transition, Future of Housing & Building en Urban Planning Reimagined wederom diverse activiteiten (onderzoek, kennissessies en concrete projecten) uitgevoerd in samenwerking met de diverse ecosysteem partners. Een deel van deze activiteiten vindt zijn neerslag in majeure Helmondse opgaven/programma's (zoals de Schaalsprong, Versnelling Woningbouw, Netcongestie en 100 Climate Neutral Cities).

Sinds de start van UDI zijn we succesvol geweest in het binnenhalen van een aantal wetenschappelijke en meer praktisch gerichte subsidies waaraan verschillende bedrijven hun (financiële) bijdrage hebben geleverd. Ook zijn verschillende onderzoeken en proto-types opgeleverd zoals rondom energiesystemen, digital tools en woningbouw. Daarnaast zijn verbindingen tussen onderzoekers van de TU/e, gemeenten en bedrijven verbeterd. Partijen vinden elkaar beter en gaan ook samen aan de slag met stedelijke uitdagingen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Bijdragen aan duurzame oplossingen voor de grote systemische ontwikkelingsopgaven waar onze stedelijke samenlevingen en economieën momenteel voor staan. Versnellen van innovatie via samenwerking met marktpartijen en kennisinstellingen.

Risico's

De financiering voor UDI via de Regiodeal loopt eind 2024 af. Sinds eind 2023 wordt bezien of en in welke vorm de samenwerking wordt voortgezet. Wat in de afgelopen jaren niet is gelukt is, is het verbinden van commerciële partijen direct aan het UDI, om op die manier een basisfinanciering ophalen voor het functioneren van het UDI. Partijen geven aan op verschillende plekken al te participeren en zien meer in deelname en bijdrage op concrete projectbasis dan een doorlopende programmafinanciering. Belangrijk is om een minimale onderzoekscapaciteit op de thema's overeind te houden. Daarvoor is commitment van de TU/e noodzakelijk. Ook het organiseren en bij elkaar brengen van partijen blijft van belang.

5.6.3.13 Stichting Smart Industries fieldlab De Peel

Ontwikkelingen
In Fieldlab De Peel werken bedrijven samen met als doel procesoptimalisatie en het ontwikkelen van nieuwe businessmodelen. Fieldlab De Peel heeft zich autonoom ontwikkeld en is in 2023 gewerkt aan verschillende projecten en is het Fieldlab met een deelnemer gegroeid. De gemeentelijke zetel in het bestuur van de stichting is in 2023 niet ingevuld.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt
De gemeente Helmond heeft aan de basis gestaan van Fieldlab de Peel en daarmee de regionale maakindustrie in Helmond-De Peel gestimuleerd in kennisdeling, innovatie, behoud van werkgelegenheid en samenwerking met het onderwijs. Nu de stichting zich autonoom ontwikkeld is de aanjaagrol van de gemeente komen te vervallen en is betrokkenheid niet langer noodzakelijk.

Risico's
Geen specifiek te benoemen risico's.

5.6.3.14 Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE

Ontwikkelingen
In 2021 constateerden we dat de opzet van het fonds onvoldoende aansluit bij de behoefte in de markt. Daarom hebben de regiogemeenten gezamenlijk een voorstel gemaakt om het fonds door te ontwikkelen. Daarbij is er onder andere aandacht voor gewijzigde inhoudelijke criteria van het fonds. Dit heeft tegen het einde van 2021 geleid tot een aantal veranderingen waarbij de belangrijkste verbetering het komen tot een vereenvoudiging van de governance was. Tevens is de BOM uitgetreden als partner en de provincie neemt de rol van cofinancier over. In 2022 is het nieuwe fonds live gegaan zodat het weer een bijdrage kan leveren aan een goed vestigingsklimaat in het SGE.

De economie bevindt zich op dit moment op een kantelpunt, waarbij het moeilijk te voorspellen is welke kant het op gaat. Wel is duidelijk dat de enorme vraag naar bedrijventerreinen in de toekomst gaat veranderen op het moment dat er nieuwe terreinen beschikbaar komen voor potentiële vestigers. Op dat moment wordt ook duidelijk of en op welke wijze er behoefte is aan steun vanuit het ROW. Om die reden wordt vooralsnog vastgehouden aan de huidige opdracht en de begroting op basis daarvan voor 2024. De toekomst van het ROW wordt verder onderdeel van de ontwikkelingen rondom de nieuwe bedrijventerreinen. Bij het vaststellen van de begroting 2025 moet er duidelijkheid zijn over de toekomst van het ROW.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt
Het aanbod van bestaande bedrijventerreinen sluit niet altijd aan op de behoeften van ondernemers en bedrijven. De regio heeft daarom samen met de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM) het Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties (ROW) gevormd. Dit fonds faciliteert nieuwe innovatieve ruimtelijke ontwikkelingen op bestaande bedrijventerreinen en stimuleert regionale ketenversterking en werkgelegenheid.

Risico's
Ondanks de wijzigingen wordt er nog steeds beperkt gebruik gemaakt van het fonds. Dit komt omdat het enige tijd duurt voordat de doorontwikkeling van het fonds, met aangescherpte criteria en governance, zijn vruchten af kan werpen. De verwachting is dat het fonds in het komende jaar haar doelstellingen (beter) zal behalen.

5.6.4 Financieel en bestuurlijk belang

Hieronder is een overzicht opgenomen van de verbonden partijen die de volgende informatie bevat: □
De verbonden partijen waarin de gemeente Helmond deelneemt; □

- De vestigingsplaats van de verbonden partij; □
- De rechtsvorm van de verbonden partij; □
- Het financieel belang van onze gemeente in de verbonden partij; □
- Het bestuurlijk belang van onze gemeente in de verbonden partij; □
- Het eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat van de laatst besloten jaarrekening en huidige begroting; □
- Het programma waaraan de verbonden partij een bijdrage levert. In het betreffende programma is ook beschreven hoe de verbonden partij bijdraagt aan onze beleidsresultaten

Verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Vestigingsplaats	Financieel belang / structurele bijdrage	Bestuurlijk belang	Bestuurder	Eigen vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Eigen vermogen 31-12-2023	Vreemd vermogen 31-12-2023	Resultaat 2023	Bijdrage aan Programma
Gemeenschappelijke regeling										
Metropoolregio Eindhoven	Eindhoven	1.396	Lid DB en lid AB; Lid AB	E. Blanksma; M. de Kort	14.294	20.546	13.903	21.147	834	5,7, 8,10,11,13
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant	Eindhoven	1.219	Lid AB en lid DB	A. Bonte	1.012	6.637				12
Veiligheidsregio Brabant Zuidoost	Eindhoven	5.542	Lid AB en lid DB	E. Blanksma	2.251	37.894	4.049	28.272	1.798	1
GGD Brabant Zuidoost	Eindhoven	3.125	Lid AB (voorzitter)	C. Dortmans	5.465	29.698				3 & 4
Reiniging Blink	Helmond	11.181	Lid AB en lid DB (voorzitter)	M. van Lierop	n.t.b.	n.t.b.			n.t.b.	12
Senzer	Helmond	81.518	Lid DB (voorzitter); Lid AB	E. de Vries; M. de Kort	28.294	17.355			n.t.b.	2

Verbonden partij (bedragen x € 1.000)	Vestigingsplaats	Financieel belang	Bestuurlijk belang	Bestuurder	Eigen vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Eigen vermogen 31-12-2023	Vreemd vermogen 31-12-2023	Resultaat 2023	Bijdrage aan Programma
Vennootschappen en coöperaties										
Brainport Development NV	Eindhoven	328 aandelen	Stemrecht in AvA	n.v.t.	3.323	4.276				7
Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding	Helmond	38% geplaatst aandelenkapitaal	Stemrecht in AvA	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	7
RAI Automotive Industry NL BV	Helmond	15 Lidmaatschap	Lid Algemene Ledenvergadering	n.v.t.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	7
NV Bank voor Nederlandse Gemeenten	Den Haag	52.650 aandelen	Stemrecht in AvA	n.v.t.	4.615.000	107.459.000				13
Enexis Holding NV	Den Bosch	23.176 aandelen	Stemrecht in AvA	n.v.t.	5.441.000	4.907.000				13
Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding	n.v.t.	1.480	10				13
Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding	n.v.t.	210	13				13
Glasvezel Helmond B.V.	Helmond	6.250 (50% aandelen)	Stemrecht in AvA Voordracht RvC-lid	n.v.t.	10.189	31.326			n.t.b.	13
Brabantring B.V.	Eindhoven	120 (5,2% aandelen)	Stemrecht in AvA	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	13
Stichtingen en verenigingen										
Stichting Automotive Campus Helmond	Helmond	265 incidentele bijdrage	Lid Raad van Toezicht	M. de Kort	-	442	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	7
Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	Helmond	75 structurele bijdrage	Lid bestuur (penningmeester)	H. van Dijk	721	318				1 & 4
Stichting Brainport Smart District	Helmond	500 structurele bijdrage	Lid bestuur (voorzitter)	A. Bonte	0	569				8
Vereniging KIC EIT Urban Mobility	Barcelona	50 incidentele bijdrage	Lid van vereniging	ambtenaar	7.120	20			n.t.b.	10
Coöperatieve vereniging Urban Development Inititiative U.A.	Eindhoven	Bijdrage in natura (personeel)	Lid van vereniging	n.v.t.	n.t.b.	n.t.b.			n.t.b.	8
Stichting Smart Industries Fieldlab de Peel	Helmond	50 incidentele bijdrage	Lid bestuur	ambtenaar	70	1			n.t.b.	2 en 7
Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE	Eindhoven	877 o.b.v. aanvragen	Lid bestuur	M. de Kort	n.t.b.	n.t.b.			n.t.b.	7

5.6.5 Organisatie met een bestuurlijk, maatschappelijk of algemeen belang

Naast publiekrechtelijke samenwerking in de vorm van gemeenschappelijke regelingen werkt de gemeente Helmond voor het realiseren van haar doelen ook samen met andere overheden (en private partijen) in samenwerkingsverbanden met als grondslag lichtere regelingen zoals bijvoorbeeld een convenant of een bestuurlijke overeenkomst. De "*Notitie verbonden partijen"* (Commissie BBV, oktober 2016) spreekt van een "regeling zonder meer". Deze samenwerkingsverbanden zijn geen rechtspersonen. Ook wordt niet (volledig) voldaan aan de definities in artikel 1 BBV, met name met betrekking tot de definitie "financieel belang". In deze gevallen wordt in de notitie geadviseerd om deze organisaties ook te vermelden in de paragraaf verbonden partijen. De commissie zegt hierover:

"In het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang zoals gedefinieerd in het BBV, maar er wel sprake is van:

- *Een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via één of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht); én*
- *Een bestuurlijk belang;*

Beveelt de Commissie BBV aan om deze organisaties gezien het maatschappelijke of algemene belang en de mogelijke risico's toch op te nemen in de paragraaf verbonden partijen."

Doorgaans is de gemeente een verplichting aangegaan om jaarlijks haar aandeel in de organisatiekosten te voldoen. Een van de partners in de regeling treedt op als penvoerder (penningmeester, opdrachtgever naar derden, en indien van toepassing, werkgever). Als de samenwerking leidt tot verplichtingen voor het uitvoeren van programma's of projecten vindt afzonderlijke besluitvorming plaats. Anders dan bij publiekrechtelijk verbonden partijen is het samenwerkingsverband niet verplicht een begroting te maken en aan de gemeenten voor zienswijzen voor te leggen, dan wel een jaarrekening vast te stellen.

Gemeenten kunnen geen taken en bevoegdheden delegeren of mandateren aan een "regeling zonder meer". Het accent ligt op beleidsafstemming of coördinatie. Het bestuurlijk belang krijgt vorm in deelname aan een bestuurlijk gremium (bijvoorbeeld een stuurgroep) waarin doorgaans alle deelnemers aan de regeling vertegenwoordigd zijn.

Samenwerking op basis van "regelingen zonder meer" kent financiële, juridische en bestuurlijke risico's. Afhankelijk van de kans en impact kan gekozen worden voor verminderen, vermijden, accepteren en verzekeren als strategieën om de risico's te beheersen. Inzicht in deze samenwerkingsverbanden draagt bij aan het beheersen van de risico's.

Het visiedocument intergemeentelijke samenwerking en de bestuurlijke visie Helmond, slimme stad als brug naar de toekomst dienen als algemene basis. De visie op het specifieke samenwerkingsverband is vastgelegd in afzonderlijke beleidsdocumenten. In Helmond gaat het om de volgende samenwerkingen:

1. Peelland Interventie Team (PIT)
2. Regionaal Inlichtingen en Expertise Centrum (RIEC)
3. Uitvoeringsagenda Onderwijs en Arbeidsmarkt
4. 10 voor de Jeugd
5. Coöperatie Slimmer Leven
6. Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE)
7. Innovatiehuis De Peel
8. Pact Brabant

9. Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant
10. Doelmatig waterbeheer Brabantse Peel
11. G40
12. BrabantStad
13. Vereniging Nederlandse Gemeenten
14. Vereniging Brabantse Gemeenten

Overeenkomstig BBV-artikel 8, lid 3 is de betrokkenheid van verbonden partijen bij de realisatie van de doelstellingen binnen een programma opgenomen in het betreffende programma. Hierin komen, in aansluiting op publiekrechtelijke en privaatrechtelijke regelingen, ook deze samenwerkingsverbanden aan de orde.

5.7 Grondbeleid

5.7.1 Inleiding

Paragraaf grondbeleid

Deze paragraaf gaat in op de visie, de uitvoering, de resultaten en risico's van het grondbeleid. De bedragen in deze paragraaf zijn in miljoenen euro's, tenzij anders aangegeven. We beginnen met een toelichting op het resultaat 2023 op de bouwgrond in exploitatie[1] (BIE). Daarna wordt een gedetailleerde toelichting gegeven op de ontwikkelingen van het actieve grondbeleid. Tot slot komt het facilitair grondbeleid ook nog kort aan bod.

Resultaat 2023

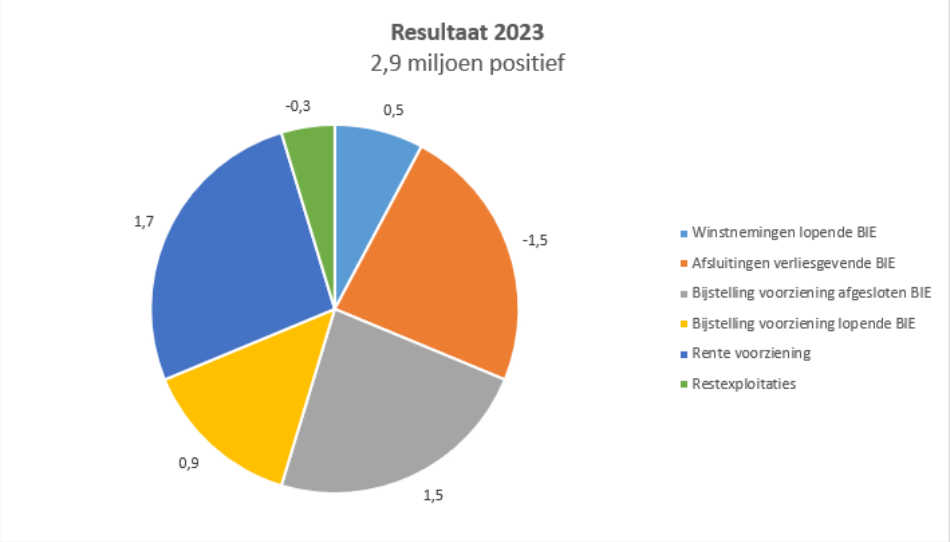

Winstnemingen lopende BIE.

Het besluit begroting en verantwoording (BBV) schrijft de POC-methode (percentage of completion) voor als de methode om de omvang van de winstneming te bepalen. Dit betekent dat naar rato van voortgang van de grondexploitatie (tussentijds) winst genomen wordt. Er wordt berekend welk percentage van de totale kosten en welk percentage van de totale opbrengsten is gerealiseerd. Afhankelijk van eventuele project specifieke risico's bepaalt de combinatie van deze percentages de te nemen winst. Tussentijdse winstnemingen volgens de POC-methode kunnen ook negatief zijn. Dit kan gebeuren als gevolg van planaanpassingen of prijsstijgingen. In 2023 hebben we zowel positieve winstnemingen (BZOB en De Weijer Oost + € 1,0 miljoen) als negatieve (Houtse Akker, bedrijvenpark Schooten en Rijpelberg Bedrijventerrein samen - € 0,5 miljoen) gedaan. De grootste positieve winstneming was op BZOB als gevolg van de verkoop van een bouwkavel. De grootste negatieve winstneming was op Rijpelberg bedrijventerrein. Op het perceel dat wordt uitgegeven voor de realisatie van de ambulancepost (GGD) zijn extra grondwerkzaamheden (sanering) nodig vanwege aangetroffen PFAS die niet was voorzien. Bovendien wordt dit perceel nu intern geleverd (in plaats van verkocht aan een derde partij) en mag intern geen boekwinst gerealiseerd worden.
Per saldo wordt over 2023 een tussentijdse positieve winst van € 0,5 miljoen genomen.

[1] De BBV noemt grondexploitaties, waar de gemeente actief grondbeleid voert, bouwgrond in exploitatie of afgekort BIE.

Afsluiting BIE en bijstelling voorziening afgesloten BIE.
Bij de 2e Berap 2023 hebben we aangekondigd dat de grondexploitatie Heiakker Brouwhuis eind 2023 kan worden afgesloten.
Op deze BIE was conform de BBV reeds een voorziening getroffen (laatste keer bijgesteld bij de jaarrekening 2022) voor het verwachte verlies. Nu deze grondexploitatie definitief wordt afgesloten kan ook de voorziening voor deze BIE vervallen. Het bedrag dat nu kan vervallen is ongeveer gelijk aan het uiteindelijke verlies (€ 1,5 miljoen).
Per saldo heeft het afsluiten van deze verliesgevende BIE geen effect op het jaarrekeningresultaat.

Bijstelling voorziening lopende BIE
De verwachte eindresultaten op de lopende verliesgevende BIE zijn in 2023 bij de meeste verliesgevende BIE positiever dan in 2022 (in totaal per saldo + € 0,9 miljoen). Dit wordt met name veroorzaakt door de stijging van de grondprijzen met ingang van 2024. De kosten op de grondexploitaties zijn ook meer gestegen dan vorig jaar begroot maar dit weegt niet op tegen de positieve gevolgen van de grondprijsstijging. Op deze aanpassingen in de parameters komen we verderop in deze paragraaf nog terug. Veruit het grootste positieve effect doet zich voor op Brandevoort 2 en de Automotive Campus.
Er zijn ook een aantal verliesgevende grondexploitaties waar per saldo toch een negatiever resultaat wordt verwacht dan bij de vorige jaarrekening. Dit doet zich voor op grondexploitaties:

- Waar de grondprijsstijging geen effect meer heeft omdat de grond al is verkocht (Boemerang) en er alleen nog kosten gemaakt moeten worden (die ook gestegen zijn).
- Waar de grondprijsstijging geen of nauwelijks effect heeft omdat er al afspraken zijn gemaakt over de grondprijs (op basis van taxaties) en/of het programma grotendeels bestaat uit sociale woningbouw (die grondprijs is gelijk gebleven ten opzichte van vorig jaar). Dit speelt bij Centrum, Suytkade en Rietbeemd.
- Waarvan het programma in 2023 inhoudelijk is bijgesteld. Dit speelt bij Ehad terrein (van industrie naar woningbouw) en Cacaofabriek (van woningbouw naar school). Over beide aanpassingen bent u in 2023 reeds geïnformeerd. Het verwacht eindresultaat op de BIE Ehad is negatiever dan in december bij de wijziging van de BIE is gemeld. Verderop in deze paragraaf wordt dit nader toegelicht.
- Waarvoor in 2023 een nieuwe grondexploitatie is geopend met een verwacht negatief eindresultaat (Districtskantoor Politie).

Op basis van de geactualiseerde doorrekening van alle BIE (zowel afgesloten als lopende BIE) wordt de voorziening per saldo verlaagd met afgerond € 2,4 miljoen. Na deze bijstelling bedraagt de voorziening verliesgevende BIE € 83,6 miljoen.

Rente voorziening verliesgevende BIE
Bij de jaarlijkse herziening van de BIE bij de jaarrekening worden de nog te maken kosten en opbrengsten geraamd per prijspeil 1 januari 2024 en opnieuw gefaseerd op basis van de beste inschatting. Als uitkomst van deze actualisatie volgt per BIE een nieuw geprognosticeerd resultaat. Dit resultaat wordt gepresenteerd op eindwaarde en op netto contante waarde (NCW). De omvang van de verliesvoorziening wordt bepaald door de resultaten op NCW van de afzonderlijke BIE. Om het disconteringseffect op te vangen dient de verliesvoorziening jaarlijks verhoogd te worden met een rente ter hoogte van 2% over de stand van de voorziening per 1 januari. Deze rente was in 2023 € 1,7 miljoen en wordt vanuit de algemene middelen (rentetoerekening) toegevoegd aan het resultaat grondbedrijf.

Restexploitaties
Als een BIE nagenoeg is afgerond (en er moet nog een laatste perceel passeren of er dienen nog werkzaamheden plaats te vinden die nog even op zich laten wachten) kan ervoor worden gekozen om die BIE te sluiten en resterende kosten en/of opbrengsten onder te brengen in een aparte grondexploitatie Restexploitaties. Elk jaar wordt het saldo van de gemaakte kosten en opbrengsten binnen deze grondexploitatie meegenomen bij de bepaling van het resultaat. In 2023 is geen grond verkocht. Er zijn wel op een aantal restkavels kosten gemaakt waardoor het saldo in 2023 € 0,3 miljoen negatief is.
Totaalresultaat 2023
Het jaarrekening resultaat in 2023 is in totaal per saldo € 2,9 miljoen positief. Dit bedrag komt ten gunste van de reserve grondbedrijf via resultaatbestemming.

Visie
De visie van de gemeente Helmond op het grondbeleid ligt vast in de Nota Grondbeleid. Inmiddels is een conceptversie van de nieuwe Nota Grondbeleid gereed. De belangrijkste onderdelen uit deze nota zijn al besproken in het audit comité en op 30 mei gepresenteerd in een raadsinformatiebijeenkomst. De belangrijkste beleidslijn in de nota is dat we kiezen voor regisserend grondbeleid. Bij voorkeur geven we die regie invulling door middel van actieve grondpolitiek. Dat wil zeggen dat de gemeente zelf de gebiedsontwikkeling ter hand neemt. Daar waar actief handelen niet verantwoord is, wordt gekozen voor een faciliterende grondpolitiek. In de nota grondbeleid is een afwegingskader opgenomen aan de hand waarvan per project wordt bepaald welke vorm van grondpolitiek het meest effectief is voor het bereiken van de gemeentelijke doelen en ambities. Indien mogelijk wordt prioriteit gegeven aan projecten binnen de eigen grondexploitaties.
Binnen de grondexploitaties vindt het kostenverhaal plaats middels de grondverkopen. Bij faciliterende projecten geldt als uitgangspunt dat het kostenverhaal privaatrechtelijk wordt geregeld via een anterieure overeenkomst. Alleen indien nodig worden de kostenverhaalsregels vastgesteld om het kostenverhaal te regelen.
Daarnaast gaat de gemeente verkennen of het vragen van financiële bijdragen, bijvoorbeeld voor sociale woningbouw, natuur, recreatie, waterberging en infrastructuur in een ander gebied dan het plangebied, wenselijk is. Alsdan zal daar een aparte nota kostenverhaal en financiële bijdrage worden opgesteld waarin dit verder wordt uitgewerkt.
Tot slot is in de nota grondbeleid uitgewerkt hoe en wanneer de raad wordt betrokken bij de uitvoering van de grondexploitaties. Dit gaat nog een verdere uitwerking krijgen in een nieuw (jaarlijks) document: het MPG (Meerjaren Prognose Grondbedrijf). In dit MPG wordt samen met (een vertegenwoordiging van) de raad bepaald hoe en in hoeverre de raad (tussentijds) geïnformeerd wil worden over de voortgang en ontwikkeling op de gemeentelijke grondexploitaties. Dit zal in de 2^{e} helft van 2024 verder vorm worden gegeven.

Uitvoering
De gemeente zet haar grondbeleid in als middel om bestuurlijke ambities en beleidsdoelstellingen op het gebied van o.a. wonen, economie en duurzaamheid te realiseren. Eind 2023 wordt er binnen de gemeente gewerkt aan 22 BIE. Daarnaast lopen 32 ruimtelijke ontwikkelingen waar de gemeente faciliterend optreed. In 2023 is 1 BIE afgesloten (Heiakker Brouwhuis) en zijn 2 nieuwe BIE geopend (Lobke en Districtskantoor Politie). Verder hebben op 2 BIE majeure aanpassingen plaatsgevonden waarin de raad tussentijds is meegenomen (Ehad terrein en Cacaofabriek).
In 2023 zijn 896 woningen gerealiseerd. De komende 10 jaren zijn ca 8.400 woningen in de planning opgenomen (stand woningbouwmonitor op 1.4.2024). Voor bedrijventerreinen geldt dat in 2023 1 kavel van 2,2 ha bedrijventerrein is verkocht en op de nu lopende BIE van bedrijventerreinen de komende jaren nog ca 16 ha te verkopen is.

BIE

Zoals hiervoor is aangegeven worden de BIE jaarlijks geactualiseerd. Daar hoort ook bij dat de risicoanalyses worden geactualiseerd. In de paragraaf weerstandsvermogen wordt op de risicoanalyse ingegaan.

Het geheel van alle BIE met de reserve en voorziening, die daarmee samenhangen, noemen we samen het grondbedrijf. Het hiernavolgende figuur laat de financiële stromen binnen het grondbedrijf zien.

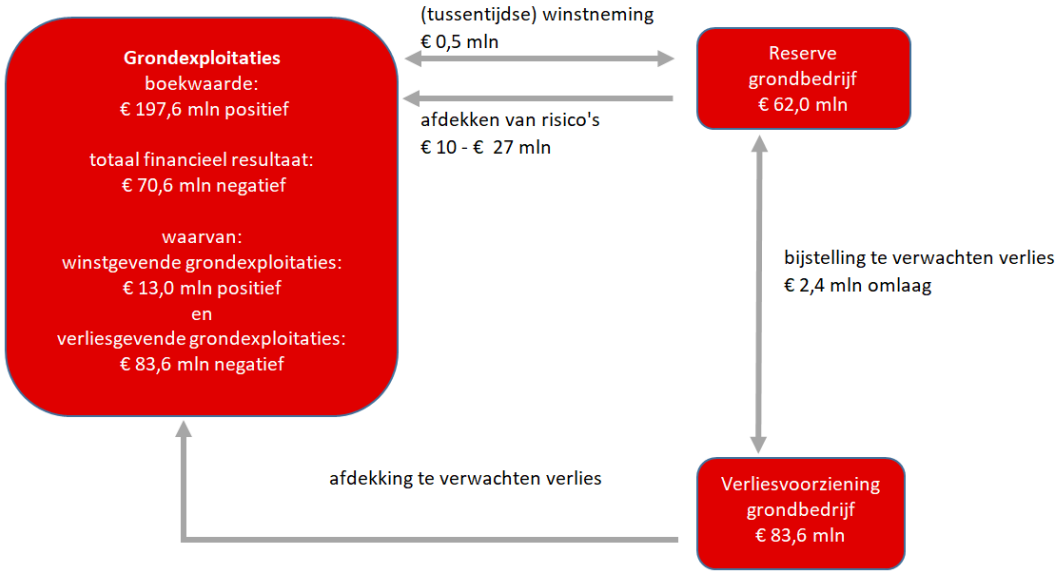

Parameters

De begrotingen van de BIE worden gefaseerd in tijd en zijn daarom onderhevig aan prijsontwikkelingen. In de BIE wordt met deze prijsontwikkeling rekening gehouden door het indexeren van de begrotingsonderdelen. Een aantal van deze indexeringen hebben een wettelijke grondslag. Voor de te hanteren discontovoet en het rentepercentage zijn regels opgenomen in een notitie van de commissie BBV.

In onderstaande tabellen zijn de parameters van de kosten en opbrengsten weergegeven die zijn opgenomen in de geactualiseerde BIE.

De aanpassing van het prijspeil van de kosten 1.1.2023 naar 1.1.2024 is 5% geweest.

Parameter kosten	Uitgangpunt
Prijspeildatum	1-1-2024
Rente	1,3%
Disconteringsvoet	2,0%
Grondverwerving	
- 2024	2,0%
- 2025 en 2026	3,0%
- vanaf 2027	2,0%
Voorzieningen en overige kosten	
- 2024	5,0%
- 2025	4,0%
- 2026	3,0%
- vanaf 2027	2,0%
Plankosten	
- 2024	6,0%
- 2025 en 2026	4,0%
- vanaf 2027	2,0%

De grondprijzen zijn met ingang van 2024 opgehoogd conform de grondprijzenbrief 2024.

Parameter opbrengsten	Uitgangpunt
Prijspeildatum	1-1-2024
Grondverkopen sociale huur	0,0%
Grondverkopen vrije sector	
- 2024	0,0%
- 2025 en 2026	3,0%
- 2027 t/m 2033	2,0%
- vanaf 2034	0,0%
Grondverkopen bedrijventerreinen	
- 2024	0,0%
- 2025 en 2026	1,0%
- 2027 t/m 2033	2,0%
- vanaf 2034	0,0%
Overige opbrengsten	2,0%

Boekwaarde

De boekwaarde is het totaal van de gerealiseerde kosten en gerealiseerde opbrengsten op een bepaald moment. Als de boekwaarde positief is dan zijn de gerealiseerde kosten hoger dan de gerealiseerde opbrengsten. Andersom als de boekwaarde negatief is dan zijn de gerealiseerde opbrengsten hoger dan de gerealiseerde kosten. In 2023 nam de boekwaarde met € 4,3 miljoen af. De BIE hebben eind 2023 een boekwaarde van € 197,6 miljoen positief.

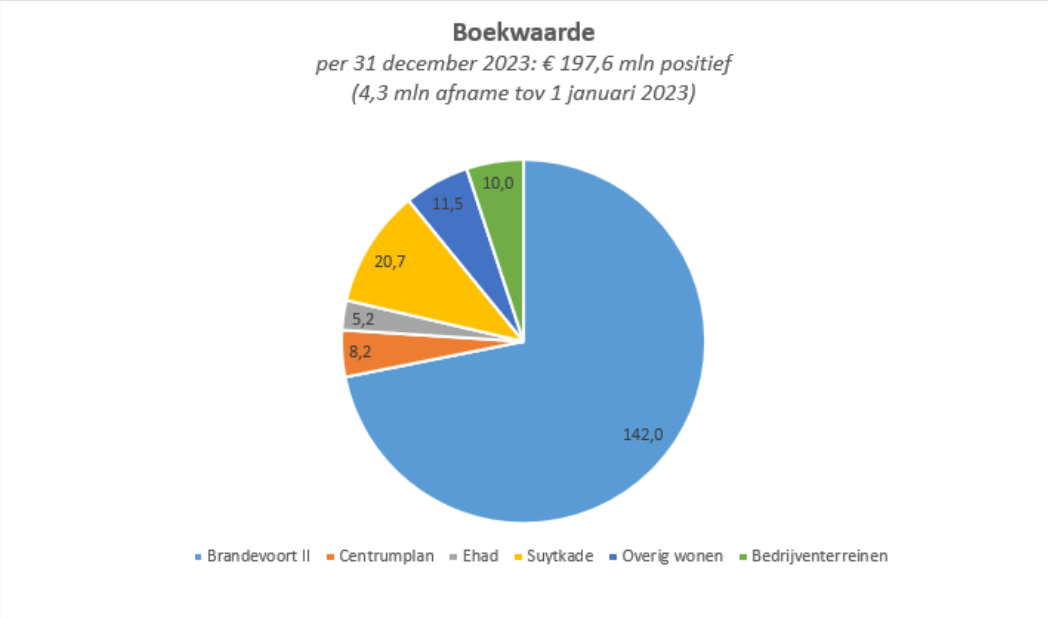

De omvang van deze boekwaarde wordt verklaard doordat bij gebiedsontwikkelingen de kost uit gaat voor de baat. Dit wil zeggen dat voorinvesteringen in het gebied nodig zijn, voordat opbrengsten door gronduitgifte gerealiseerd worden. Onderstaande figuur laat de prognose zien van kosten, opbrengsten en het verloop van de boekwaarde van de geconsolideerde BIE.

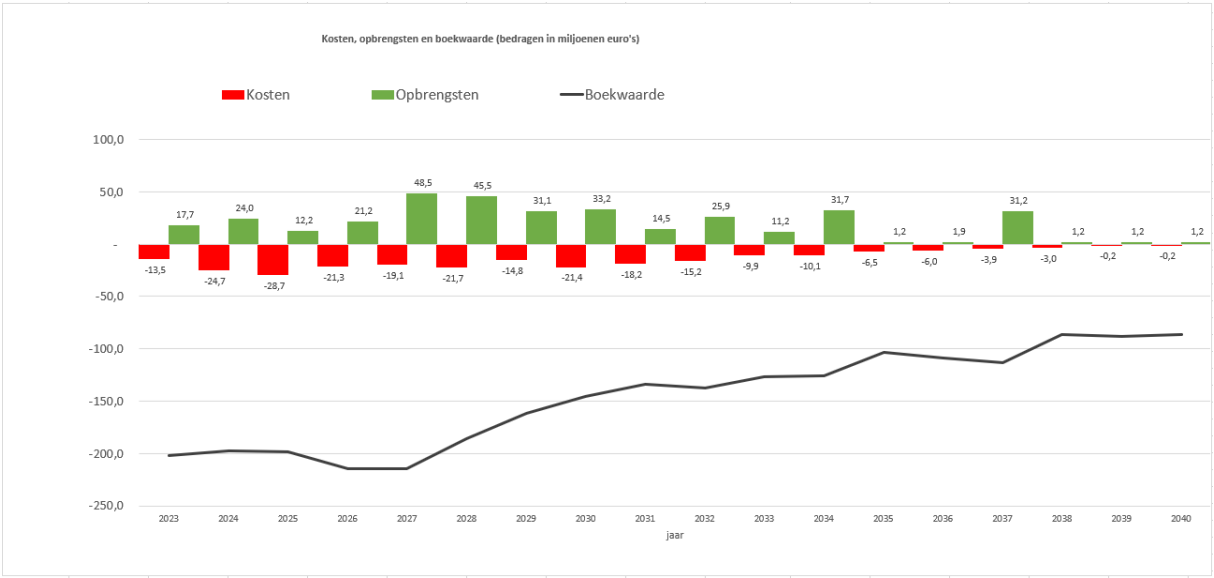

Financieel resultaat

Het financieel resultaat van het grondbedrijf is het totaal van het financieel resultaat van de BIE. Het financieel resultaat kan op verschillende manieren gepresenteerd worden. Het detailoverzicht dat later

in deze paragraaf volgt, geeft een overzicht van het financieel resultaat per grondexploitatie (we laten zowel de netto contante waarde als de eindwaarde met het verwachte laatste jaar van de grondexploitatie zien). De hiernavolgende figuur laat zien dat het resultaat van het grondbedrijf per 1 januari 2024 een netto contante waarde (NCW) heeft van € 70,6 miljoen negatief. Voor de BIE met een positief financieel resultaat verwachten we een winst (NCW) van € 13,0 miljoen. Voor de BIE met een negatief resultaat verwachten we een verlies (NCW) van € 83,6 miljoen. Dit te verwachten verlies is afgedekt met de verliesvoorziening grondbedrijf.

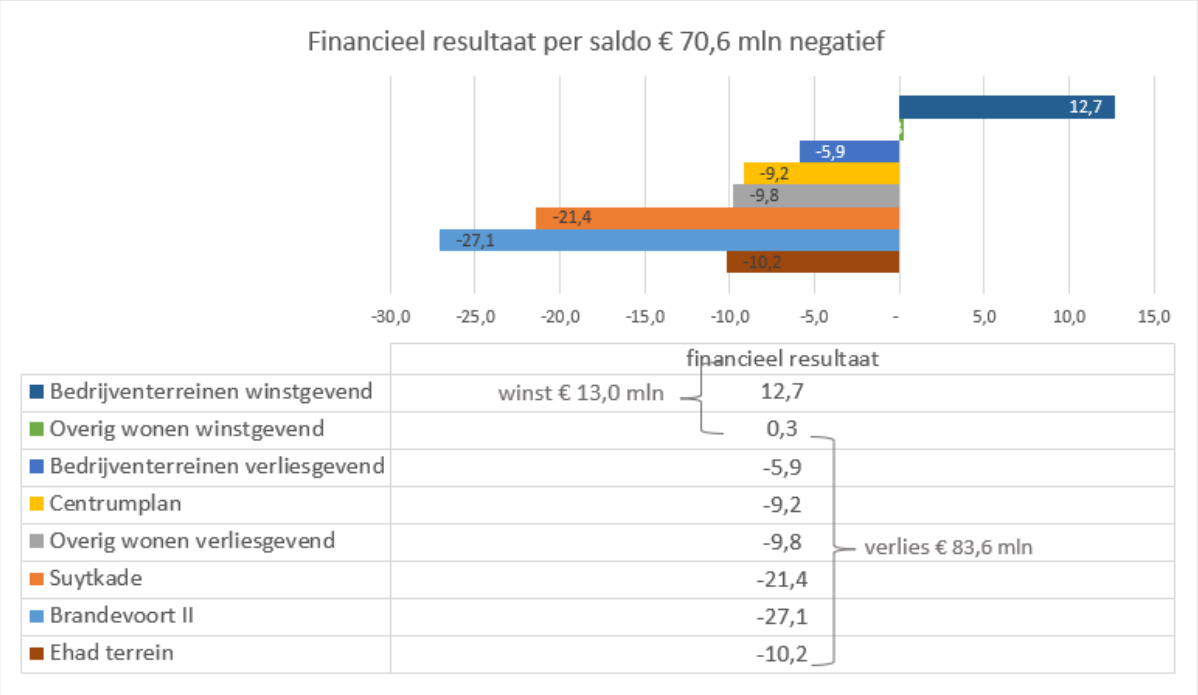

	financieel resultaat	
Bedrijventerreinen winstgevend	12,7	winst € 13,0 mln
Overig wonen winstgevend	0,3	
Bedrijventerreinen verliesgevend	-5,9	
Centrumplan	-9,2	
Overig wonen verliesgevend	-9,8	verlies € 83,6 mln
Suytkade	-21,4	
Brandevoort II	-27,1	
Ehad terrein	-10,2	

Gronduitgifte
Oorspronkelijk was de jaarschijf 2023 voor de grondverkopen begroot op bijna € 38 miljoen. Bij de 2e Berap hebben wij dit bijgesteld naar € 22 miljoen. Uiteindelijk hebben we in 2023 voor ca € 17,7 miljoen bouwgrond verkocht. Door de economische ontwikkelingen en de netwerkcongestie is onzekerheid in de markt ontstaan. Hierdoor zijn een aantal verwachte verkopen alsnog uitgesteld en doorgeschoven naar 2024 en later. In 2023 verkochten we bouwgrond voor 310 woningen en 2,2 ha bedrijfsgrond.

Prognose gronduitgifte woningen.
De nieuwe prognose is meer behoudend dan in eerdere jaren, met name vanwege de huidige onzekerheid in de markt. We verwachten hiermee een meer realistische prognose te hebben waardoor de grote bijstellingen in de verwachte grondopbrengsten zoals we die de laatste jaren bij de berap hebben gedaan niet meer nodig zijn.
Op de huidige lopende grondexploitaties (exclusief Brandevoort 2 BSD deel) verwachten wij in de periode 2024 t/m 2026 in totaal voor 809 woningen bouwgrond te verkopen. Of dit ook gaat lukken zal sterk afhankelijk zijn van de ontwikkeling van de woningmarkt. Deze ontwikkeling wordt onder meer beïnvloed door de rente, de energieprijzen en eventuele verdere gevolgen van de oorlog in Oekraïne. In deze prognose is Brandevoort 2 plandeel BSD niet meegenomen. Omdat er nog geen grondexploitatie voor (de nieuwe koers van) BSD is vastgesteld moeten wij volgens de verantwoordingsregels voor de verantwoording in de jaarrekening nog blijven rekenen met het oude plan Brandevoort totdat de nieuwe grondexploitatie voor plandeel BSD is vastgesteld door de raad. In de loop van 2024 zal meer duidelijk worden over de nieuwe koers van BSD. Het heeft daarom geen

nut om de woningaantallen volgens het oude plan nog mee te nemen in de prognose. De prognoses van de grondverkopen met fasering voor de komende jaren staan hieronder.

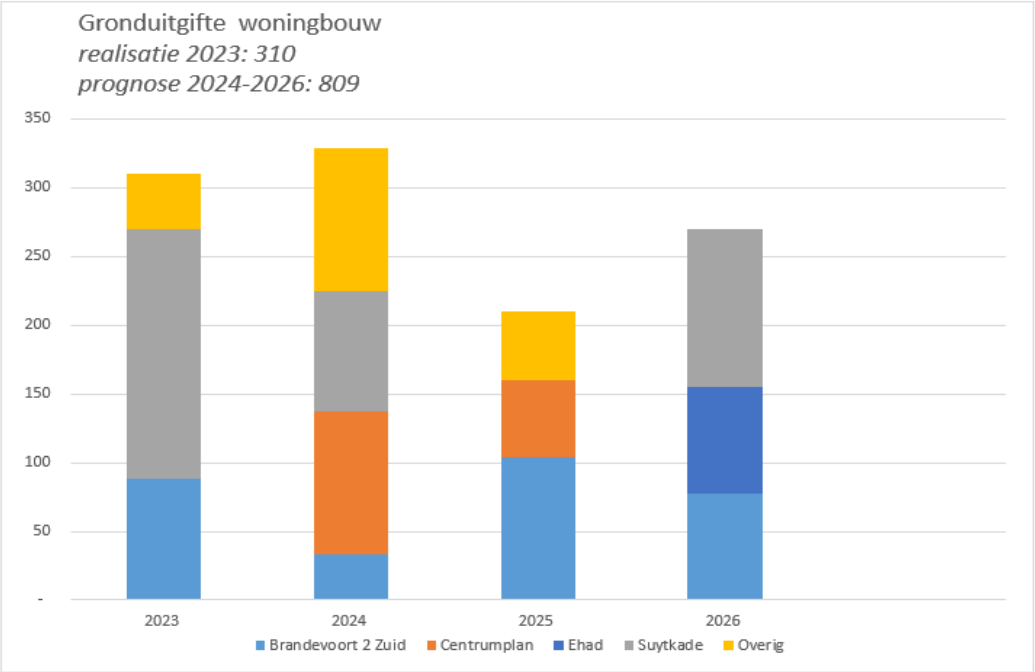

Prognose gronduitgifte bedrijventerreinen.
In 2023 hebben we op BZOB 1 kavel verkocht van 2,2 ha. Op BZOB zijn nog 3 kavels uit te geven met in totaal een oppervlakte van 3,8ha. In de grondexploitatie Automotive Campus is gerekend met 3,7 ha uit te geven bedrijfsgrond. Op de overige bedrijventerreinen is in totaal nog 8,2 ha beschikbaar. Volgens de huidige inzichten zal in 2024 een nieuwe BIE worden geopend voor een bedrijventerrein op Varenschut Noord. Alsdan wordt ook een ontwikkeling van een gedeelte van het bestaande gebied van de BIE Rietbeemd tot bedrijventerrein mogelijk en wordt ruim 2 ha toegevoegd aan de voorraad bedrijventerrein.
Op het plandeel BSD wordt ook een bedrijventerrein voorzien. Dit gebied is nu, net als bij de prognose van de woningen, niet meegenomen in deze opsomming.
Er is in principe voldoende belangstelling voor bovenstaande bedrijfsgronden. Probleem op dit moment is echter met name de netwerkcongestie. In de fasering van de gronduitgifte zijn alle bedrijventerreinen met een nieuwe netwerkbehoefte naar de periode 2026 t/m 2028 gefaseerd. Alleen de uitgifte van bedrijventerreinen die opgelost kunnen worden zonder een nieuwe grootverbruikers netwerkaansluiting zijn nog in de periode tot en met 2026 gefaseerd.

BIE in detail
Hieronder volgt per BIE informatie over de boekwaarde, het financieel resultaat (eindwaarde en netto contante waarde) en de einddatum. In 2023 zijn 2 nieuwe BIE geopend (Lobke en Districtskantoor Politie) en is 1 BIE afgesloten (Heiakker Brouwhuis). Op 2 BIE hebben in 2023 majeure aanpassingen plaatsgevonden en is in 2023 een nieuwe grondexploitatiebegroting vastgesteld:

- Cacaofabriek. Hier was een appartementengebouw gepland volgens de oude grondexploitatie. In 2023 is besloten om deze locatie aan te wijzen voor de nieuwbouw Jan van Brabantschool.

- Ehad terrein. Het EHAD terrein is gelegen in het Stationskwartier, ten zuiden van het spoor en ten oosten van de bestaande wijk Overspoor. In juni 2023 heeft de raad de Visie

Stationskwartier vastgesteld, die onder andere richting geeft aan de ontwikkeling van het EHAD terrein. Het gebied had oorspronkelijk een bedrijfsbestemming en hiervoor is in het verleden een bijbehorende GREX geopend. Op basis van de Visie Stationskwartier wordt het EHAD-terrein echter niet ontwikkeld tot bedrijventerrein, maar tot een integraal stedelijk gebied met wonen/werken/voorzieningen. Om tot een juiste waardering voor de jaarrekening te komen is ervoor gekozen om in 2023 nog de GREX om te zetten van bedrijventerrein naar stedelijk woon-werkmilieu. Deze omzetting is gebaseerd op een waarde advies van een onafhankelijke derde en is op 7 december 2023 vastgesteld door de Raad. Onlangs hebben we een marktconformiteitstoets opgevraagd door een inhoudelijk deskundige taxateur en daaruit blijkt een negatiever financieel resultaat voor kantoren dat niet was voorzien in het eerdergenoemde waarde advies dat is gebruikt bij de aanpassing van de GREX. Bij de verdere planuitwerking wordt onderzocht of het programma breder kan worden ingezet als zijnde stedelijk werkmilieu ofwel een andere invulling krijgt waardoor weer aansluiting gevonden kan worden bij het genoemde resultaat in december. Wij zullen hierop te zijner tijd separaat terugkomen bij de raad.

De vier belangrijkste BIE (Brandevoort 2, Centrum, Suytkade en Automotive Campus) worden na de tabel kort toegelicht.

Overzicht grondexploitaties 2022 - 2023

bedragen x 1.000	2022						2023						Verschil 2022 en 2023			
			Eindwaarde		Contante waarde				Eindwaarde		Contante waarde		Eindwaarde		Contante waarde	
Complex	Boekwaarde ultimo 2021	Verwachte einddatum 1 januari	Verwachte winst	Verwacht verlies	Verwachte winst	Verwacht verlies	Boekwaarde ultimo 2022	Verwachte einddatum 1 januari	Verwachte winst	Verwacht verlies	Verwachte winst	Verwacht verlies	Verwachte winst	Verwacht verlies	Verwachte winst	Verwacht verlies
Woongebieden																
Boemerang	304	2025	-	233	-	224	141	2025	-	296	-	290	-	63	-	66
Brandevoort II	141.082	2034	-	47.048	-	37.839	141.990	2039	-	36.516	-	27.132	-	-10.532	-	-10.707
Dijksestraat	7	2025	52	-	50	-	20	2026	13	-	13	-	-39	-	-37	-
EHAD terrein							5.331	2035	-	12.684	-	10.201	-	12.684	-	10.201
Heiakker Brouwhuis	1.248	2024	-	1.484	-	1.455	-	2024	-	-	-	-	-	-1.484	-	-1.455
Houtse Akker 1	-978	2024	259	-	254	-	-943	2025	247	-	243	-	-12	-	-11	-
Houtse Akker 2	3.774	2024	-	757	-	742	528	2025	-	754	-	740	-	-3	-	-2
Lobke	-		-	-	-	-	223	2027	40	-	38	-	40	-	38	-
	145.437		311	49.522	304	40.260	147.290		301	50.250	294	38.363	-10	728	-10	-1.897
Saneringsgebieden																
Cacaofabriek eo	2.260	2026	-	1.527	-	1.439	2.359	2028	-	2.811	-	2.597	-	1.284	-	1.158
Centrum	7.193	2026	-	8.716	-	8.214	8.155	2027	-	9.782	-	9.218	-	1.066	-	1.004
Districtsbureau politie							223	2026	-	1.534	-	1.474	-	1.534	-	1.474
Goorloopzone Noord	4.896	2026	-	3.249	-	3.062	5.205	2027	-	2.807	-	2.645	-	-442	-	-417
Mierloseweg 210 tm 232	1.779	2026	-	989	-	932	1.819	2026	-	882	-	848	-	-107	-	-84
Pleinen Heistraat	1.781	2026	-	1.551	-	1.461	1.836	2026	-	1.290	-	1.240	-	-261	-	-221
Suytkade	21.498	2027	-	22.914	-	21.169	20.719	2028	-	23.125	-	21.364	-	211	-	195
	39.407		-	38.945	-	36.276	40.316		-	42.231	-	39.386	-	3.286	-	3.110
Industriegebieden																
Automotive Campus	8.715	2041	-	6.686	-	4.681	9.388	2041	-	4.140	-	2.957	-	-2.546	-	-1.724
Bedrijvenpark Schooten	104	2024	363	-	356	-	79	2027	394	-	371	-	31	-	15	-
BZOB	-2.432	2025	6.059	-	5.824	-	-4.783	2027	5.299	-	4.994	-	-760	-	-830	-
Ehad Engelseweg	5.039	2026	-	2.043	-	1.925							-	-2.043	-	-1.925
De Weijer Oost	1.868	2025	1.345	-	1.293	-	1.971	2028	1.669	-	1.542	-	324	-	249	-
Rietbeemd	2.107	2026	-	1.478	-	1.393	2.162	2027	-	1.556	-	1.466	-	78	-	73
Rijpelberg bedrijventerrein	-405	2026	3.653	-	3.442	-	-861	2029	3.371	-	3.053	-	-282	-	-389	-
Spiro Chruchilllaan Franke	2.027	2024	-	1.509	-	1.479	2.056	2025	-	1.475	-	1.447	-	-34	-	-32
	17.021		11.420	11.715	10.915	9.478	10.012		10.733	7.172	9.960	5.869	-687	-4.543	-955	-3.609
Overige gebieden																
Restexploitaties	-	2026	2.308	-	2.175	-	-	2028	2.963	-	2.738	-	655	-	563	-
	0		2.308	-	2.175	-	-		2.963	-	2.738	-	655	-	563	-
Totaal BIE	201.865		14.038	100.183	13.393	86.014	197.618		13.997	99.653	12.991	83.618	-41	-530	-402	-2.396
					mutatie boekwaarde		-4.247			mutatie voorziening		-2.396				

Brandevoort 2
Brandevoort 2 bestaat uit een gebied ten zuiden van de spoorlijn en een gebied ten noorden van de spoorlijn.
Het zuidelijke gebied bestaat uit 4 deelgebieden in verschillende fases, namelijk:

1. Stepekolk: binnen dit gebied hebben afrondende werkzaamheden op het gebied van woonrijp maken plaatsgevonden. Alle gronden zijn verkocht.
2. De Veste: er moeten nog 2 blokken worden verkocht. De werkzaamheden voor het verder woonrijp maken moeten worden afgerond.
3. Liverdonk: de werkzaamheden voor het woonrijp maken zijn in uitvoering. Alle gronden zijn verkocht.
4. Hazenwinkel: er moeten nog 9 blokken en 6 particuliere kavels worden verkocht en de werkzaamheden voor het woonrijp maken moeten nog plaatsvinden.

Voor het gebied ten noorden van de spoorlijn wordt gewerkt aan een afwijkend concept. Dit wordt de toekomstige woonwijk Brainport Smart District (BSD). Dit plandeel is nu nog onderdeel van Brandevoort 2. Het bestemmingsplan voor de nieuwe slimme woonwijk BSD heeft ter inzage gelegen. Gelet op de stijgende kosten en de twijfels aan de juridische haalbaarheid heeft het college besloten om de ontwikkeling van BSD tijdelijk on-hold te zetten. Er wordt een studie uitgevoerd naar de mogelijkheden voor een nieuwe koers van de ontwikkeling van het gebied. Op basis van deze nieuwe koers wordt een grondexploitatie voorbereid. Naar verwachting vindt besluitvorming hierover plaats eind 2024/2025.
Overall verbetert het verwachte resultaat van Brandevoort II door stijgende grondprijzen, welke harder stijgen dan de kosten.

Centrum
In het centrumplan worden twee locaties actief ontwikkeld: Burgemeester Geukerspark en De Waart. De ontwikkeling van het Burgemeester Geukerspark is nagenoeg afgerond. Enkel het laatste deel woonrijp maken resteert. Deze werkzaamheden zijn in opdracht gegeven en worden in 2024 afgerond. In het plandeel De Waart wordt de City Sporthal gesloopt in 2024 om ruimte te maken voor nieuwbouwwoningen. De koopovereenkomst voor de gronden op de locatie City sporthal is gesloten en passeert in 2024. De gronden voor sociale huur op de locatie Gaviolizaal zijn verkocht. Daarnaast loopt de planontwikkeling voor het oude Postkantoor en de Markt 5 en 7.
Het resultaat van deze grondexploitatie is verslechterd doordat in 2023 onderhandelingen zijn gevoerd over zowel de kosten als opbrengsten. De kosten zijn gestegen door indexering en doordat de sloopkosten van de City Sporthal hoger uitvallen dan verwacht en er sprake is van bodem- en grondwaterverontreiniging. De opbrengsten zijn eveneens wat gestegen doordat naast sociale huur ook middendure huurwoningen worden gerealiseerd.
De planning wordt met één jaar opgerekt omdat de ontwikkeling rondom het Postkantoor nog niet uit onderhandeld is.

Suytkade
Het resultaat op eindwaarde voor de grondexploitatie Suytkade is iets verslechterd. De planning wordt één jaar opgerekt.
In 2023 is voor € 3,6 miljoen grond verkocht op Suytkade (Waterblokken W 4-5-6 € 2,9 miljoen en Lidl parkeerterrein € 0,7 miljoen). De nog te verwachten grondopbrengsten zijn weliswaar gestegen als gevolg van hogere vastgestelde grondprijzen in 2024 maar hebben slechts beperkt invloed om dat er voor een gedeelte van de grondopbrengsten al prijsafspraken zijn gemaakt en een gedeelte van de grondopbrengst betrekking heeft op sociale woningbouw. Deze beperkte stijging van de grondopbrengst weegt niet op tegen de gestegen kosten, waardoor het resultaat iets is verslechterd.

Automotive Campus
De gemeente Helmond is al lange tijd betrokken bij de ontwikkeling van de Automotive Campus, zowel als eigenaar van de grond als de initiator van het Campus concept. Het doel is om een gebied te ontwikkelen waar kennisintensieve bedrijven in de toelever- en productiesector, onderzoeksinstituten en onderwijsinstellingen zich kunnen vestigen binnen de automotive en mobiliteitsindustrie. Een gedeelte van de campus is al klaar. Momenteel vindt er een heroriëntatie plaats over de positie van de gemeente Helmond in dit project, met een sterke overweging voor deelname in een Publiek-Private Samenwerking. In 2023 zijn er weinig concrete ontwikkelingen geweest en zijn er geen gronden verkocht op de Automotive Campus.
Het resultaat op deze grondexploitatie is aanzienlijk verbeterd, met name vanwege de stijging van de grondprijzen. Daarnaast zijn de nog te maken kosten voor het bouw- en woonrijp maken opnieuw in beeld gebracht en, ondanks de prijsstijgingen van de kosten, lager uitgevallen dan vorig jaar.

Risico's
Het voeren van BIE brengt risico's met zich mee. De paragraaf weerstandsvermogen bevat een toelichting op de risicoanalyse.

Facilitair grondbeleid
De gemeente faciliteert ontwikkelingen van private ontwikkelaars als deze bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Voorbeelden hiervan zijn de woningbouwprojecten Oranjekade, Weverspoort en Oostende.
Gemeenten zijn verplicht hun kosten te verhalen en doen dit bij voorkeur met een anterieure overeenkomst. De private ontwikkelaar vergoedt de gemeente de kosten die zij maakt om de ontwikkeling mogelijk te maken. Denk hierbij aan ambtelijke inzet (plankosten) en aanpassingen in het openbaar gebied. Veelal bevat de anterieure overeenkomst een vast bedrag voor het kostenverhaal. Het is vervolgens aan de gemeente om de kosten binnen dit budget te houden; meestal lukt dit, soms valt het mee, soms valt het tegen. Onderstaande tabel laat zien hoe het kostenverhaal in 2023 was.

Facilitair grondbeleid	Financieel resultaat	
Afgesloten projecten (10x) in 2023	€ 14.095	voordeel
Tussentijdse resultaten op lopende projecten in 2023	€ 227.462	voordeel
Totaal resultaat 2022	**€ 241.557**	**voordeel**

5.8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is met ingang van 1 mei 2022 in werking getreden.
Deze wet verplicht (gemeentelijke) overheden om geïnteresseerden op verzoek te voorzien van informatie (passieve openbaarmaking), maar ook om actief documenten openbaar te maken (actieve openbaarmaking). Het onderliggende doel van de Woo is om overheidsorganisaties te bewegen hun informatiehuishouding op orde te brengen, zodat adequate informatie-uitwisseling met inwoners mogelijk wordt.

Project Woo 2023

Gedurende 2022 en de eerste helft van 2023 zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd als opmaat voor het uit te voeren project.
Medio 2023 is de projectgroep Woo van start gegaan met de planning en uitvoering van de openbaarmaking van door een landelijke stuurgroep (Ministerie van Binnenlandse Zaken) aangewezen informatiecategorieën. Deze elf informatiecategorieën worden over de periode 2022 – 2027 gefaseerd openbaar gemaakt. De gemeente Helmond ligt, in lijn met de door de landelijke stuurgroep uitgezette koers, op schema met de uitrol van het project.

Financiën project Woo

De gemeente Helmond ontvangt jaarlijks ter compensatie van de meerkosten voor de uitvoering van de Woo een bijdrage om de incidentele en structurele kosten te dekken. Deze bijdrage is voor 2023 toereikend gebleken. De incidentele bijdrage zal tot en met 2026 langzaam worden afgebouwd.

Jaarrekening

6 Rechtmatigheidsverantwoording

VERANTWOORDELIJKHEID COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op <datum> vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 4.75miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

BEVINDING
Het college is van mening dat niet alle in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's	€ 10,01M
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0,71M
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	*€ 10,72M*
Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 10,01M
Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (toelichten in de paragraaf bedrijfsvoering))	€ 0,71M
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (toelichten in de paragraaf bedrijfsvoering))	€ 1.67M
M&O criterium	
Geen bevindingen	

In de paragraaf bedrijfsvoering heeft het college beschreven welke actie zij onderneemt om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

7 Overzicht baten en lasten

7.1 Overzicht van baten en lasten

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Programma's		Primitieve begroting 2023		Begroting na wijzigingen 2023		Rekeningen 2023			
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo	V/N
1	Veiligheid en handhaving	638	9.583	2.511	11.965	2.871	11.660	664	V
2	Werk en inkomen	43.454	88.835	51.719	118.780	56.133	119.778	3.416	V
3	Zorg en welzijn	3.336	58.224	5.417	64.748	4.887	61.911	2.307	V
4	Jeugd en onderwijs	6.118	58.172	6.805	59.886	9.159	64.649	-2.409	N
5	Cultuur, toerisme en recreatie	3.734	14.811	4.278	16.664	4.935	16.997	323	V
6	Sport en bewegen	1.633	7.146	1.771	7.283	2.334	7.143	704	V
7	Economisch beleid en werkgelegenheid	377	4.125	910	6.633	1.506	6.305	924	V
8	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	68.097	70.009	38.148	43.303	25.358	25.634	4.880	V
9	Stedelijke vernieuwing	135	2.755	135	2.528	134	2.036	491	V
10	Verkeer en mobiliteit	132	2.973	1.184	4.971	6.003	8.849	941	V
11	Openbare ruimte en natuurbescherming	4.701	18.016	4.927	19.782	5.513	18.947	1.421	V
12	Milieu	22.870	20.210	24.496	22.312	24.317	21.502	631	V
13	Bestuur en organisatie	1.755	11.848	1.768	12.254	2.760	12.293	953	V
Totaal saldo baten en lasten		**156.980**	**366.706**	**144.069**	**391.109**	**145.908**	**377.705**	**15.244**	**V**
HP910	Organisatie algemeen	0	2.224	0	3.646	142	497	3.291	V
HP940	Post Onvoorzien	0	250	0	250	0	191	59	V
HP944	Overige financiële middelen	448	389	448	389	1.974	1.705	210	V
HP950	Onroerend zaak belasting	25.236	431	25.236	431	24.847	697	-655	N
HP960	Overige belastingen	1.059	638	1.173	1.038	1.303	1.569	-401	N
HP970	Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	224.373	-1.363	250.691	0	255.944	0	5.252	V
HP991	Overhead	2.384	48.395	4.220	56.680	4.597	56.193	865	V
HP992	Doorbelasting overhead	0	-3.297	0	-3.297	0	-5.105	1.809	V
HP996	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	2.054	-2.054	N
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		**253.499**	**47.668**	**281.767**	**59.137**	**288.806**	**57.800**	**8.376**	**V**
Totaal saldo baten en lasten		**410.479**	**414.374**	**425.836**	**450.246**	**434.714**	**435.505**	**23.620**	**V**
Mutaties reserves									
1	Veiligheid en handhaving	68	0	186	0	186	0	0	V
2	Werk en inkomen	1.594	0	13.447	3.374	21.969	13.014	-1.118	N
3	Zorg en welzijn	392	0	7.391	4.579	7.987	7.720	-2.546	N
4	Jeugd en onderwijs	1.899	0	2.440	294	4.523	1.302	1.074	V
5	Cultuur, toerisme en recreatie	283	0	469	-230	552	81	-227	N
6	Sport en bewegen	290	1.500	1.632	2.500	1.634	2.734	-232	N
7	Economisch beleid en werkgelegenheid	408	0	2.379	500	1.983	500	-395	N
8	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	544	50	3.254	1.000	3.046	4.530	-3.738	N
9	Stedelijke vernieuwing	402	0	361	160	180	160	-182	N
10	Verkeer en mobiliteit	42	0	717	0	517	0	-200	N
11	Openbare ruimte en natuurbescherming	120	0	779	665	781	665	3	V
12	Milieu	350	0	2.721	2.250	2.720	2.250	-2	N
13	Bestuur en organisatie	326	2.670	924	2.670	691	2.722	-285	N
14	Algemene dekkingsmiddelen	2.002	607	13.269	7.795	11.063	7.834	-2.245	N
Totaal mutaties reserves		**8.722**	**4.827**	**49.969**	**25.558**	**57.833**	**43.514**	**-10.092**	**N**
Totaal saldo baten en lasten		**419.201**	**419.201**	**475.804**	**475.804**	**492.547**	**479.019**	**13.528**	**V**

7.2 Incidentele baten en lasten

In deze paragraaf worden de incidentele baten en lasten en mutaties in de reserves beschreven. Het overzicht sluit aan op de begrote posten in de initiële begroting. Het overzicht is vervolgens aangevuld met incidentele baten en lasten groter dan € 100.000 waarvoor een begrotingswijziging of de realisatie heeft plaatsgevonden. De grens van € 100.000 is vastgesteld in de Financiële Verordening van de gemeente Helmond. Op basis van dit overzicht ontstaat inzicht in de invloed van incidentele baten en lasten op de individuele programmaresultaten en het totale jaarrekeningresultaat.

bedragen x €1.000

	Incidentele baten en lasten:	Primitieve begroting 2023		Begroting na wijzigingen 2023		Rekening 2023		Incidenteel programma-resultaat
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	
1	Verstevigen buurtpreventie	110		110	-	75		
2	Som van diverse posten veiligheid en naleving < 50.000	145		145	-	50		
3	Incidentele bijdrage VRBZO voor inhalen vertraging coronacrisis	64		64	-	64		
4	Onttrekking aan de algemene reserve		64	-	64		64	
5	Opvang ontheemden Oekraïne: Beveiliging en toezicht opvanglocaties			-	-	1.992	1.992	
1	**Totaal programmaeffect incidentele baten en lasten**	**319**	**64**	**319**	**64**	**2.181**	**2.056**	**-125**
6	Onttrekking aan de reserve i-deel (Senzer)		1.444	-	1.444		1.773	
7	Project afwikkeling instroom en doorstroombanen (ID-banen)	99		99	-	99		
7	Onttrekking aan de reserve instroom en doorstroombanen		99	-	99		99	
8	CHN: Helmond Stagestad	50		50	-	50		
8	Onttrekking aan de reserve corona herstelfonds		50	-	50		50	
9	Opvang ontheemden Oekraïne: Uitkeringen SENZER alsmede investeringen in opvanglocaties			-	-	1.109	1.109	
9	Opvang ontheemden Oekraïne: Overtollige middelen ontvangen uitkering Rijk						7.144	
2	**Totaal programmaeffect incidentele baten en lasten**	**149**	**1.593**	**149**	**1.593**	**1.258**	**10.175**	**-**
10	Wijkpreventieplannen	170		170	-	20		
10	Laaggeletterdheid	150			-	60		
10	Onttrekking aan de reserve Sociale Stad		320	-	320		80	
11	CHN: tegengaan tweedeling in de stad	50		67	-	67		
11	Onttrekking aan de reserve corona herstelfonds		50	-	67		67	
12	Dichter bij de samenleving met het programma andere overheid	400		400	-	400		
13	Integrale kijk ouderenbeleid	100			-	94		
14	Gezondheidsproject 'ruimte om te leven'	200		99	50	-		
15	Onderzoek antidiscriminatieagenda	50		24	-	-		
16	Maatregelen Koopkrachtfonds: Mutatie naar Egalisatiereserve Sociaal Domein			-	-	1.913	1.913	
16	Maatregelen Koopkrachtfonds: Uitkering Energietoeslag Inwoners < 120% en			-	-	369	1.696	
16	Maatregelen Koopkrachtfonds: Uitkering Energietoeslag Inwoners > 120% en			-	-	2.009	2.009	
16	Mutaties Koopkrachtfonds: Uitvoering subsidieregelingen en uitvoeringskosten			-	-	395	395	
16	Mutaties Koopkrachtfonds: Vrijval bij opheffing van de Reserve naar jaarresultaat			-	-		305	
3	**Totaal programmaeffect incidentele baten en lasten**	**1.120**	**370**	**760**	**437**	**5.327**	**6.465**	**1.138**
17	Pilot invoeren schoolontbijt	150			-	-		
18	Gelijke kansen (Helmondse Educatieve Agenda)	700		700	-	453		
18	Specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		350	-	320		262	
19	Onttrekking aan de reserve sociaal domein		1.050	-	1.493		3.617	
20	CHN: creeëren van extra perspectief jongeren	500		234	-	200		
20	Onttrekking aan de reserve corona herstelfonds		500	-	220		224	
21	Preventie jeugd	100			-	24		
4	**Totaal programmaeffect incidentele baten en lasten**	**1.450**	**1.900**	**934**	**2.033**	**677**	**4.103**	**3.426**
22	1e cultuurcoach verlengen, 2e cultuurcoach erbij	70		70	-	70		
23	Impuls evenementen	80			-			
24	Mutaties Koopkrachtfonds: Subsidieregeling Energie Maatschappelijke Organisaties & Ondernemers			-	-	50	50	
5	**Totaal programmaeffect incidentele baten en lasten**	**150**	**-**	**70**	**-**	**120**	**50**	**-70**
25	Dotatie aan de dekkingsreserve kapitaallasten	1.500		1.500	-	1.500		
26	Mutaties Koopkrachtfonds: Subsidieregeling Energie Maatschappelijke Organisaties & Ondernemers			-	-	74	74	
6	**Totaal programmaeffect incidentele baten en lasten**	**1.500**	**-**	**1.500**	**-**	**1.574**	**74**	**-1.500**
27	Food Tech Brainport	200		200	-	215		
28	Actualisatie actieplan bedrijventerreinen	200		450	-	200		
29	Doorlopende kosten door vertraging doorontwikkeling	350		800	-	677		
29	Onttrekking aan de reserve High Tech Automotive Campus (vertraging		350	-	800		677	
30	Mutaties Koopkrachtfonds: Subsidieregeling A+O ondernemers Helmond			-	-	280	280	
7	**Totaal programmaeffect incidentele baten en lasten**	**750**	**350**	**1.450**	**800**	**1.372**	**957**	**-415**
31	Dotatie aan de algemene reserve (Brainport Smart District)	50		50	-	50		
32	Onttrekking reserve stimuleren wonen (bestedingsplan reserve stimuleren wonen)		374	250	374	250	172	
33	Huisvesting arbeidsmigranten	500			-			
34	Rijksbijdrage bijdrageregeling huisvesting aandachtsgroepen		500	-				
35	Volkshuisvestings -en woonfonds	250		-250	-			
36	Visievorming centrum en stationskwartier	150			-	150		
37	Onttrekking aan de algemene reserve (verschuiving subsidie BSD van 2024 naar 2023)		100	-	100		100	
38	Dotatie en onttrekking aan de reserve bouwleges en Omgevingswet			700	504	700	504	
38	Dotatie aan de egalisatiereserve onderhoud gebouwen					619		
38	Opbrengst verkoop gebouw en verwerken desinvestering					224	440	
39	Opvang ontheemden Oekraïne: Investeringen in opvanglocaties & huisvestingslasten			-	-	958	958	
8	**Totaal programmaeffect incidentele baten en lasten**	**950**	**974**	**750**	**978**	**2.951**	**2.174**	**-777**
40	Vernieuwde aanpak woningbouwversnelling	95			-	95		
41	Leefbaarheidsinterventies Rijpelberg, Helmond Noord en Oost	300		300	-	21		
42	Leefbaarheidsmaatregelen Helmond West	119		119	-	3		
42	Leefbaarheidsmaatregelen Leonardusbuurt	65		65	-			
43	Onttrekking aan de reserve leefbaarheidsmaatregelen Leonardusbuurt		65	-	65			
43	Onttrekking aan de reserve samen investeren brabantstad		119	-	119		3	
9	**Totaal programmaeffect incidentele baten en lasten**	**579**	**184**	**484**	**184**	**119**	**3**	**-116**
44	Smart mobility	315		651	-	272		
45	Stimuleren deelmobiliteit / e-mobiliteit, fiets, autoluw	100		100	-	21		
46	Bereikbaarheidsakkoord					3.459	3.459	
10	**Totaal programmaeffect incidentele baten en lasten**	**415**	**-**	**751**	**-**	**3.752**	**3.459**	**-293**
47	Impuls vergroening van de stad	100		100	-	103		
11	**Totaal programmaeffect incidentele baten en lasten**	**100**	**-**	**100**	**-**	**103**	**-**	**-103**
48	Aanpak klimaatadaptatie	200		200	-	443	-	
49	Projecten klimaatneutraal in 2035	600		600	-	559	-	
49	Onttrekking aan reserve coronafonds		350	-		-		
12	**Totaal programmaeffect incidentele baten en lasten**	**800**	**350**	**800**	**-**	**1.002**	**-**	**-1.002**
50	CHN: Digitale inclusie	110		110	-	52		
50	Onttrekking aan de reserve corona herstelfonds		110	-	110		52	
51	Projectleider dienstverlening hospitality	150		150	-	133		
52	Onderzoeken schaalsprong	470		846	-	351		
53	Dotatie aan de dekkingsreserve kapitaallasten (incidentele ruimte 2023)	2.321		2.321	-	1.321		
54	Dotatie aan de egalisatiereserve rijbewijzen en reisdocumenten	32		32	-	99		
54	Onttrekking aan de egalisatiereserve rijbewijzen en reisdocumenten		216	-	216		130	
55	Onttrekking aan de egalisatiereserve verkiezingen				168		114	
56	Mutaties Koopkrachtfonds: Mutatie naar Reserve energiearmoede verduurzaming					1.428	1.428	
8	**Totaal programmaeffect incidentele baten en lasten**	**3.083**	**326**	**3.459**	**494**	**3.384**	**1.724**	**-1.660**
57	ID-banen gemeente Helmond	50		50	-	50		
57	Onttrekking aan de reserve voorm ID-banen		50	-	50		50	
58	Incidentele kosten Huis voor de Stad			749	-	612		
58	Dotatie aan de dekkingsreserve kapitaallasten (Huis voor de Stad)			1.900	-	1.900		
59	Dotatie aan de algemene reserve (voordelig saldo BG 2022-2025)	600		600	-	600		
60	Onttrekking aan de reserve grondbedrijf (De Braak)		1.500	-	1.500		1.500	
61	Opvang ontheemden Oekraïne: Personele lasten vaste krachten & inhuur			-	-	2.060	2.060	
62	Maatregelen Koopkrachtfonds: Kwijtschelding Precario en uitvoeringskosten personeel						235	
AD	**Totaal programmaeffect incidentele baten en lasten**	**650**	**1.550**	**3.299**	**1.550**	**5.222**	**3.845**	**-1.377**
	Totaal saldo incidentele baten en lasten	**12.015**	**7.661**	**14.825**	**8.133**	**29.042**	**35.085**	**-109**
	Saldo incidentele baten en lasten		**-4.354**		**-6.692**		**6.043**	

Het totaal effect van de incidentele baten en lasten op het jaarrekeningresultaat bedraagt € 1,6 miljoen negatief. In de programmarekening zijn de incidentele baten en lasten toegelicht voor zover dit voor de analyse van het programmaresultaat noodzakelijk is. Daarnaast worden in de toelichting op de balans tevens de belangrijkste mutaties van de reserves toegelicht.
We lichten de incidentele lasten en baten boven de € 100.000 hieronder toe.

1 Verstevigen buurtpreventie
We investeren extra capaciteit en middelen in de ondersteuning van buurtpreventie zodat er een stevigere basis komt te staan. Hiervoor is in 2023 €75.000 incidenteel uitgegeven.

2 Som van diverse posten veiligheid en naleving < € 50.000
De middelen zijn bedoeld voor maatregelen die een impuls moeten geven aan veiligheid en naleving. In kader van het uitvoeringsprogramma is er in 2023 € 50.000 uitgegeven aan enkele van de in de programmabegroting 2023 opgenomen beleidsintensiveringen.

5 Opvang ontheemden Oekraïne – beveiliging en opvanglocaties toezicht;
Zijn de uitgaven voor de beveiliging en toezicht opvanglocaties voor de opvang van ontheemden Oekraïne. Hier tegenover staan de directe gerelateerd rijksbijdrage als incidentele baten.

6 Onttrekking aan de reserve i-deel
In de jaren 2022-2024 wordt een aanvullende uitvoeringssubsidie verstrekt aan Senzer. Deze bekostigen we uit de reserve i-deel. In 2023 is er € 1,773.000 onttrokken ter bekostiging van de uitvoeringssubsidie aan Senzer in 2023.

9 Opvang ontheemden Oekraïne;
Zijn de incidentele uitgaven voor de uitkeringen Senzer en investeringen in opvanglocaties voor de opvang van ontheemden Oekraïne. Hier tegenover staan de directe gerelateerd rijksbijdrage als incidentele baten.

10 Wijkpreventieplannen en Laaggeletterdheid
Vanuit het programma duurzame- en gezonde stad is in zowel 2022 als 2023 éénmalig € 320.000 beschikbaar gesteld om uitvoering te geven aan de wijkpreventieplannen (€ 170.000) en voor het tegengaan van laaggeletterdheid (€ 150.000). Er is in 2023 in totaal € 80.000 uitgegeven. Hiervan heeft € 20.000 betrekking op wijkpreventieplannen en € 60.000 op laaggeletterdheid.

12 Dichter bij de samenleving met het programma andere overheid
Doen wat nodig is in plaats van doen wat regel is. Waarbij niet het systeem, maar de uitwerking in de praktijk leidend is. We willen een actieve, betrouwbare en dienstbare overheid zijn; dat is de kern van de ‘Andere Overheid’. Samen met de collega’s en betrokkenen geven we hier de komende jaren verder vorm aan. Dit vraagt een andere mindset en andere werkwijzen en daarmee een verandering van de organisatie. Dat bereiken we o.a. door ervaringen van bestaande projecten, zoals ‘Maatwerk Leveren en Leren’ te betrekken bij de verdere ontwikkeling van de organisatie. Het binnenkort te agenderen participatiebeleid past ook binnen deze andere overheid. Daarbij gaan we uit van maatwerk en bieden we ruimte aan vernieuwende vormen van participatie, zoals een eventueel burgerberaad. Ook zal het wijkgericht werken en het contact met en de dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen, versterkt worden. De incidentele uitgaven voor 2023 waren € 400.000, zoals begroot.

13 Integrale kijk ouderenbeleid

In Helmond is tijdens de coronacrisis de werkgroep ‘Aandacht voor Ouderen’ opgericht, een samenwerking tussen LEV groep, Cultuurcontact, Jibb+, Zorgboog, Savant en de ouderenbonden. De focus van deze werkgroep lag aanvankelijk op het organiseren van activiteiten in coronatijd (bestrijding eenzaamheid). De werkgroep vervult een verbindende en signalerende rol in de stad als het gaat om ouderen. Wij zien in deze werkgroep een belangrijke strategische partner voor een integrale kijk op ouderenbeleid en om ouderen beter voor te bereiden op de oude dag. Daarom faciliteren en stimuleren we in 2023 deze werkgroep met behulp van een coördinator en werkbudget. Met deze middelen beogen we de werkgroep bestrijding eenzaamheid door te zetten tot 2025.
De uitgaven liggen in 2023 met € 94.000 aan verstrekte subsidies iets onder het begrote bedrag van € 100.000.

15 Onderzoek anti-discriminatieagenda

In 2023 zou een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd worden om beter inzicht te krijgen in de omvang en zwaarte van discriminatieproblematiek in Helmond. Er is in 2023 gebruik gemaakt van de beschikbare informatie van de veiligheidsmonitor. Hierdoor zijn er geen uitgaven voor een onafhankelijk onderzoek gedaan.

16 Maatregelen en mutaties Koopkrachtfonds
Mutatie naar Egalisatiereserve Sociaal Domein
Uitkering Energietoeslag Inwoners < 120% en uitvoering
Uitvoering subsidieregelingen en uitvoeringskosten
Vrijval bij opheffing van de Reserve naar jaarresultaat

(Zie toelichting paragraaf 2.5)

17 Pilot invoeren schoolontbijt

Steeds minder kinderen starten hun dag met een ontbijt. Uitgangspunt van het schoolontbijt is dat alle kinderen op 10 scholen in de aandachtswijken in Helmond elke dag gezond kunnen ontbijten. De aanvraag van het additioneel benodigde bedrag is gebaseerd op het doen van onderzoek om het schoolontbijt in te voeren. De rijksoverheid heeft in 2023 in het kader van kansengelijkheid het landelijk programma schoolontbijten.nl gelanceerd. Door de start van deze landelijke opzet van schoolmaaltijden is geen lokaal initiatief gestart. Om die reden zijn er in 2023 geen kosten gemaakt.

18 Gelijke kansen (Helmondse Educatieve Agenda)

Ter stimulering kansengelijkheid wordt er ingezet op de verbinding kinderopvang en onderwijs.
In 2023 is een start gemaakt met een pilot voor passende kinderopvang. Door vertraging in deze pilot zijn in 2023 nog geen concrete plannen opgesteld. Hierdoor komen de kosten lager uit dan de begroting.

19 Onttrekking aan de reserve sociaal domein

De kosten in het Sociaal Domein laten de komende jaren een stijgende lijn zien. Ter dekking van de geprognosticeerde kostenontwikkeling binnen het Sociaal Domein was de verwachte onttrekking in 2023 € 1,05 miljoen en aan de Reserve Sociaal Domein. De werkelijke onttrekking in 2023 is € 3.617.000.

20 Crisis- en herstel Nota: creëren van extra perspectief voor jongeren

In de crisis- en herstelnota is tot en met 2024 een bedrag van € 500.000 per jaar gereserveerd voor het creëren van extra perspectief voor jongeren. Naar aanleiding hiervan hebben we een programmaplan opgesteld. Het is een pragmatische, actiegerichte agenda op drie sporen voor een positief jeugdbeleid. Enerzijds is dit programma erop gericht om op korte termijn een aantal impulsen

te geven om in de huidige lastige situatie rondom Covid-19 voor jongeren perspectief te bieden. Daarnaast bevat het maatregelen waarmee we op de langere termijn ons preventieve beleid versterken en een integrale aanpak risicojeugd ontwikkelen en borgen. De verschillende onderdelen zijn nadrukkelijk tot stand gekomen in gesprek met jongeren en onze partners in de stad. We zetten in op de volgende drie sporen:

1. het realiseren van korte termijn interventies om de negatieve effecten van de maatregelen rondom Corona tegen te gaan;
2. het optimaliseren en in samenhang brengen van het preventief en voorliggend jeugdaanbod;
3. een integrale aanpak risicojeugd.

Hieraan is in 2023 € 224.000 (inclusief preventie jeugd) uitgegeven.

24 Mutaties koopkrachtfonds: Subsidieregeling Energie Maatschappelijke Organisaties & Ondernemers

(Lees toelichting paragraaf 2.5)

25 Dotatie aan de dekkingsreserve kapitaallasten

Er heeft een toevoeging plaatsgevonden in 2023 van € 1,5 miljoen aan de dekkingsreserve kapitaallasten vanuit de reserve grondbedrijf. Dit ter bekostiging van de kapitaallasten van de investering in de Sport- en beleefcampus de Braak. De onttrekking aan de reserve Grondbedrijf voor hetzelfde bedrag is opgenomen in programma 14).

26 Mutaties koopkrachtfonds: Subsidieregeling Energie Maatschappelijke Organisaties & Ondernemers

(Zie toelichting paragraaf 2.5)

27 Food Tech Brainport

Food Tech Brainport wordt in het ambitieakkoord rechtstreeks genoemd: “Onderdeel van de nieuwe regiodeal tussen Brainport en het kabinet is de ontwikkeling van een Food Campus rondom Food Tech Brainport. We willen onze voedingsmiddelensector de komende jaren uitbouwen op het gebied van innovatie. Daarvoor hebben we het kabinet wel echt nodig.” en daarnaast als prominent onderdeel van de economische visie. In 2023 is € 200.000 incidenteel beschikbaar gesteld. Hiervoor is in 2023 incidenteel ad € 215.000 uitgegeven.

28 Actualisatie actieplan bedrijventerreinen

Op basis van de ervaringen met het huidige plan is voor de actualisatie een bijdrage van € 200.000 in de gemeentelijke begroting 2023 begroot. Dit is ook het bedrag dat in 2023 incidenteel is uitgegeven.

29 Doorlopende kosten door vertraging doorontwikkeling

Nu langer de tijd nodig is voor de doorontwikkeling zal ook, evenals in 2022, inzet van de reserve noodzakelijk in 2023 zijn. De inzet is onder andere voor de subsidiëring van de Stichting Automotive Campus, huurverplichtingen, Rai-bijdrage, ambtelijke kosten en inhuur van deskundige die de gemeente begeleiden bij de doorontwikkeling. Het uitgegeven bedrag en tevens onttrokken bedrag voor 2023 is € 677.000.

30 Mutaties Koopkrachtfonds: Subsidieregeling A+O ondernemers Helmond

(Zie toelichting paragraaf 2.5)

21 Onttrekking reserve stimuleren wonen (bestedingsplan reserve stimuleren wonen)

Op basis van het Bestedingsplan 2023-2025 is in de begroting 2023 € 374.000 begroot. De lagere onttrekking wordt veroorzaakt door de lagere uitgaven dan geraamd.

De nieuwe kaders voor de Helmondse woningbouwopgave zullen in maart 2024 via de Woonvisie door de raad worden vastgesteld. Betaalbaarheid, beschikbaarheid en duurzaamheid zullen als rode draden door die woningbouwopgave lopen, alsmede de ambities van Helmond 40 binnen de schaalsprong. Het belang van voldoende sociale huur, middenhuur en betaalbare koop blijft evident, evenals het bevorderen van doorstroming en dynamiek op de woningmarkt. Het is verstandig, gezien de doorlopende uitgaven die hiervoor worden gedaan, de reserve Stimuleren Wonen structureel te voeden. Uiteindelijk is in 2023 € 250.000 in de reserve gestort en € 172.000 onttrokken voor incidentele uitgaven hiervoor.

33 Huisvesting arbeidsmigranten

In het Beleidskader Arbeidsmigratie (vastgesteld gemeenteraad, november 2020) is de realisatie van 200 logieseenheden op de locatie Varenschut opgenomen. Hiervoor zal een aanbestedingsprocedure worden gevolgd. De ontwikkelaar ontvangt een bijdrage van € 500.000 in de kosten van bouw- en woonrijp maken van het terrein.
De lagere baten 2023 worden veroorzaakt door het niet realiseren van de bijdrage vanuit het Rijk voor de huisvesting arbeidsmigranten. Daar tegenover hebben we € 500.000 lasten begroot in 2023 wat ook niet is gerealiseerd.

36 Visievorming centrum en stationskwartier

De afgelopen jaren is ingezet op het verbeteren van het centrum, op velerlei vlakken. Deels zijn dit ingrepen in de openbare ruimte en nieuwbouw van woningen en andere voorzieningen. Maar deels is dit ondersteuning van ondernemers, ontwikkelevents en maatwerk voor nieuwe initiatieven. Het gaat hierbij voornamelijk om kortetermijnmaatregelen.
Om een gevarieerd winkelaanbod te stimuleren zijn aanvullende middelen nodig. Maar ook nu gestart is met de visie op het stationskwartier, hebben we ook daar reuring en levendigheid aangebracht. Denk aan placemaking in de vorm van (tijdelijke) voorzieningen, events, (tijdelijke) inrichting, maar ook voor onderzoek etc. Hiervoor was het exploitatiebudget van het centrum niet toereikend. Deze is bij de begroting 2023 uitgebreid naar € 150.000 om het aandachtsgebied te vergroten naar geheel Centrum + (Centrum, stationskwartier, steenwegkwartier en Suytkade). Uit dit budget is de personele inzet ad € 150.000 bekostigd in 2023.

37 Onttrekking aan de algemene reserve (verschuiving subsidie BSD van 2024 naar 2023)

In 2023 is een subsidie ad € 100.000 aan het Nationaal Groeifonds. Dit is zoals begroot in 2023.

38 Dotatie en onttrekking aan de reserve bouwleges en Omgevingswet

In 2023 is een bedrag van € 700.000 vanuit de algemene reserve toegevoegd aan deze reserve voor toekomstige kosten op het gebied van vergunnen/toezicht, Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Dit is de verwerking van de resultaatbestemming bij de jaarverantwoording 2022. Bij de 2e Berap 2023 is besloten om een bedrag van € 504.000 te onttrekken aan deze reserve ter dekking van Implementatiekosten Omgevingswet (Ow) en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb).

38 Dotatie aan de egalisatiereserve onderhoud gebouwen

Het totale onderhoudsbudget in 2023 - verdeeld over meerdere beleidsprogramma's - bedraagt circa € 4.191.000. De werkelijke onderhoudskosten - verdeeld over meerdere beleidsprogramma's - in 2023 bedragen circa € 3.572.000. In 2023 is een bedrag van € 619.000 toegevoegd aan deze reserve.

38 Opbrengst verkoop gebouw en verwerken desinvestering
In 2023 is een appartement aan de Dortmunderkade verkocht voor € 440.000. Hiertegenover staat het afboeken van de boekwaarde van € 224.000.

39 Opvang ontheemden Oekraïne;
Investeringen in opvanglocaties & huisvestigingsplan

41 Leefbaarheidsinterventies Rijpelberg, Helmond Noord en Oost
Middelen zijn in 2023 ingezet voor o.a. “achter het voordeurproject” en gezondheids- en cohesieprojecten. De gerealiseerde lasten zijn lager dan de begroting vanwege het feit dat het opstarten van een wijkontwikkeling enige tijd vergt. Voornamelijk na een Corona periode.

43 Leefbaarheidsmaatregelen
In de reserves Leefbaarheidsmaatregelen, Samen investeren Brabantstad en Stedelijke vernieuwing, zijn bedragen opgenomen voor Leefbaarheidsmaatregelen Leonardusbuurt en Helmond-West. De gemaakte kosten voor 2023 zijn € 3.000. Deze worden onttrokken uit de reserve. De uitgaven en onttrekking zijn lager dan geraamd.

44 Smart Mobility
In 2023 zijn een aantal Smart Mobility projecten vertraagd, bijvoorbeeld de aanbesteding van de zelfrijdende shuttle is pas eind van het jaar afgerond. Tegelijkertijd hebben we voor datzelfde project een bijdrage vanuit Smartwayz.nl/Provincie Noord-Brabant ontvangen. Communicatie rondom deze projecten is van dusdanig belang dat daarvoor capaciteit (en dus ook kosten nodig zijn). Daarnaast liepen een aantal samenwerkingsovereenkomsten af eind 2023, zoals die met de verkeerscentrale en Brabantstad. Hierdoor zijn de incidentele uitgaven in 2023 lager dan begroot.

47 Impuls vergroening van de stad
Deze middelen worden ingezet om Helmond te vergroenen op een manier waarbij vergroenen en klimaatadaptatie hand in hand gaan. In 2023 zijn we gestart we met de voorbereiding van deze opgave. De realisatie volgt in de jaren hierna. Het budget voor 2023 ad € 100.000 is incidenteel. De voorbereiding voor de impuls groen (het planten van bomen) is gerealiseerd. De incidentele uitgaven voor 2023 zijn hiervoor € 103.000.

48 Aanpak klimaatadaptatie
Gezien het grote belang van het nemen van klimaatadaptieve maatregelen willen we bij civiele en groenprojecten die de komende jaren opstarten extra budget ter beschikking hebben om klimaat adaptieve maatregelen te nemen. De huidige vervangingsinvesteringen zijn begroot op basis van de vervanging van de huidige investering. Het opplussen met klimaatadaptieve maatregelen is hierin niet meegenomen. Daarom maken we voor de komende jaren € 200.000 per jaar vrij om direct in te zetten voor klimaatadaptieve maatregelen in civiele- en groenprojecten. Voor 2023 is er € 200.000 begroot. Al loopt dit item over meerdere jaren, het karakter is incidenteel. In 2023 is er gewerkt aan de uitvoering van de uitvoeringsagenda en is er een tussentijdse evaluatie gemaakt. In samenwerking met de Peel is er een jaarplan opgesteld en uitgevoerd. De bijdrage van de impulsfinanciering zijn uitgegeven. De totale incidentele uitgaven zijn in 2023 € 443.000.

49 Projecten klimaatneutraal in 2035
We zijn gestart met de vastgestelde uitvoeringsagenda klimaatbestendig Helmond, zo zijn er ingrepen gedaan waarmee de CO2-besparing grotendeels behaald zal worden. Daarmee zijn de middelen voor dit doel dit jaar volledig ingezet.

50 CHN: Digitale inclusie

In combinatie met de aanpak van laaggeletterdheid wordt extra ingezet op digitale inclusie. In de crisis- en herstelnota is hiervoor € 110.000 per jaar voor de periode tot en met 2023 beschikbaar gesteld. Deze worden onttrokken aan de reserve coronafonds**.** In 2023 is er € 52.000 uitgegeven en onttrokken uit de reserve. Niet alle projecten zijn nog afgerond.

51 Projectleider dienstverlening hospitality

De concept-visie dienstverlening in het Huis voor de Stad zal verder uitgewerkt worden. Het Huis voor de Stad is bij uitstek het middel om de Helmonders te tonen dat wij er vooral voor hen zijn. Om deze opgave te realiseren hebben wij in 2023 een projectleider aan ons gebonden die dit proces mogelijk gaat maken. De incidentele uitgave hieraan voor 2023 was € 133.000.

52 Onderzoeken schaalsprong

Om de schaalsprong op een adequate manier te realiseren zijn onderzoeken nodig. In totaal gaat het om een eenmalig bedrag voor 2023 van € 470.000. De werkelijke incidentele uitgaven hiervoor was in 2023 € 351.000.

53 Dotatie aan de dekkingsreserve kapitaallasten

In 2023 is incidenteel een onderuitnutting op het kapitaallastenbudget. Deze vrije ruimte storten we in de dekkingsreserve kapitaallasten. De werkelijk vrije ruimte was in 2023 € 1.321.000

54 Onttrekking aan de egalisatiereserve rijbewijzen en reisdocumenten

Op grond van een prognose van het aantal af te geven reisdocumenten wordt de raming van de opbrengsten en de (rijks)afdrachten aangepast. Daarnaast wordt de onttrekking aan de egalisatiereserve reisdocumenten/rijbewijzen geraamd. In 2023 is een onttrekking van € 216.000 aan deze geraamd. Omdat er meer reisdocumenten zijn afgegeven dan geraamd bedraagt de werkelijke onttrekking aan deze reserve € 130.000.

55 Onttrekking aan de egalisatiereserve verkiezingen

Bij de 2e Berap 2023 is een onttrekking van € 168.000 aan de egalisatiereserve verkiezingen geraamd voor dekking van de kosten in 2023 voor de Provinciale Statenverkiezingen, de waterschapsverkiezingen en Tweede Kamerverkiezingen. Op grond van de werkelijke kosten is een bedrag van € 114.000 onttrokken aan deze reserve in 2023.

56 Mutaties Koopkrachtfonds

(Zie toelichting paragraaf 2.5)

58 Incidentele kosten Huis voor de Stad

Op 30 juni 2020 heeft de Raad ingestemd met het basisontwerp Huis voor de Stad en is een investeringskrediet toegekend. De Raad heeft tevens besloten om de eenmalige kosten die zich voordoen te onttrekken aan de reserves. De incidentele lasten en bijbehorende onttrekkingen in 2023 bedragen € 612.000 (geraamd 2023 € 749.000).

58 Dotatie aan de dekkingsreserve kapitaallasten (Huis voor de Stad)

Op 11 juli 2023 heeft de Raad ingestemd met een aanvullend investeringskrediet voor het Huis voor de Stad. Vanuit de algemene reserve (resultaatbestemming 2022) en de reserve onderhoud gemeentelijke gebouwen (vastgoed) is resp. een bedrag van € 1.600.000 en € 300.000 toegevoegd aan de dekkingsreserve kapitaallasten in 2023.

59 Dotatie aan de algemene reserve (voordelig saldo BG 2022-2025)
De begroting 2022-2025 had voor 2023 een voordelig saldo ad € 600.000 (incidenteel). Deze is in 2023 gestort in de algemene reserve.

60 Onttrekking aan de reserve grondbedrijf (De Braak)
De toelichting op dit item is opgenomen in programma 6 (zie volgnummer 20) omdat deze met elkaar samenhangen.

61 Opvang ontheemden Oekraïne:
Personele lasten vaste krachten & inhuur

62 Mutaties Koopkrachtfonds
(Lees toelichting paragraaf 2.5)

7.3 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In deze paragraaf zijn de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves inzichtelijk gemaakt. Op basis van dit overzicht ontstaat inzicht in de invloed van structurele baten en lasten op de individuele programmaresultaten en het totale jaarrekeningresultaat

(bedragen x € 1.000)

	Raming na wijziging	Realisatie 2023
Dekkingsreserve kapitaallasten	8.246	8.367
Reserve eenmalige investeringsimpuls	318	302
Reserve Glasvezel	-	-
Totaal	**8.564**	**8.669**

Onttrekkingen aan de reserves

	Raming na wijziging	Realisatie 2022
Dekkingsreserve kapitaallasten	1.421	1.645
Reserve Glasvezel	-	-
Totaal	**1.421**	**1.645**
	-7.143	**-7.024**

De structurele dotaties en onttrekkingen hebben met name betrekking op de aanwending van de dekkingsreserve kapitaallasten, reserve eenmalige investeringsimpuls en de reserve glasvezel. In de programmarekening zijn de structurele toevoegingen en onttrekkingen toegelicht voor zover dit voor de analyse van het programmaresultaat noodzakelijk is. Daarnaast worden in de toelichting op de balans tevens de belangrijkste mutaties van de reserves toegelicht.

7.4 Wet normeringen topinkomstens

WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De wet houdt in dat topbestuurders in de (semi)publieke sector in 2023 niet meer mogen verdienen dan € 223.000. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor de gemeente Helmond is € 223.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.
De gemeentesecretaris en de griffier worden in dit kader aangemerkt als topfunctionaris.

	GJ de Graaf Raadsgriffier	HJ de Ruiter Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01-2023 - 31-12-2023	01-01-2023 - 31-12-2023
Deeltijd in fte	1	1
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	107.337	156.714
Beloningen betaalbaar op termijn	16.551	22.513
Totale bezoldiging 2023	**123.888**	**179.227**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-10-2022 - 31-12-2022	01-01-2022 - 31-12-2022
Deeltijd in fte	1	1
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	25.500	143.941
Beloningen betaalbaar op termijn	4.622	22.496
Totaal	**30.122**	**166.437**

Bezoldiging topfunctionarissen

Toezichthoudende topfunctionarissen: Niet van toepassing

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen: Niet van toepassing

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT: Niet van toepassing

7.5 Overzicht baten en lasten per taakveld

Vanaf 2017 zijn gemeenten conform het Wijzigingsbesluit BBV verplicht om in hun jaarrekening een taakveldenoverzicht op te nemen. De doelstelling van deze bijlage is om de vergelijkbaarheid van gemeenten respectievelijk provincies te vergroten. De betreffende taakvelden zijn voorgeschreven door het Ministerie en worden tevens toegepast voor de uniforme verantwoordingsinformatie van Iv3.

Voor een toelichting op de gerealiseerde baten en lasten ten opzichte van de aangepaste begroting verwijzen wij naar de programmarekening.

(bedragen x € 1.000)

	Begroting			Begroting na Wijziging			Realisatie			Verschil tov Begroting Saldo			
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	V/N
0 Bestuur en ondersteuning													
0.1 Bestuur	400	6.549	-6.149	400	7.301	-6.901	899	6.938	-6.039	499	-363	862	V
0.10 Mutaties reserves	8.372	2.506	5.866	49.969	25.558	24.411	57.833	43.514	14.319	7.864	17.956	-10.092	N
0.2 Burgerzaken	968	3.862	-2.894	983	4.391	-3.408	1.259	4.580	-3.321	276	189	87	V
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	2.655	2.303	352	4.643	4.718	-75	4.111	3.332	779	-532	-1.386	854	V
0.4 Overhead	2.264	44.782	-42.518	4.100	52.601	-48.501	4.377	50.136	-45.759	277	-2.465	2.742	V
0.5 Treasury	828	389	439	828	389	439	2.433	1.706	727	1.605	1.317	288	V
0.61 OZB woningen	21.409	431	20.978	21.409	432	20.977	21.079	697	20.382	-330	265	-595	N
0.62 OZB niet-woningen	3.827		3.827	3.827		3.827	3.768		3.768	-59	0	-59	N
0.63 Parkeerbelasting	3.896		3.896	3.896		3.896	3.869		3.869	-27	0	-27	N
0.64 Belastingen overig	1.220	637	583	1.334	1.038	296	1.467	1.569	-102	133	531	-398	N
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	224.373	-1.362	225.735	250.692		250.692	255.944		255.944	5.252	0	5.252	V
0.8 Overige baten en lasten		6.198	-6.198		4.573	-4.573	221	1.320	-1.099	221	-3.253	3.474	V
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)								2.054	-2.054	0	2.054	-2.054	N
Resultaat Bestuur en ondersteuning	**270.212**	**66.295**	**203.917**	**342.081**	**101.001**	**241.080**	**357.260**	**115.846**	**241.414**	**15.179**	**14.845**	**334**	**N**
1 Veiligheid													
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	219	5.323	-5.104	233	5.627	-5.394	237	5.413	-5.176	4	-214	218	V
1.2 Openbare orde en veiligheid	419	4.377	-3.958	2279	6.455	-4.176	2.634	6.376	-3.742	355	-79	434	V
Resultaat Veiligheid	**638**	**9700**	**-9062**	**2512**	**12.082**	**-9570**	**2.871**	**11.789**	**-8.918**	**359**	**-293**	**652**	**V**
2 Vervoer													
2.1 Verkeer en vervoer	894	13.684	-12.790	2.174	17.076	-14.902	7.153	19.873	-12.720	4.979	2.797	2.182	V
2.2 Parkeren	45	2.036	-1.991	45	2.239	-2.194	72	2.079	-2.007	27	-160	187	V
2.4 Economische havens en waterwegen	32	77	-45	32	77	-45	8	38	-30	-24	-39	15	V
Resultaat Vervoer	**971**	**15797**	**-14826**	**2251**	**19.392**	**-17141**	**7.233**	**21.990**	**-14.757**	**4.982**	**2.598**	**2.384**	**V**
3 Economie													
3.1 Economische ontwikkeling	111	3.942	-3.831	762	6.398	-5.636	1.355	6.064	-4.709	593	-334	927	V
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	8.959	9.857	-898	3.048	4.549	-1.501	3.409	5.323	-1.914	361	774	-413	N
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	234	166	68	117	218	-101	120	235	-115	3	17	-14	N
3.4 Economische promotie	394	1.451	-1.057	360	1.585	-1.225	424	1.625	-1.201	64	40	24	V
Resultaat Economie	**9.698**	**15.416**	**-5.718**	**4.287**	**12.750**	**-8.463**	**5.308**	**13.247**	**-7.939**	**1.021**	**497**	**524**	**V**
4 Onderwijs													
4.1 Openbaar basisonderwijs		285	-285		286	-286		278	-278	0	-8	8	V
4.2 Onderwijshuisvesting	586	4.051	-3.465	620	4.074	-3.454	927	4.309	-3.382	307	235	72	V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.802	4.449	-2.647	1.964	4.980	-3.016	2.246	4.586	-2.340	282	-394	676	V
Resultaat Onderwijs	**2.388**	**8.785**	**-6.397**	**2.584**	**9.340**	**-6.756**	**3.173**	**9.173**	**-6.000**	**589**	**-167**	**756**	**V**
5 Sport, cultuur en recreatie													
5.1 Sportbeleid en activering		1.510	-1.510	80	1.529	-1.449	1.030	2.043	-1.013	950	514	436	V
5.2 Sportaccommodaties	1.627	5.379	-3.752	1.685	5.493	-3.808	1.305	4.851	-3.546	-380	-642	262	V
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.156	7.826	-5.670	2.485	8.834	-6.349	2.920	8.973	-6.053	435	139	296	V
5.4 Musea	460	2.763	-2.303	460	2.954	-2.494	847	3.167	-2.320	387	213	174	V
5.5 Cultureel erfgoed	3	53	-50	3	60	-57	3	193	-190	0	133	-133	N
5.6 Media	721	2.899	-2.178	970	3.412	-2.442	742	3.288	-2.546	-228	-124	-104	N
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	158	6.639	-6.481	158	6.952	-6.794	308	6.793	-6.485	150	-159	309	V
Resultaat Sport, cultuur en recreatie	**5.125**	**27.069**	**-21.944**	**5.841**	**29.234**	**-23.393**	**7.155**	**29.308**	**-22.153**	**1.314**	**74**	**1.240**	**V**

(bedragen x € 1.000)

	Begroting			Begroting na Wijziging			Realisatie			Verschil tov Begroting Saldo			
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	V/N
6 Sociaal domein													
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	6.118	24.313	-18.195	14.083	30.009	-15.926	15.453	24.990	-9.537	1.370	-5.019	6.389	V
6.2 Wijkteams		1.399	-1.399		12.467	-12.467	1.159	12.556	-11.397	1.159	89	1.070	V
6.3 Inkomensregelingen	42.407	63.872	-21.465	43.279	72.761	-29.482	45.582	81.297	-35.715	2.303	8.536	-6.233	N
6.4 Begeleide participatie		16.039	-16.039		28.168	-28.168		27.569	-27.569	0	-599	599	V
6.5 Arbeidsparticipatie	300	7.545	-7.245	300	9.249	-8.949	2.296	8.299	-6.003	1.996	-950	2.946	V
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)		2.568	-2.568		2.568	-2.568	348	3.841	-3.493	348	1.273	-925	N
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	1.644	19.313	-17.669			0		-1	1	0	-1	1	V
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)			0	344	11.811	-11.467	800	10.519	-9.719	456	-1.292	1.748	V
6.71B Begeleiding (WMO)			0		7.503	-7.503	6	7.339	-7.333	6	-164	170	V
6.71C Dagbesteding (WMO)			0		2.000	-2.000		2.583	-2.583	0	583	-583	N
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)			0		1.169	-1.169	492	1.619	-1.127	492	450	42	V
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		34.199	-34.199			0	-40	52	-92	-40	52	-92	N
6.72A Jeugdhulp begeleiding			0		3.444	-3.444		326	-326	0	-3.118	3.118	V
6.72B Jeugdhulp behandeling			0		6.432	-6.432		6.450	-6.450	0	18	-18	N
6.72C Jeugdhulp dagbesteding			0		185	-185		261	-261	0	76	-76	N
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig			0		742	-742	411	6.883	-6.472	411	6.141	-5.730	N
6.73A Pleegzorg			0		1.360	-1.360	46		46	46	-1.360	1.406	V
6.73B Gezinsgericht			0		200	-200			0	0	-200	200	V
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig			0		6.000	-6.000			0	0	-6.000	6.000	V
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf			0		3.597	-3.597	4	4.895	-4.891	4	1.298	-1.294	N
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf			0		2.559	-2.559		10.432	-10.432	0	7.873	-7.873	N
6.74C Gesloten plaatsing			0		1.500	-1.500		1.257	-1.257	0	-243	243	V
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	170	23.593	-23.423			0	53	19	34	53	19	34	V
6.81A Beschermd wonen (WMO)			0		17.532	-17.532		16.444	-16.444	0	-1.088	1.088	V
6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)			0	170	5.174	-5.004	251	5.125	-4.874	81	-49	130	V
6.82 Geëscaleerde zorg 18-		1.528	-1.528			0			0	0	0	0	V
6.82A Jeugdbescherming			0		1.684	-1.684		1.864	-1.864	0	180	-180	N
6.82B Jeugdreclassering			0		240	-240		294	-294	0	54	-54	N
Resultaat Sociaal domein	**50.639**	**194.369**	**-143.730**	**58.176**	**228.354**	**-170.178**	**66.861**	**234.913**	**-168.052**	**8.685**	**6.559**	**2.126**	**N**
7 Volksgezondheid en milieu													
7.1 Volksgezondheid		2.376	-2.376	3300	5.839	-2.539	266	2.679	-2.413	-3.034	-3.160	126	V
7.2 Riolering	8.916	6.666	2.250	8.916	6.666	2.250	9.203	6.850	2.353	287	184	103	V
7.3 Afval	12.935	8.775	4.160	12.935	8.775	4.160	12.882	8.625	4.257	-53	-150	97	V
7.4 Milieubeheer	1.189	3.746	-2.557	2.462	5.755	-3.293	2.217	4.925	-2.708	-245	-830	585	V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria		16	-16		16	-16		22	-22	0	6	-6	N
Resultaat Volksgezondheid en milieu	**23.040**	**21.579**	**1.461**	**27.613**	**27.051**	**562**	**24.568**	**23.101**	**1.467**	**-3.045**	**-3.950**	**905**	**V**
8 Volkshuisv, RO en sted. vernieuwing													
8.1 Ruimtelijke ordening	87	1.697	-1.610	87	3.251	-3.164	10	2.442	-2.432	-77	-809	732	V
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	52.569	52.567	2	27.916	27.167	749	16.180	11.751	4.429	-11.736	-15.416	3.680	V
8.3 Wonen en bouwen	3.828	5.921	-2.093	2.456	6.182	-3.726	1.927	5.458	-3.531	-529	-724	195	V
Resultaat Volkshuisv, RO en sted. vernieuwing	**56.484**	**60.185**	**-3.701**	**30.459**	**36.600**	**-6.141**	**18.117**	**19.651**	**-1.534**	**-12.342**	**-16.949**	**4.607**	**V**
Resultaat	**419.195**	**419.195**	**0**	**475.804**	**475.804**	**0**	**492.546**	**479.018**	**13.528**	**16.742**	**3.214**	**13.528**	**V**

8 Balans en de toelichting

8.1 Balans

(bedragen x € 1.000)

ACTIVA	31-12-23		31-12-22	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		**852**		**980**
- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-		-	
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	89		179	
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	763		801	
Materiële vaste activa		**309.418**		**269.171**
- In erfpacht uitgegeven gronden	16.660		16.660	
- Overige investeringen met een economisch nut	191.216		164.340	
- Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	20.222		18.983	
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	81.320		69.188	
Financiële vaste activa		**28.532**		**25.883**
- Kapitaalverstrekkingen aan:				
- deelnemingen	6.550		6.430	
- gemeenschappelijke regelingen	-		-	
- overige verbonden partijen	-		-	
- Leningen aan:				
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	-		-	
- woningbouwcorporaties	1.922		2.374	
- deelnemingen	-		-	
- overige verbonden partijen	-		-	
- Overige langlopende leningen	20.060		17.079	
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-		-	
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-		-	
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-		-	
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-		-	
Totaal vaste activa		**338.802**		**296.034**
Vlottende activa				
Voorraden		**114.398**		**116.297**
- Grond- en hulpstoffen:	-		-	
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	114.000		115.851	
- Gereed product en handelsgoederen	398		446	
- Vooruitbetalingen	-		-	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**72.075**		**80.796**
- Vorderingen op openbare lichamen	22.773		16.430	
- Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	-		-	
- Overige verstrekte kasgeldleningen	-		-	
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	32.900		45.663	
- Rekening-courantverhouding met het Rijk	-		-	
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	10.250		11.208	
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-		-	
- Overige vorderingen	6.153		7.494	
- Overige uitzettingen	-		-	
Liquide middelen		**308**		**421**
- Kassaldi	27		25	
- Banksaldi	281		396	
Overlopende activa		**21.052**		**27.298**
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.				
- Europese overheidslichamen	-		86	
- het Rijk	994		5.375	
- overige Nederlandse overheidslichamen	1.750		1.446	
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	18.308		20.391	
Totaal vlottende activa		**207.833**		**224.812**
Totaal generaal		**546.636**		**520.846**

PASSIVA	31-12-23		31-12-22	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		**275.691**		**276.481**
- Algemene reserve	144.043		143.374	
- Bestemmingsreserves	118.120		111.877	
- Gerealiseerd resultaat	13.528		21.230	
Voorzieningen		**39.186**		**35.943**
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	8.171		7.568	
- Egalisatievoorzieningen	-		-	
- Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt verkregen	29.173		26.624	
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	1.842		1.751	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		**67.526**		**80.301**
- Obligatieleningen	-		-	
- Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-		-	
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	66.921		79.712	
- binnenlandse bedrijven	-		-	
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	-		-	
- overige binnenlandse sectoren	-		-	
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-		-	
- Door derden belegde gelden	-		-	
- Waarborgsommen	605		589	
- Verplichtingen uit hoofde van financial leaseovereenkomsten	-		-	
Totaal vaste passiva		**382.403**		**392.725**
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**34.888**		**16.060**
- Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	-		-	
- Overige kasgeldleningen	-		-	
- Banksaldi	-		-	
- Overige schulden	34.888		16.060	
Overlopende passiva		**129.345**		**112.061**
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	19.208		18.599	
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;				
- Europese overheidslichamen	321		654	
- het Rijk	43.297		28.262	
- overige Nederlandse overheidslichamen	62.601		59.209	
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	3.918		5.337	
Totaal vlottende passiva		**164.233**		**128.121**
Totaal generaal		**546.636**		**520.846**
Gewaarborgde geldleningen		**607.230**		**557.228**
Garantstellingen		**-**		**100**
Totaal waarborgen en garantstellingen		**607.230**		**557.328**

8.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

8.2.1 Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet (Financiële verordening gemeente Helmond), waarin door de gemeenteraad op d.d. 18 juni 2024 de uitgangspunten voor het financiële beleid, en ook de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

8.2.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen volgens de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden. Een aanpassing van de Cao staat sinds 1 januari 2022 verlofsparen toe. Hiervoor moet een voorziening worden gevormd. Dit is toegepast voor de jaarrekening 2023.

8.2.3 Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij dient de verkregen bijdrage als bate te worden verantwoord.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden volgens het raadsbesluit d.d. 13 april 2021 (Nota Investeringsbeleid) niet geactiveerd.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende werfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele

afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Investeringen met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven.

Soort investering	**afschrijvingstermijn**
Immateriële vaste activa	
agio / disagio	looptijd lening
kosten afsluiten van een lening	looptijd lening
kosten onderzoek en ontwikkeling	maximaal 5 jaar
Materiële vaste activa	
Gronden	op grond wordt niet afgeschreven
Gebouwen	
permanente gebouwen	40 jaar
semipermanente gebouwen	20 jaar
tijdelijke gebouwen	maximaal 5 jaar
renovatie, verbouwing, aangekocht onroerend goed	maximaal 30 jaar (afh. van restant levensduur)
aanleg sportaccommodaties	30 jaar
renovatie sportaccommodaties	maximaal 15 jaar (afh. van restant levensduur)
gymzalen en sporthallen	40 jaar
overige bouwkundige sportvoorzieningen	40 jaar
isolatievoorzieningen	20 jaar
Grond- , weg- en waterbouwkundige werken	
wegen; beton en asfalt	50 jaar
wegen; elementen zoals bijv. trottoirtegels	50 jaar
bruggen	50 jaar
sluizen	50 jaar
renovatie insteekhaven	30 jaar
kunstgrasvelden	10 jaar
parkeergarages	40 jaar
overige parkeervoorzieningen	30 jaar
apparatuur parkeervoorzieningen	10 jaar
fietsenstallingen	30 jaar
groenvoorziening	30 jaar
aanleg en renovatie recreatiegebieden	30 jaar
inrichting volkstuinen	30 jaar
speeltoestellen zoals bijv. klimrekken, schommels e.d.	15 jaar
bovenwijkse voorzieningen zoals bijv. skate-ramps e.d.	20 jaar

De gehanteerde afschrijvingstermijnen voor de verschillende investeringen binnen de hierboven beschreven investeringscategorieën bedragen (volgens de Nota Investeringsbeleid):

Soort investering	afschrijvingstermijn
Materiële vaste activa	
Vervoermiddelen	
bedrijfsauto's	5 jaar
Machines en installaties	
installaties	20 jaar
zonwering	20 jaar
zonnepanelen	20 jaar
openbare verlichting; masten en armaturen	30 jaar
decoratieve verlichting zoals bijv. aanlichting gebouwen	15 jaar
verkeersregelinstallaties (VRI)	40 jaar
verkeersregelautomaten (VRA)	15 jaar
bewegwijzering (ANWB-borden)	20 jaar
lichtinstallatie sportvoorzieningen	30 jaar
evenementenkast	10 jaar
invoeren diftar-systeem (containers)	10 jaar
Inventaris	
netwerkserver systemen en pc's	4 jaar
midrange omgeving	5 jaar
inrichting computerruimte	10 jaar
datacommunicatieapparatuur	5 jaar
telecommunicatieapparatuur	7 jaar
software* (niet zijnde een SaaS oplossing)	5 jaar
netwerk- en telefoniebekabeling	10 jaar
kantoorinventaris en inrichting	10 jaar
leerpakketten scholen	10 jaar
ballenvangers, keepersbak e.d.	20 jaar
verplaatsbare hulpmiddelen sportvoorzieningen (doelen e.d.)	10 jaar

*incl. licenties op software voor onbepaalde duur, die in één keer in rekening worden gebracht

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn - tenzij hierna anders is vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

De grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) en ook de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Als aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product

Gereed producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde als de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor als voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd gezien de lange looptijd van deze voorziening. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke

kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het onderhoudsbeleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Verplichting voortvloeiend uit leasing
De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing van de vervoermiddelen vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

8.3 Toelichting activa

8.3.1 Vaste activa

Immateriële vaste activa

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	89	179
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	763	801
Totaal	**852**	**980**

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de immateriële vaste activa weer

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2022	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Balanswaarde 31-12-2023
Kosten afsluiten geldleningen, agio/disagio	-						-
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	179			90			89
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	801			38			763
Totaal	**980**	**-**	**-**	**128**	**-**	**-**	**852**

De verminderingen hebben betrekking op reguliere afschrijvingen.

Materiële vaste activa

Onderstaande overzichten geven het verloop van de materiële vaste activa weer.

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
In erfpacht uitgegeven gronden	16.660	16.660
Overige investeringen met een economisch nut	191.216	164.340
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	20.222	18.983
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	81.320	69.188
Totaal	**309.418**	**269.171**

Investeringen met economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2022	Herrubricering	Investeringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Balanswaarde 31-12-2023
In erfpacht uitgegeven gronden	16.660							16.660
Totaal	**16.660**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**16.660**

Overige investeringen met economisch nut

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2022	Her-rubricering	Investeringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Balanswaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	35.507			66				35.441
Woonruimten	725			175	8			542
Bedrijfsgebouwen	99.968		30.542		3.698	7.504		119.308
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	16.435		3.911		1.385	112		18.849
Vervoermiddelen	-							-
Machines, apparaten en installaties	4.881		4.127		138			8.870
Overige materiële vaste activa	6.824		2.060		678			8.206
Totaal	**164.340**	**-**	**40.640**	**241**	**5.907**	**7.616**	**-**	**191.216**

Investeringen met economisch nut

De belangrijkste investeringen met economisch nut zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000)

	Werkelijk besteed in 2023	Bijdragen van derden	Geactiveerd in 2023
Huis voor de Stad	15.179	15	15.164
Scholen	563		563
Vergroten aantrekkelijkheid Centrum	282		282
Automatisering	222		222
Sport- en beleefcampus de Braak	13.156	7.791	5.365
Zwembadvoorziening	8.766	-565	9.331
Overige investeringen en bijdragen derden	2.472	375	2.097
Totaal	**40.640**	**7.616**	**33.024**

De bijdrage van derden van € 7,6 miljoen heeft voornamelijk betrekking op ontvangen (provinciale) subsidies voor o.a. de Braak, bijdrage OMO (bevoorschotting) voor de Braak, correctie SPUK uitkeringen 2020 t/m 2022 voor het zwembad en overige subsidies.

Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaar 31-12-2022	Herrubricering	Investeringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Balanswaarde 31-12-2023
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	17.913		940		831	942		17.080
Machines, apparaten en installaties	730		2.159		17	36		2.836
Overige materiële vaste activa	340				34			306
Totaal	**18.983**	**-**	**3.099**	**-**	**882**	**978**	**-**	**20.222**

In 2023 is voor een bedrag van € 940.000 geïnvesteerd in riolering. De investering is geheel gedekt uit de gespaarde bedragen voor vervangingsinvesteringen uit de voorziening riolering.
De investeringen bij de machines, apparaten en installaties ad € 2,2 miljoen, zijn investeringen die afval gerelateerd zijn. O.a. plaatsing van ondergrondse containers.

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaar 31-12-2022	Herrubricering	Investeringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Balanswaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	1.567							1.567
Bedrijfsgebouwen	810				28			782
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	57.547		13.876		1.299	3.013		67.111
Machines, apparaten en installaties	7.032		2.668		265	77		9.358
Overige materiële vaste activa	2.232		551		198	83		2.502
Totaal	**69.188**	**-**	**17.095**	**-**	**1.790**	**3.173**	**-**	**81.320**

De belangrijkste investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut zijn in onderstaande tabel toegelicht:

(bedragen x € 1.000)

	Werkelijk besteed in 2023	Bijdragen van derden	Geactiveerd in 2023
Fietspaden en hoogwaardige fietsverbindingen	2.829	1.996	833
Vervanging sluis 8 en 9	556		556
Onderhoud wegen	2.415		2.415
Openbare verlichting	775		775
Vervanging Verkeersregelinstallaties	1.829	77	1.752
Groenvoorziening en vervanging bomen	1.470	36	1.434
Centrumontwikkeling (o.a. Havenpark)	90		90
Bereikbaarheidsagenda	299	24	275
Natuurnetwerk Brabant B5-bod	373	75	298
Ontwikkeling Piet Blomplein/Stationskwartier	162		162
Overige investeringen en bijdragen derden	6.297	965	5.332
Totaal	**17.095**	**3.173**	**13.922**

De bijdragen van derden hebben met name betrekking op ontvangen investeringssubsidies.

Financiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2022	Herrubricering	Investeringen	Desinves-teringen	Afschrijving / aflossing	Herwaar-deringen	Balanswaarde 31-12-23
Kapitaalverstrekkingen aan:							
- deelnemingen	6.430		120				6.550
Leningen aan:							
- woningbouwcorporaties	2.374				452		1.922
Overige langlopende leningen	17.079		5.815		2.834		20.060
Totaal	**25.883**	**-**	**5.935**	**-**	**3.286**	**-**	**28.532**

De investeringen op de overige langlopende leningen hebben betrekking op verstrekte duurzaamheidsleningen van € 3,5 miljoen en startersleningen van € 2,3 miljoen. Daartegenover stonden reguliere aflossingen van € 3,1 miljoen.

8.3.2 Vlottende activa

Voorraden

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	114.000	115.851
Gereed product en handelsgoederen	398	446
Totaal	**114.398**	**116.297**

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening verlieslatende complexen	Balanswaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023	Voorziening verlies	Balanswaarde 31-12-2023
Woongebieden	150.476	40.260	110.216	147.290	38.363	108.927
Saneringsgebieden	39.407	36.276	3.131	40.316	39.386	930
Industriegebieden	11.982	9.478	2.504	10.012	5.869	4.143
Overige gebieden	-		-			-
Totaal	**201.865**	**86.014**	**115.851**	**197.618**	**83.618**	**114.000**

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2022	Investeringen	Opbrengsten	Resultaten	Boekwaarde 31-12-2023	Voorziening verlies contante	Balanswaarde 31-12-2023
Woongebieden	150.476	8.980	10.704	-1.462	147.290	38.363	108.927
Saneringsgebieden	39.407	4.511	3.602	-	40.316	39.386	930
Industriegebieden	11.982	892	3.409	547	10.012	5.869	4.143
Overige gebieden	-	290	-	-290	-	-	-
Totaal	**201.865**	**14.673**	**17.715**	**-1.205**	**197.618**	**83.618**	**114.000**

Geraamde eindresultaten per gebied

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2023	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (Nominale waarde)	Geraamd eindresultaat (Contante waarde)
Woongebieden	147.290	175.014	272.355	-49.949	-35.095
Saneringsgebieden	40.316	22.005	20.090	-42.231	-39.386
Industriegebieden	10.012	27.148	40.721	3.561	4.090
Overige gebieden	-	855	3.818	2.963	2.738
Totaal	**197.618**	**225.022**	**336.984**	**-85.656**	**-67.653**

Boekwaarde

De boekwaarde is het saldo van de gerealiseerde uitgaven minus de gerealiseerde opbrengsten op de Bouwgronden In Exploitatie (BIE). In 2023 is de boekwaarde met € 4,2 miljoen afgenomen tot € 197,6 miljoen. In onderstaande tabel is deze afname uitgewerkt (alle bedragen x € 1 miljoen):

Onderdeel	Mutatie
Grondverwerving	1,3
Bouw- en woonrijpmaken	10,6
Rentelasten	2,7
Resultaten op BIE	-1,2
Opbrengsten grondverkopen	-17,7
Overige opbrengsten	0,0
Mutatie Boekwaarde	-4,2

Voorziening verlieslatende complexen
Voor de grondexploitaties met een verwacht negatief eindresultaat geldt, dat het berekende verlies direct wordt genomen tegen de contante waarde. Met andere woorden: het verwachte negatieve eindresultaat op de verwachte einddatum wordt teruggerekend naar een verlies op 1 januari 2024. Het resultaat heet netto contante waarde (NCW). Bedragen worden netto contant gemaakt tegen een rentepercentage van 2%. De voorziening wordt, conform de BBV-voorschriften, gepresenteerd als een waarde-correctie op de boekwaarde. In 2023 is de voorziening met € 2,4 miljoen verlaagd.

Balanswaarde
De balanswaarde is de boekwaarde verminderd met de voorziening verlieslatende complexen. In 2023 is de balanswaarde met € 1,8 miljoen afgenomen van € 115,8 tot € 114,0 miljoen. Deze afname wordt veroorzaakt door het saldo van de afname van de boekwaarde met € 4,2 miljoen en een verlaging van de voorziening met ruim € 2,4 miljoen. De balanswaarde, en daarmee het risicodragend kapitaal, is dus in 2023 met € 1,8 miljoen (afgerond) afgenomen.

Uitgangspunten voor herziening onderhanden werk
De balanspost onderhanden werk is gebaseerd op de herziening van de verwachte eindresultaten op de grondexploitaties die de gemeente zelf ontwikkeld (BIE) bij de jaarrekening 2023. Deze grondexploitaties worden jaarlijks herzien.
Op grond van wat er gerealiseerd is en een uitgebreide analyse van wat er binnen de verschillende grondexploitaties nog moet gebeuren is een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de verwachte looptijd en eindresultaten in de toekomst. Daarbij wordt zoveel als mogelijk gebruikt gemaakt van onderzoeksrapporten, woningbouwprogramma's, grondprijsvergelijkingen etc.

Voor de herziening van de grondexploitaties zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

De kosten.
De aanpassing van het prijspeil van de kosten 1.1.2023 naar 1.1.2024 is 5% geweest. De werkelijk geboekte rente in 2023 is bepaald op 1,36% en is gebaseerd op de berekeningswijze bij totaalfinanciering (het gewogen gemiddelde percentage van de bestaande leningenportefeuille naar verhouding vreemd vermogen gedeeld door totaal vermogen). Voor de berekening van de toekomstige kasstromen wordt, net als in voorgaande jaren, een rentepercentage van 1,3% gehanteerd, gebaseerd op een meerjarige prognose van de leningenportefeuille.

Vanaf 2024 wordt gerekend met de volgende parameters van de kosten:

Parameter kosten	Uitgangpunt
Prijspeildatum	1-1-2024
Rente	1,3%
Disconteringsvoet	2,0%
Grondverwerving	
- 2024	2,0%
- 2025 en 2026	3,0%
- vanaf 2027	2,0%
Voorzieningen en overige kosten	
- 2024	5,0%
- 2025	4,0%
- 2026	3,0%
- vanaf 2027	2,0%
Plankosten	
- 2024	6,0%
- 2025 en 2026	4,0%
- vanaf 2027	2,0%

De opbrengsten.
De grondprijzen in de grondexploitatieberekeningen zijn gebaseerd op het grondprijzenbesluit 2024, daarom is indexering in 2024 niet nodig. De indexeringen voor latere jaren zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Parameter opbrengsten	Uitgangpunt
Prijspeildatum	1-1-2024
Grondverkopen sociale huur	0,0%
Grondverkopen vrije sector	
- 2024	0,0%
- 2025 en 2026	3,0%
- 2027 t/m 2033	2,0%
- vanaf 2034	0,0%
Grondverkopen bedrijventerreinen	
- 2024	0,0%
- 2025 en 2026	1,0%
- 2027 t/m 2033	2,0%
- vanaf 2034	0,0%
Overige opbrengsten	2,0%

Verwachte resultaten grondexploitaties

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2023	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (Nominale waarde)	Geraamd eindresultaat (Contante waarde)
Woongebieden	147.290	175.014	272.355	-49.949	-38.070
Saneringsgebieden	40.316	22.005	20.090	-42.231	-39.386
Industriegebieden	10.012	27.148	40.721	3.561	4.090
Overige gebieden	-	855	3.818	2.963	2.738
Totaal	197.618	225.022	336.984	-85.656	-70.628

De grondexploitaties zijn tegen contante waarde herzien wat een negatief resultaat geeft van € 70,6 miljoen. Voor negatieve grondexploitaties is een verliesvoorziening gevormd van € 83,6 miljoen. Per saldo resteert er een positief resultaat van € 13,0 miljoen netto contant voor de winstgevende grondexploitaties.

Verwachte resultaten grondexploitaties
In 2023 is 1 grondexploitatie afgesloten (Heiakker Brouwhuis) en zijn 2 nieuwe grondexploitaties geopend (Districtsbureau Politie en Lobke). Verder hebben op 2 grondexploitaties majeure aanpassingen plaatsgevonden waarin de raad tussentijds is meegenomen (Ehad terrein en Cacaofabriek).
Er zijn nu 22 lopende grondexploitaties verdeeld over woongebieden (7), saneringsgebieden (7), industriegebieden (7) en 1 grondexploitatie (restexploitaties) waarin de restanten van oude grondexploitaties zijn opgenomen.
Van de 22 grondexploitaties hebben 8 grondexploitaties een verwacht positief eindresultaat en 14 grondexploitaties een verwacht negatief eindresultaat. Een nadere toelichting op het gevoerde grondbeleid is opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

- *Verwacht positief eindresultaat*

In totaal is het verwacht positief eindresultaat op de 8 winstgevende grondexploitaties € 14,0 miljoen op eindwaarde. Op basis van contante waarde (berekend tegen 2%) bedraagt de verwachte winst op 1 januari 2024 € 13,0 miljoen. Deze contante waarde van de verwachte winsten wordt betrokken bij de bepaling van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf (zie hierna bij risico's en onzekerheden).
De grondexploitatie met het grootste verwachte positieve eindresultaat is het industriegebied Bedrijventerrein Zuid Oost Brabant. Het verwacht resultaat is daar € 5,3 miljoen.
Op de winstgevende grondexploitaties wordt jaarlijks volgens de Percentage of Completion methode bepaald wat de tussentijds te nemen winst is. Deze tussentijdse winstneming wordt ten gunste gebracht van het jaarrekeningresultaat.

- *Verwacht negatief eindresultaat*

In totaal is het verwacht negatief eindresultaat op de 14 verliesgevende grondexploitaties € 99,7 miljoen op eindwaarde. Op basis van contante waarde van 2% bedraagt het verwachte verlies op 1 januari 2024 € 83,6 miljoen. Voor dit verwachte verlies is een voorziening getroffen middels een correctie op de boekwaarde. De mutatie van de voorziening in 2023 is ten gunste gebracht van het jaarrekeningresultaat.
De grondexploitatie met het grootste verwachte negatieve eindresultaat is Brandevoort 2. De boekwaarde van Brandevoort 2 is € 142,0 miljoen. Voor deze grondexploitatie is een voorziening getroffen van € 27,1 miljoen. De balanswaarde van deze grondexploitatie en dus de omvang van het risicodragend kapitaal is daarmee € 114,9 miljoen.

Risico's en onzekerheden
Het voeren van BIE brengt risico's met zich mee. Jaarlijks wordt hiervoor een risicoanalyse uitgevoerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen project-overstijgende risico's en projectrisico's. Alleen de projectrisico's zijn beïnvloedbaar. Op grond van de risicoanalyse bedraagt het benodigde risicobedrag tussen de € 9,7 tot € 27,3 miljoen; dit is de impact x de ingeschatte kans van optreden. Er is sprake van een bandbreedte omdat er 2 scenario's zijn uitgewerkt. Het grondbedrijf dekt deze risico's af met haar weerstandsvermogen dat bestaat uit de reserve grondbedrijf en de resterende winstpotentie van de BIE. Het weerstandsvermogen is € 75,0 miljoen groot en daarmee van voldoende omvang om de risico's op te vangen. In de paragraaf weerstandsvermogen is dit verder uitgewerkt.

Gereed product en handelsgoederen
Op deze balanspost is de boekwaarde van gronden opgenomen die in principe kunnen worden verkocht in de huidige staat. Er is (nog) niet voorzien dat voor deze gronden een grondexploitatie wordt geopend. Dit zijn gronden die in het verleden ooit zijn gekocht voor een mogelijke ontwikkeling in de toekomst. In 2023 is 1 van die gronden verkocht aan de woningbouw. Dit is het adres Heistraat 21C. Naast een aantal bos- en ecologische gronden resteren op deze balanspost nog een aantal panden in het centrumgebied.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2023	Voorziening oninbaar	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	22.773	-	22.773	16.430
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd <1 jaar	32.900	-	32.900	45.663
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	10.250	-	10.250	11.208
Overige vorderingen	10.542	4.389	6.153	7.494
Totaal	**76.464**	**4.389**	**72.075**	**80.796**

De vordering op openbare lichamen bestaat voornamelijk uit € 26,2 miljoen te declareren compensabele BTW en vorderingen met name op ministeries en provincies i.v.m. te ontvangen subsidies.

De uitzetting in 's Rijksschatkist heeft betrekking op de afstorting van overtollige kasgeldmiddelen op de Schatkistbankieren-rekening van het Ministerie van Financiën.

De rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen heeft betrekking op de uitstaande verhoudingen met het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland.

De overige vorderingen bestaan met name uit de debiteuren en nog te ontvangen bedragen. De voorziening dubieuze debiteuren heeft ultimo 2023 een saldo van € 4,2 miljoen (2022: € 3,3 miljoen) en is opgenomen voor het afdekken van oninbare vorderingen. De toename van € 0,9 miljoen is te verklaren door met name om twee grotere posten: een faillissement van een leverancier en een lopende beroepszaak leges.

Schatkistbankieren
Onderstaande tabel geeft de informatie weer over de ontwikkeling van de buiten 's Rijksschatkist gehouden middelen per kwartaal vergeleken met de drempelwaarde.

(bedragen x € 1.000)

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	570	902	617	664
Drempelbedrag	8.384	8.384	8.384	8.384
Ruimte onder drempelbedrag	7.814	7.482	7.767	7.720
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Gedurende 2023 was er voldoende ruimte onder de drempel.

Liquide middelen

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
Kassaldi	27	25
Banksaldi	281	396
Totaal	**308**	**421**

De liquide middelen zijn volledig beschikbaar voor de gemeente.

Overlopende activa

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		
Nog te ontvangen bijdragen van de EU	-	86
Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	994	5.375
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheden	1.750	1.446
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	18.308	20.391
Totaal	**21.052**	**27.298**

Nog te ontvangen bijdragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2022	Toevoeging	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2023
Nog te ontvangen bijdragen van de EU				
Verkeer en mobiliteit	86	-	86	0
EU-bijdragen	**86**	**-**	**86**	**-**
Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk				
Gemeentefonds	4.558	-	3.861	697
Bekostigingsregel opvang ontheemden Oekraine	790	790	1.579	1
Overige	27	291	22	296
Rijksbijdragen	**5.375**	**1.081**	**5.462**	**994**
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheden				
Provincie Noord-Brabant	1.218	427	14	1.631
Overigen	228	32	141	119
Overige overheden	**1.446**	**459**	**155**	**1.750**

Nog te ontvangen bijdragen van het rijk hebben o.a. betrekking op:

- De vordering op het Gemeentefonds m.b.t. nog te ontvangen algemene uitkering.
- Overige bijdragen (geringe bedragen)

De Nog te ontvangen bijdragen zijn als volgt te specificeren.

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen		
Vorderingen uit hoofde van Zorg en Ondersteuning	560	228
Vooruitbetaalde bedragen Bereikbaarheidsakkoord	6.842	10.953
Vooruitbetaling veiligheidsregio Brabant Zuidoost	1.385	1.234
Regiogemeente impulsregeling klimaatadaptie	807	975
VVE subsidie Kinderopvang Korein	-	566
Vooruitbetaling GGD	1.002	837
Aanslagregels objectgebonden	2.040	1.058
Vooruitbetaalde huur	296	
Softwarelicenties etc	-	36
Vorderingen uit hoofde van faciliterend grondbedrijf	483	620
Erfpacht	-	108
Diverse rentevorderingen	481	266
Nog te ontvangen subsidie evenementen	79	308
Overige posten te vorderen en vooruitbetaald	4.333	3.202
Totaal	**18.308**	**20.391**

De geringe stijging van de overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen wordt veroorzaakt door

- Opgelegde aanslagregels in 2023 voor belastingen 2024
- Diverse overige te vorderen en vooruitbetaalde kosten

Hier tegenover staat een daling van de vooruitbetaalde bedragen Bereikbaarheidsakkoord door de uitgaven van de deelnemende gemeenten in 2023.

8.4 Toelichting passiva

8.4.1 Vaste Passiva

Eigen vermogen

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
Algemene reserve	144.043	143.374
Bestemmingsreserves		
Dekkingsreserves	49.196	42.474
Egalisatiereserves	22.848	22.549
Overige bestemmingsreserves	46.076	46.854
Subtotaal Bestemmingsreserves	118.120	111.877
Gerealiseerd resultaat	13.528	21.230
Totaal	**275.691**	**276.481**

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende onderdelen:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2022	Herrubricering	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2022	Onttrekking dekking afschrijving	Balanswaarde 31-12-2023
- Algemene Reserve	81.767	-	14.896	21.622	6.984	-	82.025
- Grondbedrijf	61.607	-	2.911	2.500	-	-	62.018
Totaal Algemene reserves	**143.374**	**-**	**17.807**	**24.122**	**6.984**	**-**	**144.043**

Algemene reserves

Resultaatbestemming 2022
Resultaatbestemming 2022 Onder 'Bestemming resultaat 2022 staan de toevoegingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat over het boekjaar 2022 naar aanleiding van het Raadsbesluit vaststellen Jaarverantwoording 2022 (juli 2023). Het resultaat voor bestemming 2022 bedroeg € 21.230.000 waarvan € 14.246.000 is overgeheveld naar 2023. Het restant ad € 6.984.000 is toegevoegd aan de algemene reserve.

De aard, doelstelling en belangrijkste mutaties 2023 (posten groter dan € 250.000) van de algemene reserves wordt als volgt toegelicht:

Algemene reserve
De algemene reserve vormt het gemeentelijk weerstandsvermogen en dient qua omvang tenminste voldoende te zijn om de gekwantificeerde risico's af te dekken. Grote mutaties 2023:
Aan de reserve is toegevoegd:
• Resultaatsbestemming jaarrekening 2022; € 6,984 miljoen.
• Storting volgens begroting 2023; € 0,65 miljoen.
• Toevoeging € 14,246 miljoen bestemd voor overheveling naar 2023.

Aan de reserve is onttrokken:
• € 5 miljoen toevoeging aan reserve koopkrachtfonds
• € 1,6 miljoen toevoeging aan reserve dekking kapitaallasten voor extra krediet Huis van de stad
• € 0,6 miljoen voor eenmalige kosten huis van de stad
• € 14,246 miljoen bestemd voor overheveling naar 2023
• € 0,16 miljoen overige onttrekkingen volgens de begroting 2023

Grondbedrijf
De reserve is het weerstandsvermogen voor de grondexploitaties. Het doel van deze reserve is het opvangen van de risico's en resultaten van het gemeentelijke grondbedrijf. Gegeven het gesloten circuit worden de resultaten van het grondbedrijf direct verrekend met deze reserve.

Mutaties 2023:
In 2023 is het positieve resultaat van de herziening van de grondexploitaties bij de jaarrekening 2023 ad € 2,9 miljoen toegevoegd aan de reserve. Daarnaast zijn in 2023 de 2 claims van het oorspronkelijke raadsvoorstel van de Braak (in totaal € 2,5 miljoen) onttrokken aan de reserve grondbedrijf. Per saldo is in 2023 de reserve grondbedrijf naar boven bijgesteld met € 0,4 miljoen.

Bestemmingsreserves
Dekkingsreserves
Het verloop van de dekkingsreserves in 2023 is in onderstaand overzicht weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2022	Herrubricering	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2022	Onttrekking dekking afschrijving	Balanswaarde 31-12-2023
- Dekkingsreserve kapitaallasten	42.474	-	8.477	-	-	1.755	49.196
Totaal Dekkingsreserves	**42.474**	**-**	**8.477**	**-**	**-**	**1.755**	**49.196**

Het saldo van deze reserve wordt ingezet in de meerjarenbegroting voor de dekking van de kapitaallasten uit hoofde van de investeringen met economisch en maatschappelijk nut. De belangrijkste mutaties 2023 (posten groter dan € 250.000) van de dekkingsreserves wordt als volgt toegelicht:

- *Dekkingsreserve kapitaallasten*

In 2023 is ongeveer € 1,7 miljoen onttrokken aan de dekkingsreserve kapitaallasten. Dit betroffen de reguliere onttrekkingen ter dekking van de kapitaallasten van investeringen. Anderzijds is er een bedrag van € 8,4 miljoen gestort in de dekkingsreserve kapitaallasten. De stortingen in de dekkingsreserve bestaan onder andere uit een storting van € 1,9 miljoen voor het Huis van de Stad (raadsbesluit 62-2023) ter dekking van toekomstige kapitaallasten. Daarnaast is er € 2,5 miljoen gestort voor SBC De Braak (€ 1,5 miljoen vanuit de begroting 2023 en € 1 miljoen van de 2e Berap 2023), voor de Groote Oogst BZOB € 500.000, voor de verbouwing Nachtegaallaan 40 € 429.800, voor voorbereidingskrediet Weg door de Rijpel € 160.000 voor wegen regulier 2023 € 265.000 en voor Inzet coronagelden voor het vergroenen van de binnenstad € 400.000 voor de dekking van toekomstige kapitaallasten.

Egalisatiereserves
Het verloop van de egalisatiereserves in 2023 is in onderstaand overzicht weergegeven.

De aard, doelstelling en belangrijkste mutaties 2023 (posten groter dan € 250.000) van de egalisatiereserves wordt als volgt toegelicht:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2022	Herrubricering	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2022	Onttrekking dekking afschrijving	Balanswaarde 31-12-2023
- Sociaal domein	10.000	-	18.388	16.587	-	-	11.801
- Theater Speelhuis	244	-	117		-	-	361
- I-deel	3.814	-	329	1.773	-	-	2.370
- Verkiezingen	169	-	-	114	-	-	55
- Rijbewijzen & Reisdocumenten	261	-	99	129	-	-	231
- Afvalstoffenheffing	2.761	-	-	-	-	-	2.761
- Onderhoud buitensport	786	-	234	-	-	-	1.020
- Automatisering algemeen	3.038	-	-	547	-	-	2.491
- Onderhoud gebouwen (vastgoed)	900	-	619	300	-	-	1.219
- Gemeentemuseum	205	-	84	-	-	-	289
- ERD WGA en ZW	371	-	-	121	-	-	250
Totaal Egalisatiereserves	**22.549**	**-**	**19.870**	**19.571**	**-**	**-**	**22.848**

Sociaal Domein

De reserve Sociaal Domein fungeert als risicobuffer om financiële mee- en tegenvallers in de uitvoering van het Sociaal Domein, te weten Jeugdwet, Wmo en Participatiewet, op te vangen.

Mutaties 2023

De huidige stand van de egalisatiereserve sociaal domein is met € 11,8 miljoen hoger dan de eerder vastgestelde norm van €10 miljoen. Dit is in de 2e Berap 2023 al aangegeven en is mede het gevolg van de vrijgevallen middelen door de inzet van de SPUK GALA en SPUK IZA. In de 2e Berap is ook aangegeven dat deze tijdelijke ophoging noodzakelijk om de verwachte tekorten in de komende jaren op te kunnen vangen.

I-deel

De egalisatiereserve I-deel wordt ingezet om financiële risico's op te vangen in verband met enerzijds het verloop van het aantal uitkeringsgerechtigden en anderzijds de uitvoeringskosten die daarmee gepaard gaan.

De onttrekking uit de reserve I-deel in 2023 heeft betrekking op de bijdrage aan Senzer. In de jaren 2022-2024 wordt een aanvullende uitvoeringssubsidie verstrekt aan Senzer. Deze bekostigen we uit de reserve i-deel

Onderhoud buitensport

In raadsvoorstel 14-2011 is voorgesteld om een meerjarenonderhoudsprogramma op te stellen ten behoeve van onderhoud van buitensportaccommodaties. Hiermee worden overschrijdingen dan wel onderschrijdingen in enig jaar gestort dan wel onttrokken aan de egalisatiereserve sport.

In 2023 is voor €234.000 minder uitgegeven aan onderhoud van de sportaccommodaties, deze onderbesteding is conform het eerdergenoemde raadsvoorstel toegevoegd aan de reserve.

Automatisering algemeen

In de 3e Berap 2018 is besloten om deze reserve als egalisatiereserve aan te merken voor het egaliseren van kosten automatisering over de jaren heen en het opvangen van onvoorziene uitgaven ten behoeve van de automatiseringsvoorzieningen. Voor diverse digitaliserings- en informatievoorzieningsprojecten is € 547.000 uitgegeven in 2023. Deze projecten zijn gericht op de optimalisering en digitalisering van de dienstverlening in de stad en in de eigen organisatie.

Onderhoud gebouwen (vastgoed)
Deze reserve wordt ingezet voor egalisatie van de kosten voor het uitvoeren van groot onderhoud aan de gemeentelijke eigendommen (Gebouwenexploitatie). Het totale onderhoudsbudget in 2023 - verdeeld over meerdere beleidsprogramma's - bedraagt circa € 4.191.000. De werkelijke onderhoudskosten - verdeeld over meerdere beleidsprogramma's - in 2023 bedragen circa € 3.572.000. In 2023 is een bedrag van € 619.000 toegevoegd aan deze reserve.
Daarnaast is op grond van raadsbesluit 062-2023 aanvullend investeringskrediet Huis voor de Stad een bedrag van € 300.000 onttrokken aan deze reserve en toegevoegd aan de dekkingsreserve kapitaallasten.

Overige bestemmingsreserves

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2022	Herrubricering	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2022	Onttrekking dekking afschrijving	Balanswaarde 31-12-2023
- Eenmalige investeringsimpuls	2.018	-	-	236	-	-	1.782
- Leefbaarheidsmaatregelen	180	-	-	-	-	-	180
- Mobiliteit en verkeersveiligheid	895	-	-	265	-	-	630
- Reserve Hervormingsagenda Jeugdzorg	2.000	-	-	-	-	-	2.000
- Groene peelvallei	1	-	-	1	-	-	-
- Cofinancieringsfonds	1.714	-	-	-	-	-	1.714
- High Tech Automotive Campus	1.509	-	-	677	-	-	832
- Sociale stad	3.424	-	-	80	-	-	3.344
- Versnellingsagenda duurzaamheid	310	-	-	-	-	-	310
- Parkeervoorzieningen	986	-	-	-	-	-	986
- ISV Investering Stedelijke Vernieuwing	3.569	-	288	-	-	-	3.857
- Stedelijke vernieuwing	2.982	-	-	160	-	-	2.822
- Integraal veiligheidsbeleid	108	-	-	108	-	-	-
- Gezondheidsbeleid	34	-	-	13	-	-	21
- Voorm ID-banen GH	321	-	-	50	-	-	271
- Instroom en doorstroombanen	486	-	7	100	-	-	393
- Samen investeren Brabantstad	198	-	-	3	-	-	195
- Organisatie ontwikkeling	964	-	-	344	-	-	620
- Brandweer - professionalisering organisatie	10	-	-	10	-	-	-
- ODZOB	201	-	-	201	-	-	-
- Arbeidsvoorwaardenbeleid	240	-	-	-	-	-	240
- Startersleningen	119	-	-	-	-	-	119
- Stimuleren wonen	2.141	-	250	172	-	-	2.219
- Reserve glasvezel Helmond	858	-	302	-	-	-	1.160
- Regionale Samenwerking	172	-	-	-	-	-	172
- Saldo begroting 2020	4.390	-	-	-	-	-	4.390
- Reserve coronafonds	8.012	-	230	1.485	-	-	6.757
- Reserve bouwleges	2.204	-	700	514	-	-	2.390
- Reserve Reg. Ontwikkelfonds Werklocaties	392	-	-	-	-	-	392
- Reserve Hoogspanning Brandevoort	3.030	-	-	-	-	-	3.030
- Reserve Reserve koopkrachtcrisis	3.386	-	5.000	8.386	-	-	-
- Reserve Beschermd Wonen en Opvang	-	-	3.000	-	-	-	3.000
- Reserve Energiearmoede Duurzaamheid	-	-	2.250	-	-	-	2.250
Totaal Bestemmingsreserves	**46.854**	**-**	**12.027**	**12.805**	**-**	**-**	**46.076**

Het verloop van de overige bestemmingsreserves in 2023 is in onderstaand overzicht weergegeven.

De aard, doelstelling en belangrijkste mutaties 2023 (posten groter dan € 250.000) van de bestemmingsreserves wordt als volgt toegelicht:

Mobiliteit en verkeersveiligheid
Dekken van de uitgaven op het gebied van het verbeteren van de mobiliteit en verkeersveiligheid.
Mutatie 2023: De dekking ad € 265.000 dient ter dekking van verkeersmaatregelen in 2023.

Hervormingsagenda Jeugdzorg
In de 2e Berap 2022 is, op basis van incidentele extra middelen van het Rijk, de reserve hervormingsagenda jeugdzorg gevormd. Aan de hand van de hervormingsagenda jeugd zullen extra besparingsmaatregelen gerealiseerd worden. Het doel van deze reserve is de kosten voor de uitwerking van de hervormingsagenda jeugd te dekken. De eenmalige dotatie aan deze reserve bedroeg in 2022 € 2 miljoen.

De hervormingsagenda jeugd is in 2023 definitief vastgesteld. Aan de uitwerking is in 2023 verder vormgegeven. Hoe dit gaat uitpakken en wanneer de eerste financiële effecten zichtbaar gaan

zijn, zal de komende periode duidelijk worden. De middelen in deze reserve zijn noodzakelijk om de maatregelen die gepaard gaan met de hervormingsagenda zorgvuldig te kunnen implementeren.

High Tech Automotive Campus
Beschikbare middelen voor het realiseren van de High Tech Automotive Campus.
Mutaties 2023:
Het gaat hier een onttrekking aan deze reserve om de kosten van de ontwikkeling High Tech Automotive Campus in programma 7 af te dekken.

Reserve ISV-investering stedelijke vernieuwing
In de meicirculaire 2023 hebben we voor de apparaatskosten bodembescherming een decentralisatie-uitkering van € 289.000 ontvangen

Organisatieontwikkeling
Middelen voor het realiseren van de organisatieontwikkeling.
In 2023 is er is € 344.000 onttrokken voor uitgaven aan organisatieontwikkeling zoals de doorontwikkeling van afdelingen.

Reserve glasvezel
Doel van de reserve glasvezel is in eerste instantie om mogelijke risico's voor de gemeente af te dekken, hiernaast is de reserve bestemd voor flankerend beleid rondom het glasvezelnetwerk bijvoorbeeld om (groepen van) inwoners die daar niet toe in staat zijn te ondersteunen (met digitale hulpmiddelen en vaardigheden).
Mutaties 2023:
In 2023 is per saldo € 302.000 aan de reserve gedoteerd, dit is de ontvangen garantieprovisie verminderd met de rekenrente over het aandelenkapitaal in Glasvezel Helmond B.V.

Corona
In de Crisis- en Herstelnota 2021-2024 heeft uw raad besloten met een maatregelenpakket van € 11,7 miljoen te investeren in de structuurversterking van Helmond. Dat is gedaan vanuit de (corona)context, maar gericht op de toekomst van de stad. Het bedrag van € 11,7 miljoen is onttrokken aan de algemene reserve. Onttrekkingen worden in de reguliere P&C-producten vooraf aan de raad voorgelegd. In 2023 hebben we € 0,9 miljoen onttrokken aan deze reserve ter dekking van de kosten in de exploitatie. Een specificatie van dit bedrag vindt u terug in paragraaf 2.4.2 van deze jaarverantwoording. € 0,2 miljoen is toegevoegd aan deze reserve volgens de 2e Berap. In voorgaande jaren was er € 230.000 onterecht gedoteerd aan de dekkingsreserve kapitaallasten vanuit de reserve corona. Middels deze mutatie wordt het onterecht gedoteerde bedrag van € 230.000 weer toegevoegd aan de reserve corona.

Bouwleges
In 2023 is een bedrag van € 700.000 vanuit de algemene reserve toegevoegd aan deze reserve voor toekomstige kosten op het gebied van vergunnen/toezicht, Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Dit is de verwerking van de resultaatbestemming bij de jaarverantwoording 2022.
Bij de 2e Berap 2023 is besloten om een bedrag van € 504.000 te onttrekken aan deze reserve ter dekking van Implementatiekosten Omgevingswet (Ow) en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb).
Tijdens de vaststelling van de begroting 2023 is een amendement aangenomen om geen leges te heffen voor de (digitale) inzage van ingediende stukken, wanneer een ingediende

omgevingsvergunning nog niet onherroepelijk is. Dit leidt naar verwachting tot maximaal € 10.000 minder opbrengsten in 2023. Deze inkomstenderving is voor 2023 opgevangen vanuit deze reserve en vanaf 2024 structureel als autonome ontwikkeling verwerkt.

Reserve Energiearmoede Duurzaamheid
De in het Maatregelenpakket Koopkracht opgenomen aanpak Energiearmoede voor aanpassingen aan koopwoningen sociale minima (zie RIB 114, 2 november 2022) is qua uitvoering in de tijd vertraagd. Hiervoor is bij de 2e Berap 2023 besloten om gezien de voorgestelde opheffing van het Koopkrachtfonds deze geoormerkte middelen eveneens te storten in de hiervoor genoemde nieuw te vormen reserve Energiearmoede Verduurzaming

Reserve Koopkrachtcrisis
Bij de behandeling van de Begroting 2023 is door de raad ingestemd met het vormen van een reserve van in totaal € 10 miljoen. Deze middelen zijn bedoeld om de effecten van de energie- en koopkrachtcrisis voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen zoveel mogelijk te dempen, naast de hiervoor bestemde landelijke regelingen. In de 2e Berap 2022 is hiervoor alvast € 5 miljoen vrijgemaakt, waarna bij de 1e Berap 2023 vanuit het Jaarresultaat 2022 nogmaals € 5 miljoen aan de reserve is toegevoegd. In 2022 is in totaal € 1,6 miljoen en in 2023 is nog eens € 8,1 miljoen besteed aan de uitvoering van het voor de drie verschillende doelgroepen ingestelde maatregelenpakket. Het bij opheffing van deze reserve aanwezige restant van € 0,3 miljoen valt vrij ten gunste van het exploitatieresultaat 2023. Voor de toelichting qua beleidsresultaat wordt verwezen naar de passage "Koopkrachtaanpak" in Programma 02 Werk en inkomen.

Reserve Beschermd wonen en opvang
Hiermee worden de middelen gereserveerd voor toekomstige voorzieningen voor beschermd wonen en 24 uurs opvang. Door het vormen van deze reserve blijven de beschikbare middelen hiervoor beschikbaar. Bij de 1e Berap 2023 heeft de raad besloten om € 3 miljoen toe toevoegen aan deze reserve

Voorzieningen

De specificatie van het saldo van de voorzieningen in de balans is als volgt:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	8.171	7.568
Egalisatievoorzieningen		
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt verkregen	29.173	26.624
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	1.842	1.751
Totaal	**39.186**	**35.943**

Het verloop van de voorzieningen in 2023 is in onderstaand overzicht weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2023
Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico´s					
- Voorziening wethouderspensioenen	6.858	-	-	173	6.685
- Voorziening verlofsparen	308	900	-	-	1.208
- Voorziening mobiliteit	208	-	78	-	130
- Voorziening borgstellingen	-	-	-	-	-
- Verlieslatende contracten facilitair grondbedrijf	13	-	13	-	-
- Vz reparatie uitkering WW-versobering	34	-	34	-	-
- Voorziening kwaliteitsverbeteringen landschap	147	1	-	-	148
	7.568	**901**	**125**	**173**	**8.171**
vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt verkregen					
- Voorziening Afval	1.030	77	-	-	1.107
- Voorziening Rioleringslasten	25.594	3.595	-	1.123	28.066
	26.624	**3.672**	**-**	**1.123**	**29.173**
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is					
- Voorziening Startersleningen	-	-	-	-	-
- Onderhoud tbv bevoegd gezag scholen	1.751	132	-	41	1.842
	1.751	**132**	**-**	**41**	**1.842**
Totaal	**35.943**	**4.705**	**125**	**1.337**	**39.186**

De aanwendingen zijn rechtstreeks ten laste van de voorzieningen gebracht. Onderstaand zijn de aard en doelstelling van de voorzieningen, en ook de belangrijkste mutaties in 2023 (posten groter dan € 250.000) in het boekjaar toegelicht.

Voorzieningen voor verplichtingen verliezen en risico's

- *Voorziening verlofsparen*
  Op basis van nieuwe regelgeving moet een voorziening worden gevormd voor gespaarde verlofuren. Medewerkers kunnen bovenwettelijke vakantie uren sparen en vervolgens inzetten op een manier die aansluit bij de persoonlijke situatie. Eind 2023 was € 1.208.000 gespaard en wordt nu voorzien door een extra toevoeging van € 900.000 in 2023.

Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt verkregen

- *Voorziening riolering*
  De van burgers ontvangen bijdragen in de rioolheffing voor toekomstige vervangingsinvesteringen in de riolering worden gestort in deze voorziening. Voor nieuwe investeringen op basis van het vastgestelde gemeentelijke rioleringsplan wordt een bijdrage vanuit deze voorziening aan deze investeringen in mindering gebracht op deze activa.

Mutaties 2023:
De toevoeging van € 3.595.000 aan de voorziening is het spaarbedrag voor de jaarschijf 2023. De onttrekking van € 1.123.000 dient ter dekking van de gemaakte kosten voor de vervangingsinvesteringen van het Rioleringsstelsel en ter dekking van het resultaat op de exploitatie op het product riolering.

Voorzieningen van derden verkregen middelen waarvan de besteding is gebonden
N.v.t.

Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2022	Vermeerderingen	Aflossingen	Balanswaarde 31-12-2023
Onderhandse leningen				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	79.712		12.791	66.921
Waarborgsommen	589	16		605
Totaal	**80.301**	**16**	**12.791**	**67.526**

In 2023 zijn geen nieuwe leningen aangetrokken en er hebben alleen reguliere aflossingen op de bestaande leningen plaatsgevonden. De totale rentelasten voor het jaar 2023 van de schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer bedragen € 2,4 miljoen (2022 € 2,5 miljoen).

8.4.2 Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
Netto-vlottende schulden met een Rentetypische looptijd korter dan één jaar	34.888	16.060
Overlopende passiva	129.345	112.061
Totaal	**164.233**	**128.121**

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
Overige schulden		
- Crediteuren	34.888	16.060
- Overige kortlopende schulden	-	-
Totaal	**34.888**	**16.060**

De toename van crediteuren is met name te verklaren door diverse openstaande facturen van:

- Senzer (nog te betalen bijdrage 2023)
- Voorschotnota december 2023 Blink
- Nog te betalen subsidies 2023 Omo
- Gemeentelijke bijdrage 2023 van de Veiligheidregio Brabant ZO

die ultimo 2023 openstaan en in 2024 betaald worden.

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	19.208	18.599
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:		
Vooruitontvangen bijdragen van de EU	321	654
Vooruitontvangen bijdragen van het Rijk	43.297	28.262
Vooruitontvangen bijdragen van overige overheden	62.601	59.209
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	3.918	5.337
Totaal	**129.345**	**112.061**

De 'Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd' zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd		
- WMO en Jeugd	5.659	7.823
- doordecentralisatie 2022 OMO onderwijshuisvesting	-	1.502
- Sociale lasten en loonheffing	4.110	3.774
- Overlopende rente	1.074	794
- BTW	-	-
- Overige posten	8.365	4.706
Totaal	**19.208**	**18.599**

De verplichtingen Wmo en Jeugd hebben betrekking op de nog te betalen trajectkosten die in 2024 afgerekend worden met behulp van productieverantwoordingen over 2023.Deze zijn t.o.v. 2022 afgenomen met € 2,1 miljoen.

Sociale lasten en loonheffing 2023 zijn de bedragen die in 2024 nog afgedragen moeten worden aan de fiscus.
De overlopende rente heeft met name betrekking op de nog te betalen rente voor langlopende schulden.

De vooruit ontvangen bijdragen van de EU zijn voor het uitvoeren van pilots en projecten op het gebied van slimme mobiliteit.

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen hebben betrekking op de volgende partijen:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2022	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetaling	Balanswaarde 31-12-2023
Vooruitontvangen bijdragen van de EU				
Move2CCAM	305	-	30	275
Reveal	70	-	70	-
C-Mobile	90	-	90	-
Fabulos	198	-	198	-
overig	-9	56	1	46
Totaal	**654**	**56**	**389**	**321**
Vooruitontvangen bijdragen van het Rijk				
DUO	-	-	-	-
Fonds cultuurparticipatie	-	-	-	-
Ministerie Binnenlandse Zaken en Koningsrelaties	10.561	9.429	543	19.447
Ministerie Economische zaken en Klimaat	185		185	-
Ministerie Infrastructuur en Milieu		-	-	-
Ministerie Infrastructuur en Waterstaat	10.390	7.905	4.351	13.944
Ministerie van Financiën		-	-	-
Ministerie van Justitie en Veiligheid	256	13.850	13.881	225
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen	2.243	7.234	6.603	2.874
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	817	3.601	2.407	2.011
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	3.264	5.496	7.226	1.534
OAB Voor- en vroegschoolse educatie		-	-	-
Projectenpool van denken naar doen		-	-	-
Rijksdienst voor ondernemend Nederland	546	2.759	43	3.262
Ruimte voor ondernemen	-	-	-	-
SPUK Specifieke uitkering sport	-	-	-	-
UWV	-	-	-	-
Totaal	**28.262**	**50.274**	**35.239**	**43.297**
Vooruitontvangen bijdragen van overige overheden				
Provincie Noord Brabant	412	1.943	327	2.028
Provincie Noord Brabant bereikbaarheidsagenda	52.259	42	5.523	46.778
Cofinanciering gemeenten bereikbaarheidsakkoord	2.847	1.744	2.132	2.459
Gemeente Eindhoven	175	3.199	2.351	1.023
Waterschap AA en Maas	1.570	-	-	1.570
Overige overheden en gemeenten	1.946	15.275	8.478	8.743
Totaal	**59.209**	**22.203**	**18.811**	**62.601**

De ontvangen en vrijgevallen bedragen van het Ministerie van Binnenlandse zaken en koningsrelaties hebben met name betrekking op de ontvangen Spuk uitkering energiearmoede en ontvangen bedragen van het gemeentefonds 2023 voor gemeenten.

De ontvangen bedragen van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu is voornamelijk de ontvangen SPUK-subsidie voor Houtsdonk.
De vrijgevallen bedragen van het Ministerie Infrastructuur en Waterstaat hebben met name betrekking op SPUK-impulsregeling klimaatadaptie en de SPUK-regeling bodem.

De ontvangen en uitgegeven bedragen van het Ministerie van Justitie en veiligheid zijn voornamelijk de ontvangen en uitgaven voor de Bekostigingsregelingopvang ontheemden Oekraïne.

De ontvangen en uitgegeven bedragen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zijn voornamelijk de ontvangen en uitgaven voor Spuk Inburgering en de middelen voor bevorderen crisisherstel.

De ontvangen en uitgegeven bedragen van het Ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid zijn voornamelijk de ontvangen en uitgaven voor Spuk laaggeletterdheid, SPUk WEB middelen 2023 en de SPUK OAB 2023.

De ontvangen en vrijgevallen bedragen voor de Specifieke uitkering sport (SPUK) hebben betrekking op de gelijknamige SiSa-regeling ter dekking van de Btw die sinds 2019 niet meer in aftrek mag worden gebracht bij sportverenigingen.

De vooruit ontvangen bedragen van overige overheden zijn voornamelijk ontvangen en vrijgevallen bedragen in kader van het bereikbaarheidsakkoord.

Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen		
Nog te besteden in het kader van het Grote Steden Beleid	1.532	2.015
VUO posten faciliterend grondbeleid, overige posten	2.070	2.833
VUO recettes theater Het Speelhuis	294	257
Overige posten	22	232
Totaal	**3.918**	**5.337**

De nog te besteden gelden in het kader van Grote Steden betreffen middelen die ontvangen zijn in de GSB-III periode, specifiek ten behoeve van bodemsanering. Jaarlijks wordt in het bodemsaneringsprogramma een meerjarenplanning opgesteld waarin verantwoord wordt welke kosten nog gemaakt worden. Het bodemsaneringsprogramma loopt tot 2030.

Voor het faciliterend grondbedrijf (Weverspoort) is in 2009 een bedrag ontvangen voor de aanleg van de infrastructuur in het plangebied Weverspoort. Naarmate de werkzaamheden in dit plangebied vorderen daalt deze balanspost.

8.4.3 Waarborgen en garanties

De verstrekte waarborgen en garanties zijn als volgt te specificeren.

(bedragen x € 1.000)

	Oorspronkelijke hoofdsom	Saldo 31-12-2023	% lening gewaarborgd	Saldo 31-12-2022
Gewaarborgde geldleningen	81.092	57.417	98,00%	61.480
Gewaarborgde geldleningen met achtervang	1.363.077	549.813		495.748
	1.444.169	**607.230**		**557.228**
Huurgaranties	400	0		100
Totaal	**1.444.569**	**607.230**		**557.328**

Het saldo van de gewaarborgde geldleningen per 31 december 2023 bedraagt € 607,2 miljoen. Voor een bedrag van € 549,8 miljoen heeft de gemeente Helmond een achtervangfunctie voor de gewaarborgde geldleningen aan woningcorporaties.

Gewaarborgde geldleningen
Als verplichtingen met betrekking tot deze lening(en) niet worden nagekomen, kan de gemeente worden aangesproken. Daar waar sprake is van een verwachte aanspraak op de verstrekte waarborgen en garanties is de voorziening Borgstellingen gevormd.

In 2019 heeft de gemeente een borgstelling van € 10 miljoen afgegeven voor de aanleg van glasvezel. Ook heeft de gemeente in 2018 een garantie afgegeven voor een lening die door de Staat der Nederlanden aan Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs (OMO) is verstrekt. Deze lening bedraagt € 29,4 miljoen en wordt in tranches verstrekt. De 1e tranche van € 10 miljoen is in 2020 verstrekt. De

2e tranche van € 10 miljoen in 2021 en de 3e tranche van € 9,4 miljoen wordt in 2022 verstrekt. Op de overige leningen waarvoor de gemeente borg staat, wordt volgens planning afgelost.

Gewaarborgde geldleningen met achtervang
In de opbouw van het bedrag zijn de nieuwe voorwaarden voor de achtervangregeling die per 1 augustus 2021 gelden meegenomen. Hiertoe is een nieuwe achtervangovereenkomst tussen WSW en de gemeente gesloten. Voor deze leningen die verstrekt zijn aan woningbouwcorporaties, draagt het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) primair het risico. Om te voorkomen dat WSW een aanspraak krijgt op de borgstelling, kent het stelsel verschillende buffers en vangnetten.

- De deelnemende corporatie heeft zelf een vermogensbuffer en kasstroom;
- WSW heeft risicovermogen om aanspraken op de borg op te vangen;
- De tweede buffer is de onderlinge waarborg van corporaties (het obligo);
- Ten slotte heeft WSW met het Rijk en de gemeenten (de 'achtervangers') de afspraak dat zij kunnen beschikken over renteloze leningen.

Pas als WSW niet aan de betaalverplichtingen (uit de overige buffers) kan voldoen, verstrekken de gemeenten en het Rijk renteloze leningen aan WSW. Daarbij gelden de volgende afspraken:

- Het Rijk verstrekt in alle gevallen de helft (= 50%) van de renteloze leningen;
- De schadegemeenten verstrekken samen een kwart (= 25%) van de renteloze leningen. De schadegemeenten zijn de gemeenten die vermeld staan in de leningen waarvan WSW de betaalverplichtingen overneemt;
- Alle gemeenten die achtervanger zijn van WSW (met inbegrip van de schadegemeenten) verstrekken samen het resterende kwart (= 25%) van de renteloze leningen.

In 2023 is er € 80,2 miljoen opgenomen en is er € 26,1 miljoen afgelost. Het bedrag aan geldleningen van woningbouwcorporaties waar de gemeente de zogenaamde achtervangfunctie vervult richting het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is hierdoor toegenomen met € 54,1 miljoen.

Huurgaranties
Er liep nog één huurgarantie, voor een bedrag van € 100.000 per eind 2022. Deze is afgelost in 2023.

8.5 Niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de verplichtingen met een omvang groter dan € 200.000, die nog lopen per balansdatum. Er kunnen kleinere bedragen vermeld worden van contracten doorlopen uit eerdere jaren. De "Totale waarde" van de verplichtingen betreft de looptijd van het contract tot de expiratiedatum.

(bedragen x € 1.000)

	Totale waarde contracten die lopen per 31-12-2023	Experatie-datum
Lopende inkopen (Europees aanbestede contracten)		
Huis vd Stad	1.320	12-apr-33
Contracten doelgroepenvervoer	1.316	28-feb-25
Beheer parkeervoorzieningen	1.813	31-mrt-24
WMO-hulpmiddelen	909	31-mrt-27
Financiële softwarecontracten	932	30-jun-32
Leerlingenvervoer	1.179	31-jul-25
Engineeringsteam Renovatie/nieuwbouw Stadskantoor in Beweging	614	31-dec-24
Onderhoud openbare verlichting en VRI's	149	23-jun-24
Onderhoud en Ontwikkeling Natuurterreinen	20	28-feb-24
Managed Service Provider (Inhuurdesk)	26.219	30-sep-27
Stichting Sociale Teams Helmond	19.493	31-dec-29
Raamovereenkomst groen onderhoud	5.113	31-mrt-24
Taaltrajecten inburgering incl. KNM arbeidsmarktregio	606	31-dec-25
Bodemonderzoeken	436	31-mrt-26
Subsidiehulp ESF & onderdeel arbeidsmarkt	87	30-sep-28
Afas informatiesysteem	162	13-dec-31
Aansprakelijkheidsverzekering voor gemeente Helmond	150	31-dec-27
Djuma zaaksysteem	136	31-dec-27
Reinigen kloken en lijngoten	322	31-mrt-26
De Braak realisatie MFC	11.620	1-okt-24
Jobmarketing en employer branding	200	31-aug-25
Accountatndiensten Deloitte	439	31-dec-36
AV-middelen raadzaal en commissiekamers	308	17-jul-29
Digitale archiefruimte	308	4-okt-33
Belastingpakket VRIS	245	31-mrt-32
Bestrijding eikenprocessierups	224	31-dec-25
Ondergrondse containers en registratiesystemen brengvoorziening	419	30-apr-29
Onderhoud waterlopen	272	31-dec-27
Reinigen kolken en lijngoten Peelgemeenten	322	31-mrt-26
Snoeien bomen	493	12-dec-28
Vervangen brug Geldropseweg	1.824	13-apr-26
Ondergrondse containers en registratiesystemen brengvoorziening Perceel 1	3.502	31-dec-31
Overige verplichtingen met een beperkte omvang < € 200.000	1.915	diverse
Subtotaal lopende inkopen (Europees aanbestede contracten)	83.067	
Lopende huurcontracten		
Sporthal Scheepsboulevard	26.915	1-sep-43
Kantoorruimtes Paterslaan	982	31-dec-31
Turnhal Rakthof	512	30-nov-28
Automotive Campus	120	1-jul-24
Boscotondo	85	1-mei-24
Kantoorruimtes Churchillaan	90	1-mei-24
Van Gend en Loos Hallen	1.023	1-apr-30
Kantoorruimte Binnen Parallelweg	100	1-mei-24
Subtotaal lopende huurverplichtingen	29.827	
Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met vergelijkbaar volume		
Vakantiedagenverplichting	6.900	n.v.t.
Pensioenverplichting nabestaanden wethouders	197	n.v.t.
	7.097	
Verplichtingen uit hoofden van grondbeleid		
Verplichtingen tot besteding bij facilitair grondbeleid	440	n.v.t.
Verplichting tot aankoop gronden	634	n.v.t.
	1.074	
Totaal niet uit de balans blijkende verplichtingen	117.104	

8.6 Niet uit de balans blijkende financiële rechten

Rechten voortkomend uit facilitair grondbeleid.’
Uit anterieure overeenkomsten met marktpartijen (facilitair grondbeleid) zijn rechten ontstaan die niet uit de balans blijken. Dit is gelijk aan de verplichting uit hoofde van die anterieure overeenkomsten. Dit is € 440.000 verdeeld over meerdere anterieure overeenkomsten.

8.7 Gebeurtenissen na balansdatum

De impact van de oorlog in Oekraïne op de wereldwijde economie blijft groot en nog steeds niet precies in te schatten. In onze stad zien we de gevolgen daarvan onder meer terug in de opvang van Oekraïense vluchtelingen en in onze budgetten door de hoge inflatie van de afgelopen jaren.

Daarnaast is door de politieke partijen PVV, VVD, NSC, en BBB, medio mei een Hoofdlijnenakkoord gepresenteerd. Op het moment van schrijven is nog niet duidelijk wat de impact hiervan gaat zijn voor de gemeentes in Nederland.

De impact hiervan op de financiële positie van gemeente Helmond, bijvoorbeeld voor de haalbaar- en financierbaarheid van haar meerjarige investeringen, maar ook op het sociaal domein (uitkeringen, vluchtelingen, jeugdhulp etc.) blijven we monitoren via de planning- en controlproducten.

9 SiSa-bijlage

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A14B	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2022** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14B/01*	Naam hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14B/02*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A14B/03*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. *Aard controle R* *Indicator: A14B/04*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14B/05*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 08 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14B/06*
		1	060820 Gemeente Nuenen C.a.	Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij het signaleren van mogelijke radicalisering	Ja	€ 19.112	€ 19.112	Ja
		7						

	Kopie gemeente(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14B/07*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14B/08*
1	*060820 Gemeente Nuenen C.a.*	Kosten zijn in 2023 niet geheel gemaakt.
7		

	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14B/09*
	Ja

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten		Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
				€ 12.550.679	€ 0	€ 0	€ 604.199	€ 0	€ 254.815
				Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*		
				€ 0	€ 151.410	€ 13.561.103	€ 23.631.600		
JenV	A20B	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20B/01*	Beschikkingskenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20B/02*	Naam taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20B/03*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per taak/project (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A20B/04*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per taak/project *Aard controle R* *Indicator: A20B/05*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20B/06*
			1	060820 Gemeente Nuenen C.a.	4338721	Regie	Ja	€ 0	€ 0
			2						
			18						
				Kopie gemeente(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20B/07*	Kopie Beschikkingskenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20B/08*	Kopie Naam taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20B/09*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/nee) in (jaar T) per taak/project - bij Ja is indicator 11 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20B/10*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens activiteitenplan per taak/project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20B/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A20B/12*
			1	*060820 Gemeente Nuenen C.a.*	4338721	Regie	Nee	nvt	Nee
			2						
			18						

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024									
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A21**	**Regeling specifieke uitkering ter voorkoming van georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit 2023** Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A21/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A21/02*	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A21/03*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A21/04*		
			€ 86.802	€ 86.802	Nee	nvt		
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			3	210	10	10	Ja	Ja
			Wijziging keuze per (2023/2024) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*		
			N.V.T.	Nee				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*
			€ 223.260	€ 223.260				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*
			€ 1.140	€ 79.800	€ 34.680	€ 34.680	€ 17.950	

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/26*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/27*	
				€ 0	€ 120.000	€ 0	€ 0	€ 277.030	
BZK	**C9**	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** **Tranche 1 t/m 5** Gemeenten		Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/01*	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/02*	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: C9/03*	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/04*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/05*	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/06*
			1	2020-0000079767	Nee	Ja	367	143	243
			2	2021-0000014528	Nee	Ja	52	52	52
			20						
				Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/07*	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/08*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C9/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C9/10*	Opbrengsten (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C9/11*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C9/12*
			1	2020-0000079767	Ja	€ 1.562.100	€ 27.877.055	€ 204.610	€ 4.529.975
			2	2021-0000014528	Nee	€ 1.277.524	€ 4.325.626	€ 0	€ 0
			20						

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/13*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/14*	Toelichting afwijking(en) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/15*	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/16*		
			1	2020-0000079767	Ja	Een aantal woningen heeft vertraging opgelopen. Geen afstel, de woningen worden op tijd gerealiseerd.	Nee		
			2	2021-0000014528	Ja	De bouw van 52 woningen is nagenoeg afgerond. De planvorming van de overige woningen is nog niet opgestart.	Nee		
			20						
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten		Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
			1	SUVIS21-2-03024720	€ 0	€ 150.000	Ja		Ja
			2						
			100						
				Kopie Beschikkingsnummer/Naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/07*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: C32/08*	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/09*			
			1	SUVIS21-2-03024720	Ja	Controleverklaring Aloysiusstichting nog niet ontvangen			
			2						
			100						

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			800	€ 49.764	€ 333.308	200	€ 12.441	€ 24.255
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			450	€ 133.616	€ 133.616			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			700	2.500	0	0	450	0

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	**C56**	**Regeling huisvesting aandachtsgroepen**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: C56/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C56/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022 *Aard controle R* *Indicator: C56/04*	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/05*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/06*
			1	*RHA2021-02278493*	*Huisvesting arbeidsmigranten Varenschut*	€ 0	€ 0	0	0
			2						
			10						
				Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/07*	Opbrengsten jaar T *Aard controle R* *Indicator: C56/08*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C56/09*	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: C56/10*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/11*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/12*
			1	*Huisvesting arbeidsmigranten Varenschut*	€ 0	€ 0	Ja	Nee	Ja
			2						
			10						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/13*	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/14*				
				Nee	Ja				
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**		Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
				€ 2.343	Nee				

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 94.385	€ 0	1	360	989	
BZK	**C94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C94/02*	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] , eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...] *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/03*	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] ,eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle R* *Indicator: C94/04*	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en *Aard controle R* *Indicator: C94/05*	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen *Aard controle R* *Indicator: C94/06*
		1	*LAI23-03464456*	€ 0	0	0	0	€ 0
		2						
		100						
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling *Aard controle R* *Indicator: C94/07*	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle R* *Indicator: C94/08*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle R* *Indicator: C94/09*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/10*		
		1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		2						
		100						

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	C105	**Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls**		Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/01*	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/02*	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: C105/03*	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/04*	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: C105/05*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C105/06*
			1	*2023-0000096066*	0	Ja	0	Ja	€ 0
			2						
			20						
				Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/08*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/09*	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/10*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/11*	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: C105/12*
			1	*2023-0000096066*	€ 0	Ja	nvt	0	Ja
			2						
			20						
				Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/13*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C105/14*				
			1	*2023-0000096066*	Nee				
			2						
			20						
BZK	C210B	**Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** Sisa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C210B/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: C210B/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C210B/03*	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C210B/04*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C210B/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C210B/06*
			1	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 45.000	€ 0	1	13.000	Nee
			5						

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024									
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 3.147.167	€ 1.042.549	€ 371.999	€ 0	€ 989.591	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*		
		1						
		2						
		100						
OCW	**D10**	**Volwasseneneducatie** Contactgemeenten	Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling) *Aard controle R* *Indicator: D10/01*	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) [beschikking OCW] *Aard controle R* *Indicator: D10/02*	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D10/03*	Besteding (jaar T) van educatie *Aard controle R* *Indicator: D10/04*	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij lagere besteding dan beschikbare middelen *Aard controle R* *Indicator: D10/05*	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij hogere besteding dan beschikbare middelen *Aard controle R* *Indicator: D10/06*
			€ 1.150.007	€ 116.019	€ 1.266.026	€ 991.668	€ 274.358	€ 0

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 523.753	€ 0	€ 11.400	€ 0	€ 1.138.268	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*		
		1						
		2						
		10						
OCW	**D19**	**Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden**	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D19/01*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/03*			
			€ 33.667	€ 170.406	Ja			

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
OCW	**D21**	**Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur**		Naam instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/01*	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle R* *Indicator: D21/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/04*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/05*	
			1	Stichting Kunstkwartier	€ 35.000	€ 89.000	Nee		
			2	Stichting Urban Matterz	€ 15.000	€ 70.000	Nee		
			3	Stichting Anna Theater	€ 74.500	€ 107.918	Nee		
			4	Bibliotheek Helmond-Peel	€ 10.000	€ 70.000	Nee		
			5	LEV Groep	€ 40.000	€ 65.500	Nee		
			6	Stichting Helmond City Events	€ 0	€ 25.000	Nee		
			7	J. Schenk	€ 0	€ 74.500	Nee		
			8	Stichting PON	€ 0	€ 25.000	Nee		
			9	Stg 't Literair cafe	€ 5.000	€ 5.000	Nee		
			10	Stg. HomeComputerMuseum	€ 10.000	€ 10.000	Nee		
			11	St. De Nederlandse Cacaofabriek	€ 10.000	€ 10.000	Nee		
			12	Stg Cultuur in Helmond	€ 10.000	€ 10.000	Nee		
			13	Gemeente Helmond	€ 10.000	€ 10.000	Nee		
			14	Het Speelhuis	€ 10.000	€ 10.000	Nee		
			15	Horeca Belangenver. Helmond Centrum	€ 20.000	€ 20.000	Nee		
			16	Stg.Cultuur Verbindt HeLmond	€ 25.000	€ 25.000	Nee		
			17						
			55						
OCW	**D22**	**Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters**		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D22/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D22/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D22/03*			
			1	€ 43.545	€ 43.545	Ja			
			2						
			100						

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
OCW	D23	**Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen**		Beschikkingsnummer/referentienummer *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/01*	Aard van de activiteit besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D23/03*	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2023 naar 2024. *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/04*	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/06*
			1	SB230210	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0	€ 205.416	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 0
			2						
			100						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/07*					
			1	Nee					
			2						
			100						
IenW	E21	**Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra** Gemeenten en GR'en		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E21/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/03*	Cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E21/04*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/05*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/06*
			1	IENW/BSK-2021/351560	€ 6.375	€ 33.065	€ 33.065	€ 33.065	Ja
			2						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/07*	Is voldaan aan artikel 15 van de regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/08*	Toelichting aan welke voorwaarde(n) van artikel 15 vd regeling word(t)(en) niet voldaan? (a of/en b of/en c)? (verplicht als bij 06 Nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E21/09*			
			1	IENW/BSK-2021/351560	Ja				
			2						

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	**E44**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E44/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/03*	Besteding (jaar T) ten laste van cofinanciering *Aard controle R* *Indicator: E44/04*	Besteding (t/m jaar T) cofinanciering cumulatief *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/06*
			1	IenW/BSK-2021/220950	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2	IenW/BSK-2021/220950	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			3	IENW/BSK-2022/192437	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			20						

				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/07*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/08*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/09*
			1	IenW/BSK-2021/220950	Water vasthouden en benutten	Nee
			2	IenW/BSK-2021/220950	Vergroten van de afvoercapaciteit	Nee
			3	IENW/BSK-2022/192437	Water vasthouden en benutten	Nee
			20			

				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/10*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/11*	Correctie besteding (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44/12*	Correctie cofinanciering (jaar T-1) ivm SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: E44/13*
			1	IenW/BSK-2021/220950	Nee	€ 111.444	€ 0
			2	IenW/BSK-2021/220950	Nee	€ 226.455	€ 70.944
			3	IENW/BSK-2022/192437	Nee	€ 0	€ 0
			20				

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	**E53**	**Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord**		Beschikkingsnummer / naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E53/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/03*	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/04*	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/05*	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/06*
			1	SPUKSLA-21-01245789	€ 100	€ 9.685	1-4-2021	1-10-2024	Nee
			2	SPUKSLA-21-01245411	€ 18.750	€ 43.750	1-1-2021	1-10-2024	Nee
			3	SPUKSLA-23-03592687	€ 18.563	€ 18.563	1-1-2023	31-12-2024	Nee
			20						
				Kopie beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/07*	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/08*				
			1	SPUKSLA-21-01245789	2020				
			2	SPUKSLA-21-01245411	2020				
			3	SPUKSLA-23-03592687	2022				
			20						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/09*					
				Nee					
IenW	**E58**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021**		Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E58/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/03*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/04*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: E58/05*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/06*
			1	IENW/BSK-2021/285855	€ 963.633	€ 1.314.569	Ja	€ 0	Nee
			2						
			10						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58/07*					
				Nee					

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	**E83**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022**		Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/01*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E83/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/03*	Correctie Jaar T-1 per project ivm SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: E83/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/05*	
			1	IENW/BSK-2022/276216	€ 252.153	Ja	€ 0	€ 257.887	
			2						
			25						
				Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/06*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/07*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/08*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/09*		
			1	IENW/BSK-2022/276216	Ja		Nee		
			2						
			25						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83/10*					
				Nee					
IenW	**E85**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen intelligente verkeersregelinstallaties**		Aantal geïnstalleerde intelligente verkeersinstallaties in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E85/01*	Cumulatief aantal geïnstalleerde intelligente verkeersinstallaties (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E85/02*	Totale besteding aan het project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E85/03*	Cumulatieve besteding aan het project (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E85/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E85/05*	
				2	7	€ 77.112	€ 181.601	Nee	

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E104	**Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/01*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) *Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: E104/02*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E104/03*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/04*	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/05*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/06*
			1	*IENW/BSK-2023/379121*	€ 0	€ 0	€ 0	*0*	*0*
			2						
			3						
			4						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/07*	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/08*	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/10*		
			1	IENW/BSK-2023/379121	*0*	*0*	Nee		
			2						
			3						
			4						
				Naam infrastructurele voorziening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/11*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructurele voorziening *Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: E104/12*	Totale besteding (jaar T) per infrastructurele voorziening *Aard controle R* *Indicator: E104/13*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructurele voorziening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/14*	Infrastructurele voorziening afgerond? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E104/15*	
			1	*Bovenplanse infrastructuur - Helmond: Houtsdonk*	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			2						
			40						

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
EZK	F11	**Regeling specifieke uitkering MKB Deals 1e tranche**	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T). Inclusief uitvoering door derde (sisa tussen medeoveheden) vanaf verantwoordingjaar SiSa 2021	Besteding (jaar T) t.l.v. cumulatieve cofinanciering	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Bestedingen zijn verantwoord op basis van voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Toelichting
			Zelfstandig uitvoering (exclusief uitvoering door derde)	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Dit betreft het deel dat naast de Rijksmiddelen is ingelegd volgens afspraak uit MKB-deal			Als bij 04 en 05 'Nee' is ingevuld, dan is toelichting verplicht
			Aard controle R *Indicator: F11/01*	*Aard controle R* *Indicator: F11/02*	*Aard controle R* *Indicator: F11/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: F11/04*	*Aard controle D2* *Indicator: F11/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: F11/06*
			€ 184.383	€ 379.157	€ 471.738	Ja	Ja	
EZK	F28	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R *Indicator: F28/01*	*Aard controle R* *Indicator: F28/02*	*Aard controle R* *Indicator: F28/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: F28/04*	*Aard controle R* *Indicator: F28/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: F28/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. *Indicator: F28/07*					
			Nee					

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024									
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Nee				

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024									
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**		**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
SZW	**G2A**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2022**		Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) **IOAW**	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) **IOAZ**
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
			1	060794 Gemeente Helmond	€ 32.302.439	€ 544.144	€ 1.666.359	€ 11.377	€ 75.137
			2						
			100						
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**)
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
			1	060794 Gemeente Helmond	€ 4.090	€ 349.239	€ 54.149	€ 0	€ 3.022.919
			2						
			100						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024									
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/14*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/15*	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2A/16*		
		1	060794 Gemeente Helmond	€ 10.251	€ 14.437	€ 0		
		2						
		100						
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024									
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/14*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/15*	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2A/16*		
		1	060794 Gemeente Helmond	€ 10.251	€ 14.437	€ 0		
		2						
		100						
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G3A	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2022**		Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Gemeente	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G3A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/06*
			1	060794 Gemeente Helmond	€ 0	€ 7.198	€ 85.229	€ 0	€ 0
			2						
			100						
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T -1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G3A/07*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/08*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/09*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/10*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/11*	*Aard controle R* *Indicator: G3A/12*
			1	060794 Gemeente Helmond	€ 18.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2						
			100						

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee		
			6	Totaal	0	0	N.v.t.		
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	0	0	0		
SZW	**G4A**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2022** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2020 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.		Welke regeling betreft het? Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/01*	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/02*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/03*	Baten (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/04*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/05*	
			1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 1.862	€ 0	€ 19.009	€ 115.110	
			2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 8.797	€ 24.842	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	-€ 38	€ 0	€ 225.587	€ 31.502	
			4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 164	€ 0	€ 2.606	€ 4.239	
			5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 1.295	€ 0	

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/06	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/09*		
			1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 5.435	0	0		
			2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 1.601	0	0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 1.488	0	0		
			4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 258	0	0		
			5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	0	0		
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/10*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle D2* *Indicator: G4A/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/13*		
			1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*			
			€ 824.588	€ 0	Ja			
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	**G12A**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2022** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12A/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/02*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/03*			
		1	060794 Gemeente Helmond	€ 0	€ 0			
		2						
		20						

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G13	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
				€ 38.906	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G15B	**Specifieke uitkering Brabants Migratie Informatiepunt_ deel gemeenten 2023** Uitvoering door gemeenten namens de provincie Noord-Brabant. De gemeenten verantwoorden hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door de gemeente is uitgevoerd.		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Deel gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G15B/01*	Bestedingen (jaar T) ten laste van de toegekende rijksmiddelen voor het project "Brabants Migratie Informatiepunt" Deel gemeente *Aard controle R* *Indicator: G15B/02*	Bestedingen (jaar T) ten laste van de provinciale middelen voor het project 'Brabants Migratie Informatiepunt" Deel gemeente *Aard controle R* *Indicator: G15B/03*	Bestedingen (jaar T) ten laste van eigen middelen (van deelnemende gemeenten) voor het project "Brabants Migratie Informatiepunt" Deel gemeente *Aard controle R* *Indicator: G15B/04*	Cumulatieve bestedingen ten laste van de toegekende rijksmiddelen voor het project 'Brabants Migratie Informatiepunt' (t/m jaar T) Deel gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G15B/05*	Cumulatieve bestedingen ten laste van de provinciale middelen voor het project 'Brabants Migratie Informatiepunt' (t/m jaar T) Deel gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G15B/06
			1	060794 Gemeente Helmond	€ 0	€ 0	€ 41.138	€ 0	€ 0
			2						
			100						

	Cumulatieve bestedingen ten laste van de eigen middelen (van deelnemende gemeenten) voor project 'Brabants Migratie Informatiepunt' (t/m jaar T) Deel gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G15B/07*
1	€ 41.138
2	
100	

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten		Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
				€ 2.613.396	€ 2.420.480				
				Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
			1	Alernatieve infill kunstgrasvelden	€ 2.987	€ 2.987	€ 0	€ 0	
			2	Nieuwbouw sportpark de Braak	€ 1.936.447	€ 1.936.447	€ 0	€ 0	
			3	Nieuwbouw sportpark de Braak 2e fase	€ 5.536	€ 5.536	€ 0	€ 0	
			4	Ledverlichting	€ 83.620	€ 83.620	€ 0	€ 0	
			5	Vervanging sportvelden	€ 79.583	€ 79.583	€ 0	€ 0	
			6	Onderhoud	€ 103.090	€ 0	€ 103.090	€ 0	
			7	Mengpercentage	€ 69.822	€ 0	€ 0	€ 69.822	
			8	Overige	€ 139.395	€ 0	€ 0	€ 139.395	
			100						
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
			1	1042932	€ 94.291	€ 0	€ 78.600	€ 0	€ 94.291
			2						
			3						
			4						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
			1	1042932	Ja				
			2						
			3						
			4						

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/02*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/04*		
			€ 50.000	€ 50.000	Ja	Nee		
VWS	**H14B**	**SPUK expertisecentra jeugdhulp** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H14B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H14B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H14B/03*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H14B/04*	Optionele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H14B/05*	
		1	060772 Gemeente Eindhoven	€ 36.454	€ 36.454	Nee	nvt	
		2						
		15						
VWS	**H21**	**Specifieke uitkering cliëntondersteuning**	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/01*	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/05*	
			Nee	50% van de werkzaamheden is uitgevoerd. 1e helft 2024 volgt evaluatie van het project.	€ 26.166	€ 26.166	Nee	

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**		Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	Besteding (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
			1	Lokaal Sportakkoord	€ 80.318	€ 80.318	€ 0	€ 80.318	Ja
			2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 552.960	€ 552.960	€ 0	€ 552.960	Ja
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 123.566	€ 123.566	€ 0	€ 123.566	Ja
			4	Kansrijke Start	€ 92.675	€ 96.585	€ 0	€ 96.585	Ja
			5	Mentale Gezondheid	€ 43.248	€ 41.297	€ 0	€ 41.297	Ja
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 108.121	€ 108.121	€ 0	€ 108.121	Ja
			7	Valpreventie	€ 318.183	€ 316.703	€ 0	€ 316.703	Ja
			8	Leefomgeving	€ 61.783	€ 61.783	€ 0	€ 61.783	Ja
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 15.446	€ 14.967	€ 0	€ 14.967	Ja
			10	Versterken sociale basis	€ 225.509	€ 225.509	€ 0	€ 225.509	Ja
			11	Mantelzorg	€ 61.783	€ 61.783	€ 0	€ 61.783	Ja
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 61.783	€ 61.783	€ 0	€ 61.783	Ja
			13	Welzijn op recept	€ 33.981	€ 33.981	€ 0	€ 33.981	Ja
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 15.446	€ 15.446	€ 0	€ 15.446	Ja
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 54.987	€ 54.987	€ 0	€ 54.987	Ja

		Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/08*
	1	Lokaal Sportakkoord	Ja
	2	Brede regeling combinatiefuncties	Ja
	3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Ja
	4	Kansrijke Start	Ja
	5	Mentale Gezondheid	Ja
	6	Aanpak overgewicht en obesitas	Ja
	7	Valpreventie	Ja
	8	Leefomgeving	Ja
	9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Ja
	10	Versterken sociale basis	Ja
	11	Mantelzorg	Ja
	12	Eén tegen eenzaamheid	Ja
	13	Welzijn op recept	Ja
	14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Ja
	15	Coördinatiekosten regionale aanpak	Ja

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/09*					
			Nee					
VWS	**H32**	**Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden**	Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/01*	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/03*			
			MEOZ23142	€ 140.119	€ 140.119			
			Naam zwembad *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/04*	Totale verlening per zwembad (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/05*	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H32/06*	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: H32/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/08*	
		1	*De Wissen Helmond*	€ 140.119	€ 140.119	Ja		
		2						
		20						
VWS	**H35**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/01*	Zijn activiteiten verricht zoals vermeld in artikel 3 van de regeling (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/02*	Is meegewerkt aan monitoring zoals gesteld in artikel 7 lid 2 in de regeling (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/03*	Besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H35/04*	Correcties besteding (T-1) inclusief uitvoering door medeoverheden *vanaf SiSa 2024* *Aard controle R* *Indicator: H35/05*	Eindverantwoording (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35/06*
		1	*IZA2023nr016*	Ja	Ja	€ 1.962.470	€ 0	Ja
		2						

10 Bereikbaarheidsakkoord

Gemeente Helmond heeft een provinciale subsidie ontvangen inzake het bereikbaarheidsakkoord die in de regio wordt ingezet voor diverse mobiliteitsprojecten tot en met 2030. De subsidie wordt door Helmond beschikt aan diverse regiogemeenten op basis van subsidieaanvragen. Deze aanvragen worden toegekend na instemming van het portefeuillehoudersoverleg. Om de verantwoordingslasten te verlichten, verantwoordt iedere gemeente de regeling in de eigen jaarstukken die door de accountant worden gewaarmerkt. De eerste bijlage is de verantwoording 2023 van de Helmondse subsidieprojecten. De andere gemeenten nemen de verantwoording 2023 op in hun eigen jaarrekening. Voor de verantwoording aan de provincie wordt de totaalverantwoording van alle regiogemeenten over 2023 vervolgens in de jaarrekening 2024 van de gemeente Helmond opgenomen. De tweede bijlage bevat de totaalverantwoording van de regiogemeenten over 2022.

FINANCIELE VERANTWOORDING REGIOBREDE projecten t/m 2023 HELMOND													
				Begroting (beschikt)		Project realisatie			Project vaststelling		Saldo BBA subsidie	Indicatoren	
Projectnr.	Project omschrijving	subsidie aan gemeente	datum verlening	Totale subsidabele kosten (begroot)	Subsidie Bereikbaarheidsakkoord (BBA provincie) 50%	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) t/m 2022	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) 2023	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) cumulatief	Project gereed (J/N)	Vast te stellen subsidiebedrag (BBA)	verleende subsidie -/- vastgestelde subsidie	planning jaar afronding	toelichting project
Goedgekeurde projecten t/m 2022													
001j	ICADI	Helmond	22-7-2019	400.000	200.000	-	-	-	J	-		2021	vaststellingsmemo 28-9-2023 51671326
004	Innovatieve vervoersconcepten	Helmond	22-8-2019	70.000	35.000	5.836	-	5.836	J	2.918		2021	vaststellingsmemo 12-4-2022 50949577
Nog niet goedgekeurde projecten 2023													
007	Slimmer Fietsen	Helmond	22-8-2019	65.000	32.500	64.968		64.968	J	32.484	16	2022	uitstel verleend t/m 2022 POHO 17-2-2022
007	Slimmer Fietsen	BB Helmond	19-2-2020	120.000	60.000	94.468		94.468	J	47.234	12.766	2022	
006	Uitrol C-ITS	Helmond	22-7-2019	135.800	67.900	86.497	17.149	103.646	N	51.823	16.077	2024	uitstel verleend t/m 2023 POHO 30-11-2022; uitstel gevraagd t/m 2024
006b	Uitrol C-ITS; VRI Helmond	BB Helmond	5-1-2021	360.000	180.000	79.076	149.436	228.512	N	114.256	65.744	2024	uitstel verleend t/m 2023 POHO 30-11-2022; uitstel gevraagd t/m 2024
006c	Uitrol C-ITS; ISA Eindhoven en Helmond	BB Helmond	5-1-2021	150.000	75.000	61.284	88.716	150.000	J	75.000	-	2023	
006d	Uitrol C-ITS; Groene golf noodvoertuigen	BB Helmond	10-2-2021	106.000	53.000	4.375	1.522	5.897	N	2.948	50.052	2024	uitstel verleend t/m 2023 POHO 30-11-2022; uitstel gevraagd t/m 2024
981	Shared Services Krachtenbundeling Smart Mobility 2020	Helmond	10-11-2021	427.052	213.526	427.052	-	427.052	J	213.526	-	2023	
981	Shared Services Krachtenbundeling Smart Mobility 2021	Helmond	10-11-2021	520.502	260.251	472.948	47.554	520.502	J	260.251	-	2023	
981	Shared Services Krachtenbundeling Smart Mobility 2022 en 2023	Helmond	19-12-2023	1.049.268	524.634		1.049.268	1.049.268	J	524.634	-	2024	
	Totalen			3.403.622	1.701.811	1.296.504	1.353.645	2.650.149		1.325.074	144.655		

FINANCIELE VERANTWOORDING ROUTEGEBONDEN projecten 2023 HELMOND														
				Begroting (beschikt)		Project realisatie			Project vaststelling		Saldo BBA subsidie	Indicatoren		
Projectnr.	Project omschrijving	subsidie aan gemeente	datum verlening	Totale subsidabele kosten (begroot)	Subsidie Bereikbaarheidsakkoord (BBA provincie) 25%	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) t/m 2023	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) 2023	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) cumulatief	Project gereed (J/N)	Vast te stellen subsidiebedrag t/m 2023 (BBA)	verleende subsidie -/- vastgestelde subsidie t/m 2023 (nog lopende projecten)	planning jaar afronding	GGA projectcode	mijlpalen - toelichting project
Goedgekeurde projecten t/m 2022														
011h	Verkeersvisie Helmond	Helmond	5-10-2020	145.000	36.250	140.909	-	140.909	J	35.227	1.023	2022		vaststellingsmemo 15-2-2022 50889431
024	OV knooppunten NS Helmond, Mr. Stikkerplein	Helmond	14-4-2021	93.876	23.469	152.797	-	152.797	J	23.469	-	2023		vaststellingsmemo 19-12-2023 51793900
030b	Snelle fietsroute Deurne – Eindhoven, deel Helmond Binnen Parallelweg	Helmond	22-8-2019	102.392	25.598	102.392	-	102.392	J	25.598	-	2019		vaststellingsmemo 15-2-2022 50889431
030b	Snelle fietsroute Deurne – Eindhoven, deel Helmond Smalstraat	Helmond	22-8-2019	112.024	28.006	112.024	-	112.024	J	28.006	-	2019		vaststellingsmemo 15-2-2022 50889431
030b	Snelle fietsroute Deurne-Eindhoven, deel Helmond	Helmond	31-3-2020	2.033.144	508.286	1.726.692	-	1.726.692	J	431.673	76.613	2022		vaststellingsmemo 19-12-2023 51793899
036	Snelle fietsroute Helmond- Nuenen via Molenven	Helmond	22-8-2019	256.000	64.000	195.133	-	195.133	J	48.783	15.217	2019		vaststellingsmemo 15-2-2022 50889431
Nog niet goedgekeurde projecten t/m 2023														
011	Bundelroutes, procesbegeleider incl. berekeningen	Helmond	10-11-2021	144.000	36.000	23.334	-	23.334	J	5.833	30.167	2023		
024	OV knooppunten NS Helmond	Helmond	31-3-2020	757.573	189.393	12.233	-	12.233	N	3.058	186.335	2023		verleend uitstel 2023 (POHO 16-2-2023); per 31-12-2023 verlening uitstel in behandeling
034a	Fietsroute Helmond-Geldrop-Eindhoven, deel Helmond	Helmond	3-2-2021	1.026.087	256.522	127.262	194.986	322.248	N	80.562	175.960	2023		
035	Fietsroute Eindhovens kanaal Helmond-Eindhoven, deel Helmond	Helmond	3-2-2021	804.900	201.225	-	1.640	1.640	N	410	200.815	2023		
				5.474.996	1.368.749	2.592.775	196.626	2.789.401		682.620	686.129			

FINANCIELE VERANTWOORDING ROUTEGEBONDEN projecten 2022															
				Begroting (beschikt)		Project realisatie			Project vaststelling			Saldo BBA subsidie	Indicatoren		
Projectnr.	Project omschrijving	subsidie aan gemeente	datum verlening	Totale subsidabele kosten (begroot)	Subsidie Bereikbaarheidsakkoord (BBA provincie) 25%	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) t/m 2021	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) 2022	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) cumulatief	Project gereed (J/N)	Vastgestelde subsidie t/m 2022	Lopende bestede subsidie t/m 2022	verleende subsidie -/- vastgestelde subsidie t/m 2022 (nog lopende projecten)	planning jaar afronding	GGA projectcode	mijlpalen - toelichting project
011	Bundelroutes, procesbegeleider incl. berekeningen	Helmond	10-11-2021	144.000	36.000	23.334		23.334	N		5.833	30.167	2023		
011a	Verkennende studie bundelroutes	Eindhoven	12-3-2019	132.585	33.147	132.585		132.585	J	33.147					vaststellingsbeschikking 15-2-2022 50889621
011b	Bundelroutes John F. Kennedylaan-Ring-Eisenhouwerlaan-A270	Eindhoven	5-10-2020	40.000	10.000	36.897		36.897	J	9.224					vaststellingsbeschikking 19-12-2023 51793898
011b	Bundelroutes John F. Kennedylaan-Ring-Eisenhouwerlaan-A270	Eindhoven	7-6-2022	602.615	150.654			-	N		-	150.654	2024		
011h	Verkeersvisie Helmond	Helmond	5-10-2020	145.000	36.250	140.909		140.909	J	35.228					vaststellingsmemo 15-2-2022 50889431
011i	Geluidsmaatregelen Lieshoutseweg N615	Laarbeek	12-3-2019	40.425	10.107	40.425		40.425	J	10.107					vaststellingsbeschikking 15-2-2022 50889654
011n	Bundelroutes, planstudie Nuenen incl. nadere afweging oostelijke randweg en A270	Nuenen	8-3-2022	167.780	41.945	240.421	-	240.421	J		60.105	18.160-	2024		te veel "geclaimde" subsidie wordt in 2023 gecorrigeerd
012	Spoorkruising Binderendreef Deurne	Deurne	9-4-2020	13.076.335	3.269.084	1.298.178	69.018	1.367.196	N		341.799	2.927.285	2023		verleend uitstel 2023 (POHO 16-2-2023); per 31-12-2023 verlening uitstel in behandeling
013a	HOV Eindhoven - Geldrop	Geldrop	8-3-2022	259.000	64.750	-	121.386	121.386	N		30.346	34.404	2024		
013b	HOV Eindhoven - Geldrop busbaan	Geldrop	12-3-2019	84.500	21.125	84.500		84.500	J	21.125					vaststellingsbeschikking 15-2-2022 50889665
015a	OV doorstroomas Geldrop-Helmond wegvak Mierloseweg-West Geldrop	Geldrop	9-4-2020	54.165	13.541	33.427		33.427	N		8.357	5.185	2022		
018a	Inprikker Eindhoven - A67 Geldrop	Geldrop	8-3-2022	386.000	96.500		52.493	52.493	N		13.123	83.377	2024		
019	OV Knooppunt NS Station Geldrop	Geldrop	12-3-2019	693.200	173.300	693.200		693.200	J	173.300					vaststellingsbeschikking 15-2-2022 50889672
021a	bushalte N615 rotonde Bavaria Lieshout	Laarbeek	21-6-2022	419.752	104.938				N			104.938	2024		
024	OV knooppunten NS Helmond Brandevoort	Helmond	31-3-2020	757.573	189.393	12.233		12.233	N		3.058	186.335	2022		
024	OV knooppunten NS Helmond Mr. Strikkerplein	Helmond	14-4-2021	93.876	23.469	152.797		152.797	J	23.469		23.469	2023		vaststellingsmemo 19-12-2023 51793900
030a	Snelfietsroute Deurne- Eindhoven deel Deurne	Deurne	12-3-2019	145.475	36.369	145.475		145.475	J	36.369					vaststellingsbeschikking 15-2-2022 50889679
030b	Snelle fietsroute Deurne – Eindhoven, deel Helmond Binnen Parallelweg	Helmond	22-8-2019	102.392	25.598	102.392		102.392	J	25.598					vaststellingsmemo 15-2-2022 50889431
030b	Snelle fietsroute Deurne – Eindhoven, deel Helmond Smalstraat	Helmond	22-8-2019	112.024	28.006	112.024		112.024	J	28.006					vaststellingsmemo 15-2-2022 50889431
030b	Snelle fietsroute Deurne-Eindhoven, deel Helmond	Helmond	31-3-2020	2.033.144	508.286	1.726.692		1.726.692	J	431.673					vaststellingsmemo 19-12-2023 51793899
030d	Snelle fietsroute Deurne-Eindhoven, deel Eindhoven	Eindhoven	9-4-2020	1.897.500	474.375	-		-	J						vaststellingsbeschikking 19-12-2023 51793899
030d	Snelle fietsroute Deurne-Eindhoven, deel Eindhoven	Eindhoven	8-3-2022	8.847.083	2.211.771	-	2.223.939	2.223.939	N		555.985	1.655.786	2024		
031	Fietsroute Beek en Donk - Helmond, gedeelte Aarle-Rixtel	Laarbeek	9-4-2020	34.887	8.722	34.887		34.887	J	8.722					vaststellingsbeschikking 15-2-2022 50889689
034a	Fietsroute Helmond-Geldrop-Eindhoven, deel Helmond	Helmond	3-2-2021	1.026.087	256.522		127.262	127.262	N		31.816	224.706	2023		
034b	Fietsroute Helmond-Geldrop-Eindhoven, deel Geldrop-Mierlo	Geldrop	9-4-2020	380.000	95.000	122.974		122.974	N		30.744	64.257	2022		
035	Fietsroute Eindhovens kanaal Helmond-Eindhoven, deel Eindhoven	Eindhoven	9-4-2020	174.087	43.522	573.774		573.774	J	43.522					vaststellingsbeschikking 15-2-2022 50889704
035	Fietsroute Eindhovens kanaal Helmond-Eindhoven, deel Helmond	Helmond	3-2-2021	804.900	201.225			-	N		-	201.225	2023		
036	Snelle fietsroute Helmond- Nuenen via Molenven	Helmond	22-8-2019	256.000	64.000	195.133		195.133	J	48.783					vaststellingsmemo 15-2-2022 50889431
036	Snelfetsroute Helmond - Nuenen, deel Nuenen - Papenvoortsedijk	Nuenen	12-3-2019	237.500	59.375	225.455		225.455	J	56.364					vaststellingsbeschikking 15-2-2022 50889723
037a	OV Knooppunt NS Deurne fietsenstalling	Deurne	12-3-2019	649.700	162.425	210.102		210.102	N		52.525	109.900	2022		uitstel verleend t/m 2022 POHO 17-2-2022
037b	OV Knooppunt NS Deurne P + R fase 1	Deurne	12-3-2019	176.000	44.000	7.692	128.574	136.266	J		34.067	9.933	2022		uitstel verleend t/m 2022 POHO 17-2-2022
				33.973.586	8.493.398	6.345.506	2.722.672	9.068.179		984.637	1.167.758	5.793.458			

FINANCIELE VERANTWOORDING REGIOBREDE projecten t/m 2022																
				Begroting (beschikt)												
Projectnr.	Project omschrijving	subsidie aan gemeente	datum verlening	Totale subsidiabele kosten (begroot)	Subsidie Bereikbaarheids akkoord (BBA provincie) 50%	Cofinanciering regiogemeenten 50%	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) t/m 2021	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) 2022	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) cumulatief	t/m 2022 ingezette subsidie *)	Project gereed (J/N)	Vastgestelde subsidie t/m 2022	Lopende bestede subsidie t/m 2022	verleende subsidie -/- ingezette subsidie	planning jaar afronding	toelichting project
001a	Brainport Smart Mobility, projectleiding	Eindhoven	12-3-2019	500.000	250.000	250.000	500.000		500.000	250.000	J	250.000				vaststellingsbeschikking 12-4-2022 50960490
001a	Brainport Smart Mobility, projectleiding	Eindhoven	9-4-2020	250.000	125.000	125.000	31.378		31.378	15.689	J	15.689				vaststellingsbeschikking 12-4-2022 50931741
001c	BSM, Clustermanager MaaS	Eindhoven	12-3-2019	112.500	56.250	56.250	112.500		112.500	56.250	J	56.250				vaststellingsbeschikking 12-4-2022 50960490
001c	BSM, Clustermanager MaaS	Eindhoven	9-4-2020	112.500	56.250	56.250	9.825		9.825	4.913	J	4.913				vaststellingsbeschikking 12-4-2022 50949582
001d	BSM, Mobility Lab	Eindhoven	12-3-2019	237.500	118.750	118.750	122.088		122.088	61.044	J	61.044				vaststellingsbeschikking 12-4-2022 50960490
001d	BSM, Mobility Lab	Eindhoven	5-6-2020	144.196	72.098	72.098	-		-	-	J	-				vaststellingsbeschikking 12-4-2022 50947326
001e	BSM, Mobility Market	Eindhoven	12-3-2019	65.000	32.500	32.500	46.680		46.680	23.340	J	23.340				vaststellingsbeschikking 12-4-2022 50960490
001f	BSM, Gedragsstrategie	Eindhoven	9-4-2020	70.000	35.000	35.000	70.000		70.000	35.000	J	35.000				vaststellingsbeschikking 6-4-2022 50950029
001f	BSM, Gedragsbenadering - uitvoering	Eindhoven	27-8-2020	20.000	10.000	10.000	17.760		17.760	8.880	J	8.880				vaststellingsbeschikking 6-4-2022 50949592
001g	ITS congres	Eindhoven	12-3-2019	35.000	17.500	17.500	43.977		43.977	17.500	J	17.500				vaststellingsbeschikking 12-4-2022 50960490
001h	BSM - Smart Hubs	Eindhoven	1-7-2019	273.000	136.500	136.500	273.000		273.000	136.500	J	136.500				vaststellingsbeschikking 12-4-2022 50960467
001h	BSM - Smart Hubs	BB Eindhoven	5-6-2020	500.000	250.000	250.000	285.932	214.068	500.000	250.000	J		250.000	-	2022	
001i	BSM, Open MaaS Platform	Eindhoven	12-3-2019	300.000	150.000	150.000	107.406	98.661	206.068	103.034	J	103.034				vaststellingsbeschikking 19-12-2023 51793894
001j	ICADI	Helmond	22-7-2019	400.000	200.000	200.000	-		-	-	J		-			nihil vastgesteld POHO 30-11-2022
002	Werkgeversaanpak	Eindhoven	12-3-2019	326.500	163.250	163.250	187.678		187.678	93.839	J	93.839				vaststellingsbeschikking 6-4-2022 50950056
003	Smart Roads	Eindhoven	12-3-2019	90.000	45.000	45.000	57.977		57.977	28.989	J	28.989				vaststellingsbeschikking 12-4-2022 50950686
004	Innovatieve vervoersconcepten	Helmond	22-8-2019	70.000	35.000	35.000	5.836		5.836	2.918	J	2.918				vaststellingsmemo 12-4-2022 50949577
004a	Pilot SMARA De Kempen-F'kes meerijden	Eersel	12-3-2019	135.781	67.891	67.891	68.914		68.914	34.457	J	34.457				vaststellingsbeschikking 6-4-2022 50950083
005	Big data - Pilot SMARA De Kempen	Eersel	12-3-2019	31.250	15.625	15.625	7.493		7.493	3.747	J	3.747				vaststellingsbeschikking 6-4-2022 50950110
005a	Data uitwisseling	Eindhoven	12-3-2019	485.000	242.500	242.500	93.509		93.509	46.755	J	46.755				vaststellingsbeschikking 6-4-2022 50950137
005b	Big data Monitoring Meetsysteem Nuenen	Nuenen	12-3-2019	50.000	25.000	25.000	35.000		35.000	17.500	J	17.500				vaststellingsbeschikking 6-4-2022 50950160
005d	Big data - Mijn040Routes	Eindhoven	12-3-2019	50.000	25.000	25.000	-		-	-	J	-				vaststellingsbeschikking 6-4-2022 50950180
006	Uitrol C-ITS	Helmond	22-7-2019	135.800	67.900	67.900	55.314	31.183	86.497	43.248	N		43.248	24.652	2023	uitstel verleend t/m 2023 POHO 30-11-2022
006a	Uitrol C-ITS; doorstroming Eindhoven	BB Eindhoven	5-1-2021	340.000	170.000	170.000	88.500	176.543	265.043	132.522	N		132.522	37.478	2023	uitstel verleend t/m 2023 POHO 30-11-2022
006b	Uitrol C-ITS; VRI Helmond	BB Helmond	5-1-2021	360.000	180.000	180.000	2.172	76.904	79.076	39.538	N		39.538	140.462	2023	uitstel verleend t/m 2023 POHO 30-11-2022
006c	Uitrol C-ITS; ISA Eindhoven en Helmond	BB Helmond	5-1-2021	150.000	75.000	75.000	3.020	58.264	61.284	30.642	N		30.642	44.358	2023	uitstel verleend t/m 2023 POHO 30-11-2022
006d	Uitrol C-ITS; Groene golf noodvoertuigen	BB Helmond	10-2-2021	106.000	53.000	53.000	613	3.762	4.375	2.187	N		2.187	50.813	2023	
007	Slimmer Fietsen	Helmond	22-8-2019	65.000	32.500	32.500	53.394	11.574	64.968	32.484	N		32.484	16	2022	uitstel verleend t/m 2022 POHO 17-2-2022
007	Slimmer Fietsen	BB Helmond	19-2-2020	120.000	60.000	60.000	74.500	19.968	94.468	47.234	N		47.234	12.766	2023	
008a	OV-knooppunt NS Eindhoven – busstation Neckerspoel	Eindhoven	9-4-2020	1.929.000	964.500	964.500	1.019.108	40.854	1.059.962	529.981	N		529.981	434.519	2023	Bestaat uit 859-001/859-010/859-020; uitstel t/m 2023 verleend POHO 13-10-2022
008c	OV-knooppunt NS Eindhoven – busstation Neckerspoel fietsenstalling	Eindhoven	9-4-2020	1.000.000	500.000	500.000	22.939	22.939-	-	-	N		-	500.000	2022	
009	Frequentie treinen	Eindhoven	20-8-2019	44.144	22.072	22.072	87.918		87.918	21.979	J	21.979				vaststellingsbeschikking 6-4-2022 50950212
083a	Kempenbaan-West	Veldhoven	10-11-2021	64.400.000	250.000	250.000	55.562.710	8.388.662	63.951.372	248.258	N		248.258	1.742	2023	controleverklaring volgt bij afronding project 2023
901	Brainport Bereikbaar, organisatie	BB Eindhoven	10-11-2021	238.700	119.350	119.350	238.700		238.700	119.350	J	119.350				vaststellingsbeschikking 3-10-2023 51662181
901	Brainport Bereikbaar, organisatie 2022	BB Eindhoven	8-3-2022	568.840	189.614	189.614		568.840	568.840	189.614	N		189.614	-	2024	Project nog niet gereed, wel maximum subsidiabele kosten bereikt!
911	Brainport Bereikbaar, programma en projectontwikkeling	BB Eindhoven	10-11-2021	345.500	172.750	172.750	172.615	87.227	259.842	129.921	N		129.921	42.829	2023	
921	Brainport Bereikbaar, gedragsverandering	BB Eindhoven	12-4-2022	788.150	172.038	172.038		363.985	363.985	79.451	N		79.451	92.587	2024	
922	Brainport Bereikbaar, werkgeversbenadering	BB Eindhoven	10-11-2021	375.000	187.500	187.500	296.856	78.144	375.000	187.500	J	187.500				vaststellingsbeschikking 19-12-2023 51793893
922	Brainport Bereikbaar, werkgeversbenadering 2022	BB Eindhoven	12-4-2022	318.000	22.000	22.000		318.000	318.000	22.000	J		22.000	-	2024	
923	Brainport Bereikbaar, Collectief Besloten Vervoer	BB Eindhoven	10-11-2021	325.000	162.500	162.500	244.183	80.817	325.000	162.500	J	162.500				vaststellingsbeschikking 19-12-2023 51793895
923	Brainport Bereikbaar, Collectief Besloten Vervoer 2022	BB Eindhoven	12-4-2022	253.000	63.250	63.250		199.654	199.654	49.913	N		49.913	13.337	2024	
924	Brainport Bereikbaar, Innovatieve Vervoersconcepten	BB Eindhoven	10-11-2021	98.750	49.375	49.375	98.750		98.750	49.375	J	49.375				vaststellingsbeschikking 19-12-2023 51793896
924	Brainport Bereikbaar, Innovatieve Vervoersconcepten 2022	BB Eindhoven	12-4-2022	1.023.505	135.144	135.144										
924	Brainport Bereikbaar, Innovatieve Vervoersconcepten 2022	BB Eindhoven	23-3-2023	1.023.505-	135.144-	135.144-										beschikking van 12-4-2022 ingetrokken
924	Brainport Bereikbaar, Innovatieve Vervoersconcepten Fabolus (004a)	BB Eindhoven	23-3-2023	540.575	135.144	135.144		128.394	128.394	32.098	N		32.098	103.046	2024	
924	Brainport Bereikbaar, Innovatieve Vervoersconcepten Deelmobiliteit (004b)	BB Eindhoven	23-3-2023	335.230	83.808	83.808		96.982	96.982	24.246	N		24.246	59.562	2024	bedragen wijken af van de jaarrekening 2022 Eindhoven < € 125.000 vallen niet onder de controle
924	Brainport Bereikbaar, Innovatieve Vervoersconcepten F'kes meerijden (oo4c)	BB Eindhoven	23-3-2023	248.000	62.000	62.000		98.074	98.074	24.518	N		24.518	37.482	2024	bedragen wijken af van de jaarrekening 2022 Eindhoven < € 125.000 vallen niet onder de controle
925	Brainport Bereikbaar, MaaS 2021	BB Eindhoven	10-11-2021	50.000	25.000	25.000	50.000		50.000	25.000	J	25.000				vaststellingsbeschikking 19-12-2023 51793892
925	Brainport Bereikbaar, MaaS 2022	BB Eindhoven	12-4-2022	275.000	68.750	68.750		47.965	47.965	11.991	N		11.991	56.759	2024	
927	Brainport Bereikbaar, Smart Logistisc 2021	BB Eindhoven	10-11-2021	175.000	87.500	87.500		175.000	175.000	87.500	J	87.500				vaststellingsbeschikking 19-12-2023 51793897
927	Brainport Bereikbaar, Smart Logistisc 2022	BB Eindhoven	12-4-2022	241.000	60.250	60.250	-	32.875	32.875	8.219	N		8.219	52.031	2024	
928	Brainport Bereikbaar, Slimmer Fietsen 2021	BB Eindhoven	10-11-2021	120.000	60.000	60.000	14.111	105.889	120.000	60.000	N		60.000	0	2023	
928	Brainport Bereikbaar, Slimmer Fietsen 2022	BB Eindhoven	12-4-2022	794.500	139.875	139.875	-	46.484	46.484	8.184	N		8.184	131.691	2024	bedragen wijken af van de jaarrekening 2022 Eindhoven < € 125.000 vallen niet onder de controle
929	Brainport Bereikbaar; Lokale mobiliteitshubs	BB Eindhoven	12-4-2022	474.720	93.680	93.680	-	48.243	48.243	9.520	N		9.520	84.160	2024	
981	Shared Services Krachtenbundeling Smart Mobility 2020	Helmond	10-11-2021	427.052	213.526	213.526	300.000	127.052	427.052	213.526	N		213.526	-	2023	
981	Shared Services Krachtenbundeling Smart Mobility 2021	Helmond	10-11-2021	520.502	260.251	260.251	300.000	172.948	472.948	236.474	N		236.474	23.777	2023	
	Totalen			80.420.690	6.932.245	6.932.245	60.762.355	11.874.076	72.636.432	4.049.326		1.593.557	2.455.770	1.944.065		

11 Kerngegevens

Kerngegevens	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2015
SOCIALE STRUCTUUR					
A. Bevolking:					
0 t/m 4 jaar	**4.584**	4.607	4.507	4.449	4.938
5 t/m 19 jaar	**15.659**	15.924	16.036	16.205	16.887
20 t/m 64 jaar	**58.249**	57.371	56.350	55.666	53.739
65 jaar en ouder	**17.448**	17.032	16.625	16.324	14.542
Totaal inwoners	**95.940**	94.934	93.518	92.644	90.106
B. Niet Nederlandse herkomst andere nationaliteit.:					
Totaal	**31.015**	29.706	28.134	27.115	22.938
in % van de bevolking	**32,3%**	31,3%	30,1%	29,3%	25,5%
C. Aantal werkzame personen (incl. uitzendkrachten):					
12 uur en meer per week	**onbekend**		41.600	41.000	36.200
minder dan 12 uur p.w. = parttime			6.200	6.200	5.560
D. Sociale uitkeringen:					
WWB					0
Participatiewet	**2313**	2.315	2.414	2.484	2.715
WIJ					0
	2.313	2.315	2.414	2.484	2.715
E. Onderwijs:					
Openbaar basis onderwijs	**2.094**	2.152	2.361	2.143	2.282
Bijzonder basis onderwijs	**5.381**	5.451	5.548	5.423	6.591
Totaal basis onderwijs	**7.475**	7.603	7.909	7.566	8.873
Openbaar speciaal onderwijs	**217**	230	248	234	240
Bijzonder speciaal onderwijs	**663**	643	606	736	359
Totaal speciaal onderwijs	**880**	873	854	970	599
Openbaar voortgezet onderwijs	**1.590**	1.496	1.302	1.354	1.787
Bijzonder voortgezet onderwijs	**3.951**	3.873	3.911	3.892	3.871
Totaal voortgezet onderwijs	**5.541**	5.369	5.213	5.246	5.658

Kerngegevens	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2015
FYSIEKE STRUCTUUR					
A. Water:					
totaal (in hectare) gemeente Helmond	**5.475**	5.475	5.475	5.475	5.475
vlakvormig totaal (in hectare) Totaal opp water	**89**	89	89	89	54,3
waarvan binnenwater (kanaal en insteekhaven)	**24**	24	24	24,61	24,3
waarvan historische stadskern (Kasteel en Binderen)	**2**	2	1,73	0,94	0,88
lengte waterwegen/waterlopen (in km)	**160**	160	160	160	158
B. Woningen:					
totaal	**43.215**	42.337	41.885	41.222	39.405
Leegstand woningen (vanaf 2007)	**1.049**	812	858	807	963
C. Wegen: (x 1.000 m2)					
Totaal	**5.943**	5.493	5.287	5.387	5.162
Elementverharding	**3.377**	3.371	3.222	3.288	3.164
Asfaltverharding	**2.090**	2.122	2.065	2.099	1.998
Betonverharding	**41**				
Onverharde wegen en paden	**435**				
D. Openbaar groen:					
bossen & natuurgebieden (in hectare)	**629**	626	695	697	552
stedelijk groen (in hectare)	**392**	817	446	442	512
recreatiegebied (in hectare)	**66**	66	66	66	66
bomen (aantallen)	**53.759**	53.700	54.642	53.558	49.226

12 BBV indicatoren

Programma 01 Veiligheid en handhaving

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
1.01	Diefstallen uit woning (per 1.000 woningen)	6	3	3	2	2	1,6	1,8	Waarstaatjegemeente.nl
1.02	Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	9	7	7,4	7,1	5,6	6,6	6	Waarstaatjegemeente.nl
1.03	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte per 1.000 inwoners)	8	8	8	9	6,6	8,2		Waarstaatjegemeente.nl
1.04	Verwijzingen Halt (aantal per 1.000 jongeren)	22	14	16	17	11	10		Waarstaatjegemeente.nl
1.05	Winkeldiefstal (per 10.000 inwoners)	34	31	23	22	20	23	25	Waarstaatjegemeente.nl

Programma 02 Werk en inkomen

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
2.01	Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële beroepsbevolking)	64,3%	66,2%	68,2%	76,9%	71,0%	72,1%	72,7%	Waarstaatjegemeente.nl
2.02	Personen met een bijstandsuitkering (per 1.000 inwoners 18 jaar en ouder)	50	49	46	53	47	42	41	Waarstaatjegemeente.nl
2.03	Lopende re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners 15-64 jaar)	253	128	112	114	122	127,2	137,9	Waarstaatjegemeente.nl
2.04	Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)	7%	7%	7%	7%	6%	6%		Waarstaatjegemeente.nl

Programma 03 Zorg en welzijn

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
3.01	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 1.000 inwoners)	80	93	95	96	90	87	78	Waarstaatjegemeente.nl, (2023 1e helft v/h jaar)

Programma 04 Jeugd en onderwijs

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
4.01	Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	3%	2%	2%	3%	2%	2%		Waarstaatjegemeente.nl
4.02	Absoluut verzuim (per 1.000 leerlingen)	1	3,7	4	3,6	4,3	4,8		Waarstaatjegemeente.nl
4.03	Relatief verzuim (per 1.000 leerlingen)	5	13	18	12	11	15		Waarstaatjegemeente.nl
4.04	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	1,7%	1,9%	2,1%	2,10%	2,30%	3,10%	2,80%	Waarstaatjegemeente.nl
4.05	Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	9,5%	8,9%	8,5%	8,2%	11,9%	11,9%	9,9%	Waarstaatjegemeente.nl
4.06	Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	1,1%	0,9%	0,9%	1,0%	1,1%	0,9%	0,8%	Waarstaatjegemeente.nl
4.07	Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	0,5%	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,3%	Waarstaatjegemeente.nl
4.08	Jongeren met delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	2%	1%	2%	1%	2%	1%		Waarstaatjegemeente.nl

Programma 06 Sport en beweging

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
6.01	Niet-sporters (%)				52,70%		53,10%		Waarstaatjegemeente.nl

Programma 7 Economisch beleid en werkgelegenheid

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
7.01	Vestigingen van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)	114,1	124,9	132,2	137,3	141,8	149,3		Waarstaatjegemeente.nl
7.02	Banen (aantal per 1.000 inwoners van 15 - 74 jaar)	616	653	666	770	778			Waarstaatjegemeente.nl
7.03	Functiemenging (verhouding banen en woningen in %)	51,6%	53,4%	53,8%	53,7%	53,8%	53,9%		Waarstaatjegemeente.nl

Programma 08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
8.01	Gemiddelde WOZ-waarde (duizend euro)	201	205	215	229	245	275	312	Waarstaatjegemeente.nl
8.02	Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	6,5	9,7	9,8	10,4	14	10,1		Waarstaatjegemeente.nl

Programma 12 Milieu

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
12.01	Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner	189	187	181	195	137	126		Waarstaatjegemeente.nl
12.02	Hernieuwbare elektriciteit (%)	0,6%	1,5%	3,2%	5,7%	7,2%			Waarstaatjegemeente.nl

Programma 13 Bestuur en organisatie

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Meting: jaar, peildatum en bron
13.01	Formatie (FTE per 1.000 inwoners)		6,49	6,25	6,31	6,74	6,74	8	AOG
13.02	Bezetting (FTE per 1.000 inwoners		6,13	6,02	6	6,58	6,9	7,57	AOG
13.03	Apparaatskosten (kosten per inwoner)		322	1.114	875	893	1001	1136	Financien
13.04	Kosten inhuur externen als % van totale loonsom + kosten inhuur externen		4,6%		22,8%	27,2%	25,2%	27,1%	Financien
13.05	Overhead (%)		8,2%	9.8%	10,2%	9,8%	9,5%	12,7%	Financien
13.06	Demografische druk (verhouding beroepsbevolking versus jeugd en ouderen)	67,3	68	76,7	76,2	66,5	66	65,5	Waarstaatjegemeente.nl
13.07	Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishoudens (€)	729	752	757	766	763	898	917	Waarstaatjegemeente.nl
13.08	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishoudens (€)	729	752	757	766	785	935	966	Waarstaatjegemeente.nl

- De indicatoren die voor 2022 en 2023 nog niet zijn ingevuld, zijn momenteel nog niet bekend.